

Gösta Carlson

Rose

och den ekumeniska
världskongressen

Denna bok finns endast i Läs en bok.

GÖSTA CARLSON

Rose

och den ekumeniska
världskongressen

Roman

© Gösta Carlson

Ett inhiberat hopp

På parkeringsplatsen vid brofästet på Sjöberget stod två plundrade skrotbilar. Ett stycke ifrån en Volkswagen-pickup, BED 769 stod det på nummerplåten. De flesta rutorna på bilarna var krossade. Pick-upen var blåmålad och försedd med ett gult kors längs och tvärs, svenska flaggan på dekis. ”Irak” hade någon sprejat på ena dörren. Jag betraktade förödelserna en stund och funderade över varför folk gav sig på döda, utranterade ting. Var det ljudet av krossat glas och förtjusningen att få demolera blank plåt som lockade förövarna?

Jag drog min stickade mössa ner över öronen och gick uppför grässluttningen mot gångvägen som ledde upp på bron. När jag kom upp på gångvägen stannade jag och såg mig om. (Ett omedvetet sätt att skjuta upp ett desperat beslut?) På gångvägen nedanför mig gick en välklädd man i svart med skärmössa förbi med en hund. Hunden nosade på allt och mannen ryckte hårt i kopplet. När jag var barn kallade vi den rasen för porslinshundar därför att det fanns sådana att köpa i finare möbelaffärer. Vad hette rasen egentligen?

Skit samma, nu hade jag ändå ingen användning av namn på

hundraser. Beslutsam som aldrig förr gick jag upp mot brons högsta punkt.

Det var där mitt beslut skulle verkställas.

Beslutet var definitivt och skulle en gång för alla göra slut på min obeslutsamhet. Utan minsta tvekan gick jag med raska steg, oberörd av att bilarna dundrade förbi mig på någon meters avstånd.

På krönet stannade jag och lät blicken vandra runt. På Hisingsidan, under de svarta molnen, dominerade den stora kranen med namnet Eriksberg, ett minnesmärke utan mening från varvsepoken. Löjligt. Om det skulle finnas ett minne i mastodontformat där borde det rimligen bestå av en grupp varvsarbetare. De byggde båtar på den stranden i över hundra år. Innan allt tog slut var varven en tid världsledande i branschen. Nu finns inte minsta antydning om att varven en gång sysselsatte över 17 000 personer. Den där kranen har alltid retat mig, därför att den representerar lyftteknik, inte de människor som använde den.

När jag vände mig om kunde jag konstatera att solen höll på att gå upp. Ljuset kom, föga överraskande, från öster, bortom de svarta hustaken i stadsdelen Sanna.

Klockan var 08 17. Inga dåliga siffror om jag tar dem en och en. Året var 2005, ett bra tal, hur man än ser på det. Dagen - 7 november, $7 + 11 = 18$ - hyggligt. Efter en stund visade klockan 08 29, 19, inte illa om man spelar 21, men det gjorde jag ju inte. Ett mörkt moln, som nyss sett så avlägset ut, var plötsligt rakt över bron: snart skulle det regna och jag är inte

klädd för blöt kyla, jag huttrade redan. En sista gång lät jag blicken svepa över nejden. Göta älv låg 45 meter under bron. Vattnet där nere drog i maklig takt mot havet. Det såg föga inbjudande ut! På väg mot kajen vid oljehamnen kom en tanker, Tärnvåg. En annan, mindre, Triton, var på väg mot samma mål. Ut från den inre hamnen kom en nerlastad, svart skorv, Bunker. På Älvsborgsfjorden kom ett vitmålat fartyg, troligen en Stena-båt.

Som vid alla andra avgörande ögonblick i livet började jag vackla.

Gjorde jag rätt?

På körbanorna dundrade folk fram i sina bilar, som om de var jagade. Ljudet var så högt att jag inte kunde tänka klart. Beslutsamheten krackelerade.

Ingen - utom jag - verkade ha något behov av att stanna upp för att tänka efter. Varför slog de inte av på takten och funderade över sin usla situation?

Beslut är inte min starka sida. Nu kände jag att jag inte ens stod på stabil grund, bron rörde sig. Denna knappt förnimbara rörelse berörde mig illa. Skulle jag verkligen hoppa?

Fan, jag fick inte ens så pass lugn att jag kunde tänka klart!

Irritationsmoment på alla håll! En mopedist strök alldeles inpå mig. En ilsken kåre kom farande och tvingade mig att ta tag i det kalla räcket för att jag inte skulle falla omkull.

Klockan hade inte stått still, nu var den 08 34 - 15. Hm!

Så slog det mig: vad spelade siffror för roll nu? Allt var slut

för min del. Avskedsbrevet låg på köksbordet. När Emma kom hem skulle hon förstås bli chockad, men samtidigt lättad. Vi bråkar om allt, ideligen.

En rödmålad tanker gled rakt under bron på väg in till kajen vid Statoils cisterner. Den hade två gulmålade kranar som stod upp som master. Tänk om jag hoppat och hamnat rakt på en kran och blivit hängande där!

Utan förvarning började tårar kana utför mina kinder. Det skulle ha gjort jävligt ont att hänga där! Jag snöt mig och gjorde ett försök att samla mig. Torkade av glasögonen och såg mig om. Förresten - varför skulle jag hoppa från mitten av bron? Var det inte säkrare om jag drog mig in mot ena sidan, mot fästet på Sjöbergen?

Jag gick ett stycke mot land och tittade ner.

Där, rakt under mig, väntade fast mark - asfalt.

Obehagligt! Jag hade med fasa stått och tittat på blommor som lagts där med en lapp med en sista hälsning till hoppare.

Tårarna föll på nytt. Ändå gick jag tillbaka upp på bron med bestämda steg. När jag stod på brons högsta punkt frös jag ordentligt och tänkte att om jag gymnastiserade litet, skulle allt gå lättare. Ett par raska kliv... sedan var allt över.

Men... jag kunde inte bestämma mig.

Ändå kände jag att nu var beslutet nära.

Där nere låg Majorna, den stadsdel där jag bott med min syster Emma. Husen såg grå och eländiga ut. På Oscarsleden dundrade bilarna fram. Varför hade alla så satans brått?

På bron stannade trafiken upp. De som satt i bilarna glodde på mig som om de anade mitt ärende och det irriterade mig att de så lätt kunde se hur det var ställt med mig.

Sedan rörde sig bilarna långsamt, hade det hänt något? Hade några dårar krockat? Räcket mellan mig och bilarna var bara midjehögt: jag kunde lätt ha klivit över, ryckt upp en dörr och räddat mig från mitt eget beslut.

Någon i mittfilen tutade och vinkade, en kvinna i en silverfärgad Volvo. Jo - Josefin - hon jobbar på Volvo Personvagnar. Tårarna sprutade genom tårkanalerna, kasade ned för kinderna på nytt och jag måste torka glasögonen.

Trafiken rullade åter normalt, Jo var förbi innan jag fick upp handen till en hälsning. Helvete, jag skulle ha valt Handels i stället! Då skulle jag kunnat sitta i en sådan flådig bil. Jo, som alltid haft en så bestämd gång och satt sina klackar i golven så det lät som skott, hade lagt en hel avdelning under sig. Hon var mer hemtam i världen än jag är i Majorna.

Men - för min del var allt snart över.

Räcket jag måste ta mig över nådde mig till axlarna. Det var blött av regnet och om jag tappade greppet kunde jag slå mig illa om jag föll och hamnade på balkarna nedanför. När jag lutade mig över räcket upptäckte jag att det med jämna mellanrum finns en järnkonstruktion som håller upp ledningen till de strålkastare som lyster upp bron under mörker. Om jag klev ut på den, och höll mig i de stänger som går till vajrarna, bärlinorna, som håller upp bron, skulle jag kunna gå säkert och kunna ställa

mig på den breda balken längst ut och falla snyggt.

Jag hade inte brått. Tiden medgav att jag bekantade mig med brons konstruktion. Jag konstaterade att delarna skruvats ihop med en väldig massa bultar med stora muttrar.

Jag satte på cd-spelaren och försökte lyssna. Dånnet från trafiken tvingade mig att höja till högsta volym, och då blev Bach onjutbar. Blicken svepte över bebyggelsen i Majorna. Närmast låg det slottsliknande gamla sockerbruket, som nu innehåller hotell och en del annat. Lite längre bort tronade Masthuggskyrkan. Över husen i Sanna ljusnade det, ångade det från taken? När jag vände mig och såg ut mot inloppet upptäckte jag luckor i det grå molntäcket. Över Hisingen var det alltjämt som att titta ner i en svart sopsäck.

Cyklister stretade upp för bron och tycktes njuta av ansträngningen. När de kom fram skulle de behandlas som hjältar. Har du cyklat i detta vädret?

Jag höll i räcket och försökte lyssna på Bach. Det gick dåligt, trafikbullret var för starkt.

Plötsligt insåg jag att min beslutsamhet var på väg att försvinna. I nästa ögonblick lät jag cd-spelaren singla ner mot älvens vatten.

Klockan visade 08 47 - 19. Rätt så hoppfullt. Ändå - nu skulle det ske!

När jag satte foten på skyddet för den elkabel som gick till strålkastaren för att ta mig över räcket och vidare ut på balken

blev jag dödsförskräckt. Rakt under mig såg jag master och allt annat som utmärker ett fartyg, sett uppifrån. Fartyget gled fram som ett stort monster i en video.

I panik grep jag tag i räcket och stod där som ett fån. Nyss hade jag ju bestämt mig för att hoppa!

Långsamt övervann jag skräcken och lät blicken följa bårens väg in i hamnen. Innan jag återvunnit kontrollen över mig själv brölade två signaler. Samtidigt gjorde fartyget en skarp babordsgir och då såg jag att det var Stena Germanica, Tysklandsfärjan, som skulle vända för att lägga till vid Majnabbekajen. Jag vet mycket väl att den dagligen går mellan Kiel och Göteborg.

Var det ett tecken att den kom just då jag skulle ta mig över räcket?

Jag rådfrågade klockan: 08 58 - 21. Toppen!

Medan jag analyserade detta gynnsamma tecken spelade mobilen några toner av Sibelius i jackfickan. Helvete! Min första tanke var låta den dunsas i älven före mig, med musik och allt, i nästa ögonblick tog nyfikenheten över och jag svarade: ”Ja, det är Gideon.”

”Vad du låter konstig, var är du?”

”Vad vill du?”

”Att du bestämmer dig.”

Bestämmer mig? Jag har redan bestämt mig! Återstod bara att ta några kliv så var allt över för min del. Sedan behöver jag aldrig mer bestämma mig.

Hennes röst trängde in i varje cell i min frusna kropp, molekyler hetsade runt, som om hon smekt min nacke med sin mjuka hand.

”Jag trodde det inte blev något.”

”Jodå, allt är klart.”

Det finns folk som får allt de pekar på! Hon är en sådan.

”Min roll då?”

”Vi kan ta detaljerna sen. Du har alltså bestämt dig?”

”Ja.” Jag flinade och såg hur färjan, Älvsnabben, backade ut från tilläggsplatsen vid Klippan. Livet gick vidare.

”Kom så fort du kan, jag sitter kvar till lunch.”

Där stod jag i en helt ny värld! För att göra något vek jag ut min näsduk och torkade glasögonen och fortsatte med ansiktet. När jag var klar tittade jag ner på dykdalberna vid Klippan. En skarv flög rakt mot en trut och tog platsen.

Helvete! Dom liknar karriärister. Tar de bästa platserna.

Innan jag körde ner händerna i jackfickorna kastade jag en blick på klockan - 09 03 - 12 - och konstaterade att Stena Germanica redan låg vid kaj. 12 - ett gott tal. Jesus hade 12 lärjungar. Året har 12 månader. Visserligen är den elfte alltid blöt som en mosse, men visst fanns det ljuspunkter även i den.

I öster steg solen sakta och när jag lättad gick mot den, och såg hur de tungt lastade långtradarna drog upp ridåer av väta och duschade mig när de passerade, tyckte jag att det var njutbart att se dessa dimkaskader, de var som ljusspel.

Lika beslutsamt som jag gått upp för bron, lika bestämt gick

jag ner för den. Nu skulle jag gå hem och riva brevet i småbitar, sedan skulle jag byta kläder och ta spårvagnen till Rose.

Kanske fanns det en framtid också för mig.

Bilder i ett pussel.

Lägg den i en plastpåse och hyva in den i frysen!

Dagen var lika seglivad som ålen hon fångat: den ville inte ge upp, hur hon än försökte. Seg och slemmig var den, omöjlig att greppa. Hon fick kväljningar av ålens oresonlighet och till sist blev hon desperat och hyvade in den i frysen! Den var inte lätt att få ner i plastpåsen, att knyta till och lägga in den, men hon hade den beslutsamhet och envishet som krävdes. Ålen försvann ur hennes synfält - ändå blev hon inte fri från den. Den fanns kvar inom henne. Rörde sig oavbrutet, gled undan, fick henne att på nytt uppleva kampen, att förlora greppet, tappa kniven hon skulle skära upp den med: hon hade varit beredd att ge den friheten då Sven sa: Hyva in den i frysen!

Hon rös vid tanken, men tröstade sig med att ålen, inte särskilt stor, troligen dog snabbt av chocken. Därmed var ålens ålande historia avslutad. Den var visserligen att betrakta som en spillra av ålbeståndet - något man borde avstå ifrån att fånga och äta - det var hon medveten om redan då hon fick upp den, men vad betydde en ål mer eller mindre i världens hav?

Så fel hon haft: ålen dog inte, den fick ett långt liv i henne. Den vred sig av och an, värre än minnen av annat dumt hon gjort.

Skulle det bli samma utdragna process nu? Hon kunde inte frigöra sig från händelserna dagen innan, egentligen bara ord för händelser; det var som med ålen hon fångat och skulle avliva.

Hon blundade. Hon behövde inte anstränga sig för att minnas: hans ord vred sig runt i henne precis som den där ålen. Dem kunde hon inte hyva in i en frys!

”Sluta med ditt pladder!” avbröt han med en ton som lät som om han plågades av vad hon sagt. ”Du gör dej märkvärdig, trots att du bara är en ovanpåflytare, ett flarn. Jag har hört dina historier - och det är bara exempel på meningslösheter. En flykt, ett desperat försök att komma undan ditt ansvar som en tänkande människa. Du är klok nog att inse att varje människa har en livsuppgift. Ta reda på vilken din är och genomför den.”

Vad hade han för rätt att begära något av henne?

Gång på gång upprepades alltsammans för henne. Kristoffer hade tvärtystnat när han såg hur orden träffade, hur de gick in i henne och fick henne nästan att förlora balansen. De andra stod undrande och iakttog henne. Till en början stod också hon stum och stel. Sedan började hennes händer fäktas nervöst och okontrollerat, som om de på egen hand försökte stoppa något, och hon såg desperat från den ene till den andre, sökte stöd hos någon, men blickarna vek undan.

Lise, som tillsammans med Peter var kvällens värdpar, fick

ett anfall av munterhet, som hon lyckades kväva efter en ogillade blick från Peter.

Alla var avvaktande, var de ängsliga för att få sina inlägg värderade? frågade hon sig senare.

Kristoffer var rak, han sa alltid vad han tyckte, och de förstod att han menade vad han sagt till henne, även om han troligen stärkt sig med ett glas innan han kom.

Det värsta med Kristoffer var att han alltid var så korrekt, så snyggt men ändå ledigt klädd, så välrakad runt den mörka nosgrimmian, så artig, I vanliga fall kom han med underfundiga, humoristiska, oftast seriösa, ibland sarkastiska, inpass. Det han sa stötte sällan någon och därför var han alltid välkommen när någon i sällskapet skulle ha en fest. Han passade in i de flesta konstellationer, drack aldrig för mycket, kom ofta ensam: Lotten, hans sambo, hade ett toppjobb i IKEA och reste mycket. Att just han...

Efter den pinsamma tystnaden hade han fortsatt: "Du håller hela tiden på med dina resor, dina inhopp överallt. Men vad är det egentligen? Blaha. Du engagerar dig inte i något. Ena veckan polar du med Ulf, nästa med nån amerikan som dykt upp. Det finns inget gediget i dig. Inte ett skit. Du lever högt på att dina föräldrar umgås med den internationella gräddan, i Sida, UD, FN. Du identifierar dig med dessa artificiella människor. De reser runt i världen och delar ut pengar som skattebetalarna, inte de själva, har skrapat ihop. De representerar en ideologi som de inte själva lever efter. De fördelar gåvor och njuter av tomter-

ollen. De låter sig luras av smarta, korrupta mottagare.

Eftersom insynen är obefintlig och politikerna mestadels är enfaldiga..."

Äntligen upptäckte han de andras förfärade miner och tystnade.

Det var ofta så: hon blev medelpunkt när hon tog ordet. Hon avbröt sällan någon, hon tyckte att det föll sig naturligt när hon omärkligt tog över samtalen. En association hade uppenbarat sig och hon föll in i samtalen och spelade skickligt på sin säkerhet och charm. De andra tystnade och lyssnade på henne. De var imponerade av henne därför att de visste att hon med en ovanlig lätthet gled in i alla sammanhang, hon hade varit med om mycket, träffat intressanta människor och därför att det hon berättade hade ingen av de andra varit med om. Hon hade rest runt i världen. Hur många länder hade hon sagt att hon varit i? Trettiosex?

"En gång när jag cyklade ensam på Bali..."

Vem i den kretsen kunde matcha det? Hon hade sagt det som en självklarhet, hon hade praktiskt taget alltid varit på resande fot. De vanligaste språken - engelska, tyska, franska, spanska, italienska - hade hon växt upp med.

Allt spelades upp om och om igen. Stämningen hade varit en smula trevande men var i grunden förtrolig, de stod med en drink i handen runt det smakfullt dukade bordet. Det var trångt, särskilt för Anne som var i framskriden grossess. Förväntan låg i luften. Några visste vad som låg innanför ugnsluckan: de hade

tittat in genom glaset och sett den, piggvaren. Värden hade själv tagit upp den utanför Ellös. Doften av den nyrivna pepparroten hade de kommenterat – ”pepparrot är ju så nyttigt!” - och de såg med välbehag fram mot att få slå sig ner runt det bord som upp- tog större delen av det rum, som värdparet lite självironiskt kallade för matsalen. De bodde trångt, men centralt. De var sju stycken och skulle få plats, även om en av dem skulle få sitta på en pall, med ryggen mot kallraset från fönstret. Rose skulle inte sitta på pallen, självklart inte. Troligen Kristoffer. Normalt var han en angenäm person att ha som gäst, även om han ibland inte var särskilt talför. Ändå hade han en del att komma med, han arbetade av och till i New York, hade han berättat.

Han var respekterad av alla i gruppen, därför blev de chockade när han avbröt Roses utläggning. Han måste ha tagit något innan han gick hemifrån! I vanliga fall kom han inte igång på allvar förrän det var dags att bryta upp. Därför var hans utfall obegripligt. Dessutom kom det vid fel tidpunkt. De hade ju inte ens hunnit sätta sig. Han måste ha samlat på sig en massa irritation mot henne?

Till en början såg alla undrande på honom. Skämtade han? När de bytt blickar, och bearbetat hans angrepp på Rose, blev de irriterade, några blängde ilsket på honom. Det noterade han.

”Jag ska gå så att ni får äta i lugn och ro. Låt mig bara förklara mig först. Jag har lyssnat på dig, Rose, vid åtskilliga tillfällen. Jag tycker att du är en bedårande kvinna, charmig, intelligent, framåt på alla sätt. Du får förlåta mig – men jag tycker att

du bara reser, upplever och realiserar drömmar du har. Men - du gör ingenting av det du upplever. Du har kapacitet att göra något. Du har kraft, energi, kontakter, förmåga - allt som behövs. Och vad gör du? Fladdrar vidare som en fjäril, förd av vinden. Inser du inte att du ödelägger din förmåga om du fortsätter så? Du är en stjärna högt ovan om oss andra. Du borde använda din begåvning till annat än pladder. Ursäkta, men jag menar det och står för det. Hej.”

Kristoffer bugade sig, ställde ifrån sig glaset på bokhyllan och gick utan att be om ursäkt för att han kvaddat kvällen för Rose, för värdfolket och de för andra.

När han försvunnit hade Rose stått alldeles stilla. Hon, som med ett leende brukade kunna slingra sig ur alla intrikata situationer, stod som om hon fått ett dödsbud. Hon som hade lyskraft som en fixstjärna på en molnfri kvällsrymd, hade lossnat från sitt fäste och föll, utan kometsvans, ner genom den mörka tomheten...

Värdfolket gjorde vad de kunde för att bryta dödläget. De fick gästerna att slå sig ner. Det var ändå ett invigningskalas. Lägenheten hade kostat dem nästan tre miljoner.

Pallen vid fönstret trollades bort samtidigt som kuvertet på bordet försvann. Peter serverade vinet och hälsade välkommen till bords innan han själv klämt sig ned på sin plats. Sedan åt de och försökte negligera vad Kristoffer hävt ur sig. Men den goda stämningen ville inte infinna sig, trots damastduken, silverljus-

stakarna, den ärvda servisen, att glaset gnistrade som snökristaller en frostig vinternatt, den goda maten; vinet och Keith Jarrett i bakgrunden. Vårdinnan gjorde några försök att få igång en konversation, men det verkade som om alla var rädda att säga något som kunde betraktas som ytligt och dumt. Rose samlade sig i ett försök att hjälpa till; det blev ett par ord innan

hon tappade modet och tystnade mitt i en mening. Vid desserten började hon gråta. Hon reste sig och försvann in på toaletten och blev kvar där så länge att de övriga gästerna insåg att det bästa de kunde göra var att avlägsna sig så fort som möjligt.

Småningom kom hon ut, rödgråten, flammig i ansiktet och på halsen, och bad att de skulle beställa en minitaxi för henne. När hon gick sa hon med en röst som de inte kände igen: ”Kris... om det varit någon annan än han skulle jag ha klarat det, men Kris...”

Dagen efter vaknade hon sent, steg upp, stängde av mobilen och telefonsvararen; duschade; åt frukost, tog på sig robusta kläder och gick ända upp till Delsjöområdet.

Hon hade hoppats att den friska luften skulle tränga undan Kristoffers hätska blick, men tvingades konstatera att hans blick blockerade allt annat i hennes huvud. Hans kalla ögon och hans kompromisslösa ord hade etsats in i en disc som utan uppehåll roterade i hennes huvud. Hade han rätt? I så fall var frågan: Vad kan en enskild människa göra för att ändra politiska förlopp i en komplicerad värld? Kunde hon, Rose, göra något?

Bara den här dagen gick, då skulle hon komma på bättre tankar, det var hon övertygad om. Men dagen hade inte brått, den tycktes aldrig ta slut. Och oavbrutet dök den där ålen upp som en parallell till Kristoffers utfall! Ålen dog men hon klarade inte av att äta den när den var rökt. Den fanns levande kvar inom henne, hal och outtröttlig i sin frihetslängtan.

När hon lade sig för att sova bort olusten fick hon ingen ro, sömnen infann sig inte. Inte ens efter det hon druckit ett stort glas av den dyra maltwhiskeyn som hade det pråliga namnet Jameson 18 yo Master Selektion...

Dagarna gick utan att Kris utfall tonade bort.

Vad hindrar dig från att bryta dig ur denna förlamning, frågade hon sig när hon äntligen återfått något av sitt gamla lugn. Den frågan hade gjort henne svarslös. Hon hade i alla fall insett att det alltid finns alternativa vägar att pröva. Hon måste hitta en.

Uppfylld av sin egen beslutsamhet satte hon sig ned vid köksbordet, slog upp Göteborgs Posten, som låg på bordet framför henne. En artikel om en ny fas i den väpnade konflikten mellan al Fatah och Hamas fångade hennes intresse. Hon hade varit på Västbanken och sett fattigdomen och effekterna av konflikten mellan judar och araber och hade förstummats av den oresonlighet som härskade i sinnena. Nästan som om det varit en uppenbarelse dök frågan upp inom henne:

Kan jag göra något som reducerar motsättningarna?

Frågan bedövade henne: var det inte förmätet att tro att hon, som ung kvinna, skulle kunna påverka ett historiskt förlopp genom någon form av insats?

Hon visste att det finns i runda tal två miljarder kristna, nästan lika många muslimer och kanske 200 miljoner judar. Hon visste också att fundamentalistiska företrädare för dessa religioner dominerar det som sker i religionernas namn i den del av världen hon kände bäst till.

Skulle det gå att få företrädare för dem att slå sig ned vid ett bord för att diskutera former för fredlig samlevnad?

En svindlande tanke. Hon visste att i FN-huset satt företrädare för all världens folk och försökte enas om att förbättra villkoren för dem som lider nöd. Ett forum för företrädarna för åtminstone tre av de stora religionerna i västvärlden - skulle det vara möjligt att arrangera? Skulle hon kunna göra det till sin livsuppgift? Hon insåg att hon knappast kunde vara den enda människa som kommit på denna tanke. Folk arbetade troligen ambitiöst med den i det tysta. Varje år fick någon Nobels fredspris för sina insatser. Skulle hon som kvinna kunna blåsa nytt liv i försoningens idé!

Medan hon var uppfylld av denna tanke föll hennes blick på en inbjudan till en föreläsning om de tre monoteistiska religionerna. Inbjudare var Göteborgs Universitet och föreläsaren var en professor vid namn Allbiin Anderzon. Hon hade sett honom i ett tv-program och fascinerats av honom. Honom måste hon lyssna på!

Rose Marie Theresa Hannah Johanson Muhammedsdotter.

Efter en tid kunde jag lägga pussel och få en bild av Rose. Till en början såg jag inget mönster alls, sedan föll bitarna på plats en efter en. Hon kunde fara fram som en dervisch, hålla i oändligt många trådar och samtidigt skratta och formligen jubla.

Alldeles under ytan fanns en annan sida. Hon kunde komma in på mitt rum och sitta tyst, avslappad och bara se ut genom fönstret. Ibland berättade hon vad som rörde sig i hennes välformade huvud. Jag lyssnade. Det var vid en sådan seans som hon berättade om "katastrofen" som hon kallade middagen hemma hos Peter och Lise. Hon återkom ständigt till denna händelse och när hon lämnat mitt rum, "avbördad", som hon kallade det, skrev jag ner alltsammans och underhandla jag den ena till det andra och fick till sist ihop en hygglig bild av henne. Ett kapitel om Rose måste av alla skäl bli långt och uttömmande. Rose kräver en ordentlig genomlysning. Rose älskar eller hatar man, något däremellan finns inte. Berättelsen om henne kommer att visa hur rätt jag har.

Rose hade utbildat sig till journalist. Det var inget lyckat yrkesval för hennes del. I det yrket trängs hälften av medelklas-

sens söner och döttrar, och alla som vill stiga på medietåget för att göra en klassresa från samhällets utkant till kommersens heliga land. Men där hamnade inte Rose och det var, påstod hennes vänner, på grund av sitt ovanliga namn som hon inte lyckades få ett fast jobb i mediebranschen. De som i lönnedom tyckte att hon behövde en motgång för att hon skulle lugna ner sig lite insåg att hon på sikt ändå skulle klara sig, så välutrustad som hon var. Trots motgångarna hade hon ett gott humör, parat med ett osedvanligt stort självförtroende. Hon gav inte upp utan tog de jobb hon behövde i väntan på den stora chansen. Som vikarie försökte hon göra sig oumbärlig. En tid arbetade hon som korrekturläsare, men det gick inget vidare eftersom hon vid den tiden ägnade sig mer åt att jaga unga män än åt att förkovra sig. En kort tid lyckades hon överleva som scripta, men allt gick åt skogen därför att hon sa sin uppriktiga mening om manuskripten. Ingen författare orkade ta sig ur förvillelsen att de var genier eftersom de arbetade åt tv. De fann i stället tusen fel hos henne och då bad hon allihop dra dit pepparn växer, men med ett kultiverat ordval. Några veckor arbetade hon som nyhetsuppläsare på TV 4. I den rollen trivdes hon förträffligt men av någon besynnerlig anledning blev den hon ersatt omgående frisk och vikariatet på TV 4 var över för Rose Marie Theresa. Inhoppet på tv fick i alla fall en bestående effekt: de vägrade att presentera henne med alla förnamnen, och Hannah försvann.

Hon är en och åttio lång, har en modells kropp, är lätt mörk-

hyad, ansiktet är omramat av ett långt gyllenbrunt hår. Hon har en blick som kan få döda män att brinna och flämta av lust. Hon är en slank variant av den där tv-kockan från Kanada. Det enda som i någon grad misspyrder henne är att den konvexa näsan dominerar det orientaliskt sköna ansiktet. Esteter anser att den är ett kvarts nummer för stor. De som använder sig av en något mildare norm menar att strålglansen från hennes blåeldögon kompenserar näsans lilla defekt. Eftersom hon med alla rimliga mått är en skönhet väcker hon våldsamt avund bland kvinnor och häftigt åtrå bland djärva män. Egentligen är det bara ett påtagligt fel med henne, namnet. Hon envisas med att använda alla förnamnen och förvirrar folk med det extra namnet, Muhammedsdotter.

Det är helt enkelt för mycket.

De som umgås med henne mildrar och kallar henne för Rose eller "Hon Muhammed".

Själv tar hon ingen genväg: Rose Marie Theresa Johanson Muhammedsdotter, presenterar hon sig och fyrar av ett leende som får de flesta totalt ur fattningen. (Hannah, som hon fått i arv av sin farmor, utslöt hon även själv efter bråket på TV 4.)

Trots framgångar under de korta inhoppnen på olika arbetsplatser lyckades hon inte få ett fast jobb. Hennes fantastiska karriär inleddes under mycket blygsamma omständigheter, efter ett besöket i aulan till universitetsbyggnaden vid Vasaplatsen. Det var där professor Allbiin Anderzon höll den föreläsning som blev avgörande för henne. Av någon anledning var varenda sitt-

plats besatt och det hände ingenting anmärkningsvärt, inte förrän han slutat och stod kvar på podiet och plockade med sina otidsenliga OH-bilder. Då klev en uppseendeväckande vacker kvinna upp på podiet och då många i auditoriet anade att något extra var på gång stannade de kvar. Ingen kunde höra vad de två resonerade om. Alla kunde dock se att han var charmad av henne och att han gjorde allt han kunde för att själv se tilldragande och allmänt välvillig ut. Ingen kunde veta att hennes ärende var en desperat chansning: ”Vad krävs för att få doktorera i religionskunskap?” frågade hon. ”Hur går man tillväga?” Hon presenterade sig som journalist. Hon visste vilken effekt en sådan information kunde ha på en person som ville förgylla sin framgång med journalistbekanta, och när hon kompletterade med sitt oemotståndliga leende mot professorn, och sa sig vara övertygad om att hon med sin journalistbakgrund skulle kunna prestera en avhandling som det skulle slå gnistor om, så känsloladdat som ämnet var, då var utgången klar.

Det var så alltsammans började, även om en del journalister senare skulle presentera helt andra historier. Många påstår att när en kvinna går till en föreläsning vill hon ha något i utbyte för besöket. Rose gick på en föreläsning - och hela hennes liv förändrades.

Två personer som stod på en tom scen, inför en publik som rest sig och stod undrande. Många tycktes vara övertygade om att de skulle gå miste om något om de lämnade salen - så anspråkslöst inleddes Roses karriär. Professor Anderzon, van vid

uppmärksamhet, var omedveten om att folk stod kvar och slök dem med blickarna. Rose njöt av den.

Underhand avlägsnade sig åhörarna långsamt, en efter en, fyllda av undran. En och annan fördrev troligen tiden med att titta på aulans arkitektur. Eftersom de flesta var osäkra om det var vackert eller ett banalt uttryck för förra sekelskiftets Götiska svärmeri förblev de undrande.

Initierade vet att hela den pompösa byggnaden, med T-formad grundplan, avslutad med en absid på ena gaveln, byggd i bohuslänsk granit och Höganästegel, är en gåva av en privatperson, en industriman vid namn Oscar Ekman. Arkitekten, Ernst Torulf, tog i ordentligt och skapade något som skulle stå där, som ett slott eller en katedral (med 18 meters takhöjd i mittpartiet) i eviga tider. För att inte utmana Makterna, som var en realitet då byggnaden uppfördes i början av 1900-talet, försågs entrén med en tempelgavel med stadens vapen, lejon och uggleögon. I interiören blandades strikta geometriska former med stiliserade växter i jugendstil. Ämnet till den stora målningen i absiden hämtade konstnären, Nils Asplund, från den nordiska gudasagan. Den föreställer eldguden Heimdal som kulturbringare i Norden. De som var medvetna om allt detta kunde ställa de urgamla hedniska föreställningarna om livet efter döden mot professors utläggning om monoteistiska religionernas motsvarigheter. En och annan såg kanske mystik i allt i aulan, andra blev troligen bara förvirrade.

Småningom gick de två ner från podiet, genom salen och ut,

ivrigt resonerande, även sedan de kommit ut på trappan. Vid foten av den satt professors fru, Birgitta, i en vit BMW, med motorn igång och väntade. Samtalet mellan honom och vampen, som Birgitta senare skulle kalla Rose, avslutades och parterna skildes åt efter en hastig, men löftesrik, kram.

När Rose långsamt gick hemåt log hon åt hans förklaring till varför han kallade sig Allbiin och skrev Anderzon med z.

Han var från Tjörn och där sa man under hans uppväxt inte Albin utan Allbiin och därför hade han beslutat sig för att skriva sitt namn som det uttalades. För att ytterligare markera sin särart bytte han de två s-en i efternamnet till ett z.

Rose Marie Theresa Johanson Muhammedsdotter hade förklarat att hon alltid varit skeptisk till religion. Ändå hade hon aldrig kunnat frigöra sig från den: det var som med män, hade hon tillagt. ”Även om jag kan bli fruktansvärt besviken på dem kan jag inte klara mig utan dem.”

Gud hade alltid fascinerat henne, sa hon till professorn. Framförallt hade hon intresserat sig för alla krig som förts i hans namn, främst av kristna och muslimer. De hade pågått i alla tider och ingenting tydde på att de någonsin skulle få ett slut. Han hade invänt och sagt att visst fördes krig med religiösa och etniska förtecken runt om i världen, men FN, EU, regeringar och olika profana och religiösa samfund arbetade samtidigt oförtrutet för att mildra motsättningar och..

Jo, hon visste, hade hon invänt och stoppat en föreläsning. Men kanske skulle hon - med hans hjälp - kunna skriva en av-

handling om fred i Guds namn, Guds fred. Att referera krigen var ingen bedrift, det kunde vem som helst göra. Hon hade blivit allvarlig och förklarat att hon ville anvisa en väg som kunde leda till försoning. Det måste byggas en väg som alla vågade beträda. Förtroendevägen. Hur det skulle gå till visste hon inte. Via en världskonferens kanske. Om parterna möttes och lärde känna varandra skulle de säkert inse att alla skulle vinna på kompromisser och fredliga lösningar. Gud hade också försoning och förlåtelse på sin agenda, hade hon sagt och professorn hade blivit så upplivad av tanken att han kramat om henne, lite för intensivt och länge för att det skulle kunna tas för en handling som skulle ha ett så högt syftande mål som det hon drömde om att kunna nå.

När hon efteråt gick hemåt hade hon frågat sig vad för slags man professorn var. Var han seriös? Det fanns professorer som hasplade ur sig historiska banaliteter i böcker med 600 tättryckta sidor. Recensenterna skrev att de var imponerade av dessa storverk, som enligt Rose var ett stapelverk, eftersom det ofta bara rörde sig om en oändlig mängd citat, staplade på varandra. Rose förstod dem: vilken recensent orkade läsa igenom så tjocka böcker? De hade givetvis bara ögnat igenom och var angelägna om att ge intryck av att de kunde alltsammans tidigare. Var författarna kända från tv fick de alla manuskript antagna, även om som bara innehöll en mängd citat ur fritt valda källor. Två sådana stapelböcker om året presterade en och annan mindre nog-

räknad historiker. I dessa fanns ingen överblick, ingenting av det som en lärd en gång satte en ära i att redovisa. Var Allbiin Anderzon en sådan? Var han seriös, en verkligt lärd person? Rose hade varit mycket undrande. För att få veta mer om professorn hade hon gått in på nätet och efter det visste hon mycket mer.

Den första tiden.

Första dagen gick utan att jag fick riktig kontroll över mina vilt irrande tankar. Ena stunden var jag entusiastisk och såg möjligheter i allt, i nästa såg jag mig själv förvandlad till en liten assistent, visserligen åt en rasande parant och inspirerande kvinna, men ändå: en assistent, en lakej eller vad jag valde att kalla mig i svarta stunder. Nu när jag valt henne var jag tvungen att ge upp allt jag arbetat för: all den kraft jag lagt ner på min avhandling skulle gå förlorad. Å andra sidan - hade jag kommit någon vart? Skrev inte författare, professionella litteraturvetare, journalister, filosofer och andra oavbrutet och anförde meningar i frågan? Ämnet litteraturkritik var söndertröskat, ödelagt. I mitt material har jag mängder av gamla klipp som ger stöd åt min pessimism: Vem bryr sig?

Även om jag skulle lyckas få uppmärksamhet för min avhandling skulle jag få svårt att formulera något som kunde skapa en annorlunda ton i det allmänna mediebruset. Och - vem brydde sig egentligen om litteraturkritik? Varför valde jag just Georg Brandes? Hade jag kommit på något nytt om hans betydelse för den nordiska litteraturen? Det var med honom den moderna lit-

teraturkritiken började, påstod många. Men - hur många kände ens till hans namn!? Vem begrep det som skrevs? Begrep jag det jag läste?

Jag läste nyss om ”En midsommarnattsdröm” av William Shakespeare och tyckte att komedin inte innehöll något särskilt tankvärt. De lyriska avsnitten var sådär, men för övrigt...

Sedan läste jag översättarens kommentar och då insåg jag att jag inte förstått vad pjäsen handlade om, den var nämligen en allegori över folks villkor under Elisabeth I:s tid vid makten. Efter det läste jag om dramat och inbillade mig att jag förstått, åtminstone lite. På många sätt är människors villkor desamma i dag.

Skulle min avhandling läsas av någon om fyra hundra år? Fanns det någon som satt och väntade på mina rön? Har jag skrapat fram en häll och upptäckt en fantastisk ristning, hittat nyckeln till ristningarnas gåta?

Har jag utträttat något? frågade jag mig. Har jag ens försökt? Har jag älskat tillräckligt? Har jag hjälpt en medmänniska, har...

Dessa människans ständiga plågoris drabbade mig och förlamade mig. Jag var medveten om att jag inte hade utträttat något alls, om inte akademiska poäng (och viss erfarenhet som lärare) var en merit för en människa. Har jag haft anledning att uträtta något, bygga något, uppfinna något? Tveksamt. Har jag älskat tillräckligt? Ha! – jag har inte älskat någon enda med sådan hetta att jag glömt allt annat. Jag har s t u d e r a t mina

flickvänner, till och med umgåtts intimt med några. Men – någon brasa har inte flammats upp inom mig. När jag sakligt studerade tjejerna upptäckte jag alltid otrevliga sidor. Erika, som jag var tillsammans med mer än ett halvår, drack för mycket och när hon blev berusad blev hon kladdig och klängde på mig så att jag blev generad av omgivningens blickar. När jag diskret avvisade henne blev hon arg, såg sig om och ägnade sig åt någon annan, som hämnd. Hon var som en löpsk hynda. Ett leende eller en komplimang räckte för att hon skulle bjuda ut sig. Annemarie hette hon som luktade svett. Det stod jag inte ut med.

Nej, förblindad av kärlek har jag aldrig varit. Stark åtrå har jag aldrig känt, inte verklig åtrå. Jag har alltid förhållit mig avvaktande till mina flickvänner. För att inte råka illa ut har jag försökt uppenbara deras brister. Ingen enda har fått mig att flamma upp av sådan lidelse att jag bara såg min moatjés goda sidor.

Innerst inne är jag otillfredsställd, oförlöst. Jag har aldrig behövt svälta, aldrig frysa, aldrig har jag blivit misshandlad. Förnedrad har jag ofta blivit, hånad för min ringa längd. Men - jag har lärt mig att stå ut.

När jag funderat länge stod jag på nytt framför den fråga som ständigt ansätter mig: Vad har jag bidragit med? Vad ska jag bli?

Jag är inte äregirig, inte särskilt fåfäng, jag kränker aldrig någon. Jag har hållit mina drifter i schack. Ändå – jag är otillfredsställd, det erkänner jag oförbehållsamt. Kanske kan samar-

betet med Rose innebära en förändring, åtminstone ett ljus avbrott i min trista vardag. Kanske kan jag – med hennes bistånd – äntligen känna mig behövd och vara till glädje för henne och i bästa fall för någon annan också.

Det finns en glödande kärna någonstans i mitt inre. Kanske kan hon trolla bort det som hindrar syret att tränga in till denna kärna, få min glöd att flamma upp.

I detta ögonblick av självömkan såg jag upp och upptäckte att solen höll på att gå ned bakom hustaken – så den flammade! Ett ögonblick bländades jag och insåg så skulle också jag också kunna brinna! Allt skulle kunna bli bättre, även om dagen hade börjat som många andra. Jag hade tappat kaffekoppen när jag skulle ställa den i diskmaskinen - det som fanns kvar i koppen kröp in under köksmattan och färgade den brun. Emma kommenterade för omväxlings skull inte fadäsen, men hennes blick sa vad hon höll inne med: din klumpeduns! När jag borstade tänderna insåg jag för sent att det var andra gången jag borstade dem inom fem minuter. Emma satt på köksstolen och väntade på att jag skulle försvinna, hon såg det också och log. Hon sa dock inget, inte ens när mobilen gled ur fickan när jag tog på mig jackan. Hon satt och låtsades läsa tidningen och gjorde allt för att övervinna sin munterhet.

Hon anade inte att detta skulle bli vår sista stund tillsammans. Jag skulle låtsas gå som vanligt. Men jag hade redan skrivit brevet och skulle vänta tills hon gått till sitt jobb. Då skulle jag återvända till lägenheten, lägga mitt brev på köksbordet och

göra det jag planerat att göra: hoppa.

Visst – dagen hade börjat eländigt. Men, den skulle kunna sluta på ett bättre sätt, det kände jag på mig.

Alldeles för länge har jag vänt på de två alternativen: att fullborda avhandlingen eller tills vidare ge upp den och i stället ägna mig åt att vara sekreterare åt henne. Jag visste förstås långt innan jag inledde mitt grubbel att jag inte var kapabel att fatta ett snabbt beslut. Det var därför det hade dragit ut på tiden. Denna obeslutsamhet är en svaghet jag utan större framgång hade försökt bemästra. Till sist bestämde jag mig i alla fall: min avhandling får vila, den skulle kanske till och med vinna på det, mogna liksom. Jag kan kanske lära mig ett eller annat medan jag arbetar åt henne. Erfarenheterna kan komma till pass när jag återupptar arbetet med min egen.

Dessutom får jag få hyggligt betalt. Hon, som är betydligt yngre än jag, och som inte hade fått ihop lika många akademiska poäng som jag, är oöverträffad i konsten att få fram pengar till projektet. Allbiin hade inledningsvis sagt till henne att visst kan hon få doktorera. Förutsättningen var att hon uppfyllde de akademiska kraven och kunde få fram de medel som krävdes för att hon skulle kunna finansiera sitt drömprojekt. Det tog ett år för henne att uppfylla de kraven. Under den tiden visade hon att hon hade en kapacitet som överträffade alla förväntningar. Hennes förmåga att övertyga företag, organisationer, kommunala och statliga myndigheter och andra var otrolig. Hon hade dessutom en annan viktig egenskap: hon var oöverträffad i konsten att ge-

nerera publicitet. Hon hade aktivitet på tre olika vägar samtidigt. Hon skrev som en besatt på sin avhandling. Samtidigt höll hon sig framme överallt och skaffade sig kontakter och referenser som i slutändan gav pengar till projektet. På kort tid blev hon dessutom ett i högsta grad användbart dragplåster till konferenser, seminarier och andra framträdanden. Hon blev eftertraktad. Någon (jag misstänker Allbiin) rekommenderade henne att bilda ett bolag. Dit kunde hon styra inkomster som inte hörde till projektet. Konferensarrangörer som ville ha henne därför att hon var attraktiv och drog folk genom sin frimodighet och sina skickligt presenterade provokationer var beredda att betala för hennes tjänster. Pengar strömmade in... och där kommer jag in i bilden. Det är med dessa pengar som hon kan avlöna mig!

Jag fick tidigt klart för mig att hon lever högt på att få folk att skratta. Även tråkmånsar och allvarsmän vill använda smilbanden emellanåt. Där svartrockar står mållösa och humlande och indirekt erkänner att är vettskrämda för överordnade, församlingsaktiva och bitska kollegor (och inte minst för den akademiska skalpellen) där ler Rose och vinner åhörarna med sin charm. (Senare, när jag lärde känna henne bättre insåg jag att hon ibland vann sina åhörare genom att hålla tyst och låtsas tänka efter, emellanåt för att markera att svaret fanns i frågan.)

Hon behärskar sin publik och får den att hemfalla åt beundran. Även rovgiriga bestar faller till föga. Vem vill öppet jaga ett offer som andra betraktar som ett lamm?

Bilderna av henne gör mig emellanåt salig. Jag kommer på

mig med att sitta tillbakalutad i min stol med slutna ögon och tänka på henne. I sådana stunder fruktar jag inte min framtid. Då har jag min vision om en ljuv tid i hennes omedelbara närhet. Hon har en så stark utstrålning att alla runt henne elektrifieras. Från alla håll får jag positiv information om henne, folk är imponerade av henne och delar gärna med sig av sina synpunkter till mig.

Om hennes framgångar beror på att hon fick en så gynnsam form då hon skapades eller på att hennes intellekt är så bländande vet jag inte. Troligen är det fråga om en kombination av båda.

Jag blev snabbt medveten om att jag blir försvarslös när hon borrar sina djupblå ögon in i mig, och helt förlorad när hon ler och fyller på med det där, som jag inbillar mig, inbjudande skrattet. Det var det som slutligt övertygade mig om att jag har tagit ett riktigt beslut. (Men tvivlet har för den skull aldrig lämnat mig i fred.)

Jag måste erkänna att jag gick som på moln när jag gick till det första mötet med henne. Samtidigt frågade jag mig: Skulle jag klara mig mot henne i ett längre perspektiv? Skulle hon inte sluka mig? Skulle jag ha kraft över till min egen avhandling när hon är klar med mig?

Handledaren, Kennet Frost, satt mitt emot henne och såg sammanbiten ut. Jag handhålsade artigt, först på min nyblivne arbetsgivare, sedan på handledaren. Vi tre har mötts tidigare, men

i helt andra sammanhang. Ingen sa något och jag registrerade vibbarna och förstod att de inte väntade sig att jag skulle bryta tystnaden. Jag satte mig och försökte se obesvärat ut. Kennet Frost såg ut genom fönstret medan Rose fångade min blick.

”Gideon”, sa hon och vände sig till mig, sin nye sekreterare. ”Vi är inte överens, Kennet och jag. Som du vet ska han i rollen som professors företrädare se till att min avhandling uppfyller de akademiska kraven. Å andra sidan kommer man ingen vart om man följer regler i tid och otid, eller hur? Alexander och den gordiska knuten, du vet. Napoleon och ägget. Jag har redan fått viss publicitet och tänker inte lägga fram något som är likgiltigt. Min idé är att du med din bakgrund som litteraturvetare ska faktagranska och ge materialet en litterär karaktär. Medan du gör det får Kennet och institutionen hålla sig lugna. Det är väl inte för mycket begärt?”

Jag sökte Kennets blick, men han tittade ut genom fönstret. Ingen av dem kunde rimligen begära att jag skulle avgöra tvisten?

”Vad är din åsikt, Gideon?” Rose lutade sig över bordet mot mig, log så kärvtänligt att jag fick anstränga mig för att kunna prestera ett svar.

”Låt mig få ta del av materialet först innan jag yttrar mig”, sa jag och hoppades att min första insats i sitt nya ämbete var diplomatisk. Rose skrattade och vände sig till sin handledare. ”Det måste du väl gå med på, Kennet?”

Han såg fortfarande sur ut. ”Själva upplägget måste följa normen, annars är det ingen akademisk avhandling.”

”Bra, Kennet. Gideon håller också på med en avhandling, så han vet hur psalmerna går. Han fixar den saken och spetsar till här och var, det kan du väl inte invända mot?”

”Du har en förmåga att formulera dig spetsigt, utan hjälp, Rose. Du vet att vi är kritiska. Du har långt kvar, ändå har delar av materialet hamnat i medierna och vållat hätska reaktioner.”

”Men, snälla Kennet, religion är dynamit. Det räcker att du skriver Gud med gement g så får du en massa folk att gå i taket. Jag skriver inga medvetna provokationer, det vet du, jag håller mig till fakta, eller hur?” Handledaren gjorde en grimas.

”Dåå, Kennet, är vi väl klara för i dag, eller hur? Vi jobbar vidare och hör av oss när vi kommit ett stycke på väg. Blir det bra?”

”Okay.” Frost reste sig och lämnade oss utan vidare ceremonier. När han kommit ur hörhåll gav Rose upp ett hjärtligt skratt.

”Det är inget ont i honom”, sa hon när hon lugnat sig. ”Han är bara så byråkratisk. Allt ska följa mallar och regler. Det är ett evigt tjat om högskoleförordningen, trots att ingen följer den. Jag blir så trött på det där. Jag menar att då sker inga framsteg. Man måste bryta gamla mönster, Gideon, är vi eniga om det? Dom anser att jag egentligen inte får ta hjälp vid utformningen, men jag menar att det är innehållet, inte utformningen som är det de ska bedöma. Och innehållet står jag för.”

”Visst, fast jag ser mig själv som lite av en byråkrat, det vet du. Mitt jobb är väl att ge mig på dina texter, det är det enda jag kan. Formulera...”

Hennes telefon avbröt mig.

När hon var klar visade hon var jag skulle sitta. Mitt rum var litet, kanske tio kvadratmeter, hennes var minst tre gånger så stort. ”Här”, sa hon och la en tjock lunta papper på mitt bord. ”Utgångsmaterialet finns i sju pärmor som står på golvet i mitt rum. Du ser hur jag har lagt upp det hela. Det är inte bra. Jag vet att jag talar bättre än jag skriver, så jag litar på att du snitsar till det hela. Kennet har en massa synpunkter, professorn också. Men dom ska hållas kort. Nu är det du som formulerar. Jag kommer att läsa och anföra avvikande synpunkter. Det får du vara beredd på. Dom får komma in när vi är klara.” Hon log. Jag log också. Telefonen kallade henne tillbaka.

Jag satte mig alltså i den stol som nu var min och granskade skrivbordet, bokhyllorna, telefonen och utsikten mot en bakgård, sniffade in hennes parfym som hängde kvar i luften efter henne. När jag på detta sätt installerat mig tittade jag på klockan: 12 59 - 17. Inte så illa!

När jag lyfte luren för att ringa Emma upptäckte jag att linjen var upptagen. Vi ska alltså dela på en telefon. Jag fick alltså använda min mobil för att ringa Emma.

”Ska vi gå ut och äta lunch tillsammans? Jag har en del att berätta.”

”Tyvärr, jag ska till Friskis och Svettis, sen ska jag träffa Carl.”
Rose stod i dörren.

”Du tänker väl inte sätta igång direkt?”

”Nej, jag sitter bara in mig.”

”Hur känns det?”

”Fint.”

”Hoppas att vi kan samarbeta.”

”Det gör jag också.”

Hon gav mig en omgång nycklar, sedan försvann hon, allt gick fort för henne. Ett kort hej, sedan var hon borta. Jag tände bordslampan och började läsa:

”Det är en lycka för Gud att han/hon inte är nåbar för människorna. Hade han/hon varit det skulle han/hon inte ha överlevt särskilt länge. De romerska kejsarna regerade (i likhet med påvarna) på livstid och dyrkades som gudar. Trots sin gudomliga status råkade många av dem illa ut. Av de tolv första kejsarna gick åtta en våldsam död till mötes. Sju - Tiberius, Caligula, Claudius, Vitellius, Galba och Domitianus - blev dödade; två valde självmord för att undgå ett slut som de fruktade skulle bli värre om det bestämdes av andra. Kristendomens företrädare

på jorden, juden Jesus, fruktad av romarna, förnekad av judarna, levde farligt. Sedan han dog har islam spridits över stora delar av världen. Företrädarna för de båda huvudinriktningarna, sunni och shia, ligger i en evig konflikt med varandra.

Det troliga är, att om Gud rört sig bland människor, skulle han, i likhet med sina profeter, ha varit ihjälslagen för tusentals år sedan. Han är klok och håller sig undan. Människan är i grunden primitiv och våldsam till sin natur, och därför kan det inte

förvåna någon att stridigheter och krig med etniska, politiska, ekonomiska och inte minst religiösa incitament oavbrutet pågår runt om i världen.

Ett sätt att närma de olika lärorens företrädare till varandra skulle kunna vara en ekumenisk världskongress. Vid en sådan skulle man kunna enas om vissa grundläggande trossatser. Om det lyckades skulle många av de motsättningar, som har religiösa orsaker, kunna biläggas och förutsättningarna för en världsfred skapas. Det finns en olöst konflikt mellan hinduer och muslimer i olika delar av världen. Jag lämnar den utanför och för min tes utifrån dem i västvärlden som ansluter sig till de monoteistiska religionerna: judendomen, kristenheten och islam. (Jag kallar kristendomen monoteistisk, även om den har tre gudomligheter, Fadern, Sonen och Den helige anden.) Abraham är gemensam för alla tre.”

Oj, det här blir jobbigt. Hon skriver till exempel om sju kejsare och nämner bara sex, här blir mycket för mig att arbeta med. Jag startade datorn och började kopiera hennes texter.

Jag fick en lugn start. Rose var inbjuden till ett seminarium i Helsingfors och skulle vara borta i fyra dagar. Jag använde dem väl. Telefonen störde inte ofta, vilket innebar att jag i lugn och ro kunde läsa igenom texterna och börja göra de omdisponeringar och redigeringar som jag ansåg vara nödvändiga. Trots att materialet var omfattande saknade jag text om religioner med många anhängare i Sydamerika och Asien. Azteker-

na, vars liv styrdes av gudar som bara kunde blidkas med blod från jungfrur och krigsfångar, var till exempel inte nämnda med ett enda ord. Men framförallt hade hon inte varit konsekvent när hon skrev in. En presentation ska vara kronologiskt uppställd. Somt vill jag stryka, annat lägga till.

Jag utgick ifrån att vi borde sitta tillsammans åtminstone en halv dag för att jag ska få möjlighet att motivera mina förslag till omdisposition.

Men när hon återkom hade hon inte tid. I sitt sällskap hade hon en reslig finne, Virtuu, som han möjligen hette. Han kunde inte svenska, hans engelska lät besynnerlig. Det gjorde mindre, skulle det visa sig. Rose och finländaren var så upptagna av varandra att jag insåg att jag måste vänta till ett bättre tillfälle för att få diskutera mina förslag med henne. De båda - Rose och Virtuu - hade inte ro att stanna kvar på kontoret, omslingrade försvann de till taxin som väntade på gatan utanför. ”Du når mig hemma, men ring inte under de närmsta timmarna”, sa hon och var försvunnen.

Jag fick gå och stänga dörren efter dem. En sådan banalitet som att stänga en dörr var dem främmande. Fy fan!

Min vän Kent.

Kent ringde, inte popgruppen, Kent Lindemyr, en polare som jag nästan glömt. Han var en av få vänner jag hade under en kämpig tid i gymnasiet. På den tiden skrev han dikter och var i det avseendet lika avvikande som en del andra ansåg att jag var. Jag minns ännu en dikt som jag gillade.

Utsatthet

Utsatthet är att sitta på

en gren

som snart ska brista

Man vet att man ska falla

men sitter kvar

Någon måste ingripa

eftersom man är som

förlamad

Varför gjorde du inget?

När han ringde blommade en massa minnen upp. Vi hade en

del fina stunder tillsammans. Vi gick på poesiuppläsningar på Bok- & Biblioteksmässan, i Stadsbiblioteket och andra ställen. Ibland läste Kent egna dikter, stod på scenen, totalt innesluten i sina bilder, strök under med händerna, betonade vissa fraser med sådan energi att det kändes som vi som lyssnade absorberades av honom. Publiken blev en del av dikten.

Ibland rusade han från ena ändan av scenen till den andra. Ingen kunde höra vad han sa, men alltsammans var häftigt. En gång grät han av rörelse.

Egentligen var han påfrestande, han krävde alltid ett totalt engagemang från min sida. När jag inte ställde upp som han begärde blev han sur och hörde inte av sig på flera dagar.

Vår kontakt bröts när hans föräldrar skiljdes och han följde med pappan till Stockholm. Flytten blev för mycket för honom, han misskötte skolan och hamnade hos en terapeut.

Under den första tiden ringde Kent och berättade nästan allt, mening för mening, ibland bokstav för bokstav, vad terapeuten sagt. Det förvånade mig en del när han påstod att han berättat för terapeuten att han förlorat sin bästa vän genom flytten. Den vännen var jag.

Så såg inte jag på vår vänskap. Jag har aldrig haft några riktigt nära vänner. Jag är en solitär. I alla händelser slutade han ringa efter några månader och eftersom jag hade annat för mig tog kontakten slut.

Ändå tycktes jag finnas kvar i hans värld. En dag ringde det på dörren och där stod han, förre poeten Kent Lindemyr. Inte

den gamle blyge självfixerade Kent utan en helt ny person, totalt renoverad av terapeuten.

Han klev in i vår lilla lägenhet utan vidare och slog sig ned vid köksbordet. Som tur var hade Emma gett sig av till Friskis och Svettis så jag var ensam hemma. Kent hade tagit med sig ett par räkmackor och medan jag ordnade med kaffebyggaren berättade han vad han hade varit med om sedan vi senast talades vid. Han var lika intensiv som när vi travade på gatorna i Göteborg. Då diskuterade vi mest Kant och andra filosofer och flickornas obegripliga val av pojkvänner. Hur kunde de ens kasta en blick på andra - när vi fanns?

Hans inställning nu var att målet med livet är att tjäna en massa pengar. Allt annat är lappri. Och för att nå dit man vill ska man aldrig ska tveka: man får bara chansen en enda gång!

Han hade fått chansen att gå på en utbildning för säljare och påhejad av terapeuten (en kvinnlig vän till hans far) hade han gått igenom något som han kallade Handelsakademin. Det var en utbildning som jag också borde gå, då hade jag inte behövt på i ett sådant kyffe som jag bodde i, sa han.

Själv bodde Kent ståndsmässigt på Kungsholmen i Stockholm, fyra rum och kök och med utsikt över hela stan. Han hade varit sambo med än den ena än den andra, men när det gått en tid ledsnade han. (Snarare tjejerna, trodde jag). De kunde inte hålla sig hemma när han var ute och reste utan körde sitt gamla liv till max. Kom han hem lite oplanerat låg där en polare till henne i sängen och Kent, som inte var den våldsamma typen, gick ut

igen efter att ha sagt att han skulle vara tillbaka om en timme och då skulle såväl hon som polaren vara borta. Det funkade.

En av hans väninnor var självmant borta när han kom hem efter en rundtur i Danmark. Med sig hade hon tagit allt som med någorlunda lätthet kunde bäras från lägenheten.

Kent skrattade faktiskt åt det hela.

”Jag fick chansen att välja nya grejor helt efter min egen smak.”

Nu hade han ett jättestort distrikt att sälja bilvårdsartiklar i. Det var lukrativt.

”Killar gillar att ha snitsiga bilar och är beredda att lägga en massa stålar på dem. Jag kan erbjuda det mesta.”

Jag, som aldrig ägt en bil och som inte har lust att binda mig vid en, varken med eller utan extra garnityr, demonstrerade genom att gäspa stort när han inte visade tecken på att dämpa sig.

Som av en händelse tittade han på sin klocka och i nästa ögonblick var han på väg ner för trappan. Han hade ett viktigt möte att passa.

Kvar lämnade han tre flaskor polish-vax-medel, som jag senare gav till Sune, min far.

Nu ringde samme Kent och frågade om jag skulle gå. Jag försökte räkna ut vart jag i så fall skulle gå, men kom inte på något.

”Birgitta ska ju begravas i morgon.”

Jag hade bara en svag aning om vem han kunde mena, kanske Birgitta Fack, en tjej som vi båda umgicks med under en tid.

Hon kom in på teaterlinjen och hade fått en del fina roller på Stadsteatern. Jag minns bara en roll av dem hon spelat. Då sprang hon och några till nakna över scenen. Jag har glömt vad stycket handlade om, minns bara att de fick mycket uppmärksamhet och att stycket drog mycket publik.

”Menar du Birgitta Falck?”

”För helvete, Gideon, jag bor i Stockholm och hänger ändå med. Du som bor i Göteborg borde väl veta att hon dog i bröstcancer. Det har stått en massa om det.”

Han argumenterade för sin sak som den försäljare han är och det slutade med att jag lovade att möta upp vid Carl Johanskyrkan klockan elva följande dag.

Duggregnet tvingade mig att ta spårvagnen, annars föredrar jag att gå dit jag ska, Göteborg är ingen stor stad.

På långt håll såg jag Kent uppe på den höjd där kyrkan ligger. Han vinkade som om jag var sent ute.

Kent var sig lik, trots att gått ett par år sedan han var hemma i lägenheten och berättade om sina framgångar som säljare. När jag stod vid hans sida vid kyrkan och kallpratade lite innan vi gick in konstaterade jag att det var samma gamla Kent. Intensiteten i blicken var som den alltid varit. Hans snabba leenden också. När han ville pådyvla någon något lutade han sig fram, nästan till nästippen, och tittade sitt offer djupt i ögonen. Det gjorde han nu också.

Jag kunde (på nära håll) konstatera att han hade välskötta

tänder. I överkäken var det svarta luckor mellan de korta betarna, ungefär som den där folkpartisten Jan Björklund. I underkäken hade utrymmet inte räckt till. Där hade bissarna så trångt att en tand längst fram hamnat på snedden bakom de andra. Jag mindes att jag funderat över vad som hade hänt under den period då fostret som skulle bli Kent blev till. Hade hans morsa, som i alla väder cyklade mellan Landala och Östra sjukhuset (där hon jobbade som barnmorska) cyklat omkull så att lille Kent kommit i kläm på något sätt?

Svart, svart. Även de som inte var anhöriga, och som alltså satt till vänster om mittgången, var mörkt klädda. Undantaget var en grabb i tjugoårsåldern och som satt ensam längst bak på de anhörigas sida. Han hade vita sportdojor, jeans och en ljus tunn jacka som kunde ha passat en dag då solen gassade. Huvudet var delvis rakat och jag försökte (utan framgång) komma underfund med vilken sorts kotteri han tillhörde.

Klockan avbröt mina funderingar, den fick folket i bänkarna att strama upp sig. Dong, dong, dong. En urgammal klang som finns lagrad i alla kristna sedan tiden i moderlivet.

Sedan stod prästen där och talade på en göteborgska som Birgitta säkert skulle ha gillat. Sorgespelet var igång. Vi sjöng halvhjärtat med, Kent något högre än jag.

Jag drömde mig bort till begravningar som Sune berättat om och såg honom framför mig.

Samtidigt hände något vid sidan om kistan. En liten grupp

av dem som satt längst fram bland de anhöriga gick fram till en golvljusstake. De stod länge alldeles stilla framför den innan de tände det första ljuset. Efter att ha stått och tittat på detta fenomen en stund tände de ett till. Det var sju ljus i staken. Efteråt minns jag inte turerna exakt, bara att de tog god tid på sig när de tände de där ljusen. Efter det gick ett litet lämmeltåg av anförvanter fram och ställde sig runt kistan. Där stod de stod mol tysta. Inte ens ett litet snyft från dem nådde oss i bänkarna.

Efter en evighet sökte Kent min blick. Den frågade: hur länge ska dom stå så där?

Till sist gjorde en liten kvinna med burrigt hår en ansats att bryta upp. Hon fångades in och lugnades av en hand som jag kände igen. Den tillhörde Vidar och med ens matades en bild av Birgitta, hennes mor, syskon och moderns bror Vidar fram. Vi - Kent och jag - fick en gång åka med till Dalsjöfors, där Vidar bodde. Vidar var Birgittas morbror och han bodde kvar på föräldragården. Vi hade haft roligt åt Vidar, han var inte lika skärpt som vi ansåg oss vara. Hans historia - rättare hans händers historia - fick oss att storkna av skratt. Vidar jobbade en tid hos en underleverantör till Volvo. Jobbet bestod i att klippa till plåtbitar som skulle monteras någonstans i bilarna. En dag fastnade en plåtbit i maskinen. Vidar monterade bort säkerhetsutrustningen och skulle just ta bort den plåt som fastnat när han råkade komma åt den knapp som utlöste saxen. Vips var fingertopparna på Vidars högra hand kapade.

Eländes elände.

Vidar såg på sina fingrar. Han berättade att ändarna först var vita under ett ögonblick innan blodet trängde fram. Sedan kom smärtan. Den var dock inte värre än att han höll upp handen och gick in på kontoret. Där satt firmaägarens dotter, en ung flicka. Först höll hon på att skrika högt, men tog sig samman, fick tag i handdukar och sedan blev det ilfärd till lasarettet i Borås. Efter en lång konvalescens skulle olyckan utredas.

Företrädare för facket, skyddsombudet, firmans ägare och några till samlades kring plåtsaxen.

Vidar ställde sig så som han stått, men tvingades demonstrera med vänster hand eftersom den högra råkat illa ut vid olyckan. Han visade hur plåtbiten fastnat och hur han monterat bort skydden. Som om det rörde sig om en giljotin som skulle demonstreras lade Vidar vänstra handens fingrar där plåten skulle legat och kom oturligt nog åt knappen som utlöste hydrauliken. Den omutliga saxen gick till verket innan någon hann reagera och fingertopparna på Vidars vänstra hand låg i skroten, där de på högerhanden också hamnat.

Det var Vidars hand som lades på den otåliga kvinnans axel. Fingrarna var av naturliga skäl korta, och handen väckte sannolikt minnen hos fler än mig.

”Ser du hans kratta.” viskade Kent och log vid minnet av våra hjärtlösa hånflin.

Jag nickade.

Tiden segade sig fram och gruppen runt kistan stod där den

stod. Vidars näve försvann och under de närmaste fem minuterna hände ingenting. Efter en stund visade någon på motsatta sidan otålighet. Kvinnan vid Vidars sida visade också att hon tyckte att de stått där länge nog - och upp dök resterna av Vidars hand. Kvinnan föste varsamt undan den och sedan tog hon de steg som alla tycktes ha väntat på att någon skulle våga ta och följde henne till bänkarna.

Begravningsentreprenören vinkade otåligt fram nästa grupp. Endast en person, en kortvuxen svartklädd man med halva glasögon, lämnade bänken och gick fram mot kistan. Han stannade en dryg meter ifrån den och ställde sig i sörjande ställning och stod alldeles stilla i fem, sex minuter.

Kent tittade på sin klocka.

”Är detta något slags långsamhetens lov.”

”Det verkar så.”

Innan det var dags för avskedstagandet vid kistan hade en grupp om tre personer ställt sig framför den och spelat Arvo Pärts tvåtoniga sorgestycke Alina. De hade hållit på i evigheter. Det verkade som om de inte kom på hur stycket skulle avslutas. De få tonerna upprepades i det oändliga. Kanske har stycket inget slut.

Den ensamme mannen vid kistan stod orörlig. Till sist gick entreprenören fram till honom och viskade något. Oberörd stod han kvar. När han ansåg att han visat djupet av sin sorg gick han, utan att ha bugat för Birgitta i kistan, och satte sig.

Entreprenören övertalade anhöriga i två bänkrader att göra

sällskap fram. De följde den ritual som man kanske enats om. Alla stod tysta, en och annan lade en blomma på kistan. Inga tal hölls, inte ens ett snyft hördes.

Kent visade mig sin klocka, kanske en Rolex. Eftersom det fanns flera lika stora urtavlor på den kunde jag inte se vilken av dem som visade rätt tid i Majorna denna torsdag.

Min egen visade 12 28 - 13, illa.

Kent nickade åt gången till vänster om oss. ”Vi går.”

Vi lade korten som vi fått av entreprenören då vi kom in på hyllan framför oss och gick diskret och hämtade våra kläder och övergav Birgitta och hennes vänner.

Regnet hade tagit en paus.

”Vart ska du?”

”Till jobbet.”

”Ska jag köra dig?”

”Nej, tack, jag tar vagnen. Jag behöver tid att smälta det här.”

Vi gav varandra en hastig kram, något vi aldrig gjort tidigare. Han småsprang ned för trappan till sin bil, en mörkgrön Rover, blank som en diamant.

”Vi hörs”, ropade han.

Nästa dag, då jag satt upptagen i ett möte, ringde min mobil.

”En sån jävla trist begravning.”

”Instämmer.”

Han sa inget mer, inte jag heller. Jag gissar att det kommer

att dröja år innan han hör av sig igen. Jag har inget att säga honom och kommer inte att ringa honom.

Birgitta gick miste om vårt hulkande avsked.

Prefekten ringer.

Prefekten lät irriterad när han ringde. Vem var det som svarade? Lokalen var universitetets och i den mån Rose sökte anslag på olika håll var det i universitetets namn. Det var inte godtagbart att en doktorand skickade ansökningar hit och dit utan att institutionschefen hade godkänt saken. Vem var det som svarade, förresten?

”Gideon Wester?”

”Vem är du?”

Jag var inte särskilt pigg på att sitta som en supplikant och lyssna på en okänd och smålak person.

”Kan jag be henne ringa?” frågade jag med en ton som fick prefektens ordflöde att avstanna tvärt.

Prefekten la på. Det var underförstått: han skulle nog undersöka hur en av institutionens doktorander hade möjlighet att anställa en sekreterare, han hade en del annat att fråga om också skulle jag förstå.

Belåten över att jag hade stått på mig satt jag en stund och filosoferade. Det var givetvis viktigt i mitt nya liv att bjuda motstånd mot dumskallar. Jag visste att i den akademiska världen

finns ingen humanism. Den som kunde satte sig omgående på den som inte försvarade sig.

När Rose dök upp rapporterade jag utan att utelämna något av vad prefekten sagt.

”Den fege skiten! Jag har informerat honom om dig och om allt annat jag har planerat och gjort, men när det börjar brännas blir han skraj. Har du läst reaktionerna i Helsingfors?”

”Jag har inte sett några finska tidningar, dessutom kan jag inte läsa finska.”

”Huvudstadsbladet skriver på svenska. Dom har citerat mig som fan citerar bibeln, men jag har mitt manus och publiken vet också vad jag sa. Dom skrev att jag påstod att jag är färdig med avhandlingen. Det har jag aldrig sagt. Dom tog upp en del av det jag sa och spetsade till det. Det gör inget, men nån måste ha ringt prefekten och skrämt upp honom. Han brukar stå på min sida.”

”Ska du inte ringa upp honom?”

”Gör det åt mig.”

Jag studsade omedvetet till. Jag är väl för fan ingen sekreterare åt henne! Jag har noga övervägt saken och bestämt mig för att kalla mig författare. En författare är ingen sekreterare.

”Nej, jag har inte åtagit mig att vara sekreterare åt dig.”

En blixt tändes i hennes djupblå ögon, som smalnade och svartnade. I nästa ögonblick slog hon igen dörren och försvann in på sitt rum.

Hon skulle inte få sätta sig på mig. Jag tänker inte arbeta

som en lakej åt henne. Jag ska bearbeta texterna i hennes avhandling och det kan jag egentligen sköta hemifrån, eller från ett rum på institutionen. Dessutom: konflikterna är det lika bra att ta i början innan jag har gjort mig beroende av inkomsten från henne. Föredragen och sina övriga framträdanden fakturerade hon från sitt företag, Ekumenikonsult AB. Min lön skulle komma därifrån.

Svara i telefon och en del annat kan jag väl göra när jag ändå sitter i hennes lokal. Men gränserna sätter jag. Om hon hade invändningar...

Jag hörde hur vass hon var mot prefekten. Hon hade visst informerat honom och till och med skickat kopior på ansökningar som han skrivit på. Den till EU, som resulterat i ett betydande belopp, hade han till och med refererat till vid ett möte. Hon var beredd att komma upp och lägga fram bevisen.

Prefekten backade uppenbarligen. Efter en stund hörde jag hur hon skrattade, som en segrare som var angelägen om att inte förödmjuka den hon vunnit över. Prefekten hade varit lite för snabb i sina reaktioner, han hade inte haft tillräckligt på fötterna när han ringde, förstod jag och anade att nästa uppgörelse skulle gälla mig.

Men jag tänkte inte lägga mig platt för henne. Om någon av oss ska ligga för någon så är det inte jag...

Hon kom in och satte sig min besöksstol.

På sig hade hon en nästan genomskinlig blus och byxor med

vida ben. Hon är noga med sitt klädval. Hon sjönk ner i stolen och lät händerna dyka ner i byxfickorna.

”Ska vi bestämma oss i detalj vad du ska göra eller hur gör vi”, frågade hon försonligt.

”Vi har talat om att jag ska bearbeta din text, inget annat. För det behöver jag inte ens sitta här.” Jag gjorde ett litet uppehåll och för att visa mig resonabel tillade jag. ”Även om jag måste erkänna att jag trivs här”.

Hon satt långt tillbaka i stolen och blundade. Jag anade att hon antingen samlade sig för en attack eller förde en inre dialog om nödvändigheten att få arbetsro.

Efter en stunds tystnad satte hon sig upp och fångade min blick. ”Jag behöver viss assistans av annat slag också. Resandet ökar, nästa vecka är lugn men sen kommer jag bara att vara här någon dag då och då. Kan du tänka dig att svara i telefon och hålla ställningarna i övrigt? Jag tar ju mejlen, men folk vill ändå resonera om programinnehåll och så. Då är det bra att det finns en bas, nämligen Gideon Wester. Vad säger du?”

Hennes teknik kunde jag redan: först rakt på med högsta fart. Lyckades det inte tog hon till charmen och vann ändå vad hon ville vinna. Jag hade börjat gilla henne och ville att samarbetet skulle fortsätta.

”Jag är inte omöjlig, jag vill bara markera att jag inte ser mig som en sekreterare som ringer upp och säger att här kommer min chef, Rose Marie Therese Johanson.”

”Du glömde Muhammedsdotter.” Hon skrattade till och fort-

satte allvarlig. ”Det är så här, Gideon. Ibland har man en väldig skjuts. Man är efterfrågad och då ger det ena ger det andra. Man rider på en våg. Plötsligt förlorar man balansen, hamnar i bakvattnet och undrar vad som hände. Just nu går det bara uppåt för min del. Jag vill ta vara på den chansen. Samtidigt är avhandlingen grunden för alltsammans. Om den inte är klar inom ett år eller så är den död, jag också. Jag har läst dina artiklar och annat som du skrivit och lyssnat på ett par av dina föreläsningar, jag vet att du är här förmåga att fixa till min text.

Kennet kommer med en massa synpunkter och kritik, men den är inte konstruktiv. Jag vill tro att du klarar det. Låt oss koncentrera vårt samarbete på det. Jag ska inte be dig att ringa upp någon. Du vet väl att du inte är underordnad någon på universitetet, du är anställd av mitt bolag. Vi sitter i universitets lokaler, men jag betalar hyran för ditt rum, så läget är inte så illa. Jag säger det utifall prefekten eller någon annan kommer med synpunkter. Sen är det detta med den ekumeniska världskongressen, den ingår i projektet. Hur det hela ska knytas ihop vet jag inte ännu.” Hon tystnade och fortsatte efter en stund.

”Kan vi enas om att samarbeta utan hårda gränsmarkeringar?”

Jag iakttog henne, hon såg härjad ut. Den där finnen måste haft en enorm sisu. Nu hade han åkt hem. Rose kunde behöva lite lugn. Jag såg fram mot att få tillbaka en utvilad, glad och skrattlysten Rose.

”Jag tror att vi ska kunna samarbeta”, sa jag och räckte henne

handen. Hon tog den mellan sina båda, höll den en stund och lämnade mig sedan med en nick.

Ett par dagar senare såg jag henne i en panel i ett tv-program som handlade om betydelsen av en tro. Jag har sett henne i flera andra program och då hade hon stor framgång med sina alerta kommentarer och sin charm. Nu verkade hon totalt urlakad. Saknade hon Jorma, Jukka eller vad han hette, fingen hon släpat med sig hem? Hade hon dragit på sig någon sjukdom? Emma såg det också och frågade vad som hänt Rose.

Jag hade ingen förklaring. Skulle jag fråga henne? Skulle jag hjälpa henne diskret genom att ta en del av de samtal som landade i telefonsvararen? Skulle jag utan hennes vetskap avfärda en del av alla dessa som gjorde propåer och ville att hon - utan ersättning - skulle medverka i olika sammanhang?

En ovälkommen kommentar.

Allbiin Anderzon stod i dörren. Jag hade en föräning av att han en dag skulle stå där. Allbiin såg sig om i mitt lilla rum.

”Har hon inte kommit?”

En urbotad dum fråga, han hade öppnat dörren till Roses rum och sett att hon inte var där. Jag tittade undrande på honom i stället för att svara. Allbiin Anderzon fäste inget avseende vid min reaktion.

”Jag tog med mig några semlor, en för dig också.”

Jag iddes inte svara, jag nöjde mig med att göra en gest med tummen. ”Gå in och sätt dej, jag sätter på kaffe.”

Jag tyckte att alltsammans var löjligt, han visste mycket väl vem jag var, och även om detta var första gången vi sågs på tu man hand borde han ha presenterat sig så som normal artighet bjöd. Men ingen av oss låtsades som om det var nödvändigt, den detaljen var i realiteten undanstökad.

Ibland gick jag in i Roses rum och ställde mig vid fönstret och tittade på folklivet på gatan utanför. Ett par gånger när jag stod där hade jag sett hur professorn kommit med sin fina bil.

Rose satt vid hans sida. Det verkade som om de alltid var på gott humör: professorn satt och lekte med ratten, Rose öppnade dörren och var på väg ut. Efter en stund böjde hon sig över på hans sida och gav honom en kram i all vänskaplighet, ingen kyss. Vid ett tillfälle glömde jag av mig och stod kvar i fönstret, glöende. Professorn såg mig och vinkade med ett skälmskt leende. Först då insåg jag att jag syntes och drog mig generad tillbaka.

Allbiin Anderzon följde inte med in. När hon sprang över trottoaren och in i uppgången vinkade han och stack iväg. Jag återvände till mitt rum och hoppades att hon inte skulle komma in till mig. Det skulle ha blivit så pinsamt.

Hon kom aldrig in till mig vid sådana tillfällen, hennes mobil pockade på hennes uppmärksamhet och snart hörde jag hur hon skrattade. Jag räknade ut att det var Allbiin som höll henne varm med något han glömt säga innan de skildes.

Nu såg vi båda att Rose kom och gick direkt in i sitt rum. Allbiin gick in till henne.

Jag satte på vattenkokaren, tog fram ett par muggar, rev sönder påsen Allbiin lämnat på mitt skrivbord, lyfte upp bullarna och ställde två av dem på assietter. De tredje behöll jag för egen del, jag ville inte besvära dem med min närvaro.

Jag hörde hur de skämtade med varandra. När vattnet var klart fyllde jag deras muggar, satte pulverkaffet och det andra på en bricka, sedan knackade jag på dörren.

”Kom in”, ropade Rose.

Jag dukade fram åt dem.

”Ska du inte fika med oss?”

”Jag har en del att göra”, sa jag och skulle återgå då Allbiin sa:

”Vi har en del vi måste gå igenom, Gideon, hämta din bulle och vad du behöver så kan vi resonera medan vi fikar. Jag har en del underlag här.” Han höll fram en lunta papper.

Jag blängde till, jag kunde inte dölja att jag skulle ha sagt något beskt om inte Rose stoppat mig. ”Ni har ju inte träffats på riktigt, Gideon, passa på nu och bekanta er, vi har ju en del gemensamt.”

Allbiin Anderzon reste sig och sträckte fram sin hand. ”Hej, Gideon, Rose har berättat allt om dig.”

”Allt?” Vad kunde han mena med det.

Jag hämtade mitt kaffe och min bulle och slog mig ned på gaveln av hennes skrivbord. Plötsligt fick jag för mig att jag skulle säga något erkännansamt: ”Klokt av dig att köpa små bullar. Samvetet mår bättre, och man slipper springa miltals för att bli av med hullet.”

Allbiin log och torkade bort lite grädde från överläppen innan han svarade: ”Don efter person, vi är ju inga bulle-mister någon av oss.”

Vad skulle jag svara på det? Var Allbiin elak? Rose var längre än de flesta kvinnor, Allbiin var också lång, men ingen av oss tre semla-ätare bar på något överflödigt.

Roses telefon ringde: ”Ursäktar ni mig lite...?”

Allbiin såg på sin klocka och skruvade på sig, åt upp det sista av semlan och när Rose avslutat samtalet sa han, vänd till mig.

”Jo, Gideon, Rose fördjupar sig bland annat i olika berättelser om skapelsen och det förvånar mig att du inte påtalat den diskutabla kvalitén på det kapitlet. Det är dessutom på tok för långt. På Gamla testamentet, den äldsta av urkunderna inom den tro som från början var en judisk stamreligion och som spritts över hela den västerländska kulturen i två huvudfårar - judendomen och kristendomen, med sina två stora bifloder, katolicismen och protestantismen, på Gamla testamentet bygger även islam.

Visserligen inleds första moseboken med två från varandra motsägande skapelseberättelser. I den ena skapas man och kvinna i ett svep. I den andra skapas mannen först att vara Guds avbild, men han känner sig ensam, varpå Gud söver ner honom och gör ett av sina största underverk: av ett revben framställer han en kvinna!

I den grekiska mytologin är det Prometheus som av lera skapar de första människorna. Han stal också elden från himlen för att lyfta människan till en högre kulturnivå.

Evas bett i äpplet hade samma syfte: hon tog den första tuggan av kunskapens frukt.

I Koranen, sura 22 sägs det att – jag citerar - ´vi har skapat er av stoft och mull, sedan sädesdroppar, så av levrat blod och sist av ett stycke kött, dels fullkomligt, dels ofullkomligt format – på det vi skall uppenbara vår allmakt för er.´ Även i sura 41 och Jonas sura talas det om skapelsen. Inget av detta har ni tagit med.

I skapelsekapitlet skriver du, Rose, om ett evigt liv för människan, för den enskilde individen. Men varken i Gamla testamentet eller Bibel 2000 finns några antydningar i den vägen. Man kan möjligen utläsa att stammen, rasen eller familjen skulle leva vidare, men inte den enskilde individen... Avsnittet med en nordiska mytologin faller helt utanför ramen, anser jag.

Ta hellre med något om Luthers syn, han ansåg att skapandet var en kontinuerligt pågående process. I Islam, liksom inom kristendomen, uppfattas Gud som universums skapare underhållare och även dess ägare och herre. Gud skapade Adam, d v s människan, av stoft och insatte honom som ställföreträdare på jorden. Det står också i Kons Sura, om jag minns rätt. Ska jag vara petig finns skapelsen nämnd i flera suror, men det skulle leda för långt om ni tog med alla underligheter i Koranen.”

Rose avbröt honom: ”Allbiin...det är inte om skapelsen min avhandling handlar. Den handlar om hur man kan enas om en fredlig världsordning, som innebär att vi respekterar varandra mer än vi respekterar de olika mytologiska traditioner och urkunder vars tillkomst vi inte vet särskilt mycket om. Vad vi med säkerhet vet är att ömsesidig respekt skapar en grund för fredlig samexistens, och det är enligt min mening det viktigaste av allt för människan, oavsett hur hon anser att hon skapats eller vart hon ska gå efter döden.”

Allbiin log vänligt mot henne. ”Livet efter detta, Rose... Det finns inget belägg för att det blir ett liv efter detta... Vi får nöja oss med det vi haft. Kanske blir det ingen domedag heller.

Hesekiel, den mångordige profeten i Gamla testamentet; den ende som Gud visat sig för medan han vistades på berget Sinai, hävdar, i motsats till andra, senare profeter, att omvändelse inte är förgäves: man behöver inte lida för fädernas synder, utan var och en bär sitt eget ansvar...”

Rose sökte min blick: ”Vad håller han på med”, sa den.

Allbiin Anderzon såg det, kastade ett öga på sitt armbandsur och frågade: ”Rose...Hur blir det i kväll, kommer du...?”

Hon såg ut genom fönstret och tycktes överväga. ”Nej”, sa hon efter att ha varit tyst ett ögonblick och mötte Allbiins blick. ”Jag måste koncentrera mig på en del frågor...”

Allbiin Anderzon såg plötsligt ilsken ut, han reste sig, nickade åt mig och gick. Vi såg honom sätta sig i bilen. Rose vilade huvudet i ena handen och vinkade avmätt när han svängde ut.

Jag satt tyst och funderade över vad professorn egentligen hade sagt. Vad menade han?

”Ska vi ändra något? Göra tillägg i det kapitel han talade om?”

Rose ryckte upp sig och sa med skärpa. ”Nej. Frost är likadant: kommer alldeles för sent med synpunkter och vill röra om i texterna utan att fullfölja de tankar han eventuellt kan ha. Jag vet inte vad som flög i Allbiin. Jag har talat om för honom att jag inte kan använda mig av allmänna synpunkter. Om jag ska godta något ska det vara distinkt, skriftligt och genomtänkt. Hesekiel...” Rose fnös.

Jag reste mig.

”Du kan väl läsa igenom för artighets skull. Men egentligen är jag förbålt trött sådana där som bara går in mitt i en text och tycker till...”

Jag gjorde scouthonnör. ”Instämmer.”

Men jag läste inte om kapitlet om skapelsen. Vi hade läst korrektur i två omgångar och jag hade ingen lust att förändra något.

Salta tårar

Tvärs genom alla ljud från ovädret utanför hörde jag hur hon satt och grät. En storm härjade, den slet och rev i träden utanför fönstret och fick ventilationen i huset att ge ifrån sig ljud som lät som om någon kved. Solen höll på att gå ned, husens konturer tonade trots allt bort i ett hoppfullt skimmer. Klockan var strax fyra och folk var på väg hem.

Efter att ha lyssnat en stund bestämde jag mig och gick in till henne och satte mig i den ena besöksstolen, den med hög rygg; Kennet ansåg att den var avsedd för honom.

Hon såg på mig och gjorde ett försök att samla sig. Jag har suttit så några gånger, som en vän som inte jamsar eller ömkar: jag sitter tyst och inbillar mig att min närvaro har någon sorts effekt. Medan hon ömsom gråter, ömsom snyter sig och skrattar genom tårarna berättar hon om sitt liv. Somt har jag hört tidigare. Hennes berättelser var som att titta in i ett kalejdoskop. Hon vrider och vänder på sina minnen och berättar episoder utan inbördes sammanhang. Jag kommenterar inte ens med en nick vad hon sagt. Ibland, när jag tycker att hon är för långrandig eller

patetisk, ser jag ut genom fönstret och kväver en suck. Vid ett par tillfällen har jag bara gått: jag stod inte ut längre med dessa djupdykningar i okända hav.

En man i en lång rad - den där finnen - har övergivit henne.

Jag kände det som en befrielse. När hon sansade sig lite föreslog jag att hon skulle söka en psykiater.

”Ha”, fnös hon. ”Anders Burgh, menar du kanske. Han lyssnade en kvart sen sa han att jag borde ge mig tid att kaukerisera såret i min själ. Jaha, sa jag, vad menas med det då? Att låta tiden – eller en krävande aktivitet – bränna/utplåna skadan. Är inte det ditt jobb, frågade jag. Mitt jobb är att diagnostisera, sa fanskapet.”

Hon hade gått därifrån, till hälften läkt, påstod hon. Ändå satt hon där och bölade. Jag sa inget, vad hade jag att komma med.

Efter en stund tog hon sats, spände blicken i mig och frågade. ”Ska jag ge upp?” När jag inte svarade fortsatte hon. Visserligen hade hon oavbrutet gått på nitar, som hon kallade det, trots att hon verkligen hade sökt undvika sådana män som avslöjade sin kvinnosyn i första meningen. Det hade börjat för längesedan. Sedan hade det fortsatt av bara farten.

En av hennes första stora förälskelser, Peter, hade kompisar som höll ihop med tjejer som reservationslöst underordnade sig. De gjorde allt för att få behålla sin kille. Annica, Harrons flickvän, (Hon talade hela tiden om sina vänner som om de också varit mina) bölade ogenerat när han skällde ut henne och kallade

henne hora. Men hon slutade prompt på kommandot: Håll käft! I nästa sekund slog hon sina armar om hans hals, kysste honom och bad om förlåtelse.

Rose hade vänt sig bort vid dessa seanser. Så skulle hon aldrig agera, hade hon lovat sig själv. I stället markerade hon demonstrativt hur hon ville ha det.

När hon och Peter lånade en eka på Gullholmen hoppade hon i den före honom, fällde ned aktersnurrar och drog igång den. Medan han gjorde loss stötte hon ut och körde långsamt genom kanalen, under bron mellan Gullholmen och Hermanö, vinkade åt folk på bron och åt dem som stod på bryggorna. Det fanns större båtar att vara herre över, men just då hängav hon sig åt den ljuva känslan av att vara befälhavare på ekan. Hon njöt när hon såg honom sitta där framme i båten...som ett kuttersmycke! Han fick finna sig i det om han ville vara med henne! Hon hade aldrig varit rädd för att killarna skulle dra, hon var välutvecklad, hade erfarenhet på olika områden och visste att hon var attraktiv för alla som inte var rädda för en vacker flicka. Hon ställde sig sällan sist i kön av den enkla anledningen att hon alltid hörde till dem som organiserade det som skulle hända. Men - plötsligt försvann killarna. Så hade det blivit för henne. Under hand hade något hänt inom henne; hon hade blivit rädd för att det var definitivt. Att hon inte skulle kunna behålla någon...

Andra bilder dök upp som tv-snuttar. Seglingen i Adriatiska havet, tiden som skidinstruktör i Österrike, månaden som re-

ceptionist på MS Funchal, försöket med glidflyg. Konvalescensen efteråt. Bergsklättringen på Lofoten. Ett kort ögonblick visade sig Gabriel, lillbrorsan, som omkom i en bilolycka. Hon hann inte hem till begravningen och det plågade henne. Så faderns stroke.

Bilderna växlade snabbt, berättelserna vällde ur henne i rasande takt.

”Det är lika bra att du vänjer dig”, sa hon när hon lugnat sig lite. ”Jag åker upp och ner som i en bergochdalbana.”

Jag lutade mig över bordet för att smeka hennes kind. Hon föste undan min hand. Jag satte mig frustrerad och såg henne blunda och glida in i ett tillstånd som hon inte tycktes kunna styra över.

Hur länge hon satt så vet jag inte. Jag nickade till. När jag vaknade var hon försvunnen. Jag hörde att hon var på toaletten.

När hon återvände för att säga att jag måste gå, skulle hon till sin glädje upptäcka att jag redan gått.

Hon behövde någon som hon kunde lita på. Jag var inte den personen.

Plötsligt stod hon i dörren utan att säga något. Hur skulle jag tolka hennes blick: vädjade hon till mig? Om vad i så fall?

Min mobil spelade Sibelius.

”Det är säkert Emma”.

”Förlåt mej”, sa Rose och återvände till sitt rum.

Jag vinkade avvärjande. ”Du betalar”, flinade jag. När jag

hörde hur dumt och tarvligt det lät insåg jag att jag borde ta upp mitt gamla projekt som går ut på att låta orden ta vägen över hjärnan innan de passerar läpparna.

En kväll med Allbiin.

”Vad gör du i kväll”, ropade hon medan hon väntade på någon hon sökt med mobilen.

Jag funderade, vad tänkte jag göra?

”Jag tänkte ta en runda.”

”Motionera?”

”Precis”, sa jag och skämdes för att jag missbrukade detta ord. Liksom exakt och okej. Okej trettiåtta gånger om dagen. (Hur tar jag mig ur denna slapphet?)

”Är det heligt för dig?”

”Hur menar du?” Jag retade mig på hennes ton. Kan man kalla det heligt att göra en runda i Slottsskogen?

”Kan du ändra ditt program och följa med och äta lite i stället?” Hon fick svar på sin mobil och stängde dörren till sitt rum.

Där satt jag. Springa en runda. Äta middag. Jag är inte ute så ofta att det egentligen inte var fråga om ett val. Inte om jag vill vara med i världen. Äta skulle jag i alla fall.

”Nå”, undrade hon när hon öppnade dörren och kom in i mitt rum.

”Jag tackar ja”.

”Bra, vi åker om en kvart.” Hon försvann in i sitt rum igen.

Faa an: alltid lika bråttom. Vad fan, jag behövde väl fräscha upp mig lite. Jag ville veta vart vi skulle gå. Hem till henne? Till den fyrstjärniga restaurangen Hos Pelle, dit går hon ofta. Nu hade jag i alla fall tackat ja och insåg att jag borde avsluta dagen, stänga av datorn, lägga undan arbetsmaterialet, tvätta av mig lite och dra kammen genom håret.

”Då går vi.” Hon gick fram till mig och rufsade till min bena på sko (Satan!) och gick före. Irriterad såg jag mig om en sista gång - inget glömt? - låste och följde efter henne. På gatan utanför satt Allbiin i sin vita BMW.

Rose satt redan i framsätet vid Allbiin, som tittade undrande på mig. Han sa inget men frågan i hans blick var lika lättläst som texten på en löpsedel: Ska han med?

Rose skrattade och öppnade bakhjulet för mig. Allbiin Anderzon sa inte ett ord på en lång stund. I stället körde han som om han tänkt sätta ett nytt hastighetsrekord. BMW: n for fram som om den haft två hundra hästkrafter under huven... och det hade den kanske också. Jag fick inte ordning på säkerhetsbältet förrän vi var nere i Tingstadstunneln. Rose, som är förtjust i snabba ryck, vände sig om.

”Hur går det?”

”Nu, äntligen.”

På motorvägen var han uppe i hundrafyrtio. Så fort har jag

aldrig åkt på vägen mot Kungälv. Vänsterfilen hela tiden. Allbiin blinkade och skrämde vettet ur alla som låg i vägen. Det var uppenbart: han hade tänkt sig en ensam kväll med Rose. Nu hade han fått mig som påbröd. Han var nog inte typen för tre i sängen så han skulle kanske gå lottlös från mötet med henne.

Färden ut till professorns sommarhus på Tjörn tog en timma. Sörängen stod det skylten där han svängde, sedan full fart in på gården till ett vackert hus, kanske ett sådant som förr kallades kaptenshus.

Bilen hade knappt stannat förrän Allbiin var uppe på trappan och låste upp. (Alltid samma förbannade fart på allt, i stort som smått!)

”Se er omkring”, ropade han.

”Vi kan väl hjälpa till.” Rose var i hämlarna på honom med en kyllåda.

”Jag fixar maten”, ropade Allbiin inifrån huset.

Det tror jag nog, tänkte jag och glodde ner i bakluckan för att se om där fanns något för mig att bära in. Där fanns bara en systempåse med två flaskor. Jag tog påsen och bar upp dem för trappan, in i köket.

”Är du bussig och öppnar en av dom”, sa Allbiin och log för första gången åt mig. Han hade väl givit upp förhoppningen om en snabbis med Rose. Hon dukade matbordet i rummet med en självklarhet som vittnade om att hon hade varit där tidigare.

”Jag ser mig om lite.”

”Gör det”, ropade professorn från köket.

Jag gick nedför trappan och gjorde en runda i trädgården.

En del av tomten bestod av en bergknalle där Allbiin hade ställt en trädgårdsmöbel i något trädslag från den regnskog man bör skydda.

Plötsligt stod allt klart för mig: Det är de – Allbiin och hans gelikar - som köper utemöblerna som kommer från de nedhuggna regnskogarna, som tar beslut om köp av råvaror som producerats av icke förnybara varor, som kör de stora bensinslukande bilarna, (och kör på ett enormt bensinslukande sätt), som bor i stora energislukande villor, som köper flaskvatten som det har kostat mycket energi att destillera och transportera - när kranvattnet ofta är av bättre kvalitet. Det är de som har råd att köpa havskräftor, hummer och andra skaldjur som det finns i begränsad mängd av i haven. Det är de som har de stora båtarna, som krävt mycket energi att producera och som oavbrutet slukar mer energi för drift, underhåll och förvaring. De är inflytelserika i ekonomiska och politiska frågor och kan se till att deras intressen inte äventyras.

De är månglare i Templet.

Från berget kunde man (även när man satt) se havet och höra ljudet från bränningarna. Ute på öppet vatten rörde sig en tanker makligt norrut. Uppenbarligen hade det stormat nyss, vitt skum (och plast i alla färger) låg långt upp på land.

Det var alltså hit de åkte, hon och han, när hon plötsligt försvann.

Professorns kärring, som jag kallade Birgitta, Allbiins fru,

var läkare och forskare och tycktes oavbrutet vara på resa till kongresser runt om i världen.

Hon ringde ibland och hade ett otrevligt sätt när hon frågade efter Rose. Jag hörde på telefonsignalen när hon ringde. Ljudet var ilsket, inte likt det vanliga. När Rose var på annat håll och jag hörde på tonen att det var Birgitta, fick telefonen ringa tills den tröttnade. Jag har viktigare saker för mig än att passa upp en försmådd professorska.

Rose kom ut på trappan och ropade.

”Gideon, var är du. Kom in, vi ska ta en drink innan vi äter.”

En drink. Vafan, då kunde han ju inte köra tillbaka till stan. Tänkte han att vi skulle ligga över?

Högt, sa jag. ”Men du ska ju vara på Landvetter före sju i morgon bitti.”

”Lugn”, skrattade hon. ”Allbiin är helnykterist, han dricker bara alkoholfritt.”

Vi slog oss ned vid soffbordet i rummet, Rose och jag och skålade högtidligt. Allbiin stod vid dörren till köket och smuttade.

Rose, som lever i symbios med sin löjligt lilla glittrande mobil, slog ett nummer och lyfte sitt glas mot mig.

I nästa ögonblick talade hon franska med någon. Det irriterade mig åtskilligt, hon talade så ledigt att jag avundades henne. I sex år läste jag franska, utan att nå fram till det obesvärade stadiet. Hon talar som en infödd.

För att bli på bättre humör tömde jag mitt glas och fyllde det i stället diskret med Allbiins dyra whisky, som också stod på

bordet. Drink är blask.

På bättre humör såg jag mig omkring. ”Matsalen” var en del av det stora rummet, bordet stod i en tillbyggd veranda.

Andra besökare skulle ha sagt att det var ett vackert hem, kanske hade de till och med sagt utsökt vackert.

Carl Malmsten hade fått att stå för det mesta, Bruno Mathsson hade fått bidra med några fåtöljer. På väggarna hängde smakfulla, diskreta målningar och några tryck.

Jag är ingen vän av det uniforma i medelklassens sätt att möblera sina hem. Där finns några obligatoriska konstverk av välkända konstnärer, skåp och möbler ritade av profeterna Mathsson och Malmsten. Över borden hänger Aage Jacobsens lampor. Ofta står en likadan på golvet. Hade lägenhetsinnehavaren någon anknytning till det svenska inlandet var matsalsmöbeln utbytt mot ett rustikt slagbord och pinnstolar med sju eller nio pinnar i ryggstödet. Vilket som står högst i kurs - sju eller nio pinnar - är jag osäker på. (Malmstens paradstol, Lilla Åland, har åtta pinnar.) Det är längesedan jag brydde mig om att fråga någon som anser sig kunna svaret på den frågan. När jag granskade golven hos Allbiin konstaterade jag att där fanns ekparkett överallt, stilenligt inramad i hörnen och framför kakelugnen. Ovanpå låg kvalitetsmattor i ljusa nordiska färger med diskreta mönster.

Jag har aldrig sett Birgitta men gissar att hon har varit med om valen. Troligen har hon en hel del från Gudrun Sjödén i sin garderob.

Jag tog whiskyn för att komma på bättre humör men blev i

stället allt mer irriterad av en värd som rotade i köket och en bordsgranne som talade franska som en infödd i mobilen.

Sedan jag kom in i en del för mig nya sammanhang i samband med att jag följde med Rose på olika tillställningar förstärktes min bild av att de rikas hårt programmerade liv. De indoktrinerades från grunden genom att de redan som koltbarn sattes i privatskolor. Far- och morföräldrarna var - eller hade varit - väletablerade företagare, läkare eller chefer i privata bolag eller i kommuners eller landstings förvaltningar. Några av dem jag mött var pensionerade och ägnade sig åt golf, segling och resor till bekväma platser runt om i världen. De verkade vara lika hemtama i New York som i Beijing. De skötte sina affärer via internet och var tidigt lika tillvanda med datorvärlden som barnbarnen, om man undantog de spel och fantasiprogram dessa ägnade sig åt.

Jag är övertygad om att i denna värld kan aldrig en ny blomma - i form av en ny tanke eller en politiskt avvikande idé - uppstå. De har för god ekonomi för att behöva anstränga sig. De håller sig informerade så att de kan välja på alla plan. De är pålitliga trendföljare, förutsatt att trenden representerar det som säkrar deras ekonomiska trygghet.

Jag hatar dem inte, jag blir bara uttråkad i deras sällskap och undviker dem om jag kan. Men jag kan inte undvika dem, de finns hela tiden runt mig? Jag kan inte ta ett steg utan att träffa på en av dem. De översvämmar världen som Egyptens gräshoppor en gång gjorde och ligger i realiteten bakom den klimat-

katastrof som drabbar folk som lever på låglänta områden.

Kan jag räkna mig in sig bland dem? Knappast. Jag förbrukar inte mycket, reser sällan, har ingen bil och lever sparsamt.

”Sitter du och drömmer?” Allbiin kom in med ett stort fat med havskräftor. Rummet fylldes av en bouquet av hav och tång. Han gick tillbaka ut i köket och kom återkom med en skivad baguette, några med smält smör och vitlök.

”Varsågoda.”

Innan han slog sig ned på sin plats kysste han Rose läckra hals. Hon fångade in hans hand och förde den över sitt ena bröst ner till låret. Det såg ut som om hon strök eld på en tändsticka för att tända en brasa.

”Nu ägnar vi oss åt maten.” Hon såg på mig och log.

Jag fick en idé och den gick ut på att hon var en braständare. Hon tände även fnösket i min kamin.

Sista halvtimmen där ute satt vi i hans trädgårdsstolar (Allbiin påpekade att de försedda med garantisedel på att de icke var tillverkade av regnskogsstimmer) och drack cappucino ... belysta av det gyllene ljuset från den nedgående solen. Våren var på väg. Tiden i Roses tjänst hade gått fort.

Sedan bar det av hemåt med en hastighet som säkert drog ett par liter bensin per kilometer.

Även om klockan var över nio när jag var hemma bestämde jag mig för att rena min kropp genom att ta min runda i Slottsskogen.

Roses föredrag.

Rose rörde sig lika självklart som en programledare i ett underhållningsprogram i tv. Hon var klädd i en nästan genomskinlig långärmad olivgrön blus, dekorerad med en enkel scarf i matchande färg. Herrarna i publiken fick verkligen anstränga sig innan de kunde konstatera att hon hade en kroppsfärgad bh under. Hennes långbyxor, i något tunt material som framhävde hennes tuktrade former, fladdrade runt benen när hon rörde sig.

På fötterna hade hon svarta italienska märkesskor med halvhög klack. En liten guldgul dekoration längs sulan förhöjde intrycket av smak och kvalitet. Även om det fanns de i auditoriet som ogillade vad hon sa kunde de inte undgå att fascineras av hennes sätt att uppträda. Den lilla mikrofonen på blusen gjorde henne obunden, rösten bar budskapet bra och hon talade med en klar, distinkt men varierad ton, som fick en särskild intensitet när hon blev inspirerad av publikens reaktioner. (Hon har passion, något som Sune ideligen påstår att jag saknar.) För att ta loven ur kritiska experter i salen stannade hon då och då upp och betonade: ”Vad jag förmedlar är inte min personliga åsikt,

jag refererar forskare som kommit med aktuell dokumentation i respektive fack. Mina personliga åsikter är inte särskilt intressanta.”

Det lät som en utmaning.

Samtidigt höll hon upp ett rosafärgat blad i A5-format hon redan viftat med några gånger. Hon höll det så att alla kunde se texten på framsidan. Där stod Källhänvisning i tydlig svart stil. Den kunde publiken få mot en guldtia, sa hon och log. Även de som satt långt bak kunde läsa rubriken. Den doldes inte av några grafiska dimmor. De som var intresserade av, eller kritiska mot, hennes utläggning kunde själva läsa någon av de, i huvudsak amerikanska, böcker som skrivits i ämnet och som hon hade tillägnat sig innehållet i.

”Jag upprepar detta därför att ämnet är känsligt och för att jag har fått hotelser från extremister.”

Då och då gick hon fram till datorn och tryckte på en knapp och fram kom en ny högklassig bild som förstärkte vad hon sa. När hon berättade om Abraham, som för att visa sin trohet mot Gud tagit med sig sonen Isaak till berget Moriat för att offra honom, visade hon en målning av barockmästaren Carvaggio. Med vänstra handen höll Abraham sonen Isaaks huvud i ett hårt grepp, i den högra slaktkniven. Gud gick emellan i form av en ängel (en mänsklig yngling) som hindrade Abraham att offra sonen. Abraham hade visat att han var beredd att offra sin son för att bevisa sin tro på Gud.

Bilden är suggestiv, Roses beskrivning av situationen var

koncis. Hon behövde inte lägga till något för att publiken skulle förstå vilket offer det måste ha varit för Abraham. Hon gav dem bara tid att tänka. Efter ett kort uppehåll gick hon vidare. ”Händelsen har skildrats på flera olika sätt”, sa hon och lät som en auktoritet. ”I Bibeln kan man läsa att Isak skulle bli ett brännoffer. Med det menas normalt att han skulle brännas levande, annars är det inget brännoffer. Då är det fråga om en begravningsform. Abraham och Isak hade kanske hjälpts åt att dra ihop veden. Målningen visar hur Abraham har lyft kniven. Isak ser skräckslagen underdånigt på sin förtvivlade, men samtidigt beslutsamme fader. I bakgrunden står den vädur som senare offrades i stället för Isak. Kanske var det så, att man först slaktade sitt offer innan man brände det. I så fall är målningen historiskt korrekt. Först slaktas, sedan brännas. Jag tvivlar på den ordningen. Antingen eller ska det vara, inte både ock. Vi vet i alla fall att Isak betraktas som judarnas anfader.

Det märkliga är att muslimerna betraktar Abraham som den förste muslimen. Ishmael, hans son med tjänarinnan Hagar, betraktas som upphovsman till alla araber. Ishmael fick tolv söner, en för var och en av arabernas tolv stammar. Muslimerna menar att det var Ishmael som Abraham skulle offra och som Gud räddade. Vem har rätt?

Mitt ämne är Abrahams betydelse för judar, kristna och muslimer. Det är ju med honom mycket börjar, även oenigheten inom den monoteistiska världen.”

Efter en liten paus, under vilken hon tog några klunkar vat-

ten, fortsatte hon:

”Han var en märklig man, Abraham. Efter hans inträde på scenen blev det endast en Gud. Under många år försörjde sig Abraham på att sälja gudabilder i faderns butik. Man hade gott om gudar vid den tiden. När han var sjuttiofem år sa Gud till honom att lämna sitt hem och gå ut för att bilda en församling. Det gjorde han. När han var åttiosex fick han sin första son med slavinnan Hagar, enligt Toran, judarnas heliga skrift, och Bibeln. När Sara, Abrahams dittills ofruktsamma hustru, var nittio födde hon Isaak. Abraham var då hundra år. Han dog när han var 175 år. De blev gamla, de som levde i öknarna i Mellanöstern. Vi vet alla hur gammal Metusalem blev.”

Jag satt långt bak och registrerade allt med förtjusning. Det var jag som förmått henne att använda en dator i stället för OH-bilder. Jag letade fram de bilder hon behövde och brände dem på en cd för henne. Hon gjorde sig snabbt till mästare på sin elektroniska assistent.

Jag reste till Stockholm utan att tala om för henne att jag skulle vara där. Jag ville se hur materialet fungerade i sitt sammanhang och njöt av att betrakta henne på scenen med den andäktiga publiken - som till övervägande del bestod av kvinnor - framför sig. Det var en lysande framställning, det kunde jag kosta på mig att tycka därför att jag skrivit det mesta av det hon föredrog. Dessutom var Rose utvilad och fräsch. Hon hade, sa hon, misslyckats i Norrköping veckan innan. Då hade hon varit

trött, besviken och haft alldeles för mycket gråt kvar i kroppen. Alltsammans var den där finnens fel. Han hade inte brytt sig om att svara på hennes sms, inte ringt upp trots att hon bölade när hon talade in på hans telefonsvarare. Troligen var hon bara ett tidsfördriv för honom, sa hon då hon satt och lipade. En finnpajsare. ”Fy faa-an.” Han hade fått henne att dricka alldeles för mycket, det var säkert hans metod för att få ihop det med kvinnor. ”Fyy-faan så ömkligt!”

Övertung av besvikelse, och en känsla av att vara försmådd, hade hon åkt till Norrköping och gjort bort sig. Hon hade kommit i otakt med bilderna och med sig själv. Reaktionerna uteblev inte: några i publiken hade gått innan hon kommit i balans. Till Norrköping skulle hon a l d r i g åka igen. ”Dom där uppnästa typerna förstod inte att de borde stötta henne i stället för att sitta där som kossor som hoppats få kraftfoder - och i stället fick hö med tistlar i.”

Fast, sa hon när hon lugnat sig, det var inte alls hennes fel, inte egentligen. Hon kunde sitt jobb. En eller annan bild kom fel, visst. Men sådant fick man ibland överse med. Vilken föredragshållare lyckades varje gång? Jag nickade instämmande, oavsett vad hon sa. Kunde jag annat?

Nu var allt annorlunda. Strålande var ordet, skrev jag i mitt anteckningsblock. Jag hade egentligen bara en invändning, det var kanske ett par bilder för mycket. Jag hade lagt in tolv bilder, åtta rekommenderade de som forskat i hur föredrag skulle byggas upp. Högst åtta bilder under en fyrtiofem minuters föreläs-

ning. Föredraget flöt bättre när hon fick mer tid för sin utläggning. Hon borde inte vara så hårt bunden av dessa bilder – även om de var högklassiga. Jag skrev upp att tala med henne om detta. Jag ska också fråga vad den där cirkeln betyder. Hon gjorde då och då en cirkelrörelse motsols med vänsterhanden mot publiken.

Dödgrävarens död

”Du måste komma, jag har inte långt kvar.” Min första tanke var att en gammal dödgrävare – bättre än andra - måste veta när hans tid var ute. I nästa ögonblick genomsådade jag honom och sökte kontakt med Emma, men hon var tydligen på någon plats där hon inte kunde svara. Emma har god hand med gubben, hon kan gott åka dit, det var säkert inget fel på honom, det var jag övertygad om. Det troliga var att han skrivit något som han vill läsa upp. Farsan har utvecklats till en eminent skribent. Skrivit hade han gjort i alla tider, insändare mest. Det finns inte ett ämne som han står likgiltig inför. Nu höll han på med sina memoarer.

Trots att jag var medveten om att farsgubben bör hålla en strikt sockerfri diet för sin diabetes köpte jag ett par sockrade bakverk och åkte hem till honom. Jag har nyckel men tryckte ändå in dörrknappen. Gubben öppnade och stod där med ett belåtet flin på läpparna. ”Bra att du kunde komma, Gideon. Man vet aldrig när tiden är ute, det kan du tänka på. Dessutom”, fortsatte han medan han backade så att jag kunde komma in, ”dessutom

är varje dag ett äventyr. Dom där invandrarna, gangstrarna, skjuter här uppe i Bergsjön var och varannan dag. Visserligen knäpper dom mest varandra, men om man skulle befinna sig på fel plats har man inte mycket att sätta emot. I går natt var det fullt krig igen, har du läst om det?”

Självklart hade jag det. Men jag hade egentligen ont om tid och om jag gav honom minsta chans kunde han prata halvtimmesvis om allt elände som väntade honom om han stack näsan utanför dörren.

”Du ser inte särskilt sjuk ut”, sa jag i hopp om att stoppa en längre utläggning och tände ljuset i hallen för att kunna se honom ordentligt. För att ”spara på kärnkraften”, som han kallade det, gick han runt i en lägenhet som var lika skumt belyst som en illegal spelklubb.

Hans ansikte hade inte många uttryck, det han nu bjöd på visade att han var nöjd: han hade lyckats skrämma upp mig en aning och fått mig dit på ett besök. Smart, tyckte han. Allt tydde på att han var i prima form. Det var lika bra att spela med i gubbens spel.

”Jag sätter på lite kaffe, jag har köpt ett par smarriga saker, fiskar, kallas dom.”

Sune sken upp.

”Jag vet, jag undviker dom, det vet du, Gideon. Du kanske inte tänker på att jag är diabetiker?”

”Oavbrutet”, ropade jag från köket, kanske lite onödigt högt, det gjorde jag för att slippa upprepa, gubben hör allt sämre.

”Men, vafan, Gideon, vad betyder ett år mer eller mindre. Jag sitter där jag sitter, det mest spännande jag hittar på är att gå på PRO-mötena. Har du förresten tänkt på att jag är ett praktexemplar, även statistiskt.”

”Det får du förklara.”

”Jo alla i min ålder har enligt statistiken problem med hjärtat, prostatacancer, diabetes och bekymmer med höfterna. Det är vi som håller igång hela jävla sjukvården. Alla politikerna, läkarna, forskarna, medierna, alltihop.”

”Du glömde hypertoni, högt blodtryck. Det har du också.”

Sune skrockade belåtet.

”Apropå det, Gideon, här ska du få höra vad jag har läst och klippt ut.”

”Vänta lite, kaffet är inte klart än.”

”Fan, du hör ju vad jag säger: nu läser jag, hör noga på för detta är fint som fan : ´I det premoderna samhället tämjdes döden genom riter och myter. I det moderna sekulariserade samhället har åldrande och död blivit ett medicin/religiöst projekt, tillbakahållet av piller, krämer, goda råd, specialkost, upplevelser och stålar, ett desperat idealiserat sökande efter den rätta partnern, efter ömhet och kärlek utan gräns. Tron förs vidare i de sociala öar vi kallar kristna samfund, via patenterade livs-åskådningskurser, politiska och intellektuella halvgudar. Den moderna människan söker en Gud som kan bota alla för alla typer av sjukdomar, som kan torka bort alla tårar, förlåta alla misstag, som visar barmhärtighet. ´Hörde du?”

”Ja.”

”Inte illa, va?”

”Känner du dig träffad?”

”Det där med gud är inte mitt bord. Men ömhet och kärlek skulle sitta bra.”

Min far, Sune Hendrikson, var tyst ett ögonblick innan han fortsatte: ”Men skit i det, nu är jag inne i en skrivperiod och nu ska du få höra.”

När jag kom in med kaffet och hade han lagt undan sina klipp, sitt korsordslexikon och tidningarna.

”Du har väl ont om tid som vanligt, så det är väl lika bra att jag läser vad jag skrivit med en gång, eller hur? Drick ditt kaffe under tiden.”

Jag nickade. Sune harklade sig och läste:

”Jag vill minnas mitt land som Det goda samhället, det som Per Albin Hanson talade om. Jag vill minnas det starka samhället som Ernst Wigforss, Tage Erlander och i någon mån Olof Palme, (innan han övergick till vapenhandel) missionerade om, byggde upp och försvarade. Jag vill minnas alla gamla Folkets hus, för de påminde om nödvändigheten att bygga ett hus där folk kunde samlas utan att dom som hade makten kunde förhindra att möten i demokratisk anda kunde hållas. Jag vill minnas Konsum, Reso, HSB, Folksam, Riksbyggen, Hyresgästföreningen, starka fackliga organisationer - allt det som i sina tidiga år var byggstenar i det gemensamma hemmet, i Folkhemmet, där den ene inte ansågs för mer än den andre, och där all

strävan inte gick ut på att suga ut andra – genom bonusar, olika förmåner och skamlösa pensionsavtal - utan på att bygga ett solidariskt samhälle med plats för alla.

Jag vill minnas de gamla gårdarna där det fanns piskställningar, vattenpump och där Olles farsa kunde komma inraglande efter matchen mellan IFK och ÖIS. Jag vill minnas hur hans fru och hans barn, och även grannarna, höll sig undan så att han i lugn och ro kunde hitta sin uppgång och under det trosvissa ropet ´Heja IFK´ steg för steg ta sig upp för trappan till tredje vången där familjen bodde. Vi visste att då han kom på det viset, då hade IFK förlorat och det var då han dränkte nederlaget med det han kom över. Nästa dag, på måndagen, skulle han åka till varvet och tvingas stå ut med tråkningar och beskrivningar hur hans favoriter fått agera som rundningsmärken när öisare eller djurgårdare hade forsat fram.

Jag vill minnas hur munspelarna, dragspelarna, och längre tillbaka positivhalarna, kom in på gårdarna och bjöd på konsert, och hur även den fattigaste bland fattiga virade in några slantar i tidningspapper och kastade ner.

Allt detta som representerar barn- och ungdomen, för mig och min generation, och för hela det sociala experiment som bar socialdemokratins prägel - de ständigt pågående agitationsmötena, valen, ljuden från varvens nithammare, dofterna, röken från elden i spisarna; på nätterna luftvärnselden från bergen runt stan, de stålskodda kanonvagnarna och kokvagnarna, som oavbrutet drogs till eller från Kviberg av inkallade bondhästar, som

var ovana vid stadens ljud och som kunde stegra sig också om de var så trötta att de måste piskas för att alls röra sig. På Artillerigatan låg stora kullriga gatstenar och när kärrhjulen tog sig fram över dem dunkade det till vid mötet mellan hjulband och sten, samtidigt som grus, som sparkats upp av hästarna, krossades med ett krasch ljud som förstärktes när det studsade mot SKF:s fabriksfasad.

Jag vill minnas mitt land som var politiskt och ekonomiskt kluvet. På de flesta nivåer fanns folk med stort inflytande och som öppet sympatiserade med Nationalsocialisterna och andra företrädare för Tredje Riket. Samtidigt fanns där stora grupper som bekände sig till syndikalisterna, till kommunisterna och till den socialdemokratiska rörelsens båda grenar, den fackliga och politiska. Jag vill minnas denna dualism därför att den krävde vaksamhet mot drömmare som hade utopier som mål, och som oavbrutet sjöng det sovjetiska samhällets lov. I Sovjetunionen byggdes Arbetarnas Lyckoland upp. I ropagandaskrifterna var folket ungt, de fotograferades alltid i grupp med en fana som enighetssymbol, och de gick jublande på väg mot nya rekord i planekonomins namn. De gick hand i hand med Röda Arméns företrädare, sjungande, med knutna nävar.”

Pappa sökte min blick. Jag kände ingenting för hans beskrivning, jag hade hört alltsammans för många gånger. Detta var farsans refräng, tiderna förr. Allt hade varit strid, en hård och ibland skoningslös kamp. Det hade funnits ett hopp i grunden,

ett hopp om en dräglig inkomst, en anständig bostad och pengar till en halvpanna på lördag.

Men Sune hade inte stått på någon barriär, han hade ingått den skara som satt tysta på möten, men som agiterade i kamratkretsen och som helst av allt satt hemma vid köksbordet och propagerade för sina idéer. Där var han radikal så det förslog. Så radikal att han spontant tog fram dammsugaren var han aldrig.

Jag insåg att han blev besviken för att jag spontant inte sa något uppskattande och beslöt mig för att ta i ordentligt:

”Bra farsan. Det är en bra ansats. Du måste bestämma dig för vilken form du ska ha. Har du tänkt dej en essä, en novell eller att det ska vara ett bidrag i Pensionären?”

Gubben ilsknade till. ”Formen, vafan, jag har koncentrerat mig på innehållet, det är väl det som är viktigt, eller hur? Formerna, det är vad du och din generation ägnar er åt.”

Jag tittade på klockan. Tiden gick. Gubben hade mycket som trängde på och ville ut. Han ville ha svar på frågor av en som stod mitt i livet. En som visserligen aldrig - enligt hans mening - utfört ett vettigt arbete, utan bara läst och läst, men jag var den enda lyssnare som fanns till hands. Till och med hans gamla polare - Bertil - hade ledsnat på hans agitation. Sanningen - i vart fall så långt jag kände till - var den att Sune alltid hållit sig undan från engagemang för något. Han var aldrig passionerad för något. Det var en brist. När han pressade mig med frågor svarade jag aldrig till hans belåtenhet. Jag rörde ihop stort och smått. Han påstod att jag inte begrep vad s o l i d a r i t e t stod

för! Och han själv då? frågade jag ibland. Då kunde han ilskna till. När han lagt ut texten en stund blev han sentimental och medgav att det fanns anledning att fråga sig ett och annat. Vad var det egentligen för mening med alltsammans när man till sist satt där ensam med sina korsord, sin sodoku, en massa mediciner för hjärtat, prostatan och sockersjukan och smärtlindring för en opålitlig höft? Visserligen hade han råd med en utlandsresa, om han hade gillat det, men han hade tid hos hjärtdoktorn den tredje och hos urologsköterskan den femtonde. Och - resa ensam: fy fan, ingen att resonera med på kvällarna där heller! Och vart ska den resa som inte kan språk?

Jag har hört alltsammans alldeles för många gånger. Tiden gick och jag visste att det var meningslöst att komma dragande med sådant som att han i alla fall satt i en ombonad lägenhet, att han hade råd att köpa god mat, kunde koka sitt kaffe när han ville och slapp sitta på hemmet och höra på olycksbröder som inte visste var de var någonstans, som inte kunde hålla tätt och som ropade på mamma om kvällarna.

”Ja, farsan, jag ser att jag måste rusa. Du får ha det så bra. Nu vet jag att du är i fin form. Jobba vidare på texten. Det är vad jag gör också. Skillnaden oss emellan är att jag jobbar med andras texter och får betalt för det. Egentligen är du ett snäpp före mig. Ditt problem är ändå: vem ger ut det du skriver?”

Farsan vände sitt orakade ansikte mot mig och log illmarigt: ”När jag är klar ska jag nog fan se till att jag hittar en väg ut. I annat fall får väl du och Emma tugga igenom texterna och lämna

dem till era efterkommande... om ni händelsevis får några...”

Där fanns besvikelsen igen, den var aldrig långt borta. Emma tycktes inte vara intresserad av att sätta barn till världen, trots att det var hög tid för henne. Jag är för kort i rocken för att nånsin få ett fruntimmer i sängen, det slänger han i ansiktet på mig när det passar honom. Irriterad puffade han undan sitt manuskript så att det hamnade på golvet, reste sig och följde mig till dörren.

När jag stod i hallen och tog på mig skorna sa han. ”Oj, jag glömde nämna att snuten var här, Gideon. Kom in och sätt dej så ska jag berätta.”

Gubbfan, ett nytt knep att hålla mig kvar?

Jag tog av mig skorna och följde motvilligt med honom in i rummet och slog mig ner i soffan.

Sune log. Det syntes lång väg att han hade något extra att berätta. ”Polisen var här”, sa han och drog på det för att jag skulle bli riktigt nyfiken. Då jag inte visade något som tydde på att jag var överraskad fortsatte han. ”Jo, jag kom från Hemköp med mina påsar, en i varje näve. När jag kom runt hörnet såg jag hur två hur killar alldeles framför mig stoppade en grabb i 20-årsåldern. Han gick och lyssnade på sin speleriapparat med öronlurar och blev vettskrämd. Jag stannade för jag visste inte om de kände varandra. Jag hörde inte vad dom sa men sedan förstod jag att det var fråga om ett regelrätt rån. Innan jag fattat det hade de plockat av grabben speleriapparaten, hans mobil, plånbok och kände över honom. Grabben började gråta, han trodde kanske

att de skulle misshandla honom. Sen gick dom bara, dom sprang inte ens. Jag ropade 'Hallå där!' och först då fick dom fart på benen.

Jag gick fram och lugnade grabben och sa att jag kände igen den ene av rånarna, det var en som dom kallar 'Albanen'. Han har varit ett oroselement här uppe i många år."

Jag kunde inte låta bli att säga att det inte heter spelari-apparat utan MP3-spelare.

"Skit i det. Folk dök upp och någon ringde polisen. Jag kunde inget göra så jag gick hem, det var alldeles här utanför. När jag kom upp tittade jag genom köksfönstret och såg en polisbil. Precis när jag satt mig med en kopp kaffe ringde det på dörren. När jag öppnade stod en kvinnlig snut där och log. Hon sa att hon fått veta att jag sett vad som hänt. Folk häromkring känner ju mig. Ja, jag berättade vad jag hade sett, så var det inte mer med det. Jo, dom var här en gång till, två stycken och frågade om samma sak. Nu ska jag kallas som vittne, påstår dom."

Farsan såg belåten ut. Han har aldrig haft med polisen att göra vad jag vet och förstod inte att det var riskabelt att vittna mot de där typerna. Hela stan är full av medlemmar och proselyter till Hells Angels, Original Gangsters och allt vad dom heter.

"Förstår du vilken risk du tar, farsan? Det lär finnas tolv kriminella gäng i Göteborg. Dom skjuter ju var och varannan dag här uppe i Bergsjön. Dom har ju till och med skyddsvakt med sig på vårdavdelningen, dom som blivit skjutna och ligger där för att bli omplåstrade. Med vittnen gör dom processen kort.

Du hamnar inte ens på sjukhuset, det blir bårhuset direkt."

Kanske såg farsan ett lik framför sig. Sådana skrämde honom inte, han hade sett lik varenda arbetsdag under sitt liv. När jag visade att jag var skraj blev han lugnet själv. Så hade han alltid reagerat. "Vi glömmer det, Gideon. Snutarna sitter förankrade i sina pappershögar. Det tar flera år innan allt blir utrett och klart för en rättegång och då lever inte jag."

Han flinade belåtet. "Mitt vittnesmål har de i alla fall. Inspelat på band till och med. Grabbarna får på sin höjd en veckas samhällstjänst."

Jag satt tyst och iakttog honom. Det var uppenbart att han var rädd men det skulle han aldrig visa för mig, det visste jag.

"Hoppas att du har rätt farsan. Men när det är dags ringer du dej sjuk. Säg att du inte orkar sitta där i timmar."

Jag såg att han gillade min idé. Han skulle dock aldrig erkänna att jag kunde komma med ett förslag som han kunde ha nytta av. Han reste sig, som om audiensen var över. "Gideon, du har ju alltid så bråttom. Det är bäst att du pinnar iväg nu. Vi får se hur det blir med den där rättegången."

Jag förstod att min idé hade fått fäste i honom. När tiden var inne skulle han ringa mig och be mig ringa för honom. Då skulle han låtsas om idén var hans egen.

Ursäkt utan framgång.

Rose kom in som ett jehu. Jag tittade ogillande på henne därför att jag visste att när hon dök upp i solglasögon, knickers, vindjacka, t-shirt sportbehå och med ett par fräsiga löparskor på de bara fötterna, då ställde hon endast en fråga - "Läget?" - innan hon försvann hem för att duscha. Jag hade ingen annan uppgift än att göra en skämtsam honnör och svara: "Under kontroll".

Den person som satt i besöksstolen med nackstödet fick Rose att tappa fattningen.

"Han dök upp oanmäld alldeles nyss", ursäktade jag mig. "Jag ringde dig, men fick inget svar..."

"Vad vill du!" fräste Rose och såg ut som om hon tänkte kasta ut besökaren handgripligen.

Kristoffer Henell reste sig och såg samtidigt road och generad på Rose.

"Kom inte hit om du tänker be om ursäkt eller så. Jag har äntligen lyckats befria mig från din spya."

"Ursäkta mig." Jag insåg att de två hade något att avhandla på tu man hand och gick in till mitt.

"Lugna dig nu, Rose. Ge mig fem minuter."

"Fem minuter... du får tre, sen ska du ut!"

Jag såg framför mig hur hon satt där ilsken och bestämd och följde sin eleganta klockas visare. Tre minuter, skulle han få, inte mer.

"Nå?" hörde jag henne fräsa.

"Det känns så futtigt om du inte har tid, Rose. Kan vi inte prata igenom det här med distans?"

"Jag har distans. Sätt igång nu."

"Okej, du har läst mina brev antar jag. Jag har förklarat varför jag sa det jag sa."

Rose svarade inte.

"Jag ber inte om ursäkt, det vet du. Jag menade exakt vad jag sa."

"Till saken."

"Det jag vill säga dig är endast detta: jag hade ingen rätt att säga vad jag sa, det har jag kommit fram till. Så även om jag menade det, har jag ingen rätt att agera domare över dig eller andra. Det är bara det jag vill säga. Att jag nu är medveten om det. Tack för att du lät mig säga detta."

"Bra, då kan du gå..."

Audiensen var slut.

Henell stod i dörren till mitt rum: "En sak till, Rose. Jag skulle uppskatta om vi kunde lägga det här bakom oss. Jag vill gärna räkna mig som en av dina vänner."

Hon stod bakom honom, gjorde en grimas, men svarade inte.

I samma ögonblick som Kristoffer Henell stängde dörren och försvann gick jag in till Rose.

”Jag lyssnade. Jag vet: jag skulle aldrig ha släppt in honom, men han har ringt och ringt och varit så angelägen. Så - utan förvarning stod han i dörren, bara ett par minuter innan du kom... Han gick in och satte sig utan att jag bjöd in honom.”

Rose skrattade till.

”Okej, Gideon. Jag vet att du försvarar mig. Egentligen skulle jag ha tackat honom, för det var han som fick mig att äntligen bestämma mig. Det tar för lång tid att förklara, men så är det. Symboliskt tittade han in genom mitt fönster och såg hur det var ställt där inne och dömde ut allt. Om han hade hört av sig direkt efteråt skulle jag ha glömt alltsammans. Men nu... nu, jag vet förresten inte. Jag borde kanske ha varit lite försonligare. Långsinthet leder ingenstans.”

”Så om han ringer igen?”

”Låt mig få fundera. Nu ska jag springa hem och duscha. Om två timmar ska jag sitta på flygbussen... Läget?”

”Under kontroll.”

Enligt rutinen gjorde jag en honnör med högerhanden. Innan hon gav sig iväg var hon framme hos mig, rufsade till min prydliga bena och var försvunnen.

I väntan på Rose.

Handledaren Kennet Frost stod tillsammans med en kvinna i 20-årsåldern utanför och väntade när jag kom.

”Hade vi inte avtalat om tiden”, sa han surt och tittade på sitt armbandsur.

”Jag sätter på kaffe.”

”Det här är Mari”, sa Frost när de slagit sig ned i Roses rum.

”Hm”, svarade jag likgiltigt och dukade fram vad som fanns att bjuda på.

”Hon ska gå samma väg som Rose, hon tänkte få lära sig ett och annat. Rose har ju kommit rätt långt. Var är hon förresten?”

”Hon ringde och sa att hon kallats till universitetet, hon är troligen här när helst.”

”Hon är väl inte ute och reser nu igen?” Kennet Frost blinkade åt Marie. Jag förstod att han informerat henne om Roses vidlyftiga resande.

Vi drack snabbkaffet under tystnad.

Sedan passade jag på att informera om att Rose kanske

skulle resa till Wittenberg. Jag var verkligen stolt på hennes vägnar.

”Ska hon hålla föredrag om Luther?”. Frost visade sina fina tandrader och blinkade åt flickan.

Maries ögon glittrade, de var underbart blå, hon var en nätt liten dam och hon hade uppenbarligen fått en association: ”Jag har läst att Luther var en kvinnokarl. Han var gift flera gånger, hade åtta barn. Till sist gifte han sig visst med en hora...” ”Vidrigt!” jag kunde inte behärska mig, jag blev tvärlisk på Roses vägnar och fräste: ”Det där är en enfaldig sägen, ett grovt missförstånd: Han gifte sig med en före detta nunna, Katharina von Bora.”

Frost behöll sitt lugn, han skrattade till och med förtjust.

Marie såg generad ut genom fönstret.

”Vi skulle gå igenom avsnittet om islam”, sa Frost och tog på sig något som skulle kunna vara en ämbetsmannamin. ”Har du hunnit dit än?”

”Både ja och nej.”

”Hur menar du?” Frost dolde inte vad han tyckte om mig som Roses assistent: jag var en liten skit som försökte spela Allan.

”Jag har läst all text ett par gånger om, men jag kan inte påstå att jag behärskar den. Jag har inga förslag att komma med än, om det är det du menar.” (I vart fall inte några som jag vill avslöja för dej.) Jag visste att det egentligen var prefekten Allbiin

Anderzon som var Roses handledare. Men han har sällan tid och har lämnat handledarskapet till Frost. Jag visste också att Frost skulle flytta till Uppsala och ansåg att det var lika bra att diskutera manuskriptet med hans efterträdare. Dessutom hade jag inget förtroende för honom. Exakt varför visste jag inte. Kanske var det för att han var så intim med Rose.

”Ungefär så.” Frost bytte en förtrolig blick med Mari.

Jag bjöd på dubbelkex med någon torr massa emellan, men Frost tackade nej.

”Sån skit äter jag inte. Den kakan är full av emulgeringsmedel, invertsocker, en massa syntetiska smaker. Man ska inte ljuga, men vad gör livsmedelsindustrin, jordgubbssylt utan en jordgubbe, din kaka har säkert 30 komponenter, utvunna ur rötat trä och dynga. Fy fan!”

Marie lade ifrån sig kakan och verkade inte veta vad hon skulle göra av det som hon hade i munnen.

Jag blev naturligtvis sur. För att visa att jag minsann valt tilltugg med omsorg åt jag två kakor i rask följd. Under tiden satt vi tysta och jag fick tid att smaka ordentligt på kakorna. Jag tvingades erkänna att de bara smakade artificiellt sött.

”Vi borde egentligen sätta ut en tid för en genomgång av avsnittet om kristendomen också. Jag har med mig ett stycke som jag tycker behöver bearbetas ordentligt innan vi går på djupet. Hör här: Europas vagga brukar förläggas till Aten men kan lika gärna förläggas till Rom eller Jerusalem. Romarriket blev en administrativ och kulturell modell för det moderna Europa

och katalysatorn för den religion på judendomens grund som formade vår världsdel. Utan Rom ingen Jesus. Utan Jesus, inget Europa. I vart fall inte det som vi känner i dag.”

Frost såg upp och tycktes vänta sig en reaktion från mig, men jag teg. Det var Roses text, varför skulle jag kommentera den inför honom? Frost fortsatte att läsa innantill: ”Konstantins död. Han dog i ett palats i Achyrion, en förstad till Nicodemia. Hans döda kropp, prydd med kejsarens maktsymboler, kläder i purpur och diadem, placerades på en gyllene katafalk i en av palatsets våningar som för detta ändamål hade möblerats och illuminerats på det mest praktfulla sätt. Hovceremonielets former iaktogs fortfarande i minsta detalj. Varje dag anlände på föreskriven tid de högsta befattningshavarna inom den civila förvaltningen, armén och hovet. De närmade sig härskarens person med ödmjuk hållning och frambar sin hyllning som om han alltjämt var vid liv. Av politiska skäl upprätthölls den teatraliska föreställningen en tid, och smickrarna försummade givetvis inte att påpeka att Konstantin var den ende som till följd av himlens speciella gunst hade förunnats regera ännu efter sin död. Senare-”

”Stopp”, röt jag nästan. ”Varför sitter du och läser upp allt detta!”

Frost tittade roat på mig: ”Därför att det inte hänger ihop. Jag gissar att hon vill ha en bakgrund till vändningen i romarriket, det vill säga att Konstantin insåg att han inte förmådde att stå emot de kristna längre. Hans chans att rädda romarriket be-

stod i att han övergick till kristendomen... Den kopplingen finns inte med...”

Marie gav sin handledare en beundrande blick.

”Du ska inte sitta och chikanera Rose inför andra. Du ville att vi skulle diskutera avsnittet om islam i dag. Det är hon beredd på. Avsnittet om kristendomen är under arbete. Du har fått en kopia och kommer att få ett nytt koncept innan det är dags att penetrera det.”

Frost log roat åt min invändning. ”Vi avvaktar tills hon kommer.”

”Bra idé.”

Frost tittade på klockan.

”Hon borde vara här.”

”Du har hört: hon är kallad till universitetet, jag vet inte mer än så. Hon brukar aldrig missa ett möte... Du får förklaringen när hon kommer.”

Marie tittade på sin nätta klocka. ”Oj”, sa hon. ”Jag måste iväg. Hej och tack för i dag. Vi ses”, sa hon och log mot sin handledare och försvann. Hon hade ägnat mig lika lite uppmärksamhet som jag henne.

Tystnaden som följde kändes tung. Frost bröt den.

”Hur lärde du känna Rose?”

Kanske var Frost inte så sjuk i huvudet i alla fall. Det kunde inte skada mig att informera honom en smula.

”Jag har haft flera otursförföljda projekt under min misslyckade karriär. En tid samlade jag material om sillfisket i Bo-

huslän, den period som tog slut 1809.”

”Vad skulle du ha det till?”

”Jag blev ombedd att hålla ett anförande i frågan, men jag förlorade mig i sillen och samlade material alldeles för länge. Det blev bara ett föredrag - inte mer.”

”Så dök hon upp?”

”Precis. Det var ett seminarium med olika inslag om 1800-talets Bohuslän. Det var där jag höll mitt anförande. Efteråt kom hon fram till mig och sa att jag lyckats göra ämnet intressant och angeläget. Jag tyckte att jag hade schabblat. Inte en enda spontan reaktion under föredraget. Publiken såg lika frågande ut som sillar på land. Och hon... hon såg så jävla självsäker ut att jag blev ilsken och frågade: ’Angeläget – för vem? Den sill jag talade om försvann 1809, för vem kan den vara angelägen i dag?’ Hon svarade inte utan dröp iväg.

Resultatet av det första mötet blev i alla händelser att hon ringde mig då och då och rådgjorde om hur hon borde disponera olika kapitel i det ämne som hon skulle doktorera i: Paralleller i monoteistiska religionerna, tror jag hon kallade det till en början, men det vet du redan. Ämnet är oändligt. Tusentals författare har ägnat energi åt att penetrera det. Artiklar skrivs oavbrutet. Filmer produceras, teaterstycken sätt upp. Varje sekund ägnar ung som gammal en stund åt frågor som: finns Gud? Och om han finns, är han allsmäktig, hur ser han eller hon ut? Hur ska man gå till väga för att tillbe honom? Ska man offra som hedningarna? Ska man krypa inför honom? Ska man stå upp-

rätt? Öppnar han sin famn för dem som ödelägger andras liv för att behaga honom? Ska man sätta något på huvudet när man ber, ska man fästa något avseende vid alla dessa profeter som tolkat hans ord, ord som ingen hört, ingen läst av en Gud som ingen sett annat än i ögonblick då den som sett något befunnit sig i ett tillstånd av trans.

Är inte alltsammans, hela sagan om Gud, människors fantasifoster? Alla dessa straff han hotar med: är inte det sådant som människorna är kända för? Har vi flyttat över ansvaret för våra mardrömmar till honom?

Som du vet, bättre än jag, ägnar hon sig åt denna fråga. Hon samlar material om allt och hon ringde mig mitt i arbetet med min egen avhandling och ställde frågor som jag uteslutande av artighet försökte ge svar på. Jag var förstås smickrad eftersom hon ser så himla bra ut. Ibland fnissar hon som om jag sagt något roligt, när det i själva verket var något som jag verkligen lagt ner möda på att svara på efter bästa förmåga. Jo, det ska erkännas, det har hänt att jag har varit så fixerad vid kustbefolkningens nöd att jag har svarat något om gudstron bland folk därute på kobbarna i stället för att svara på den fråga hon ställt.

Nå, för denna kvinna blev jag med tiden – kanske rör det sig om något år – en outhärlig resonemangspartner. Efter ett antal samtal såg jag det som en självklarhet att hon skulle ringa en eller ett par gånger i veckan. Jag saknade hennes frågor under de tider då hon var bortrest i en eller annan angelägenhet. Hon har

en fenomenal förmåga att formulera åsikter i olika frågor och medan jag satt och läste igenom vad jag skrev två år tidigare – och skrev om det mesta därför att det var så oklart och okunnigt – för hon kors och tvärs och höll tal och ingick i paneler av olika slag, till och med på Bok- och Biblioteksmässan. Varifrån hon fått sina kunskaper är svårt att förstå. Men hon gled liksom fram som en smörklick i stekpannan och friterade allt delikatare rätter.

Jag hörde henne visserligen aldrig – därför att hon än var i Stockholm, än i Oslo, än i Riga – men hon skickade mejl om vad man skrivit i tidningar och på hemsidor om hennes framträdanden. Emellanåt skickade hon ett urklipp där hon förekom på en bild i en dagstidning och snart också i olika veckotidningar. Hon har en sagolik förmåga att hålla sig framme. Det måste erkännas: hon gör sig också bra på bild. Det ena gav det andra, plötsligt förekom hon också i radio- och tv-program. Innan jag förstätt hur det hade gått till hade hon seglat upp och blivit en halvkändis, en person som hade naturlig fallenhet att umgås med de riktigt kända, med ministrar, näringslivets toppar, kyrkans främsta företrädare, politiska knäppskallar – ja alla som förekommer i debatter av alla slag.”

Frost satt förundrad och full i skratt. Han tycktes inte tro att jag var kapabel att hålla en så lång sammanhängande utläggning.

”Du glömmer nämna att du blev förälskad i henne!”

Självklart försökte jag värja mig: ”Snarare avundsjuk. Nu

har jag trängt djupare in i ämnet än hon har gjort, det märker jag när jag läser hennes manus. Hon är långtifrån färdig med det, det vet du, men är ute och säljer det som en amerikansk predikant.”

”Men du är förtjust i henne!”

Troligen rodnade jag: ”Hon är min arbetsgivare.”

”Du försöker smita undan.”

Jag lyssnade. ”Nu tror jag att hon kommer.”

”Försök inte. Det är väl inget att skämmas för. Vem blir inte betagen av henne?”

Jag såg på mitt armbandsur. Tid gick förlorad. Jag hade samtal att ringa, ett utkast till tal som hon skulle hålla borde varit klart.

”Jag har varit som en mentor för henne, trots att jag faktiskt bara är ett par år äldre än hon, och trots att jag sannolikt bara har ett år kvar innan jag är klar med min egen avhandling. Hur lång tid hon har kvar innan du anser att hon är klar med sin vet jag inte. Nu har hon, märkligt nog, råd att anställa mig som grovarbetare och resonemangspartner. Det är vad det handlar om. Inte romantik.”

Frost log på sitt enfaldiga sätt.

Rose kom in i rummet.

Skapelsen.

Skulle jag våga säga vad jag har kommit fram till? Den uppgift jag har åtagit mig är att faktagranska och stilistiskt bearbeta hennes spretiga texter. Jag tog ett steg framåt när jag övertalade henne att jag skulle få stryka. Vissa texter var bara avskrift från böcker hon läst, ibland var de slarvigt gjorda, hade jag vågat påstå. Felstavningarna var oräkneliga. Det var onödigt eftersom hon hade ett rättstavningsprogram i datorn. Troligen hade hon haft bråttom under insamlingsfasen. Med tvekan hade hon godkänt att jag fick stryka. Villkoret var att originaltexterna fannas orörda i hennes egen Mac. Om hon ändrade sig skulle hon kunna ta fram originalen och använda dem.

Efter en tid insåg hon att mitt förslag var lysande. Vem läser en avhandling på sex-sjuhundra sidor? Så nonchalant behandlade bara historieprofessorer, utan självkritik, sina läsare, hade jag argumenterat (ett lån från Rose). Målet borde vara högst tvåhundra. Helst etthundrafemtio.

Efter att ha tampats med materialet under några månader ansåg jag att det var dags för ett nytt steg: jag ville stryka mer.

”Jag tycker att du har en svag koppling till din tes när du fördjupar dig i den nordiska mytologin, hade jag tänkt säga. Om du plockar bort den texten får du mer svängrum för det andra. Jag tycker att du ska renodla din tes. Håll dig till Abraham, han täcker allt. Dessutom finns det ny forskning som ger materialet aktualitet.”

Jag gjorde mig ett ärende in till henne för att utröna vilket humör hon var på. Jag hasplade ur mig vad jag tänkt säga, trots att jag visste att man bör tala lugnt och välartikulerat för att folk ska förstå vad man vill ha sagt.

Hon talade i sin mobil och vinkade avvärande. Snopen återvände jag till mitt rum.

Gled hon inte allt längre bort? Var hon över huvud taget medveten om min närvaro? Hade hon hört en stavelse av de invändningar jag kommit med under sista tiden? Skulle jag slå larm på något sätt? Till vem i så fall?

Jag tyckte att jag hade lagt ner stor möda på att få henne att lyssna. Det hade inte hjälpt. När jag bläddrade i hennes manuskript, och argumenterade för ändringar som jag ansåg absolut nödvändiga, gled hon andligen iväg. Utanför fönstret stod några lindar, kronorna fanns inte i hennes synfält, annat än parkerade bilar kunde inte hennes blick ha utbyte av, och frågan var om hon ens såg dem.

Jag insåg att det var något bortom denna begränsade vy som upptog henne och blev frustrerad och besviken, därför att jag hade lagt ner stor möda på att försöka förstå inblandningen av

den fornnordiska mytologin i avhandlingen. Hon hade lagt in avsnitt om skapelsemyten, om Oden och Valhall och annat som jag (och Allbiin) ansåg borde strykas. En hel del, sådant som jag ansåg att hon bara skrivit av, utan att ha tänkt igenom hur texterna skulle användas, hade jag tagit bort utan att hon givit sitt godkännande. De låg i en mapp med texten Sump.

För att komma från telefoner, besök och annat som ibland störde mig när jag måste vara koncentrerad, tog jag färjan till Fredrikshavn. Jag valde långsam färja och hade hittade en sittplats där få drog förbi. I denna avskildhet läste jag manuskriptet omsorgsfullt. Liksom vid tidigare genomgångar var jag imponerad av hennes uppläggning och förmåga att foga samman delarna i sitt ämne. Ändå hade jag lyckats förmå henne att stryka minst en tredjedel av det som fanns där från början. Åtskilligt av det som fanns kvar hade jag faktagranskat och arbetat om ganska radikalt.

I ett tidigt skede av samarbetet hade jag haft många invändningar. Sedan jag fått ta del av hennes förklaringar förstod jag bättre och accepterade ibland hennes försvar av det jag ifrågasatt. Vi har haft långa dispyter om enskildheter och vid två tillfällen har jag ställt ultimatum: ”Antingen godtar du mina invändningar och följer mina råd eller också skils våra vägar här och nu”, hotade jag. ”Det är ingen idé att du anlitar mig om du inte tar till dig vad jag säger”.

”Ge mig en dag”, svarade hon med ett av sina avväpnande leenden.

Hon läste och övervägde mina argument och när hon på nytt tog upp frågan backade hon, mest för husfridens skull, anade jag. I det läget hade jag börjat ifrågasätta mina argument, men när hon gav mig rätt fanns ingen väg tillbaka.

När jag hade osäkrat mitt vapen två gånger kunde jag inte komma en tredje gång med samma hot. Dessutom har jag gjort mig beroende av henne och hennes omgivning.

Hela tiden händer det så mycket intressant i hennes närhet att manuskriptet nästan har blivit en bisak. Jag skulle gå miste om möten med fascinerande personligheter, och förlora en inkomst som gjorde det möjligt för mig att leva bättre än på länge, och dessutom att betala av på studieskulden. Utan att jag ens tänkt på saken hade jag invecklats i flera av hennes engagemang och arbetade i perioder mer som samordnare och talskrivare än som manustvättare.

”Om du läser det hela i ett sammanhang kommer du att förstå”, sa hon när jag ville stryka allt om den fornnordiska mytologin.

Jag läste det hela i ett sammanhang och försökte verkligen förstå kopplingen mellan skapelsen i de tre monoteistiska religionerna - judendomen, kristendomen och islam - och den fornnordiska mytologin. Jag fann ingen skapelse i det judiska folkets historia. Allt började i staden Ur i Mesopotamien, redan där haltade alltså jämförelsen. Islams skapelsehistoria var komplicerad. Hon hade skrivit av flera olika suror, verser, i Koranen.

Hon citerade Sura 22: ”Ack ni människor som tvivlar på uppståndelsen, betänk dock att vi först skapat er av stoft och mull, sedan av sädesdroppar, så av levrat blod och sist av ett stycke kött, dels fullkomligt, dels ofullkomligt format - på det vi skall uppenbara vår allmakt för er.”

Även Sura 41 anförde hon med texten: ”Han slog ner mäktiga berg i jorden som höjer sig högt över dess yta, och han välsignade den och skapade därpå växter och djur till näring under fyra tider - lika för alla som söker därefter. Sedan vände han sig till himlen som ännu bestod av ånga (mörkret som uppsteg likt en rök under Allahs tron; genom vattnets avdunstande blev jorden synlig och det ämne bildades som himlen skapades av) och sade till den och till jorden: Framträd frivilligt eller mot er vilja! Men de svarade: ´Vi kommer i frivillig lydnad´. Och han formade dem under dem tvenne dagar till sju olika himlar och tilldelade varje himmel dess särskilda uppgift, och vi utsmyckade den understa himlen med ljus (stjärnorna) och gjorde den till väktare (genom meteorerna och zodiakborgarna). Detta är Allmaktens och Allvishetens boning.”

Hon refererade också till Jonas sura där det står att Allah under sex dagar skapade himmel och jord och själv satte sig på tronen och till sura 15 som lyder: ”Människan danade vi av torr lera och av svart slam formade vi henne. I denna skapelse inblåste han sin ande.”

Jag funderade: vad gällde? Hur skulle jag kunna knyta ihop dessa

motsägelsefulla texter? Var fanns kopplingen mellan de andra, frågade jag mig och läste:

”*Skapelsemyten. Kristendomen.*

begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Och jorden var öde och tom, och mörker var över djupet, och Guds Ande svävade över vattnet.

Och Gud sade: ´Varde ljus´; och det vart ljus.

Och Gud såg att ljuset var gott; och Gud skilde ljuset från mörkret.

Och Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Och det vart afton, och det vart morgon , den första dagen.

Och Gud sade: ´Varde mitt i vattnet ett fäste som skiljer vatten från vatten.´

Och Gud gjorde fästet, och skilde vattnet under fästet ifrån vattnet ovan fästet; och det skedde så.

Och Gud kallade fästet himmel. Och det vart afton och det vart morgon, den andra dagen.

Och Gud sade: ´Samle sig det vatten som är under himmelen till en särskild plats, så att det torra bliver synligt.´ Och det skedde så.

Och Gud kallade det torra jord, och vattensamlingen kallade han hav. Och Gud såg att det var gott.

Och Gud sade: ´Frambringe jorden grönska, fröbärande örter och fruktträd, som efter sina arter bära frukt, vari de hava sitt frö, på jorden.´ Och det skedde så; jorden frambragte grönska,

fröbärande örter, efter deras arter, och träd som efter sina arter buro frukt, vari de hade sitt frö. Och Gud såg att det var gott.

Och det vart afton, och den vart morgon, den tredje dagen.

Och Gud sade: 'Vare på himmelens fäste ljus som skilja dagen från natten, och vare de till tecken och till att utmärka särskilda tider, dagar och år, och vare de på himmelens fäste till ljus som lysa över jorden.' Och det skedde så;

Gud gjorde de två stora ljusen, det större ljuset till att råda över dagen, och det mindre ljuset till att råda över natten, så ock stjärnorna.

Och Gud satte dem på himmelens fäste till att lysa över jorden, och till att råda över dagen och över natten, och till att skilja ljuset från mörkret. Och Gud såg att det var gott.

Och det vart afton, och det vart morgon, den fjärde dagen. Och Gud sade: 'Frambringe vattnet ett vimmel av levande varelser; flyge ock fåglar över jorden under himmelens fäste.'

Och Gud skapade de stora havsdjuren och hela stim av levande varelser, som vattnet vimlar av, efter deras arter, så ock alla bevingade fåglar, efter deras arter. Och Gud såg att det var gott.

Och Gud välsignade dem och sade: 'Varen fruktsamma och föröken eder, och uppfyllen vattnet i haven; föröke sig ock fåglarna på jorden.'

Och det vart afton, och det vart morgon, den femte dagen, och Gud sade: 'Frambringe jorden levande varelser, efter deras arter, boskapsdjur och kräldjur och vilda djur, efter deras arter.'

Och det skedde så;

Gud gjorde de vilda djuren, efter deras arter, och boskapsdjuren, efter deras arter och alla kräldjur på marken, efter deras arter. Och Gud såg att det var gott.

Och Gud sade: 'Låt oss göra människor till vår avbild, till att vara oss lika; och må de råda över fiskarna i havet och över fåglarna under himmelen och över boskapsdjuren och över hela jorden och över alla kräldjur som röra sig på jorden.'

Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem.

Och Gud välsignade dem; Gud sade till dem: 'Varen fruktsamma och föröken eder, och uppfyllen jorden och läggen den under eder; och råden över fiskarna i havet och över fåglarna under himmelen och över alla djur som röra sig på jorden.'

Och Gud sade: 'Se, jag giver eder alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med fröbärande trädfrukt; detta skolen I hava till föda.

Men åt alla djur på jorden och åt alla fåglar under himmelen och åt allt som krälar på jorden, vad som i sig har en levande själ, åt dessa giver jag gröna örter till föda.' Och det skedde så.

Och Gud såg på allt som han hade gjort, och se, det var mycket gott. Och det vart afton, och det vart morgon, den sjätte dagen.

Så blev nu himmelen och jorden fullbordade med hela sin härskara.

Och Gud fullbordade på sjunde dagen det verk som han

hade gjort; och han vilade på sjunde dagen från allt det verk han hade gjort.

Det var i denna värld han danade människan av stoft från jorden och inblåste livsande i hennes näsa, och så blev människan en levande varelse.

Och Gud planterade en lustgård i Eden österut och satte däri människan han hade danat.

Så tog Herren Gud mannen och satte honom i Edens lustgård, till att bruka och bevara den.

Och Herren Gud bjöd mannen och sade: 'Av alla andra träd i lustgården må du fritt att äta,

Men av kunskapens träd på gott och ont skall du icke äta, ty när du äter därav, skall du döden dö.'

Hur det gick vet alla...

Skapelsemyten i den nordiska mytologin

När kon Audumla slickade på saltstenarna visade det sig första dagen hår på en av stenarna. Den andra dagen såg man huvudet, och den tredje dagen hade Audumla slickat fram en hel människoskepnad ur saltstenen. Bure fick han heta, och från honom härleds gudarna.

Bure var vacker, stor och stark och fick sonen Bor, som fick jättekvinnan Bestla, till hustru.

Bor och Bestla fick tre söner, Oden, Höner och Lodur. Från Oden härstammar asagudarnas släkten.

Bors söner dräpte jätten Ymer, och det rann så mycket blod ur hans kropp att nästan alla rimtursar (jättar) drunknade i hans blod. Även om få överlevde översvämningen, växte sig jättarnas släkte sig starkt igen och fortsatte att föröka sig, och detta gav upphov till en livskraftig ätt.

Bors söner tog den dräpte urjätten Ymer och lade honom i Ginnungagaps mitt. Av Ymers kött skapade de jorden och av hans blod skapades alla hav och sjöar. Ymers ben och tänder blev till berg och stenar. Av Ymers hår skapades växtriket med alla träd och hans huvudskål fick bilda himlen. Ymers hjärna blev de tungsinta molnen på himlen.

Maskar hade bildats i Ymers döda kropp och när urjättens kropp blev till jord och sten bildades dvärgarnas släkte av maskarna. Dvärgarna bosatte sig under jord eller inuti stora stenar. Men fyra dvärgar - Östre, Västre, Nordre och Södre - placerades vid Jordskivans fyra hörn och fick till uppgift att lyfta upp himlavalvet, det vill säga Ymers huvudskål.

Därefter tog Bors söner eldgnistorna som flög in från Muspellsheim (eldandarnas rike) och slängde upp dem i himlen. Några hamnade ovan jord, andra undertill. På så sätt skapades stjärnorna, och deras uppgift var att lysa upp himmel och jord."

Rose stod framför mig. "Vad hade du på hjärtat."

Jag svalde min ilska: sa någon vad har du på hjärtat (lille vän) till en man som var till exempel en-och-nittio?

"Att du till att börja med ska stryka avsnittet om de fornnor-

diska gudarna.”

”Varför det?” Hon såg förbi mig ut genom fönstret.

”Du lyssnar inte på mig, Rose...”

Hon log på ett sätt som fick mig att förstå att hon var angelägen om att lyssna koncentrerat på vad jag hade att anföra. ”Jag lyssnar. Vänta lite bara.” Hon försvann ut på toaletten och återkom efter en stund.

”Nu”, sa hon och log mot mig. Som vanligt var hon elegant klädd, i storblommig knytblus och långa, vida byxor som fladdrade kring benen när hon gick. Min blick sögs till hennes yppiga bröst.

”Jag kan inte förstå kopplingen mellan den fornnordiska skapelsemyten och de tre religionerna du skriver om.”

”Judarna kan du glömma, dom har ingen skapelsehistoria...”

Hon bländade mig med ett leende medan hon lutade sig över bordet, mot mig, och sin vana trogen räckte hon fram sina händer, tog min ena hand och höll den mellan sina båda. Det var som om hon ville tala med mig via den, föra samtalet med inslag av roppsvärme.

”Vad vill du veta, raring”

”Jag vill ha en förklaring...”

”Till vad?”

”Kopplingen mellan dem...”

”Det är väl uppenbart. Alla religioner - även den fornnordiska - förlorar sig i myter som ligger bortom naturvetenskapliga förklaringsmodeller. Jag vill visa att en myt är myt, oavsett

om den uppträder i Norden eller i Mellanöstern.”

Jag njöt av hennes värme, kände hur min fallos reste sig, och fick anstränga mig för att hålla mig kvar vid manuskriptet.

”Jag kan godta det om du vill ha en anknytning till Norden. Men då måste det finnas en sådan.”

Rose Marie drog åt sig handen och skrattade muntert: ”Då så, Gideon, då har vi kommit ytterligare ett stycke på väg.”

Jag förstod inte vad hon menade och försökte på nytt:

”Nästa invändning gäller Oden och Valhall.”

”Men den myten är väl söt. Och våldsglorifieringen går igen, eller hur? Den går igen i alla religioner. Gud hotar ideligen och förgör Sodom och Gomorra. Muhammed praktiserar öga för öga, tand för tand och invänder inte mot att man i islams namn hugger av händer på tjuvar och stenar kvinnor. Abraham är beredd att offra sin son därför att Gud vill ha bevis för att han tror på honom. Inom judendomen kryllar det av exempel på heligt våld. Där finns också parallellerna med myterna om det eviga livet. Jag gillar det liv krigarna i Valhall fick som belöning - mycket mer än kristendomens änglakör. Den tillvaron verkar urtrist. Stackars dom som hamnat där. De nordiska krigarna fick slåss, de som dog blev återuppväckta och fick tillbaka sitt vapen och kunde fortsätta slå ihjäl andra - det var ett liv som dom gillade! Inom katolicismen finns celibatet - som leder till homosexualitet och pedofili - där kunde man länge bryta mot alla bud och få absolution om man betalade för sig. Kyrkorna fick god ekonomi på den idén. Som du minns var det just mot detta

som Martin Luther revolterade: katolska kyrkans försäljning av ämbeten och avlat. Han tyckte att det var en smutsig verksamhet.”

”Vi talade om hedningarna i den nordiska mytologin. Det var bara en del av krigarna som fick leva ljuva livet. De som var små, rädda, svaga och fega, fick ligga kvar på slagfältet. Där finns en stor skillnad.”

”Det tycker inte jag. För de fega fanns ju underjorden, i de kristnas Helvete. Där finns alla krämare också. Vad är det för skillnad?”

Jag ilsknade till: ”En del togs ut av fruktbarhetsgudinnan Freja för hennes personliga bruk. Man kan föreställa sig vad hon skulle ha dessa uthålliga män till... Inom det området finns det inga paralleller.”

Rose Marie skrattade högt. ”Skulle inte du vilja vara i deras ställe? Tänk dig att vara sexslav åt en gudinna! Mig fascinerar det enormt! Hur många kvinnor är inte sexslavar åt män?”

Jag märkte hur mina ögon smalnade medan jag betraktade min chef. Ideligen blev jag påmind om min litenhet. Såg hon sig som en jättekvinna, en som behärskade männen? Såg hon sig som Anmgerboda, jättekvinnan som vill gott men orsakar ont? Hon var moder till Fenrisulven, Midgårdssormen och Hel. Jätten Loke var Fenrisulvens far.

Betraktade hon mig som oduglig i sängen bara därför att jag inte nådde mer än 169 centimeter ovan marken jag går på? Visserligen blev 169 16 om siffrorna summerades, ett dåligt tal,

långt från det mytologiska talet 12. Jag tänkte på de tolv israeliska stammarna. De arabiska var lika många. Jesus hade 12 lärjungar. Olyckligtvis är min penis bara tiondelar från 12 centimeter, när jag mäter den i erigerat tillstånd. Otur på marginalen igen. Jag har läst att tyska män hade fått sitt stånd mätt. 14,7 centimeter var medelmåttet. Hur kan man mäta sig med sådana bamsar? De kunde passa för jättekvinnor. Mina 11,8 kan bara väcka skrattlusten hos sådana kvinnor, inget annat. Kvinnor som Rose har höga krav. Män blev ju allt längre, kvinnor också. Stora män har mer att erbjuda än små. Män blir längre för varje generation. Jag är född minst en för tidigt. En meter och sextionio centimeter, vilken kvinna med normala krav nöjer sig med en sådan man? Knappast Rose.

”Nu är det visst du som drömmer dig iväg, Gideon... Var du klar?”

Jag stod inte ut längre. Nickade stumt. Åter ensam funderade jag över vad hon sagt och insåg småningom att hon hade rätt, åtminstone vad gällde föreställningen om livet efter detta. En del sorterades ut och hamnade i Paradiset, andra i Helvetet.

Människan – skapad av Gud - var ond. Många föll offer för ondskan, som är en form av blindhet, har många kommit fram till. Självmordsbombarna luras med ära, pengar till familjen och ett evigt liv i oskulders och profeters sällskap. Men ära eller martyrskap – vem minns en soldat eller en självmordsbombare en vecka efter det att oskyldiga har dödats eller lemlästats? Och fick de som dog ett evigt liv? Ser självmordbombarna sig som

vinnare i sitt sista ögonblick som människa? Alla vill vara vinnare. Texten handlade om stridslustnad! Folk - goda som onda - får utlopp, potent utlösning, för sina våldsdrifter i krig för en god sak! Heligt krig. I Roses källförteckning finns boken Fornordisk mytologi av Lars Magnar Enoksen. I den analyseras Eddadiktningen. Den handlar om vikingatiden, om myterna om asagudarna, Tyr, Oden och Tor och asynjan

Frigg, vilka enligt sagan skulle givit namn åt tisdag, onsdag, torsdag och fredag. Irriterad över att hon hade missat parallellen till de tre kusinreligionerna läste jag:

”Livet efter detta.

Bilden av det mytiska krigarparadiset Valhall har bevarats i Eddadikter och skaldekväden, och den bild som framträder i dessa källor går att härleda till vikingatiden, d v s det nordiska krigarsamhället.

Det märks tydligt att Vallhallsmyten är skapad för att passa in i ett samhälle där krigarna och deras hövdingar var samhällets förnämsta personer. Myten om livet i Valhall skänker oss en pusselbit till förklaringen av vikingarnas dödsföraktande genomslagskraft. Vikingarna var fostrade i ett samhälle där man dyrkade en gud som välkomnade tappra och skickliga krigare att delta i ett evigt gästbud efter döden. Det enda villkoret var att de tappreste av de stupade krigarna fortsatte att träna sina vapenfärdigheter och stod till gudarnas förfogande när fiender hotade dem.

Livet i Valhall kan också tolkas som ett idealliv som vikingatidens krigarhövdingar, enligt myten, kunde erbjuda sina undersåtar. I Valhall är Oden hövdingarnas hövding. Han sitter i högsätet med makt att styra både gudar och människor.

För att en vikingakrigare skulle få uppleva det åtråvärda livet i Valhall, måste han visa tapperhet i strid. Endast då lade valkyrjorna (de som korar valplatsen eller de som kröner de fallna), nämligen märke till dem. Valkyrjorna var Odens medhjälpare och tjänarinnor. De sändes till varje drabbning för att välja ut de modigaste krigarna och sedan låta dem dö hjälte-döden på slagfältet.

När striden var slut letade valkyrjorna upp de utvalda. De stupade krigarna väcktes till liv, lyftes upp på en av valkyrjornas hästar och fick göra en vild ritt genom skyn och in genom porten Valgrind (dödsporten) till Valhall (de fallnas hall), där de välkomnades av Oden.

Väggarna i Odens sal var täckta med sköldar, på bänkarna låg brynjor utströdda, taket bestod av spjut.

Oden gladdes åt krigarna som valkyrjorna fört till honom. Först valde fruktbarhetsgudinnan Freja ut hälften av de stupade krigarna. De skulle stå till hennes personliga förfogande. Den andra hälften blev Odens krigare i Valhall och kallades för einhärjar. (De som tillhör en och samma här, d v s krigarskara.) Dessa krigare skulle komma väl till pass när den avgörande Ragnarröskampen skulle äga rum.

Einhärjarna möttes dagligen till strid på slätten utanför Val-

hall och kämpade där mot varandra i häftig vapenlek. De som fick ett dödligt sår fick nytt liv av Oden och kunde sedan fortsätta kampen.

Efter den dagliga vapenkampen samlades Einhärjarna i Valhalls gillestuga och lät sig väl smaka av galten Särimners fläsk. Hur många som än satt vid borden så räckte fläsket alltid till för att mätta dem alla.

Trots att Särimner spisades varje dag var han helbrägd på kvällen. Det råde inte heller brist på dryckjom i Valhall. På Valhalls tak stod nämligen geten Heidrun och tuggade på trädet Lärads barr, och från Heidruns spenar rann det så mycket mjöd att varje einhärje kunde få sig ett gott rus.

Oden deltog inte i sina undersåtars frosseri. Han satt i Valhalls högsäte och gav all sin mat till sina båda ulvar, Gere och Freke. Oden behövde nämligen ingen fast föda - han nöjde sig med mjöd.

På Odens axlar satt hans båda korpar Hugin (tanke) och Munin (minne) och viskade i hans öra. Av dessa trogna spejare blev Oden informerad om vad som hände ute i vida världen. Den enögde krigsguden tolkade korparnas berättelser och var extra vaksam på tecken som tydde på att Ragnarök nalkades.

På den yttersta dagen skulle nämligen einhärjarna sättas på prov och göra rätt för sig - då skulle de återgälda det ljuva livet i Valhall och strida sida vid sida med gudarna.

Oden kände till gudamakternas oundvikliga öde och ville därför ha så många tappra krigare som möjligt vid sin sida då

kampen mot gudarnas fiender inleddes. Det sades att så många som åttahundra einhärjar skulle gå ut genom var och en av Valhalls femhundrafyrtio (540) portar när den avgörande striden stundade.

Med den slutliga gudastriden - Ragnarök - slutade myten om den ultimata drömlivet. I denna strid stupade såväl gudar som människor (som alltså kämpat sida vid sida i slutstriden). Emellertid: alla dog inte. Några överlevde och såg till att nya generationer trädde till.”

Hur ska jag få henne att stryka dessa texter? Hon är synbart fascinerad av dem och vill ha dem kvar. Jag ser ingen koppling till de tre andra religionerna.

Hon ser sig nog som Freja.

Kan den dagen komma då hon betraktar mig som en av de krigare som gudinnan väljer? Blev inte Rose allt mer gudinnelik?

Omedvetet försjönk jag i fantasier om att jag en dag ska sjunka in i hennes gudinnekött, så som ett möte mellan en jordisk varelse och en gudom måste ha varit. Den fysiska blandningen, samspelet, sammansmältningen av mänskliga och gudomliga kroppar och organ, dessa två oförenliga biologiska system, denna hybrid mellan fysisk kropp och andlighet måste vara något som det kan vara värt att vänta på. Min erfarenhet av vanliga kvinnor är inte särskilt stor. Gudinnor fångslar mer och mer. Underhand har jag försett Rose med gudomliga egenskaper och

vägrar tro att hon har en man som lägrar henne om nätterna, även om jag anar att hon har det. Ibland är jag övertygad om att i så fall rör det sig troligen om tidsfördriv från hennes sida. Hon väntar nog på min framstöt, sa inte hennes blick något i den stilen? Varför håller hon annars min hand så ofta mellan sina båda? Är det en symbolhandling, en signal, ett tecken som jag inte förstår? Är det helt enkelt så att hon väntar på att få omsluta min lem med sina blygdläppar?

I den antika mytologin hände det att vanliga greker hade intimt umgänge med gudomliga väsen. I hela den kristna mytologin, bortsett från apokryferna, finns det bara en parallell episod, där den manlige guden befruktar den dödliga kvinnan, men ganska opersonligt, distanserat rent av. Hans redskap var en ande. Josef lånades för akten.

En dag ska jag fråga Rose ”Vad menar du?” Då kommer att hon förstå att jag är redo...

Roses drömmar.

”Jag vaknade med ett ryck. Drömmen var mycket obehaglig, jag hade gjort desperata försök att komma undan förföljarna. Som ofta i mina drömmar sjönk jag ner i något, fötterna fick inte fäste och där fanns inte heller något att hugga tag i med händerna. De som jagade mig hade inga problem att ta sig fram. De närmade sig och flinade troligen hånfullt när de såg att jag inte kunde komma undan.

Jag räddade mig genom att med en viljeanstängning vakna.

Sedan satt jag i sängen och andades häftigt och frågade mig: Varför drömmer jag ständigt att jag är förföljd? Det måste finnas ett svar på den frågan!

Långsamt återgick min andning till den normala rytmen. Det hade varit underbart att få tända en cigarett medan jag lugnade mig, men det gick inte: jag har slutat. Varför får jag inte sova lugnt på nätterna?”

Rose läste in sina drömmar på band och lämnade dem till mig. Jag borde ha frågat vad hon skulle ha dem till, men det gjorde jag inte. Denna flathet irriterade mig.

Roses lilla bandspelare var en uråldrig apparat med microband. Jag ogillade den eftersom jag måste ha ljudet på högsta nivå för att höra vad hon läst in. Jag retade mig också på att hon blandade dröm och verklighet. Hon kunde gå direkt från drömmen över till att skildra hur hon låtit blicken leta sig ut genom det öppna fönstret och att hon suttit stilla och lyssnat på ljuden från gatan. Än mer retade jag mig på att hon utan förvarning talade om sig själv i tredje person:

”En klocka slog någonstans och då insåg hon att det var tid att stiga upp och ta en dusch. Hon hade mycket att göra, hon måste läsa igenom sitt anförande en sista gång och ringa Gideon och be honom gå igenom alla checkpunkter. Det här var kanske den viktigaste dagen i hennes liv och självklart fick ingenting lämnas åt slumpen en sådan dag.

I duschen kom scenen från drömmen tillbaka: de var efter henne. Hon hade inte kunnat identifiera ansiktena hos förföljarna, ändå anade hon vilka de var. De fanns runt omkring henne varje dag och hon insåg att en dag - kanske i dag - skulle hon inte klara sig undan genom att vakna, därför att förföljarna fanns i verkligheten och var mycket mer sofistikerade än de som fanns i drömmen.

I ett visst ögonblick står man inför sitt öde och åt det finns ingenting att göra, tänkte hon nyktert. Om ödet bestod i att detta var hennes sista dag i livet, so what? Den som hoppar utan fallskärm har inte mycket att bromsa fallet med.

Hur många gånger hade hon inte segat sig upp på oanade höjder och spanat in ut över okända, ökenartade landskap?

Där kände hon sig vara så klar och så uppfylld av sin mission, sin livsuppgift, att hon trodde sig om att kunna genomföra sin plan. I nästa ögonblick föreställde hon sig att alla kunde se rakt igenom henne och läsa hennes tankar, dock utan att förstå hur hon vändades.

Hade de intresse av att skada henne? Skulle hon ge upp?”

Rose till akademien.

Akademichefen tog inga omvägar: ”Rose”, sa han med en röst som kunde förväxlas med en vänlig sådan, ”i morgon klockan nio noll noll ska du infinna dig i mitt rum för ett samtal med universitets ledning. Dvärgen kan du lämna hemma.”

Rose hade fyllts av så onda aningar att hon inte kom sig för att ställa frågor. Samtalet, som bestått av en enda mening, en order, var över innan hon hunnit samla sig, berättade hon senare. Hur hon än vände och vred på ordern, eller kallelsen, kom hon till samma resultat. De hade redan satt ut en tid och hon hade bara att foga sig.

Under resten av dagen hade hon ingen tid för funderingar över hur hon skulle förhålla sig vid mötet. Hon var på väg till ett konferens i Umeå och resan och förberedelserna krävde henne odelat. Hon hade lagt en lapp på mitt bord innan hon sprang ut till taxin. Bakgrunden, det fullständiga innehållet i akademichefens order, och hennes reaktion, fick jag senare.

”Vi är kallade till universitetsledningen klockan nio i morgon. Det tar troligen en timme. Är du bussig och bokar om och

tar fram handlingar som du tror kan vara till nytta. Kram. Rose.”

På planet ställde hon frågorna hon inte fått fram och skissade på en dialog som hon borde ha fört: ”Dvärgen - menar du Gideon?” ”Ja, så heter han visst den lille skiten.” ”Varför uttrycker du dig så?” ”På mitt rum alltså, nio prick.” ”Men jag har åtaganden.” ”Du, nu får jag besök. Nio, nollnoll alltså.”

Först på natten fick hon tillfälle att fundera över vad som väntade. Skulle de ta projektet från henne? Som doktorand hade hon inte många val. Hon fick lön av projektpengarna (som hon själv lyckats utverka), hennes uppgift var att undervisa och skriva avhandlingen. Fyra år var den tid hon hade på sig. Tre av dem var snart till ända. Ingen kunde påstå att hon försuttit några chanser att profilera sig. Allt hade börjat i blygsam skala. Hon hade fått överta några föreläsningar från Allbiin. Det hade gått bra. Lyssande, om hon skulle vara ärlig mot sig själv. Det gav honom och andra i fakultetsledningen möjlighet att välja de bästa bitarna för egen del. Hon var en resurs som de kunde använda när det passade deras intressen. Vad de inte kalkylerat med var att hon gjorde så bra ifrån sig att hon drog på sig mediernas intresse. Det ena uppdraget gav det andra. Uppdrag helt vid sidan om universitetet. Hon hade fått resa, möta massor av folk som hon bara sett på bild, människor som var dragplåster till konferenser och seminarier. Så hade det rullat på i ett allt hetsigare tempo. Andlighet var högsta mode. Under tiden hade idén med en ekumenisk världskonferens växt till sig. Ämnets kontrover-

siella sidor hade hon fått erfara. Men i stort sett betraktades idén som så god att den borde vara möjlig att realisera, särskilt som hon hade förmågan att personifiera den. Hennes leende nuna fanns på inbjudningar till konferenser i religiösa, politiska, allmänt kulturella och till och med i akademiska sammanhang. Hennes namn, och ofta hennes bild, förekom i radio- och tv-tablåerna, till och med på affischer. Det fanns pengar att hämta för dem som drog blickar till sig, därför att det resulterade i bra publiksiffror - och intäkter. Den som drog stor publik var guld värd för alla arrangörer av konferenser, seminarier, radio- och tv-program. Publiksiffror var det enda som räknades, ingen värderade innehållet i det som sades. En annan följd av den stora uppmärksamheten var att det gick relativt lätt att få pengar till projektet. Folk som kunde konsten att med framgång söka bidrag gjorde sig besvär för att hjälpa henne. I takt med att hon segade sig ur folkdjupet, upp i medieljuset, och blev en kändis, kom anslagen. Hon var och nosade på de stora pengarna. Frågan hon ställde sig nu var: Hade det gått för bra för henne? På kort tid hade den ena biten efter den andra fallit på plats. Hon hade fått förhandsbesked om att hennes nya ansökan om EU-bidrag med all sannolikhet skulle beviljas. Tjänstemannaberedningen hade banat väg. Det rörde sig om nästan en miljon euro. Sida hade inofficiellt meddelat att om EU-bidraget föll ut kunde hon kanske räkna med en hel del därifrån, även om de själva redan stödde en rad liknande projekt på olika håll. Regionens tjänstemän, som hon personligen uppvaktat, hade aviserat att de skulle

föreslå politikerna att hennes ansökan skulle beviljas. Frågan om fred och försoning var verkligen behjärtansvärd. Från Svenska Akademien fick hon beskedet att ansökan skulle beviljas om universitet stod som mottagare. (Det var egentligen ett onödigt krav: Roses handledare, Allbiin Anderzon, var chef för institutionen. Hon agerade på hans uppdrag.)

Fler ansökningar låg och väntade på avgörande, folk ringde och ville tala om hennes framträdanden i olika sammanhang och ofta blev hon generad därför att värmen och den positiva inställningen till henne var så klart uttalad, ibland till och med översvallande. Hon hade blivit intressant för intervjuer också, var och varannan dag tvingades hon sätta av tid för samtal och foto-grafering.

Hade hon i sin iver att genomföra sin idé, och uppmuntrad av all välvilja, gått för långt? Ville de sätta henne på plats? Hon var en vanlig doktorand och sådana skulle veta att de hörde hemma i en skrubbe i bottenvåningen i den akademiska hierarkins byggnad. Det hade givetvis väckt irritation lite varstans att hon hade råd och möjlighet att avlöna en tjänsteande (mig) som skulle förhandsgranska det material som skulle ingå i hennes avhandling.

Å andra sidan, resonerade hon, så hade inga framgångar kommit flygande till henne som fåglar till häckningsplatser om våren. Hon hade medvetet och energiskt arbetat med insamling av fakta, dessutom hade hon verkligen tagit vara på chanserna. Hon hade tillåtit sig att testa olika provokationer. Eftersom hon gjorde

allt med ett leende, och utan att måla in sig i ett hörn, klarade hon sig undan allvarliga incidenter från de svartrockar och fundamentalister som höll henne under uppsikt. Som student hade hon irriterats över att många lärare, färdigutbildade och doktorander, hade kommit till lektioner utan att vara tillräckligt förberedda. En och annan var påfallande illa motiverad. De gjorde inte konst av sin roll som lärare. För att inte hamna i den fällan lade hon alltid ner mycket arbete på förberedelser. Hon hade vinnlagt sig om att inleda med att berätta vad hon tänkt ta upp under lektionen och sammanfattade distinkt vid lektionens slut. När hon fått gå in för att ersätta någon hade hon lagt ner stor möda på sammanfattningen, särskilt när hon talade inför studenter. Den som var ambitiös och ville ha en källförteckning fick det. Hela denna process hade lett till att hon tidigt tvingats hushålla med sin tid. Den tid hon disponerade fritt gick i huvudsak åt till faktainhämtning och kontroll och till att ta fram ett överskådligt material att visa. Under hand som hon blev varm i kläderna tyckte hon att hon kunde tillåta sig att lätta upp sin framställning med skämtsamma kommentarer, något som alla lyssnare tycktes uppskatta. Hon manövrerade djärvt i hav, fyllda med högexplosiva minor.

Hon hade, ansåg hon, med stor konsekvens arbetat sig framåt, från en grå tillvaro till den ljussatta plats som gav uppmärksamhet. På samma sätt hade hon arbetat sig till framgång med anslagsansökningar. Efter varje avslag hade hon ringt upp och förhört sig varför hon fått nej. Var det någon svaghet i de

ekonomiska kalkylerna? Hade hon inte formulerat sig tillräckligt tydligt? Hade hon sökt vid fel tidpunkt? Svaren matade hon in i sin dator, och innan hon skrev en ny ansökan läste hon igenom, gjorde överväganden, ringde upp och diskuterade med dem som behandlade ärendet, och detta arbete - plus att hon utnyttjat personliga kontakter - hade under det senaste året lett till att hon haft sagolika framgångar. Om alla dessa pengar verkligen kom skulle hennes projekt vara i hamn, åtminstone ekonomiskt. Särskilt sedan Gerald de Poliü, FN:s ekumeniske chef, genom sin sekreterare låtit meddela att det "låg i sakens natur" att FN fanns med i såväl finansiering som vid planeringen av konferensen. Hon hade försiktigt frågat vad som menades med det. Tänkte FN ta över? Hon hade ändå kommit med idén, hade arbetat för den i snart två års tid och nu - då det verkliga arbetet skulle börja - skulle hon då ställas åt sidan?

Poljüs sekreterare hade svarat att det var motiverat att en stat eller en organisation med hög status, till exempel ett universitet, svarade för ett arrangemang av denna dignitet. Hon fick också veta att "upplägget var klokt därför att frågor av politisk karaktär - de israeliska bosättningarna, flyktingfrågan, gränsdragningar med mera - lämnats utanför projektet."

Rose trodde sig ha förstått men hade ändå frågat om sekreteraren ville förtydliga sig. "Forget it", blev svaret. Hon - sekreteraren - hade inte sagt något: "Forget it". Samtalet som inletts i en hoppfull anda hade slutat i ett snäsigt svar: "Forget it".

"Såna djävlar", Rose vrålade och rusade in i mitt rum.

Vi stod sida vid sida utanför akademichefens skinnklädda dörr. Den röda lampan lyste och den digitala klockan på väggen visade 09 20 då dörren öppnades av rummets mäktige innehavare, filosofie doktor Gunnar Jonzon. Han hade likheter med Mefistofeles. Håret stod på ända, ögonen gnistrade i sina djupa hålor och det gråsprängda pipskägget på den utskjutande haktippen förstärkte det konspiratoriska draget. Han bugade som Fan själv i Pär Lagerkvist novell i ”Hissen som gick till Helvetet”, tecknade med handen och bjöd henne in i sitt rum. (Han var dock något bättre klädd än Lagerkvists Fan, noterade jag.) Jonzon gjorde ett försök att stänga dörren framför näsan på mig, men hindrades av Rose.

Doktor Jonzon ursäktade sig. De hade haft ett förmöte: rektorn, procedurchefen, ekonomichefen, vice ordföranden för universitetets styrelse, informationsdirektören, fackliga företrädare och för studentkåren och en kvinnlig sekreterare. Dessa personer satt runt bordet och för att vinna tid, och stilla sina upprörda andar, gick Rose sin vana trogen runt och handhälsade och gav var och en ett leende som de hade svårt att värja sig mot.

Jag slog mig diskret ner längst ned vid bordet, mitt emot ekonomichefen. Jag nöjde mig med att nicka mot var och en. Det skadar aldrig att vara artig.

Akademichefen Jonzon väntade, tydligt irriterad, på att Rose skulle sätta sig.

”Jo”, sa han och förde ihop fingertopparna, ”det gäller alltså vårt stora projekt, det som du Rose vill kalla ’Världskongressen’.”

”Kalla, det heter Den Ekumeniska Världskongressen”, avbröt Rose kallt.

Akademichefen såg sig menande om bland bisittarna. ”Alltså, Rose. Frågan, projektet, eller vad det ska kallas har nu fått sådana proportioner att det krävs att vi skapar en organisation för det. Det kan ju inte fortsätta vara en liten låda där några på egen hand sitter och öser sand. Vi har fått frågan: vem leder detta stora projekt i universitetets namn och alltsammans har nu kommit till en punkt där det krävs ett samlat ansvar, särskilt sedan Sida, EU och FN blivit involverade. Frågan har nått minister-nivå, åtminstone är den på väg dit. För att gå rakt på sak så har universitetets ledning beslutat att tillsätta en riktig projektorganisation med ett sekretariat och vad som för övrigt krävs för ett projekt av denna omfattning. Vi tror oss förstå att du har professor Allbiin Anderzons fulla förtroende, och att du i praktiken agerar som projektledare, alltså på hans uppdrag. Men vi tror oss förstå att professorn ägnar för lite tid åt sitt - eller ditt - projekt, och det är mycket olyckligt. Vi behöver en helt annan typ av organisation, det förstår du säkert, särskilt nu sedan vår vän Allbiin har fått allt klart med sin gästprofessur i USA.

Vilka som ska ingå i ledningen för projektet blir beroende av vilka vår ordförande kan tänka sig ha förtroende för. (Jonzon log förbindligt mot vice ordföranden. Det var allmänt känt att ordföranden haft en hjärtinfarkt och att vice ordföranden, Elver Franck, (fp) i praktiken tagit över.) Jonzon fortsatte: ”Och till ordförande har prosektor Emin Berggren utsetts. Du kan få rol-

len som sekreterare, det är en betydelsefull post som ger dig full möjlighet att följa projektet. Det givetvis under förutsättning att du godtar den rollen. Vi förstår å andra sidan om du tackar nej. Alla här vet att du har mycket kvar på din avhandling, trots habil hjälp, vad jag förstått” - han log mefistofeliskt mot mig – ”och vi har förståelse för om du hellre vill koncentrera dig på att fullfölja den än att ge dig ut i detta äventyr.”

Mefisto, som Rose skulle kalla doktor Jonzon i fortsättningen, såg sig om och mötte idel gillande blickar. Han hade sagt var vad som skulle sägas.

Rose satt stum. De skulle stjäla projektet från henne?!

Medan akademichefen fortsatte med sin redogörelse för hur det hela var tänkt slöt hon ögonen för att stänga inne ilska, besvikelse och hindra sig själv från att låta allt explodera i ett utbrott. Om hon fortsatte att stirra på denna lömska figur, som (hade någon sagt) aldrig gjort annat än att sno åt sig andras arbete när det såg ut att bli framgångsrikt, skulle hon få svårt att behärska sig. Om hon tittade in i hans ögon skulle hon inte kunna gå från mötet med mindre än att ha givit honom en kraftig örfil. Gjorde hon det, och marscherade ut med mig i släptåg, skulle hon förlora allt hon byggt upp. Hon skulle ge dem rätt: hon, en kvinna utan akademisk grad, hade visat att hon inte ens hade så pass självkontroll att hon kunde hålla sitt temperament i styr. Ett utbrott skulle bli avslutningen på inledningen av hennes akademiska karriär. Medan Jonson fortsatte att tala satt Rose med slutna ögon och lyssnade. När han för ett ögonblick tystnade för

att låta orden verka öppnade hon ögonen och fångade in blick efter blick. De vek undan, den ene efter den andre.

Hon hade bestämt sig: hon skulle svälja den beska akademiska medicinen. Hon skulle inte låta sig provoceras till överilade handlingar.

Hon log till och med, hon fångade in Mefistofeles blick och fick honom att upphöra med ordflödet. För att slippa höra på honom, och se hur generad han trots allt var, lät hon sin blick stanna vid ett klot han hade framför sig. Genom det gick en axel som vilade i på två förkromade, fantasifullt utformade stöd. Klotet var uppbyggt av små lameller som föll fram och höll klotet i rörelse. Lamellerna bildade ett ansikte som hela tiden förändrades. Ögonen slöts, öppnades, kinderna fick olika utseende, näsa, mun och annat som var utmärkande för ansiktet ändrade ideligen karaktär. Det var väl en uppfinning som Mefisto stulit från någon, gissade hon och kom på sig själv med att le.

”Är du klar”, sa hon skarpt.

Akademichefen tystnade mitt i en mening. Kanske väntade han sig ett hysteriskt utfall från Rose. I några ögonblick satt han tyst och tycktes överväga vad han skulle ta för ett nytt steg. Hans blick vilade länge på Franck, men denne gjorde inget tecken.

Jag betraktade akademichefen Jonzon närgånget och konstaterade att det var en kortväxt person med livliga rörelser. Kortväxtheten räknade jag till hans fördel, det där med de snabbt växlande, oberäkneliga ansiktsuttrycken och händerna som oavbrutet var i rörelse, liksom för sig själva, förstod jag mig inte

på. Motionerade Jonzon för lite, samlade han på sig för mycket energi genom att sitta på möten? Hans blick vandrade hela tiden från den ene till den andre, som för att utröna vad personerna runt bordet ansåg om det som sagts. Om vice ordföranden Franck log strålade Jonzons nuna. Jag insåg att han inte skulle klara sig i en tv-studio, därför att där skulle hans minspel obarmhärtigt avslöja hans sympatier och antipatier. Han skulle göra sig bättre i ett dramatiskt stycke, möjligen i sådana dramer som Beckett och Pinter skrev.

Nöjd med denna analys koncentrerade jag mig på att lyssna.

Jonzon hade bestämt sig: ”Vi kan sätta punkt där om du så önskar, Rose.”

”Tack”, sa hon reste sig och gick mot dörren, följd av mig. Innan hon lämnade rummet vände hon sig om och lät blicken lugnt svepa över församlingen, sedan gick hon, utan att göra sig besväret att stänga dörren efter sig.

Jag vände mig om, bockade överdrivet djupt, och följde min chef.

Klippen

Hösten har tagit över. Bladen på buskar och träd stretade emot länge, men det hjälpte inte mycket. Den ena stormen avlöste den andra och snart samlades löv och nedblåsta grenar i drivor i planteringar, parker och rännstenar. Hus som dolts bakom grönska smög sig fram i blickfånget. Lindarna utanför min arbetsplats var kala. Den storm som piskade havet vitt utanför älvmyningen förlorade visserligen en del av sin styrka över land, men den som fanns kvar räckte för att folk skulle visa respekt för den.

En ny, kall, blåsig, regnblöt årstid stod för dörren. Inte att undra på att jag var på uselt humör. Rose Marie var i Wittenberg, av alla ställen, och medverkade i ett jubileum om Martin Luther. Hon skulle tala över ämnet: ”Vilken betydelse har de 96 teserna haft för splittringen av kristendomen i Europa?”

Det hade varit en behändig uppgift för mig att skriva ett kort anförande om konsekvenserna av brytningen. Rose hade bara fått trettio minuter och sådana anföranden var munsbitar för henne. Tyska var hon inte så bra på, men jag hade förenklat texten så att hon skulle klara det. Vissa ansnitt skrev jag på engelska för att kittla konferensdeltagarna. Hon hade läst igenom

det några gånger och bytt ut en del ord, de passade hennes uttal bättre, menade hon. Det hade varit ett lätt jobb för mig, nästan för enkelt. Hon skulle se allt med protestantens ögon. Det skulle hon klara med glans, det var jag övertygad om. Hon hade ingen kyrka bakom sig, inte någon annan institution att ta hänsyn till. Hon kunde själv stå för det hon sa, och det brukade hon göra med en förödande mjuk kvinnlighet. Vad hade gamla dogmatiska kyrkstötar att sätta emot?

Rose skulle klara sig!

För egen del ifrågasatte jag allt oftare min roll i projektet. Visserligen skulle Rose - kanske - stå ensam om jag gav upp och återgick till min egen avhandling. Jag har lyckats få den uppskjuten, men vem, utom hon, skulle invända om jag tog upp arbetet på nytt? Rose klarar sig galant utan mig, det är jag övertygad om. Hon har en fantastisk förmåga att alltid hamna på fötterna vid varje fall.

Jag placerade mina egna fötter på datorbordet, drog åt mig ett klipp ur högen tidningsklipp och läste:

”Styrelsen för Göteborgs Universitet har, som följd av det stora intresset Rose Marie Therese Johanson Muhammedsdotters avhandling väckt, tvingats skjuta fram disputationen gång på gång, vilket har bidragit till att intresset för den bara ökat. Det har varit många turer i frågan, och uppgifter om interna motsättningar m m, har utmynnat i totalt 1 024 artiklar, 4 614 notiser, 423 tv-inslag och 819 radioinslag, har ett medieinstitut räknat fram. Ändå har innehållet i avhandlingen bara delvis läckt ut.

Ingen utanför universitet har haft tillgång till hela materialet. Uppgiften om vilket intresse den väckt har välvilligt distribuerats av någon inom universitetet.

Världskongressen har, underhand som pengar flutit in, blivit ett projekt i anslutning till avhandlingen och detta har bidragit till uppmärksamheten. Alltsammans kulminerade i en konflikt för en tid sedan. Universitetsledningen menar att Rose Marie inte har kapacitet att ro världskongressen i land och därför har en ny projektledning, med prosektor Emin Berggren som ordförande, tagit över. Rose Maries roll är oklar. Prosektor Berggren inledde med sprinterfart och trummade ihop ett sekretariat. Hans insatser har ifrågasatts av många, dock inte av universitets ledning.

Under de månader prosektorn har lett projektet har flera i sekretariatet hastigt lämnat det på grund av beskyllningar om jäv, oegentligheter, läckor till obehöriga, annan mannamån, opassande uppträdande, våldsamerheter - ja, till och med skottlossning. Känsloerna har verkligen svallat. En grupp konfliktforskare har varit inkopplad på projektets pengar och i den preliminära rapport de sammanställt, och som presenterades i går, står det att alltsammans hade gått överstyr genom det bristande handlag projektets ledning visat genom att i sekretariatet anlita personer med mångkulturell bakgrund. Detta har lett till svårartade konflikter.

Världskongressen är Rose Marie Therese Johanson Muhammedsdotters idé. Visserligen har hon från början haft stöd

för tanken, men universitetsledningen har framhållit att en doktorand inte bör stå i spetsen för den - trots att hon gjort alla förberedelser, och sökt och fått betydande medel från olika håll. Hennes vänner anlägger ett genusperspektiv och anser att skälet till att hon förlorade ledarskapet var att hon är kvinna, tilldragande, charmig, känd i vida kretsar, och talför: alltså inkompetent i organisatoriska frågor. I stället för att sätta henne som ordförande, eller prosektor som tjänsten kallas eftersom en medicinsk forskare satts på posten, utsågs hon till sekreterare. I rapporten beskrivs prosektorn som detaljernas man. Han lämnar inte ett kommatecken orört. Den översikt som han skrev efter den inledande fasen har utsatts för förödande kritik. Företrädare för olika religiösa trossamfund, kulturella sammanslutningar, etniska grupperingar och enskilda rasar, mot honom.

De akademiska turerna för Den Ekumeniska Världskongressen, eller Synoden som vissa föredrar att kalla den, följer visserligen gängse rutiner, men detta kunde inte dölja de het-siga interna konflikterna. Under en förlamande period uppstod en strid i arbetsgruppens utskott om kongressnamnet. Vilket var bäst: ekumeniska eller monoteistiska, eftersom såväl judendomen, kristendomen och islam är eniga om att det endast finns en Gud. Några ville att den kort och gott skulle kallas Synoden. Reaktionen mot allt som det ordet representerar var så stark att det försvann innan det ens presenterats som ett officiellt namnförslag. Tanken bakom hela projektet är att företrädare för de ledande kyrkorna ska samlas för att närma sig varandra. Om

dessa personer möts på neutral mark, och lär känna varandra, skulle grunden för åttio procent av världens krig, och olika gruppers terrorhandlingar, upphöra som genom ett trollslag.

Medier har informerat om att Rose Marie Therese har doktorerat med en avhandling med rubriken 'Dynamiken i trosfrågor eller De Ekumeniska Krigen'. (Andra uppger att namnet är 'Paralleller i de monoteistiska religionerna'.) Detta är inte korrekt, enligt utredarna. Avhandlingen är inte klar och därmed är avhandlingens namn inte givet. Till en början försökte handledaren, sedan fakultetsledningen och till sist universitetsledningen, få henne att välja en mindre provokativ titel. I slutskedet kopplades utbildningsministerns statssekreterare in, men då var allt för sent. Rubriken har väckt sådant ursinne att spontana demonstrationer har ägt rum på flera håll, inte minst därför att ekumeni betyder strävan efter allmän kristen gemenskap, eller kort och gott fred, något som påpekades av varenda opponent med sådan frenesi att den ene måste stegra sitt ordval för att inte distanseras av den andre.

Opponenterna - sex höga prelater, en katolsk och en protestantisk biskop, en judisk rabbin, en framstående imam, en stormuftin, en storayatolla och en lärd buddhistisk munk - har inte försummat ett tillfälle att föra fram sina synpunkter.”

Jag kunde inte annat än stöna. Av någon besynnerlig anledning framgick det inte vem som skrivit artikeln. Dessutom innehöll den en massa fel. Rubriken på hennes avhandling är inte fastställd, där var det första grova felet. Jag misstänker att prosektorn

fört ut namnet för att misskreditera Rose.

I början av samarbetet med Rose hävdade jag att det var viktigt med tillrättalägganden. Jag lade ner stor möda på att skriva korrigeringar. Hon log åt min upprördhet: ”Vad tjänar det till? I bästa fall kommer tillrättaläggandet efter tre veckor. Då har folk glömt alltsammans.”

Efter en tid i hennes tjänst insåg jag att hon hade rätt. Det gick inte att korrigera alla felaktigheter som spreds. Vad jag kände till hade ingen skjutit mot någon i sekretariatet. Ändå klippte jag ut och katalogiserade. Men vad skulle hända nu när hon hade tvingats välja: avhandlingen eller projektet? Alla klippen - vem skulle bry sig? Hon hade bett mig att stanna kvar. ”Ett sånt projekt kan bara ledas av personer som ser det som en livsuppgift”, sa hon. För egen del hade hon bestämt sig för att formellt stå som sekreterare...till att börja med. Hon hade utverkat tre månaders frist. Därefter skulle hennes kontrakterade engagemang vara genomförda och hon skulle kunna sitta i projektets lokaler med de andra. ”Om du sätter dig där när vi åker ut här så kan vi tillsammans ro det hela iland”, sa hon. Då hon sa det satt hon på andra sidan om mitt skrivbord och höll min hand mellan sina båda. Hennes värme förmedlades över till mig och det motstånd jag haft smälte bort.

Nu ångrar jag mig. Hur ska jag klara mig bland dessa främmande människor, med en projektledare som avskyr mig, och utan Roses stöd?

Alvar Rehn.

För Alvar Rehn, Roses nya handledare, fick jag redan vid första mötet en oresonlig avsmak. Rehn levde upp till sitt efternamn: han var lång, elegant, hade kammat sitt lockiga svarta hårsvall bakåt (Jag tyckte att det såg ut som om han var skapt i motvind), hade glasögon utan bågar, en näsa som en galjonsfigur och fylliga läppar, troligen hade de fått kyssa många kvinnobröst. Rehn var prydligt klädd, han såg ren och nyduschad ut.

Jag såg genast att Rose blev betagen i denna falska person, som hade så lätt att vinna sin omgivning med sina leenden. En sådan man borde hon verkligen se upp med!

När Rehn dök upp såg Rose inte åt mig, än mindre lyssnade hon på mig. Hon förstod inte att denne man kunde ödelägga allt som vi har byggt upp tillsammans.

Jag svarade avmätt när Rehn ringde och ville avtala tid för genomgångar av materialet. Jag hörde genast på hans ton att det var en besserwissertyp.

”Vad är detta för något”, frågade Rehn vid andra mötet och slängde fram några papper som jag mycket väl kände igen. Där stod

”Rubriker:

Synderna

hot om straff

syndabekännelsen

syndabocken

katolska kyrkans oblatbrev

syndarnas öde

syndernas förlåtelse

Hot och straff.

Syndafloden

Ritualer (för att blidka guden)

Begären

Omvändelse

Ondskan (Satan)

Döden

Helvetet

Evig förtappelse

Jihad

Offer

Djur, människor, båtar, löv, kvistar, träd, vapen.

Sätt att födas (Hur Jesus, andra heliga män och kvinnor inom mytologin har fötts)

Symboliken

yttre bevis på samhörighet

huvudbeklädnader

kroppsbeklädnad

kyrkor, moskéer

kors, bilder, ikoner (beläten)

Uppträdandet inför gud

be åt Mecca

knäböjning

krypa, kasta sig på marken, piska sig

judarnas kippa

inte svära

Citat:

I varje samhälle och i varje tidsålder har prästen varit frihetens motståndare. Han är alltid i allians med despoten och bistår dennes övergrepp i utbyte mot stöd för sina egna.

Thomas Jefferson.

Symboler med religiösa, mytologiska, förtecken.

Födoämnen

Föremål, bilder, radband, klädsel

Djur: Ormen, korpen,

Växter/träd: lotus, lager, oliv, mistel, majs, ek, törne

Rökelse, dofter

Dansen

Klanger: Musiken, klockan, simandern.

Religionernas ABC: bahatism, buddhism, hinduism, islam, jainism, judendomen, konfucianism, kristendom, mitraism, orficsism, quetzcoatlism, parsism, shintoism och tauism.

Mirakel. Buddah lär ha gått på lina, styckat sig själv i bitar, blivit osynlig, gått på vatten, simmat under jorden, trängt genom murar och läst tankar.”

Alvar Rehn strök sig kokett över håret:”Har Kennet verkligen godkänt det här?”

Rose var beredd: ”Du kan väl läsa texterna så får du en uppfattning om hur det hela är upplagt.”

”Jag behöver inte läsa alls till att börja med. Vi har en förordning att följa, nämligen högskoleförordningen. Först måste vi vara överens om hur materialet ska rubriceras, vad avhandlingen ska innehålla och så vidare...”

Rose blev tvärarg: ”Du kan inte komma och vända upp och ned på alltsammans när din företrädare redan har godkänt mitt upplägg...”

Rehn avbröt henne med en överdrivet saklig ton: ”Du, nu är det jag som har ansvaret för att avhandlingen följer de regler som gäller, eller hur?”

”Du avgör inte alls. Du kommer med synpunkter och råd.

Jag har följt mallen och den saken behöver vi inte lägga tid på. Läs igenom texterna och kom igen.”

Rose kom snabbt i balans. Hon fyllde på med ett leende och det tystade handledaren tillfälligt.

Rehn såg närmast road ut.

”Vi bör ha ett övergripande resonemang först, du och jag, Rose. Vad gör han här förresten”, sa han och nickade åt mitt håll.

”Han kollar fakta och annat åt mig. Det vet du redan. Till saken nu.”

”Har han inget namn?”

”Om du hört på när vi träffades första gången så sa han det. Gideon Wester.”

Rehn lutade sig tillbaka, såg ut genom fönstret och var tyst. Samlade han sig för en attack? Nöp i ena näsvingen. Jag fnös högt av förtjusning när jag såg att Rehn bara halvvägs dragit upp dragkedjan till gylfen. Rehn följde min blick, drog ogenerad upp dragkedjan, flinade till som om han fått en fyndig tanke: ”Sa du Vestre?”

Jag hoppade till. Ändå har jag väntat på det! Vester – Westre, dvärgen i väster.

Rose betraktade Rehn med avsmak, men sa inget. Han fortsatte obesvärad:

”Ämnet är enormt stort, det är du säkert medveten om, Rose”, sa han och knäppte händerna. ”Ytterst handlar det om Studia humanitatis, de humanistiska studierna, studiet av människan

och människans väsen och Studia divinitatis, studier som berör det gudomliga. Exegeter har i alla tider ägnat sig åt textstudier - inte åt andan i en text, utan åt själva texten, som det inte finns någon ande eller någon annan form av liv i. Texterna är av människohand och är därmed behäftade med alla de brister vi människor bär med oss, omedvetet eller medvetet. Jag vet inte vad du har för idéer i dessa frågor, Rose.”

Han gjorde en paus och log mot henne. Hon satt avslappad med det ena benet över det andra och betraktade honom med avsmak. Hon svarade inte. Rehn fortsatte:

”Vad finns det för svaghet i texter? Ta Nya Testamentet. För att förstå texten i det lärde sig forskarna först grekiska, sedan hebreiska och senare andra språk i Mellersta Östern. Det är här vägarna skiljs åt. Textforskning betydde först återskapning av den rätta texten och sedan den rätta översättningen av den texten; och den rätta översättningen visade sig vara oskiljaktig från den rätta tolkningen, alldeles som den rätta tolkningen visade sig vara oskiljaktig från den rätta förståelsen av det kulturella och historiska ursprung som hade format texten. Detta och en del annat kom att bilda kärnan i det vi kallar humaniora. Någon gick vilse för sådär fem hundra år sedan genom att man påstod sig har funnit Det sanna Ordet, det förlossande ordet.

Men fann vi vad vi sökte i de texter som skulle innehålla Det sanna Ordet? Fann Schartau och andra bokstavstroende det? Nej. För det alla söker, oavsett religion och hemort, är anvisningar, goda råd om hur vi bör uppträda för att behaga Gud, leva

för att våra medmänniskor inte ska ta kål på oss, fostra vår avkomma (om vi har någon) på ett gott sätt, få ihop till vårt levebröd på ett någorlunda ärligt sätt - kort sagt leva så att vi åstadkommer något gott, eller åtminstone inte orsakar andra någon skada.”

Rose log. ”Är du klar?”

Rehn såg belåten ut. ”För tillfället.”

”Ditt resonemang känner jag igen, Alvar. Jag tycker att du borde nämnt ord som tolerans, fred, förlåtelse, försoning och samverkan, men sådana ord är kanske främmande för dig. Jag var på ett möte i Uppsala för en tid sedan och där läste en av deltagarna upp en text som påminner väldigt mycket om det du nyss sa. Vad vill du ha sagt gentligen?”

”Att du måste bestämma dig för en tes och sedan driva den konsekvent. Antingen är du exeget eller också ägnar du dig åt det andliga, det är upp till dig.”

”Om du läst igenom åtminstone en del av materialet, så hade du inte behövt ställa den frågan.”

”Hur då?”

”Redan i inledningen klargör jag för den saken. Det är inte fråga om exegetik utan om det andliga innehållet. Vi kan fortsätta resonemanget när du har lite mer på fötterna...”

Rehn svarade inte genast. Han satt och övervägde, kanske räknade han till tio. Sedan reste han sig långsamt och sa: ”Oavsett vad du skriver om, och vilken tes du avser att driva, så måste du uppfylla de formella kraven för en avhandling. Jag menar att

den saken bör du ha klarat ut till nästa träff.”

”Den frågan har vi lagt bakom oss för längesen, eller hur Gideon?”

Jag nickade instämmande, med välbehag. Jag såg hur Roses ögon underhand hade svartnat och hur hon undvek att ta Rehn i hand när han sträckte fram den för att ta farväl.

”Det formella”, sa jag för att stötta henne, ”har vi rätt ut. Det du visade är från en tidig, sedan länge övergiven fas. Vid den tiden samlade vi fortfarande på texter som vi placerade under olika rubriker. Nu är vi koncentrerade på det som avhandlingen ska innehålla. Jag vet inte var du har fått tag i det där papperet.”

Rehn tittade nedlåtande på mig, som om det egentligen var under hans värdighet att tala med en så obetydlig person som mig.

”Det låg i en lunta som Frost lämnat efter sig.”

Rose sa. ”Du bör nog uppdatera dig innan du hör av dig nästa gång.”

Hon följde Rehn till dörren och släppte ut honom som om han varit en katt som måste ut.

När han gått sa hon med bekymrad min: ”Den har vi fått för våra synder... fast, enligt mitt förmenande kan vi inte ha några synder... synd, arvsynd, är bara ett påhitt!”

En titt i familjealbumet.

Jag har få vänner. Jag går hellre på en konsert än tackar ja till en inbjudan till ett party. Mina jämnåriga är självgoda, fullvuxna och lyckade. De kan ägna en hel kväll åt att berätta om sina framgångar; om äventyrsresor, forsfärder, seglingar, klättringar, husköp, kärleksaffärer: kort sagt fysiska och ekonomiska aktiviteter. Om de händelsevis resonerar om en bok är det alltid den som ligger på säljtoppen, ett spektakulärt litterärt missfoster - glömt inom ett år - som alla måste läsa. Jag har försökt att stå ut, men när vinet eller ölet runnit till känner jag bara vämjelse över sällskapet. Dessutom är jag alltid den lille i kretsen, den man lägger märke till, dvärgen, fastän jag inte alls är en dvärg. Dvärg är den som vuxen är under en och femtio, och jag är en och sextioåtta, nästan en och sextionio.

Inte sedan gymnasietiden har någon satt likhetstecken mellan Wester och Vestre. Nu kommer denne Casanova vid namn Rehn och chikanerar mig - inför Rose!

Jag kände att jag höll på att kräkas när vi satt där på hennes rum. Efteråt tog jag en lång promenad, så som jag alltid gör

inför viktiga beslut. Till sist bestämde jag mig: jag ska byta namn, ett andra namnbyte för min del, först från Hendrikson till Vester, ett arv från farfar, soldaten Hendrik Vester. (På egen hand har jag ändrat V till W.) Min mor kom från en släkt där man hette Krumhede, jag ska ansöka om att få heta så, även om Krum för tanken till krokig, krokväxt och krumelur. Jag är inte krum, det kan alla se. Jag är rak som en fura, visserligen kortväxt, men en fura. Kanske en norrländsk, i Norrland växer träden långsamt. Bästa virket finns där.

Den som gör anspelningar när jag fått mitt nya namn kommer att falla på eget grepp...

I namnfrågan har jag redan gått i författning. Jag presenterar mig för okända som Krumhede, doktorand. (Det där med författare gav jag upp: jag har inte fått en enda rad publicerad.)

För att slippa påtvingade nöjen har jag blivit en sådan person som tillbringar sin fritid i ensamhet.

Ett av mina kvällsnöjen består i att bläddra i familjealbumen. När jag har suttit en stund och umgåtts med bilderna får personerna på dem liv, jag inbillar mig att jag minns exakt vad de sagt då en viss bild togs. Jag kan till och med ge upp ett litet skratt vid tanken på situationen. En gång när vi tog en tur ut på landet med vår första bil, en röd Volvo 242, bad Sune oss att ta ytterligare ett steg tillbaka för att bilen och vi skulle få plats på bilden. Då trampade Emma rakt i en komocka. Som hon tjöt! När jag senare påminde henne om episoden mindes hon den inte. Förträngning! Hoho.

Det var sällan fler än tre på bilderna, en mor och två barn. Sune förekom någon gång då jag eller Emma fick förtroendet att överta kameran. Man kunde se vilka bilder vi tagit, då saknades ofta ett huvud eller hälften av en person.

Jag växte fortfarande på den tiden och det fyllde mig med hopp. Kanske skulle jag en dag få fart på de molekyler som somnat till.

Många bilder var tagna med radhuset som bakgrund. Inte en enda bild fanns från tiden i lägenheten, trots att Sune hade kamera redan då.

Det var något medvetet dolt i detta, att ingen bild fanns och att ingen av dem talade om den tiden. Skämdes mina föräldrar över något? Jag visste mycket väl att de inte hade råd med ett hus. De hyrde en tvårummare i ett hyreshus, ägt av Göteborgs Bostads AB. Under mina första medvetna år låg jag i en säng som stod bakom den överdådiga skinnsoffan i vardagsrummet. Under sängen fanns en låda med hjul. I den förvarade jag mina kläder. Dessutom disponerade jag en del av den lilla bokhyllan, vid sidan om den tjocka släktbibeln. Ibland när jag var trött, och ville lägga mig tidigt, var det omöjligt att få ro, därför att pappa såg på fotboll på tv. Min far, kommunalarbetaren Sune Hendrikson, såg alla matcher, oavsett hur sent de pågick. Han levde för fotbollen.

När jag gick på gymnasiet föreslog jag att teven skulle flyttas till sovrummet, ett förslag som mina föräldrar protesterade häftigt mot. Sovrummet var en helig plats, sa de. Där måste man

ha rätt till lite ro.

”Jag då?”, dristade jag mig att fråga.

”Tyst nu, matchen har börjat”, grymtade farsan.

Från köket hördes ljuden från mammas stök, hon hatade fotboll och lät sin vrede gå ut över döda ting i diskhon. Även om allt var diskat, och den rostfria bänken var skinande, fick hon fram något som borde få en omgång till. Så var det alltid då pappa eller jag tvingade oss till ett program på teven - och hon fick avstå från ett avsnitt i en serie.

Småningom skaffade jag mig stora hörlurar som stängde ute tv-ljudet. Med dem på huvudet gick det an att ligga i sängen bakom soffan och läsa läxorna.

Frånsett små kontroverser levde vi i en fin gemenskap, våra föräldrar månade verkligen om oss, de avstod ett utrymme i finrummet för en sovplats åt mig. Emma sov i köket.

Det är emellertid inte villkoren i lägenheten som dyker upp i mina tankar när minnena tränger på. Trots att vi bodde i lägenheten ända tills jag gick i högstadiet återvänder jag alltid till tiden i radhuset. Huset hade källare och två boplan. Där fick jag ett eget rum och kanske var det denna sociala uppflyttning som blev porten till ett rikare liv. Möjligen gjorde jag på egen hand ett intellektuellt skutt. Jag hade tappat bort, sparkat ut, förträngt, motat bort, avpolletterat tiden i lägenheten.

Det var som om jag fick ett nytt medvetet liv i det egna rummet. Jag växte ut, andligen i alla fall. Proven, och senare tentorna, klarade jag utan minsta problem. Allt förändrades med rummet.

Mitt stora bekymmer var (är) av fysisk karaktär. Medan mina jämnåriga växte en decimeter växte jag en centimeter. Redan första året på gymnasiet kallade en del kamrater mig för Dvärgen helt öppet, andra sa ”Gideon, Den Lille eller Lellen”.

När jag fick behålla barnbidraget köpte jag skor med förhöjd sula. Till sist – på universitetet – insåg jag att jag inte skulle växta mycket mer, och för att kompensera min ringa höjd över marken letade jag efter kläder som skulle ge min figur en egen intressant dimension. Jag förstod underhand att föräldrarnas längd har betydelse för avkomman. Sune är enochnittio, barfota. Varje gång min ringa växt kom på tal, och det var den ofta under en känslig period, påpekade Sune att det ”fan inte var nåt fel på hans gener.” Då sprang vår runda, kortväxta moder, Anita, in i sovrummet och bölade. Efter det blev det tvärstopp i frågan en månad framöver. Då den på nytt dök upp kom den liksom från sidan. Vi hade läst något om vad som kunde vara bra att äta i stället för alla halvfabrikat som snabbmatfabrikanterna fyllde annonser, affärernas hyllor och kundernas magar med. Den ene seriöse forskaren efter den andre konstaterade att övervikt blev ett allt större problem för stora befolkningsgrupper, till och med i Japan, där sumobrottare tidigare var de enda som avvikit från nationalnormen. Automatiskt gled samtalet allt närmre mig och vår överviktiga lilla mamma. Det var hon som skötte mat-hållningen och kanske hade hon inte hållit jämna steg med dem som spred kunskap om kalorier, vitaminer, proteiner, kolhydrater, fett, fettsyror, linolsyra, Omega 6, linolinsyra, Omega 3, Ät

enligt din blodgrupp och annat. Allt detta tumlade runt utan sammanhang i hennes huvud, förstod jag senare. Hon hade inte ens en klar uppfattning om vad kolesterol var för något, och det blev ödesdigert för henne: det var just det fett som under hand slammade igen hennes blodkärl och fick hela systemet att kollapsa.

Och att stoppa samtalets urartning mot flykt in i sovrummet var inte lätt.

Anita, som av erfarenhet visste hur allt skulle sluta, ja, urarta, tystnade demonstrativt och blängde på sin man. Emma, min normalväxta syster, deltog i mammas demonstration. Sune, som inte kan diskutera ett ämne utan att bli helt absorberad av det, är utan tentakler. Han klampar alltid vidare som om det gällde att just i det ögonblicket lösa familjens (mitt) problem. Sist av alla märkte han att jag satt där ensam och blängde stumt på honom.

Även om förhållandena i vårt hem var inskränkta, och reglerna och vanorna orubbliga, var stämningen mestadels god. Det fanns ingen dold elakhet bakom det som sades. Våra föräldrar var verkligen måna om oss.

Ändå fanns det besvärande ämnen som oundvikligt dök upp. Min ringa växt (även om mitt namn aldrig förekom) var ett sådant. Ett annat pappas av favoritämnen är arbete. Om man bara arbetar ihärdigt går allt vägen. Det var han själv ett exempel på. Han hade förstått det tidigt, redan i slutet av 1940-talet, då han som 15-åring sökte sitt första jobb. Han hade fått förmånen att börja inom det kommunala, först med enklare uppgifter, sedan

med allt mer kvalificerade. Han var kyrkogårdsarbetare och på grund av sina fysiska egenskaper hade han tidigt fått förtroendet att gräva gravar.

Vi lyssnade på hans historier till leda. Hur han till en början grävde för hand. Två och sjuttio djupt. På den tiden fick man sätta tre kistor på varandra. Sedan, när grävskoporna tog över, grävde man bara två och femtio och då blev det tillåtet att sätta fyra kistor, den ena på den andra. Inte vid ett och samma tillfälle, förstås, förtydligade han. Folk i slakten dog en i taget och då det var dags för en ny kista hade de som fanns där tryckts ihop. Inte kropparna eller benen, de kunde vara nästan i intakt tillstånd mycket länge, det kunde han konstatera när ett lik efter några år skulle grävas upp för att flyttas till en annan grav. Leran i marken konserverade liken. Kistorna ruttnade, innehållet var uppblött och söligt. Det var det värsta med jobbet var när någon skulle grävas upp för att flyttas, tyckte han. En änka hade mot den övriga släktens vilja lyckats få igenom att hennes man skulle flyttas från första fruns till hennes släktgrav. Sune grävde. Kroppen var hel men påminde om en geléklump och luktade fan. Den var inte lätt att handskas med, benen föll åt alla håll.

”Sluta!” vrålade mamma till sist.

Sune kunde berätta om sitt yrke i timmar om vi inte lyckades avbryta honom. ”Det krävdes muskelstyrka”, kunde han säga medan han försökte undvika att se på mig, sin kortväxte son. ”Men även mod och uthållighet. I början arbetade man ensam. Ibland fick man hålla på långt in på natten för att bli klar. Att stå

där nere ensam med en lykta, för det krävdes mod. Sen ändrades villkoren. Man fick inte arbeta ensam längre. Arbetarskyddet hindrade.” Han hade följt med och visste att man inte kunde streta emot utvecklingen. ”På den tiden sas det att man fick vara beredd på att byta yrke tre, fyra gånger under livet.” Själv har han haft tur. Han har bara behövt byta en gång. Han hade avancerat från dödgrävare till likbrännare: hade lämnat jorden för ett annat element, elden. ”Ugnen skulle helst ha en temperatur på ettusentvåhundra grader för att det skulle gå undan...”

Med sina resonemang antydde han vad som var uppenbart för alla i familjen: arbete – slit för födan – ledde till att man utvecklades och blev stark och fullväxt.

Runt bordet satt hans hustru, en och femtionio, sonen Gideon, enochsextioåtta (nästan enochsextionio) och dottern, en och sjuttioåtta... Vi förstod: ingen av oss hade utfört ett ordentligt arbete. Mamma hade alltid varit hemmafru, jag hade bara suttit med näsan över böcker, Emma... om henne fanns hopp. Hon spelade handboll i skolan. Hennes lag vann visserligen aldrig, tycktes det, men hon kämpade, det hade Sune förstått. Hon var normal, i vart fall med kvinnliga mått mätt. Om hon fortsatte skulle hon säkert växa några centimeter till.

I sådana stunder log pappa mot Emma, någon gång kunde han till och med stryka hennes arm med sin stora näve.

Hans blick föll sedan med automatik på mig. En gång tog jag mig upp ett stycke för ett rep i gymnastiksalen. Sedan räckte inte krafterna längre, jag föll pladask i golvet och slog mig så

illa att jag i fortsättningen vägrade att gå in i omklädningsrummet. Jag var orubblig. Jag stod vid fönstret i korridoren utanför och läste läxor. När pappa såg sig om konstaterade han att hans teori om arbete stämde på pricken. På sina bestämda platser satt två levande bevis för att arbete betydde allt. Där satt två andra, sådana som aldrig utfört ett riktigt arbete.

Jag kräktes ofta efter dessa seanser, som jag senare kallade mardrömslika rättegångar. Senare, när jag blivit äldre, drog jag mig snabbt undan när jag märkte att pappa var på väg mot på sitt specialområde: arbetets betydelse. ”Ursäkta. Jag har en del jag måste läsa.” Mamma och Emma kunde le, de visste varför jag plötsligt fick brått. Mamma gav mig en blick fylld med värme, nu slapp hon springa in i sovrummet. Nu kunde hon i vanlig ordning plocka undan, diska och sätta på kaffet medan husets herre ägnade sig åt att bevaka tv:n. Sedan var det dags för hennes program.

Väl på rummet funderade jag ofta över varför jag stannade i växten. Fick jag inte tillräckligt med närande kost? Hade jag rört mig för litet? Hade mammas gener tagit överhanden? Kanske låg förklaringen i att jag fötts alldeles för tidigt. Jag hade legat länge i kuvös, men sen tog jag mig. Den tiden gillade Anita att berätta om när vi någon gång hade gäster.

När pappa varit med om någon avtackning, och fått ett par supar efter jobbet, och kom hem sent, såg vi genast hur samvaron varit i matsalen. Om ”Blixten” som vanligt skämtat om att Sune glufsats i sig för mycket smörgåstårta, och antytt att det väl

var därför han fått en son som var kort i rocken - maten hemma hade väl inte räckt till gossen - då stod Sunes bil kvar utanför krematoriet. Han berättade senare för mamma att han först övervägt om han skulle slå "Blixten" på käften, sedan hade han vänt allt inåt, tagit ett par järn till och fått skjuts hem.

"Helvete", kunde han mumla när han kom in i huset. Mer sa han sällan. Det behövde han inte heller; alla visste vad han tänkte på.

Jag har många sådana bilder att ta fram när jag hemfaller åt nostalgi. Det fanns också sådant som gladde mig. Det var en som visade hur Sune fick träda in vid mässfall, som "Döds-lärka", som solosångarna vid begravningar kallades. Sångaren hade blivit fast i trafiken eller rent av dubbelbokat sig. Sången måste komma, det stod i inbjudan att någon skulle sjunga. När ingen kom fick Sune träda in. En gång stod han på läktaren klädd sina arbetskläder och sjöng. Han hade inte hunnit byta. Han hade en baryton som kunde passat på en opera. Vid familjehögtider sjöng han mest visor, helst Taube, även om han också kunde arior och psalmer. När hans stämman fyllde varje vrå i kapellet, och fick folk att snyfta, då njöt jag. I sin hand höll jag en bild som någon tagit när Sune sjöng i kapellet, i en mörk kostym som han fyllde ut i varje söm.

Rose drömmar .

"Gud, sa hon i tydlig avsikt att inte visa sig lika inställsam och underdånig, som en journalist som intervjuar en kunglighet. Gud, hade hon upprepat: Hur tilltalar man er?"

Han log, han genomsådade henne så som han gjorde med alla människor, och han visste att hon var rädd därför att hon visste att han inte skonar den som inte tillber honom som den ende, sanne guden. Hans straff kände hon till.

Säg Gud, svarade han avmätt. På svenska!

Gud – hur såg han ut, funderade hon senare. Hon hade varit så fylld av ögonblicket att ord som fantastiskt, enormt, obeskrivligt, sagolikt, fabulöst, vidunderligt, ofattbart, osannolikt, mytiskt och andra, som hon brukade ta till för att beskriva något utöver det vanliga, alla dessa ord kändes futtiga. Hon erkände att detta var något mycket större än ett Scoop... detta att ha fått audiens hos Gud. Tänk dig själv – Gud!

Han satt på en trebent pall, klädd som de gamla grekerna. Han var så människolik att det såg vardagligt ut när han bjöd henne ett krus vatten. Han hade nickat, ungefär som när människor skålar, och tagit en klunk ur sitt eget krus. Var det troligt,

hade hon frågat sig senare. Skulle hon bli trodd? Fanns det vatten i himlen? Behövde Gud vatten? Vad fanns i kärlet egentligen? Blod? Vin? Bläck? Urvätska (med 3,5 gram salt per liter vätska, som i havet och i livmodern)?

Vatten hade hon fått, det var hon säker på, men det var nästan för banalt vid ett sådant möte, tyckte hon. Drack han blod? Var han en blodsugare, liksom många av hans företrädare på jorden? Varför höll han sig inte med förgyllda kärl, prydda med ametister, silver, guld och diamanter? Varför nöjde sig Gud med en enkel toga, och en pall, när hans företrädare på jorden förfogade över förgyllda stolar, tjocka konstfärdigt illuminerade skrifter, överdådiga katedraler, påkostade synagogor, förgyllda moskéer och omgärdade sig med malmklockor, utropare, magnifika textilier, avgudabilder; klädde sig i purpurfärgat siden, fantasifulla huvudprydnader och tvingade anhängarna att äta och

klä sig opraktiskt och att följa besynnerliga, rituella former av underkastelse när de skulle lyssna på den som förklarade hans heliga texter? Texter som han inte skrivit.

Jo, Gud, jag är förvirrad, mindes hon att hon sagt. Du – Gud – finns överallt och har alltid funnits. Långt innan människan uppfann språket och alla reglerna... fanns du, Gud. Du har skapat allt som finns...(hon höll på att säga ont som gott, men bet sig i tungan).

Han log och väntade på fortsättningen.

Du verkar vara så enkel medan de som påstår att de företräder dig är utstyrda som påfåglar, varför?

Jag har få behov.

Förment lärda har kommit på regler som de omgärdat med mystik för att endast de ska kunna styra; de hotar i ditt namn, begär offer i ditt namn och allt det där som människor sedan tagit till sig och följer, var och en på sitt sätt.

Ja...

Hans fåordighet och godmodiga leende gjorde henne säker och hon hade beslutat sig för att ställa frågor som upptog henne:

Jag menar, dina profeter - Abraham, Moses, Jesus, Muhammed, egyptiska, romerska och grekiska hel- och halvgudar, de nordiska gudarna, sydamerikanska, afrikanska, asiatiska - i alla mänskliga kulturer har det funnits gudar. Det lär finnas fyrtiotusen olika religioner - jag undrar ... vilken Gud är den rätta? Den enda? Är det Du? Hur ska man egentligen tillbe dig? Judarna runkar på huvudena och går omkring i bredbrättade hattar och kalotter, muslimerna har sina huvudbonader och faller på knä fem gånger och dagen, grekisk ortodoxa präster har sin utstyrsel, sina ikoner, avgudabilder, radband och ringar, katolikerna, protestanterna... alla har sina koder och riter. En del gillar helgonbilder, andra är beredda att slå ihjäl den som använder sådana. Alla anser att de är de rättrogna, och de vill visa att de är dig trogna på det enda rätta sättet, och att de vet något som andra inte vet. Alla försöker ställa sig in hos dig. De har idéer om hur folk ska leva och handla, hur de ska bo, med vem de ska gifta sig, hur, när och vad man ska äta, hur djur ska avlivas, hur de ska offras – allt. Den som vill följa alla dessa påbud har det

verkligen inte lätt.

Ett svagt skrockande hördes från Gud. Hans huvud rörde sig av och an, som om han var road över alla tillgjordheter.

Hon fick en känsla av att han kände till allt detta och att han frågade sig: Vad kunde han göra åt det? Hans rike var där uppe. De som erkände honom fanns där nere. Och - hade det någon betydelse? Om en troende kastar sig på knä och ber en, fem eller tio gånger om dagen, om de krälar fram på knä eller tummar på sitt radband, om de gråter eller inte - vad gör det? Blir någon skadad av det? Varför tar någon illa vid sig av dessa påhittade riter? Enda kravet – visste hon – var att de tillbad just honom, den ende guden. Ingen annan fick förekomma.

Hon insåg att hennes frågor var banala. Det hette att Gud kunde se och höra allt. Han visste vad människor tänkte, såg och vad de gjorde; han visste vilka planer, goda som onda, de gjorde upp. Hon hade ett par frågor till som velat ställa, men bestämde sig för att låta bli. En sista fråga ställde hon: Gud älskar du martyrer, sådana som söker en genväg till ditt rike genom att döda andra?

I samma ögonblick som det såg ut som om han tänkte svara vaknade jag, genomsvett och irriterad. Allt hade gått så fort. Jag hade inte hunnit lägga märke till hur han bodde, inte sett någon annan, bara honom sittande på pallen. Inte en ängel, inte en enda profet i sikte. Alla som hade följt hans profeters anvisningar om

hur man borde leva för att få del av det eviga livet i hans rike; som slagit ihjäl oliktankande i hans namn, var fanns de? De som begick självmord under pseudonymen martyrskap, var höll de till? Fanns det ens något evigt liv?”

Rose berättade att hon hade skyndat sig att ta fram sin lilla bandspelare och läst in drömmen medan den ännu var färsk.

Jag skrev ut vad hon läst in och satt och läste igenom hennes text och funderade över vad jag skulle göra med Roses drömmar. Hon hade kommit med flera band med drömmar om möten med profeter och eremiter, personer som ansett sig ha tillgång till Guds öra. Kanske, trodde hon, hade de besvärats av hennes uppfordrande frågor och för att komma undan dem hade de hemställt till Gud att ge henne audiens.

Jag har lyssnat, skrivit ut, redigerat och skrivit rent hennes texter. De finns under rubriken ”Sump” i min dator. Frågan var: Vad ska jag göra med hennes drömmar? I avhandlingen har de ingen plats.

Livet på sekretariatet.

Allt jag hört om livet på sekretariatet verkade avskräckande. Alltså var det med oro sprittande i varje nerv som jag inställde mig där för att bli en i gänget.

Prosektor Emin Berggren hade demonstrerat sin kapacitet. Genom sina kontakter inom Akademiska Hus hade han fått en rymlig, centralt belägen lokal med sammanlagt ett tiotal rum. Till den beställde han kontorsmöbler, bokhyllor, utrustning till ett fikarum, datorer och vad som för övrigt behövdes. En del kom från ett förråd som universitetet

hade, annat köpte han in från Ikea. Det mesta av det senare var dock till en början ouppackat. Utan att besvära sig med att rådfråga projektsekreteraren, Rose Marie Therese Johanson Muhammedsdotter (som hade sett till att det fanns pengar att betala med), anställde han till att börja med en person som tidigare varit hans assistent, Aslög Humle.

Han stegade in i Roses lokaler, som var universitetets, och beordrade mig att inställa mig i sekretariatets lokaler.

Rose var i Bryssel för att hålla ett anförande inför den svenska EU-representationen och fick inget veta förrän hon kom

hem. På hennes skrivbord lade jag en lapp, ett rop på hjälp:

”Rose, Berggren var här och beordrade mig att flytta till hans sekretariat. Jag vet ju att du betalar min lön från ditt företag, men eftersom jag är engagerad i projektet visste jag inte hur jag skulle ställa mig. Hör av dig är du snäll. Gideon.”

När Rose kom tillbaka gick hon in till sin överordnade, prosektorn Berggren, och ställde ultimatum. Om han inte ordnade så att hon fick tre månaders respit skulle hon avsäga sig sekretariatskapet och kalla till en presskonferens.

Stora skälvan drabbade såväl prosektorn som universitetsledningen. De var redan under press. Rapporteringen (särskilt den ekonomiska redovisningen) av projektet var undermålig, ansåg man såväl på Sida som på EU:s lokala kansli.

Ett bråk skulle troligen få Sida, EU- och FN-byråkraterna att backa ur. Hur skulle projektet då finansieras?

Rose fick som hon ville. Jag hade kunnat avveckla i lugn takt... och byta efternamn! Rose hade också fått tid att sortera sina tankar. Hon visste att bidragen var ett resultat av hennes engagemang, av henne som person. Om hon tvingades backa ur skulle pengarna frysa inne.

Tre månader hade gått. Iförd mörkbrun blazer, matchande polotröja, eleganta svarta byxor och med skor som en ortoped på Hjälpmedelcentralen satt extra höga sulor på, infann jag mig

(numer under namnet Gideon Krumhede) på projektets sekretariat.

Jag visades runt, fick en plats anvisad och skulle också få uppgifter när projektledaren, prosektor Emin Berggren, hann med.

Spänd och olycklig försökte jag anpassa mig. Jag tyckte att arbetskamraterna betraktade mig med undran och skepsis. Framförallt sökte sig deras blickar till mina skor. Men, intalade jag mig, jag har inget handikapp. En avvikelse kan aldrig vara ett handikapp. Om ett fartyg hamnar på fel kurs betraktas det inte som ett handikapp. Man korrigerar kursen och fortsätter, precis som jag. Dessutom kommer allt att bli bra bara Rose kommer hit.

Det skulle dock dröja. Hon dök upp som hastigast då och då men hade inte tid att stanna länge på sitt rum.

När hon inte fanns närheten blev jag osäker och olycklig. Självklart insåg jag att jag måste bepansra mig. Jag måste klara denna pärs för hennes skull, för min egen också för den delen.

Allt kommer att ordna sig när Rose kommer, det var från början min fasta övertygelse.

Den första veckan gick över förväntan. Jag tömde i mina flyttkartonger och placerade ut mina saker utan att bli störd av någon. Andra veckan dök prosektorn upp, med tydlig avsikt att avsätta tid åt sitt sekretariat. Han hälsade förstrött på mig och tycktes glömma mig i samma ögonblick. Prosektorn ordnade personligen med allt, skyndade på mannarna som skulle dra led-

ningar för datorerna, beordrade fram fönsterputsare och folk som skulle städa. Lokalerna bar många spår av dem som haft dem tidigare.

Under den första tiden hade prosektorns personal fått tränga ihop sig i tre rum i väntan på att de hyresgäster som satt kvar i den övriga delen av lokalen skulle ta sitt pick och pack och ge sig av. När jag anlände var lokalerna äntligen prosektorns och det fick honom på extra gott humör. Han skojade med sina medarbetare, med den kraftiga, välklädda ”Tjockisen”, som han kallade sin gamla medarbetare Aslög Humle; med Sinikka Svensson skämtade han försiktigare eftersom hon var bitsk och gav igen. Översättaren Aznür Zigwert försökte han också skämta med, men när han såg hur hennes blick svartnade tyckte han sig höra att telefonen kallade och försvann in på sitt rum. Åt mig, hans nya medarbetare, ägnade han bara förströdda blickar. Men när prosektorn, som av en tillfällighet en dag fick syn på mina skor, blev han stående mitt på golvet och pekade: ”Vaihelvete, har du nån sorts handikapp? Är du låghalt eller?”

Jag såg hur Aslög Humle betraktade mig med avsky. Hon var en förstärkning av sin chef. Det prosektorn ogillade avskydde hon, det hade jag redan konstaterat. Jag hade förutsett att jag endera dagen skulle bli föremål för prosektorns så kallade skämt och hade bestämt mig: det skulle bli en konfrontation!

Jag har min avhandling att falla tillbaka på, jag behöver inte finna mig i trakasserier.

”Är det något fel på mina skor?” frågade jag utan att röja

vad jag tänkte.

”För helvete, dom är ju decimeterhöga, sulorna, det ser jag väl.”

”Är inte det min ensak?”

Jag hade rest mig från stolen och ställt mig på mina skor med förhöjda sulor, framför mitt skrivbord. Det var en uppenbar utmaning av min chef.

”Jovisst.” Prosektorn insåg att han kunde få problem med mig. Det finns lagar som handlar om trakasseri på arbetsplatsen. Han insåg att lagen troligen även omfattade relativt småväxta personer i universitetets tjänst. Jag såg att han blev osäker, han hade troligen aldrig haft tid att reflektera över sådant som ett anständigt uppförande mot underordnade. Folk fick ta honom som han var. Visserligen hade han givetvis inte alls menat att trakassera mig, men samtidigt insåg han att jag kunde ställa till med en del förtret, även om jag i hans ögon på alla sätt bara var en minimal, helt obetydlig person. Han visste att Rose har lätt att dra publicitet till sig och att hon kommer att försvara mig och kanske göra det på ett sätt som ger projektet dålig publicitet. Allt detta insåg han och lät ett leende utmynna i något som kunde tas för en vänlighet, rent av för en omtanke.. ”Herrejesus, det var bara en spontan kommentar. Håll med om att skorna ser lustiga ut.”

Jag insåg att jag fått prosektorn ur balans och log och sa generöst: ”Vi glömmer det. Plumpheter och övertramp kan vem som helst göra sig skyldig till. Det behövs ingen särskild kom-

petens för den saken.”

Berggren flämtade till: ”Visst, jag glömmer fort. Nu fortsätter vi. Vi måste snabbt komma igång.”

Själv försvann han in på sitt rum. Den tystnad som följde passade prosektorns sekreterare, Aslög Humble, på att fylla ut: ”Jag förstår dej”, sa hon med ett leende, ”Det är inte lätt att arbeta i lag med ett fyrtorn.”

Jag blev rasande: ”Vem menar du?”

Aslög var lugn: ”Rose förstås. Enochåttitre, säger Emin. Och så du, nästan en dvärg. Vad är du, i strumplästen, alltså utan skor?”

”Dvärg!” skrek jag utom mig och blev så arg att han var beredd att rusa på henne och ge henne en örfil. ”Jag är enochsextiåtta, nästan enochsextinio. Dvärg är man om man är kortare än enochfemtio, det vet du kanske inte. Förresten var har du med min längd att göra, din...din...”

Jag räknade till tio. Ilskan rann av mig vid nio. Jag beslöt mig för att hålla mig lugn. När Rose kom skulle jag diskutera med henne om hur vi skulle agera. Jag har min värdighet att tänka på. Den där tjocka apliknande varelsen, Aslög Humble, har förstås inte en aning om att det finns faktorer som kan påverka en människas tillväxthormoner och sköldkörtelns kondition i ett viktigt skede av livet till exempel. Förutom arvsfaktorer. Många småväxta är dessutom för tidigt födda, som jag. Jag behöver inte sitta i ett sällskap som detta. Jag har min egen avhandling att tänka på.

Aslög återgick till sin arbetsplats. Jag låtsades arbeta med datorn. Under tiden ställde jag mig frågan: Hur angelägen var min avhandling för svenska folket? Hur angelägen var Roses fråga: Kan man skapa fred i en region som befinner sig i en kontinuerlig kris?

Jag kom fram till att mitt ämne var dödfött och att hennes hade framtiden för sig. Folk slogs alltid och överallt för den enda rätta läran. De som inte hade rätt tro skulle förstås övertygas om att övergå till den rätta. Om inte det gick skulle de kuvas eller dödas, det krävde Gud. Rose var rätt person att driva frågan om fred och försoning. (Det politiska spelet lämnade hon utanför.) Ämnet var för stort för de flesta andra. Men Rose skulle kunna åstadkomma något! Hon har kraften och förmågan. Kanske kan hon till och med åstadkomma ett storverk – med min hjälp. Prosektorn är ett mellanspel. Honom ska vi manövrera ut. Jag, Gideon Krumhede, har läst Machiavelli.

Rose har svaga sidor, det måste jag erkänna. Till hennes starka hör att hon lyssnar på mig. Om jag ska vara ärlig älskar jag henne. Hon skulle kunna få mig att dansa naken på vilket torg som helst, trots att jag är blyg av naturen. Till och med utan skor! För henne skulle jag göra det. Jag bestämde mig medan jag satt och låtsades arbeta med datorn. Jag ska stå ut. Den första tiden på ett nytt ställe var alltid ett litet helvete, det säger alla. När jag - och Rose - blir varm i kläderna ska vi omärkligt ta över och driva projektet precis så som vi tänkt från början. Prosektorn kommer snart att ledsna, han kommer aldrig att kunna vinna någon för

det han tagit från Rose. Hon har agiterat för projektet i två års tid, det vet alla. Genom hennes driftighet, utstrålning, hennes passion, hennes livsmål, som hon kallar det, och förmåga att övertyga har projektet fått pengar och status. Berggren kommer naturligtvis att inse sitt underläge och dra sig ur. Om han inte gör det självmant... kommer han falla att på eget grepp eftersom han måste ta riskfyllda initiativ för att markera sin förmåga. Han förstår inte att allt som rör religion har en enorm sprängkraft. Han kommer inte att fråga oss till råds och därför kan vi inte ingripa och stoppa honom när han fipplar med tändattiraljer...

Pang! Prosektorn kommer inte att flyga i bitar i fysisk mening: han kommer att drabbas psykiskt av implosion. Hans räddning består i att han drar sig tillbaka in i sin akademiska cell, sitt laboratorium.

Vi var fyra än så länge på sekretariatet, Aslög Humble, Sinikka Svensson, Aznür Zigwert och jag, Gideon Krumhede. Vi ska blir fler, några har redan arbetat här men har slutat efter dramatik. Några av oss som finns här nu kommer troligen också råka i konflikt, sluta och ersättas av nya.

Aslög har berättat att hon har bröstcancer och ska opereras. Även om sjukvården lyckas, och hon överlever, kommer hon att vara konvalescent en lång tid och därmed borta från sekretariatet. Sinikka Svensson säger att hon vantrivs och tänker sluta så snart hon hittar ett annat jobb. Hon är född i Finland och talar en poetisk finlandssvenska.

Sinikka är den enda jag kan byta några ord i förtroende med.

Hon påpekar visserligen ideligen att hon är akademiker och anser sig vara överkvalificerad för de uppgifter hon får och går omkring vädrar sitt missnöje. Men i övrigt går hon an.

Aznür Zigwert delar Sinikkas uppfattning, också hon är överkvalificerad. Hon påstår att hon behärskar sex språk: svenska, tyska, polska, engelska, franska, arabiska och har inte fått en enda uppgift som tar hennes kompetens i anspråk. Aznür är en temperamentsfull mullig mörkögd skönhet med burrigt hår och långa klänningar. Hon har förkärlek djupblå tyger med stora djupröda rosor. Hon trippar otåligt av och an och låter sina höga vassa klackar göra avtryck i ekparketten. Genom dessa klackspår kan man se vart hon oftast går. (Det är till toaletten där hon sitter och röker. Det är rökförbud på kontoret, även på toaletten förstås, men ingen vågar påpeka det för henne.)

Aslög har utsett sig till kansliets chef (fastän det inte står något i hennes befattningsbeskrivning om den saken, har jag konstaterat), hon har hand om ekonomin, hon bokar biljetter, hotellrum och har synpunkter på hur mycket Rose ska ha betalt för framträdande för projektet och annat.

Jag – doktoranden Gideon Krumhede – sköter all faktagranskning, skriver utkast till Roses anföranden, läser korrespondens, skriver utkast till rapporter, svar på enkäter och uttalanden. Dessutom sköter jag hela arkivet.

När projektets medarbetare efter en tid började hata varandra tvingades prosektorn anlita en psykolog för att få sin personal att samarbeta. En kort period arbetade alla med stor entusi-

asm, jag också, framförallt sedan Aslög gråtande hade bett om ursäkt för ”dvärg”.

Men prosektorn, som var så aktiv i början, förlorade underhand intresset och försvann allt oftare till sin lokal på Medicinarberget. Vad han forskade i visste inte ens hans trogna supporter Aslög. ”Nåt med läkemedel”, visste hon i alla fall.

”Alltså köpt av läkemedelsindustrin”, kommenterade jag. Med den kommentaren placerade jag medvetet min chef på boten av min etiska värdeskala. Samhället sådde, de kommersiella krafterna skördade och till dem hörde läkarna, som fick del av vinsten genom oskattade förmåner såsom resor, bilar, stipendier, forskningsanslag (som de kunde förfoga över utan egentlig kontroll) och annat.

Aslög gjorde en grimas: ”Så säger alla som är motståndare till utveckling.”

I takt med att prosektorn drog sig bort från sekretariatet ökade konflikterna. Vem var egentligen chef för kansliet? Var gick gränserna för arbetsuppgifterna mellan oss fyra?

Rose kom vägen om ibland, men nöjde sig med att hålla möten med mig. När hon gått blossade konflikterna upp med än större intensitet. Varför ägnade hon sig enbart åt sin gunstling, frågade de andra och gaddade ihop sig mot mig. Aslög begärde att få tid att avhandla viktiga frågor – men framförallt hade hon klagomål på oss andra. Enligt henne uppträdde vi oprofessionellt och ovärdigt.

Med sitt tålmod (som hon lärt sig under debatter, där hon ofta anfölls av hätska, ibland sarkastiska, kombattanter) och sin charm lyckades Rose få de flesta samtalen att avslutas med en munterhet. Den som lämnade rummet kände hennes stöd och gick med högburet huvud och ett belåtet leende på läpparna tillbaka till sin arbetsplats.

Under en tid lyckades Rose neutralisera konflikterna utan att ge någon en känsla av total framgång. Den som kom ut från hennes rum hade ibland fått en ny intressant uppgift, en som kunde ses som ett särskilt förtroende, och medan de högg in på den med liv och lust försökte de övriga komma underfund med vad som pågick. Hade den som senast varit inne hos Rose fått en uppgift som egentligen borde sorteras in under någon annans ansvarsområde? Ett upprört samtal med prosektorn var på sin plats!

Det var när Rose befann sig i Alhambra, för att delta i en minnesceremoni med anledning av att morerna lämnade Spanien, och prosektorn händelsevis var på plats, som allt brakade samman.

Rose ringde och frågade vad som avsågs när det i manuskriptet fanns ett ord som hon inte förstod. Jag svarade att det var en språklig finess om hon följde vad som stod i manuskriptet. Aznür, som lyssnat på vårt samtal, blev vild som en bärsärk. Jag ”som var totalt inkompetent i allt” hade vågat ändra texten i hennes översättning. Katastrof!

”Din djevla skita dvärg”, skrek hon och försökte slå sitt stora

engelska lexikon i skallen på mig.

Jag vill inte upprepa alla nedsättande uttryck som Aznür hävde ur sig mot mig. Det var mycket fula och nedsättande värderingar om min person. Det gällde mina specialskor, mina besök på solariet, mitt ”evinnerliga” spring hos frisören, mina försök att tala spanska – allt möjlig annat som hon ansåg vara vedervärdigt, och som hörde till min person, kom i en enda rasande utandning. Hon var så uppbragt att saliven sprutade ur munnen på henne.

Aslög försökte ingripa i kraft av sin position men hann inte mer än till första stavelsen i ”Lugna” förrän hon blev föremål för Aznürs vrede. Hon var ”en grotesk stora råtta, en obildad elefant och så dumb att det inte fanns någon att jämföra med... och så falsk att SATAN var som en oskyldig fåraherde korrelerat till henne”. Hon hade dessutom haft fräckheten att avslå en framställning från Aznür om att få åka på tjänsteresa för att få hälsa på sin dödssjuka gamla mamma.

När Aznür öst ut allt hon samlat på under månader, och farit fram genom lokalerna som en bärsärk, kollapsade hon och rusade gråtande in på toaletten. Aslög behöll sitt yttre lugn, medan jag blev så illa berörd att jag tvingades kräkas i min papperskorg, eftersom kansliets enda toalett var upptagen av vår böljande översättare.

När Aslög sprang in för att rapportera till sin chef upptäckte hon att han var försvunnen.

Efter en timma kom Aznür ut, rödgråten och hatfull, slog

igen dörren, rafsade ihop sina kläder, hängde den nätta färgsprakande väskan över axeln och försvann utan ett ord.

Aslög satte sig tungt på sin stol grät tyst och stirrade tomt ut på gatan.

Jag insåg att jag borde göra något, men kom inte på vad.

Just då ringde Rose och jag högg telefonen och passade på att beskriva vad som förevarit.

”Har hon lugnat sig”, frågade Rose med ett återhållet skratt.

”Ja, det tror jag.”

”Varför bytte du ut just det ordet?”

”Det har två olika betydelser. Vet du vad det kan betyda?”

”Nej.”

”Det är rätt obscent, så vi kan kanske nöja oss med det.”

”Jag har hört rätt mycket.”

”Tjurballe, är en snäll variant. Det passade inte riktigt in i ditt anförande, tyckte jag.”

Rose skrattade. ”Det har nog inte Aznür tänkt på.”

”Det var det jag anade. Men jag ville inte genera henne med att påpeka det.”

”Du håller väl ställningarna, Gideon?”

”Självklart.”

”Men hon har lugnat sig.”

Jag tyckte det var onödigt att säga att hon försvunnit.

”Ja, här härskar friden...”

”Tack och lov för det. Hon var ursinnig när hon ringde.”

”Hon har ett tropiskt temperament.”

”Hälsa henne.”

Rose lade på.

Aslög stod bredvid mig och glodde uppförande. ”Sa du att stillheten härskar här?”

”Ja. Stämmer inte det?” Jag log, Aslög tycker om när man ler.

Hon log tillbaka genom tårarna.

Sinikka Svensson, satt hon och flinade?

Resten av dagen gick åt för att plocka upp och ställa i ordning allt som Aznür kastat omkring sig, rivit i småbitar och sparkat omkull.

Rose i sängen.

Efter att verkligen ha försökt att anpassa mig till arbetet på kansliet, som jag kallar sekretariatet, förstod jag efter en tid att jag inte är skapt för den sortens liv; det är som att sitta på en skraltig kärra, bakom en häst som är ovillig att dra. Oduglig kusk är prosektorn, professorn Emin Berggren; ojämnheterna på vägen är arbetskamraterna, nu decimerade med Aslög Humle. Själv sitter jag på flaket; grenarna som smätter mig i ansiktet är universitetsadministrationens ideliga påpekanden i detaljer. Kurskorrigeringar som jag och Rose utan problem skött själva tidigare blev stora händelser med många ovidkommande personer involverade. Projektet, som med Rose i ledningen var en fröjd att arbeta med, rörde sig inte ur fläcken, allt har gått i stå, det är som om ingen håller i tömmarna. Ingen tidplan håller. Personalen ägnar sig i huvudsak åt att bevaka varandra och tycks nöja sig med det. Prosektorn infinner sig någon gång i veckan och frågar vad som pågår, får rapport, och försvinner.

Efter stor vända har jag bestämt mig: jag ska avsluta avsnittet om islam, sedan får det vara nog för min del. Min mållösa

resa har pågått alltför länge. Nu måste jag formulera ett mål för mitt liv och gå mot det.

Den tillförordnade prefekten, Alvar Rehn, Roses nye handledare, skapar samma slags oro som en hajfena i en badvik. Han har läst igenom hela manuskriptet och har anmält att han har en mängd synpunkter. Han efterlyser en sammanfattning på engelska och kallar henne till en heldagsmöte om avhandlingens uppläggning och ämnets presentation. Det möter inga hinder från hans sida om hon ville ha mig med, har han meddelat, det viktiga är att resultatet överensstämmer med universitetets krav - och att de kan enas om en tidpunkt när allt ska vara klart. Tiden håller på att rinna ut. Fakulteten vill att allt ska återgå till den vanliga lunken. Det är helt enkelt för mycket bråk kring Roses avhandling.

Jag fick Rehns besked per telefon och ringde upp Rose. ”Jag har inte fått tid att arbeta med materialet på månader”, sa jag. ”Jag håller på att förlora greppet om det på grund av alla uppgifter jag har haft att sköta för dina övriga åtaganden, föreläsningarna och det andra. Ärligt talat är jag beredd att ge upp...”

”Det är du inte ensam om”, svarade hon, för ovanlighetens skull med en tung suck. Jag kunde inte hålla min frustration tillbaka.

”Arbetet med konferensen har sparat ur, ingenting händer och som du själv har kan konstatera suger alla möten på universitetet musten ur själva idén. Mötena slukar tid och kraft. Ibland är jag beredd att ge upp såväl kongressen som avhandlingen. Jag

orkar snart inte höra på Emin och dom andra. Han utträttar inget, men har ändå universitetets fulla förtroende. Rehn ifrågasätter om vi måste ha med det där om islams alla krig. Det är så känsligt, särskilt nu sen fundamentalistiska grupper hotar allt som de anser misskrediterar profeten och Koranen. Jag är ett av deras mål. Alla är skraja.”

”Jag också. Som jag sagt tidigare bör du för balansens skull bygga ut kapitlet om de kristna högerfraktionerna i USA. Amerika är ett urkonservativt, hyperreligiöst land. Stora inflytelserika grupper anser att Bibeln ska styra i samhället. De är lika fundamentalistiska som muslimerna. Dom mördar läkare och sköterskor som utför aborter och så vidare. Bush går i deras ledband. Helst skulle du ta med lite om katolska kyrkan också, den nye påven är lika förblindad som den förre. Inga preventivmedel till exempel. Fan vet om han inte anser att aids är Guds straff.”

Till min stora glädje höll hon med mig. ”Rätt, Gideon. Om du väljer att stanna så bygg gärna ut, akta bara så att det inte blir för långt. Vi måste tänka på avhandlingens totala omfattning. Hundrafemti sidor är målet. Det har blivit så stor uppståndelse kring enskildheter. Hur kan det förresten komma sig att texter som vi arbetar med, och som vi enats om att stryka, förekommer i medierna?”

Fanns där en anklagelse mot mig bakom hennes till synes oskyldiga kommentar?

”Jag är lika skakad som du, Rose.”

”Avsnittet om alla islamistiska krig och erövringar fanns till exempel i kvällstidningarna. Det som finns med om USA:s alla sekter nämndes inte med ett ord.”

Jag försvarade mig: ”Jag vet inte hur det har gått till. Det var ju text som jag mejlade till dig när du var i Oslo och som jag föreslog skulle strykas. Det verkar som om nån kan gå in och läsa och använda sånt som verkar provocerande. Kanske kan nån på universitetet gå in i våra datorer.”

”Det kan dom alldeles säkert. Med fasa läste jag tidningarna. Dom citerade det i ett radioprogram också.”

”Jag hörde.”

”Innan du beslutar dig, Gideon, så måste vi träffas för att diskutera. Låt mig få lyssna på dina skäl.”

Vi enades om en tid. Jag skulle infinna mig i hennes flotta bostad.

Jag gick igenom mejlen och läste vad jag skickat:

Min vän! Jag anser att en så detaljerad redogörelse för de islamistiska krigen, såväl de som inleddes direkt efter Profetens död, som de som följde på erövringskrigen i Europa, Asien och runt Medelhavet, inte bör ingå i din avhandling.

Om du ska ha med alla dessa, måste du göra en liknande redovisning av krigshandlingar som förts med kristna förtecken, till exempel av USA, och då kommer avhandlingen att få en väldig slagsida mot krig, massmord och politisk intervention.

Det är visserligen väl dokumenterat att krig oavbrutet har förts och välsignats i Hans namn. Men för att lyckas med avhandlingen - och kongressen - tror jag att alla historiska krig endast bör antydast. Det räcker med att hänvisa till de våldshandlingar som sker i vår tid. Skillnaden ligger i att hot, tortyr och likvideringar i modern tid ibland har en ideologisk/politisk grund, medan religionskrigen, inkvisitionen, korsriddarna och erövringarna hade religiösa och ekonomiska motiv. Resultatet var desamma: pina och död för miljoner oskyldiga.”

Universitetsledningen låg lågt. De kände till att jag hade föreslagit strykningar. Själva jämförelsen hade ingen kunnat bestrida, ansåg jag: Såväl Gud som hans profeter hotar ständigt med hårda straff för otro, och tro på falska profeter, och verkställer ideligen sina hotelser. Politiska makthavare tvekar inte heller att ställa till med slakt på oliktankande. Förmenta demokratier och religiösa makter (som USA) går hand i hand.

Jag hoppades att Berggren skulle kalla in mig för att läxa upp mig. Berggren anser att USA är en allierad som man inte ska misstänkliggöra. Presidenten har ädla motiv för alla sina beslut. Han arbetar för demokratins bästa.

Om jag, Gideon Krumhede, blev inkallad till förhör så hade jag fakta att komma med. Jag har samlat fakta, jag har källor som ingen kan ifrågasätta. Dit hör en aktuell bok av Ingmar Karlsson, Tro, terror och tolerans. I den finns en rad bevis.

Men ingenting hände. Efter ett par dagar slocknade medier-

nas intresse för frågan, de ägnade sig i stället åt ett gisslandrama på Migrationsmyndigheten i Danmark.

Ändå fanns det tecken på att sekretariatet var föremål för extrema grupperns intresse. En morgon var alla rutor åt gatan krossade. Jag hörde det på radion och stannade hemma, liksom övriga anställda. Berggren var i Tel Aviv och enligt ett TT-telegram sa han: ”Vi tänker inte falla undan för extremister.”

Jag skrattade högt när jag läste det. Prosektorn tog inga risker, han höll sig mestadels borta från sekretariatet.

Roses avhandling hade inget direkt samband med de anföranden hon höll eller till fredsprojektet. Tydligen hade de som krossat rutorna ändå gjort den kopplingen. Jag kan inte förstå vad demonstranterna kan ha emot en kongress som syftar till ökad fredlig samverkan mellan religiösa grupperingar. Berggren borde vetat bättre. Han borde ha påpekat att det var två olika saker. Men – kanske var det mot Roses avhandling de demonstrerade. I så fall var deras protester än mer obegripliga: hon var inte klar med den! Det som hade läckt ut och ifrågasatts skulle kanske inte finnas med i slutversionen.

Allt detta hade haft betydelse då jag fattade mitt beslut. Jag ska hoppa av: Denna gång ska Rose inte lyckas övertala mig att fortsätta.

Jag hade koden till ytterdörren och gick upp för trapporna med den bestämda avsikten att inte låta mig övertalas. (Hon är skicklig i sin argumentering, hon låter alltid andra själva inse att de är

inne på fel spår.) När jag kom upp på hennes våningsplan såg jag att dörren till hennes lägenhet stod på glänt. Nio skulle jag vara där. Jag såg på mitt guldkantade armbandsur. (En gåva från min rika moster.) Det visade 09 01. Kanske duschade hon. Försiktigt sköt jag upp dörren och gick in. Inte ett ljud hördes och min olust över att smyga mig in i hennes hem ökade för varje steg. (I usla deckare står dörrar på glänt och när besökaren kommer in fick han - det var oftast en han - se den person han skulle besöka ligga livlös på golvet i en blodpöl.)

”Rose!” sa jag lågt för att inte skrämma henne. Inget svar.

Köket var tomt, det sobert möblerade vardagsrummet också.

Hon låg naken i den stora sängen i sovrummet och sov uppenbarligen. Hennes kläder låg kringspridda på golvet. Skulle jag försiktigt dra täcket över henne och väcka henne?

Skulle det kännas genant för henne om jag stod där medan hon var naken? Var det inte bättre att jag hostade till, gick ut och slog igen dörren, ringde på dörrklockan eller på annat sätt väckte henne?

Som ofta hamnade jag i beslutsvånda och blev stående mitt på golvet, ett par meter från sänggaveln.

Jag undrade om hon varit uppe och öppnat för mig och sedan somnat om? Hade hon haft en älskare som smugit iväg utan att stänga dörren ordentligt efter sig?

Låg hon där och låtsades sova för att locka mig?

Hon hade en tatuering på högra låret, i persikoskinnet vid ljumsken, texten kunde bara den som kom alldeles inpå henne

läsa. Där stod: Kiss me, har någon berättat för mig. Nu inbillade jag mig att jag såg den, trots att de intima partierna av hennes kropp låg i skugga och inte nåddes av det ljus som varsamt penslade hennes ansikte. ”Kyss mig”, tänkte jag upphetsat. Det var väl en uppmaning till män hon umgicks med.

Är jag inte en man, även om jag är hennes sekreterare och knappt når henne till axeln?

Var det en uppmaning till mig att ta för mig? Visst är jag kapabel att tillfredsställa henne och andra kvinnor, även om jag måste erkänna min motvilja mot tjocka kvinnor, och långa. Jag skulle försvinna i deras kroppar. Och de skulle visa sitt missnöje om jag inte kan tillfredsställa dem. Vilken man, stor eller liten, klarar så pinsamma situationer?

En kväll dansade jag med en kraftig kvinna i samband med en konferens på Billinge hus i Skövde, en läkare, gynekolog. Hon var kanske inte direkt ”kraftig”, snarare vältränad. Hon idrottade flitigt, spelade tennis, åkte skidor, simmade, vandrade, berättade hon.

Hon var obetydligt längre än jag och jag utgick ifrån att jag skulle kunna föra henne med den värdiga elegans jag var mån om att demonstrera inför min omgivning. Allt gick bra, ända tills orkestern plötsligt ökade tempot, något som var Lyckan själv för min moatjé. Hon gav upp ett glädjetjut och förvandlade mig på ett ögonblick från förare till ett illa hanterat rundningsmärke. Jag gjorde allt jag kunde för att verka oberörd, jag försökte agera som den store dansören, han som nöjer sig med antydningar när

hon virvlar runt som en lycklig furie. Jag försökte och hon tumlade runt mig med strålände ögon och totalt omedveten om att jag hade kommit ur rytmen. Hon såg inte att min ansiktsfärg skvallrade om att jag snart hade passerat gränsen för vad jag förmådde. Med hjälp av min erfarenhet och min förmåga att spela behärskad, även då jag höll på att förlora allt som stod på spel, klarade jag mig. I pausen strök hon förtjust undan håret ur ansiktet, och lät ögonen stråla saligt in i mina. Jag försökte dölja att jag andades som om jag sprungit hundra meter rakt upp på ett fjäll. Jag ursäktade mig och försvann in på toaletten, för att sedan smyga bort till baren, och höll mig där tills det var sängdags. Jag såg hur hon letade efter mig, men vad skulle jag kunna uträtta om hon var lika furiös i sängen som i dansen?

Visserligen känner jag till att ingenting berör en kvinna så mycket som möjligheten att kunna rädda en man. Men här handlade det om erotik, om kampen i sängen? Räddar en kvinna någonsin sin man i sängen? Nej, där förnedrar hon honom till den grad att han blir desperat och tar till våld. Det har jag egen erfarenhet av. En gång förlorade jag besinningen och bar mig illa åt för att dölja min förnedring.

Nu stod jag som förstenad och betraktade Rose koncentrerat. Givetvis utmanade hon mig! Hon ville att jag skulle smyga sig fram till henne och lägga henne. Men - bestämde jag - jag ska inte falla för frestelsen, jag ska inte låta mig förnedras i den händelse jag bedömde situationen fel. Om hon sov och vaknade med mig i sängen skulle hon kanske visa den avsky jag anar att

hon kan demonstrera då hon blir kränkt. Jag har hört vad hon kan tillåta sig när hon blivit förolämpad.

Jag har egen kapacitet. Jag behövde inte anstränga mig särskilt mycket för en förlösning. Det gick fort. Efter en skälvning, som drog som en befrielse genom min kropp, var jag klar.

Troligen betraktar inte Rose mig som en fullvärdig man. Ibland tycker jag att det lyser igenom. I stunder då jag hatar henne för hennes förmåga att klara sig ur alla upptänkliga situationer kallar jag henne för Angerboda - jättekvinnan som vållar ont och förutspår sorg, moder till Fenrersulven, Midgårdssormen och Hel. Det var hon som skulle sluka Oden i Ragnarröskampen. Enda sättet för gudarna att binda denna best är att tillverka ett tunt rep som dvärgar tillverkat av kattbuller, kvinnoskäg, bergssot, fiskens andedräkt och fågelspott. Skulle jag, som en del kallar dvärg, kunna tillverka ett rep att binda Rose med?

”Hur kom du in?” Hon satte sig upp, drog på sig påslakanet och förde undan hårsvallet.

”Dörren stod öppen och jag visste inte om jag skulle väcka dig.”

”Så du stod där och glodde och gottade dig?”

”Jag kunde inte bestämma mig för vad jag borde göra.”

Hon skrattade.

”Jag anade det. Sätt på lite kaffe, är du snäll. Jag måste duscha.”

”Jag anade det.” Vad menade hon med det? Jag lommade und-

rande men också lättad ut i köket och sköljde av mig i diskbänken och letade sedan fram vad vi behövde. För att bli kvitt min olust såg jag mig om medan vattnet kokade. På väggen satt en lapp texten.

Mina 12 budord

Huvudregler: Sätt människan före idéerna.

1. Var ärlig.
2. Var vaksam mot misstron. Den kan förgifta dig.
3. Tro människor om gott. Tro att fred är möjlig. Låt ditt leende bana väg för förtroendet.
4. Var öppen för nya idéer. Arbeta för den idé du bedömer står i samklang med huvudregeln.
5. Var varsam med dina vänner.
6. Överdriv inte dina framgångar.
7. Håll en god balans mellan kropp och själ.
8. Var generös.
9. Lita mer på handlingar än på utseende.
10. Sluta jaga efter pengar – materiella saker är inte vägen till lycka.
11. Var inte rädd för åldrandet – äldre är lika lyckliga som unga.
10. Var nöjd med din intelligens – den har ingen betydelse för lyckan.
11. Jämför dig inte ideligen med andra. Var dig själv.
12. Hjälp den som du kan hjälpa.

Levde hon efter dessa regler? Jag tänkte på Roses turbulenta liv. Men, insåg jag, vad vet man egentligen om en annan människa? Medan perkulatorn bluddrade blundade jag och tänkte på vad jag givit upp för att arbeta med Rose.

Varför har jag övergivit de lärdas kammare? Var livet med Rose värt priset?

När jag är trött och pessimistisk tycker jag att mitt nya liv bara innehåller en massa tidslukande sammankomster. Sanningen är att hon har tagit över mitt liv. Hon formar mitt liv, hon är mitt öde. I stället för att fortsätta på den väg jag har slagit in på, låter jag mig dompteras av henne, följer henne, med ögonen fixerade på hennes dallrande byst... jag följer henne lika reservationslöst som en novis följer mästaren.

Å andra sidan: Om exakt 55 minuter ska hon upp på ett podium – och läsa upp vad jag har skrivit! Visserligen på hennes diktamen, men det hon säger är bara en slags riktningvisare, jag sätter ord på hennes tankar. Det är stort. Det är något jag gillar, att höra henne följa min text och argumentera med en lätthet som jag avundades henne. Ändå: Varför åtog jag mig att bli hennes assistent?

Tankarna irrade och jag såg framför mig ett möte som betytt en del för mitt engagemang för henne.

Konferensen var för doktorander. Hon kom från religionsvetenskapliga fakulteten, jag från litteraturhistoriska. Ute lyste solen, det var i tidigt i maj och jag var genomsyrad av missmod och led av törst. På den tiden gick jag inte utanför dörren utan

en vattenflaska därför att jag läst att det var viktigt att dricka mycket och ofta, och jag drack, till och med på nätterna.

Jag hade sovit dåligt ännu en natt, vaknade sent och rusade iväg utan frukost, utan en tablett, inte ens en klunk vatten hade jag hunnit få i mig.

Alla såg ut att ha kommit direkt från sängen, ungefär som jag. Professorn dök inte upp. En studievägledare försökte fylla ut tomrummet med diverse rekommendationer. Hon möttes av total likgiltighet. Studenterna satt i grupper och småpratade. Törsten plågade mig allt mer och innan jag ens hade bestämt mig hade jag rest mig och var på väg ut för att få tag i något att dricka. Jag såg mig själv på väg ut ur konferensrummet; forcedrad, likgiltig för vad de andra kunde tycka, tryckte jag upp dörren. Hon – Rose Marie Therese – hade sträckt fram handen för att öppna när hon fick dörren i ansiktet. Hon tumlade baklänges och skrek: ”Se dej för för helvete!”

Hennes ovårdade språk gjorde mig rasande: ”Käft!” vräkte jag ur mig innan jag tumlade vidare.

Efter tre plastmuggar vatten på toaletten återvände jag, alltjämt upprörd, och blängde på Rose som om det var hon som hade dängt dörren i ansiktet på mig. Hon blängde hätskt tillbaka och gjorde en ful gest med högerhanden.

Professorn kom släntrande just då och jag bestämde mig för att lyssna noga på vad han hade att säga. Snart upptäckte jag att det var en själlös redovisning av sådant som alla redan rimligen borde känna till.

Professorn - han blev senare ordförande för Ekumeniska Forskarrådet - försökte sig visserligen på några skämt, men av reaktionerna i salen att döma gick de inte hem. Kanske var det en dag då allt var för tidigt. För tidigt att starta, för tidigt för skämt, för tidigt för allt. Sådana dagar – framförallt morgnar – fanns det gott om har jag upptäckt.

Som vanligt lät jag tankarna fara iväg, vattnet jag fått i mig hade väl fått mig i någon sorts balans, och plötsligt insåg jag att jag uppträtt som en tölp mot Rose. Känslorna svallade häftigt i mig vid den tiden och rodnaden steg i ansiktet. Jag satte mig så att jag kunde se på henne obesvärat och insåg att jag måste be om ursäkt för mitt uppträdande och för att ha gastat detta vidriga ord ”Käft!”

Självklart skulle jag be henne om ursäkt, inte enbart därför att hon råkade vara snyggaste kvinnliga doktoranden i salen, utan därför att jag uppträtt så kaxigt och obehärskat. Sådan är jag faktiskt inte!

Efteråt trängde jag mig fram till henne och bad högt och frimodigt om ursäkt.

Det bildades en liten grupp omkring oss. Hon lång, slank och påfallande smakfullt klädd, jag kortväxt och alldagligt klädd i urtvättade jeans, urmodiga sandaler och en t-shirt (som jag fått av Kent) med texten:

”Jag är inte så bra som jag ser ut...påstår min fru.”

Efter det mötet hade möttes vi ofta och bytte åsikter om det mesta. Så fortsatte det.

På köksbordet låg en mobil, en Sony-Ericsson. Det var inte Roses, hon har en minimal liten sak med handsfree-sladd. Jag såg på mobilen och kände på mig att den skulle ringa vilken sekund som helst. Mycket riktigt, en diskret melodi tonade fram och fick mobilen att vibrera på bordet.

”Rose, telefon.”

”Är du bussig och tar den.”

”Hos Rose.”

”Är hon där?”

”Vem kan jag hälsa ifrån?”

”Allbiin.”

Din fa-aan.

”Det är Allbiin, Rose”, ropade jag medan fantasin fick fart i min hjärna. Det var förstås Allbiin Anderzon som varit hos henne. Han hade vaknat sent och rusat iväg utan att stänga dörren ordentligt efter sig.

Fa-aan, alla fick lägra Rose, utom jag, Gideon Krumhede.

Som alltid var hon snabb. Hon kom i morgonrock och med en hårtork i ena handen tog telefonen och försvann in i lägenheten. Samtalet var kort, hon kom tillbaka.

”Har du ätit?”

”Ja, men en kopp får jag ner.”

Jag och iakttog henne. Hon rörde sig smidigt och dukade fram vad hon ville äta. Hon tog en tugga av det rostade brödet, försvann in i lägenheten och kom tillbaka, fullt påklädd och slog sig ned mitt emot mig och sa:

”Du vill ge upp?”

”Ja.”

Hon tar inget smör på brödet, konstaterade jag medan hon drack sitt te under tystnad.

”Vad ska du ägna dig åt sen?”

”Avhandlingen.”

Hon sökte min blick och såg att min beslutsamhet hade en bräcklig grund. ”Och du har tänkt igenom det här ordentligt?”

Jag tog ett djupt andetag: ”Det är egentligen arbetet på kansliet som jag inte klarar... Samarbetet med dig kommer jag förstås att sakna...”

Hon drack en klunk apelsinjos.

”Om allt var så enkelt...”

”Hur menar du?”

”Om man bara kunde ge upp när det kärvar till sig lite...”

”Men det går inte en dag utan bråk, är det inte det ena så är det det andra...”

”Jag vet.” Hon tittade på klockan.

”Vi har talat om detta tidigare, Gideon. Jag tror att Emin ger upp rätt snart. Han har inte det stöd han hade i början, det inser han själv.”

”Så du menar att han ger sig av?”

”Vad kan han göra? Vi har byggt upp alltsammans, han kom in från vänster och har egentligen inget intresse av det hela. Min avhandling har han inte med att göra. Konferensen klarar han inte, det har alla konstaterat, du också...”

”Så du vill övertala mig att stå ut?”

”Nej. Valet är ditt. Men jag ser inte vad du kan vinna på att hoppa av...”

”Du gör det svårt för mig... Jag vill ju fortsätta.”

”Bestäm dig.”

Hon dukade av, satte in i diskmaskinen, torkade av diskbänken och försvann.

Där satt jag ensam med min beslutsvända.

När hon kom tillbaka var hon färdig att gå.

”Nå?”

”Jag kom hit bestämd. Nu vet jag inte.”

Hon spände blicken i mig: ”Jag måste veta. Jag kan inte jobba vidare med din osäkerhet. Det blir för slitsamt. Det är alldeles för mycket annat som jag måste driva på och genomföra. Vi har arbetat bra tillsammans. Men nu måste du bestämma dig: antingen för att stanna eller lämna mitt i. Nu måste vi gå.”

Allt kändes motigt och tungt. Jag reste mig med en kraftansträngning. När jag skulle följa henne till dörren kände jag mig som förlamad.

”Ge mig två minuter”.

Rose stod i dörren, såg på sitt diskret eleganta armbandsur, och lutade sig mot dörrkarmen.

”En minut.”

Hon såg trött ut. Jag tyckte synd om henne och såg in i hennes ögon och kände hur förlamningen släppte. Utan att veta varifrån kraften kom hade jag bestämt mig.

”Okay, jag stannar.”

”Då går vi.”

I trappan - av marmor, med räcken av gjutjärn i jugendmönster och med kulörta, blyinfattade fönster mot gatan - stannade hon upp så hon något jag aldrig ska glömma.

”Låt oss inte som de feiga klottra våra budskap på väggarna om natten. Vi ska visa vad vi vill - och stå för det - även när det stormar. Om man förnekar en del av sig själv så dör den.”

Hon hade beställt en taxi som väntade på gatan. Hon erbjöd mig att ta plats i den men jag ville inte följa med, även om chauffören kunde ha svängt förbi sekretariatet, jag ville ge mig tid att fundera. Hon skulle till ett etikmöte med ledningen på Volvo. Innan hon steg in i bilen kramade hon mig och rufsade till min lugg.

På vägen till sekretariatet fattade jag ett beslut: jag skulle sluta kvirra. Vad som än hände. Och så ska jag be att få en kopia av hennes budord.

Allbiin kommer på besök.

Allbiin Anderzon kom in i mitt rum och gick utan att hälsa och satte sig i min besöksstol. Han såg ut som om han gått en match mot en överlägsen motståndare. Hans blick irrade runt i mitt rum som om han sökte något att anmärka på. Jag arbetade med avsnittet om skapelsen och satt och funderade på hur jag skulle hantera det. Det var för långt och dessutom var jag inte övertygad om att det borde vara med alls. Givetvis var det Roses sak att avgöra vad hon ville ha med och inte, men eftersom hon anlitat mig för utformningen ansåg jag att jag hade delansvar för det som skulle lägga fram och försvara.

Jag satt och väntade på att Allbiin skulle säga något, men uppenbarligen satt han där för att komma i balans. Så, äntligen. ”Du har kanske förstått att det är en omorganisation på gång.”

”Ja.”

”Alla är irriterade på dej.”

”På mig?”

”Just precis.”

”Det är väl som vanligt, de ger sig på den svagaste.”

”Dom tycker att du har en roll som inte borde finnas och nu

har dom fått för sig att det är något som jag sanktionerat.”

”Varför talar du inte med Rose?”

”Hon är ju ute och reser som vanligt.”

”Du har väl hennes mobilnummer, annars kan du få det av mig.”

Mitt tillägg retade upp honom. Han visste att jag visste att de levde tillsammans som om de var ett par.

”Din lille skit.”

”Vad sa du?”

”Att du är en liten skit.”

”Har det med min längd att göra eller är det något annat du retar dig på?”

”Båda delarna. Du gör dig duktig och tror att du är oundgänglig, va?”

Jag var totalt lugn. Jag anade att universitetets ledning hade ifrågasatt honom (Jag hade fått signaler om det) och nu ville han ge igen på den svagaste länken i kedjan. Det var för ömkligt. Han visste (och hade sanktionerat) min roll i avhandlingen och ställt sig bakom Roses idé om konferensen. Om han fått på nöten för sina beslut borde han givetvis försvara sig och inte backa ner till min nivå för att få ut sina aggressioner.

”Jag tycker att du ska gå nu och i stället göra upp det hela med Rose.”

Ett besynnerligt, elakt leende smög sig fram över hans ansikte och jag gjorde mig beredd på en ny tarvlighet.

”Rose berättade om ditt besök. Du stod och runkade medan

du spanade på henne i sängen, eller hur?”

”Det där är hennes fantasier.”

Allbiin flinade. ”Tror du att du kan tillfredsställa henne? Räcker din snopp till för det?”

Han gjorde ett litet uppehåll innan han fortsatte. ”Finns det något av en självutgivande kärlek i din längtan efter henne eller rör det sig enbart om att tillfredsställa dina fysiska begär? Jag tror du enbart eftersträvar en högst egoistisk njutning. Nåd, kärlek... förlåtelse finns sådana begrepp med i din önskan att knulla henne? Gud förlåter alla som ångrar sina felsteg och vill ställa till rätta. Är du beredd?”

”Svara själv på dina frågor. Men förresten, gör inte det - försvinn ut ur mitt rum i stället. Jag äcklas av att se dig.”

Allbiin drog in ett så djupt andetag att jag ett ögonblick trodde att det var en dödsrossling.

”Mår du inte bra?”

Allbiin svarade inte, han reste sig mödosamt och gick ut på toaletten. Jag hörde hur han försökte kräkas. Jag frågade mig vad som tagit åt honom, han var sig inte lik. Efter en stund kom han tillbaka, alldeles vit i ansiktet. Jag hämtade en mugg vatten till honom. Han satte sig tungt i besöksstolen, drack vattnet och suckade.

”Allt går åt helvete, Gideon. Förlåt mina dumheter. Birgitta hotar att lämna mig, Rose har ledsnat på mig och på institutionen ligger jag illa till. Jag har visserligen inbjudits till en professur i Michigan, men jag vet inte...”

”Har du druckit?”

”Nej jag tog några tabletter jag alltid har till hands...”

”Ska du inte åka hem och vila dig.”

”I helvete heller, Birgitta har slängt ut mig. Kan du köra mig till Tjörn. Jag måste få lite lugn så att jag kan tänka igenom det hela.”

På vägen dit somnade han. Jag följde honom in och konstaterade att det fanns mat i frysen, sedan lämnade jag honom och gick jag ut till vägen och fick åka med en skolbuss som skulle till Stenungsund.

Stormötet.

Vi kom att kalla det för stormötet. Egentligen var det inte fler deltagare än vanligt, ändå gav vi mötet detta epitet. Emin Berggren var sammankallande och satt redan vid bordets kortända då deltagarna kom in. Han stirrade på klockan: exakt nio tog han till orda, trots att några var på väg in. Han var angelägen om att visa att han var handlingens man.

”Det här börjar likna en kampanj”, sa prosektorn med darr på rösten. Det lät som om han kände sig personligt förorättad. Med hetta vände han sig mot Rose, som satt långt ner på hans vänstra sida: ”Du måste ta ställning, Rose, så här kan vi inte ha det. Vi går inte säkra till liv och lem.”

Efter denna oväntade inledning ljusnade hans drag samtidigt som han övergick till att informera om vad alla visste, nämligen att rutorna på sekretariatet hade krossats för andra gången på kort tid. Utanför stod av och till folk som uppträdde hotfullt. Polisen uppgav att de inte hade resurser för DRB (dygnetruntbevakning) vilket i praktiken var nödvändigt. Massmediernas intresse hade stegrats. Allt material som framställdes på sekretariatet hamnade i medierna, ofta i tillspetsad eller förvrängd form.

Kommentarerna var genomgående kritiska, och gällde bland annat att inget nytt kunde presenterats trots att projektet hade fått stora bidrag. Pengar saknades alltså inte, det var platsen där kongressen kunde äga rum som saknades. Prosektorn medgav att han för egen del hade lämnat ett bidrag till den ökande spänningen, han hade egenhändigt avhyst en journalist som kommit in i lokalerna med en grupp vildsinta muslimer. De hade begärt en offentligt tillrättaläggande, av vad framgick inte eftersom alla var så upprörda att de skrek på ett främmande språk i munnen på varandra. Det handlade dock om Muhammed och Koranen, hade han förstått. Egentligen var han i sin fulla rätt när han, störd i sitt arbete, upprörd, trött och indignerad hade försvarat sin personal – och lokalerna!

Som ofta hade de som skrev eller protesterade inte riktigt klart för sig vad det hela handlade om. De blandade ihop Roses föredrag och avhandling med sekretariatets verksamhet. Den Ekumeniska Världskongressen var ett separat fredsprojekt: hon agerade alltså som fristående forskare, påpekade prosektorn som om ingen av de församlade var informerad i frågan.

Alla runt bordet visste kanske inte att hon hade blivit inbjuden att skriva en debattartikel som publicerats i fyra stora tidningar samtidigt. Artikel, vars mest uppmärksammade delar hade citerats i kvällspressen och olika etermedier, hade uppfattats som en provokation av företrädare för flera trossamfund. Det hade lett till att hon tvingats till tv-soffor och radioprogram för att kommentera och förklara.

Alltsammans nådde en kulmen i form av nya angrepp på sekretariatets personal och lokaler. Någon eller några hade till och med målat hakkors och satanistsymboler på husets vägg och ingångsdörren. Just i detta ögonblick stod en grupp protesterande utanför sekretariatet och okvädade personalen, som via sina fackliga organisationer till universitetets ledning gjort en framställning om polisskydd.

Prosektorn var ärlig: han erkände att han kastat bränsle på brasan, också genom att i en intervju kalla protestanterna för idioter, drägg och andra mindre välbetänkta tillmälen.

”Sådana ord och utfall hör inte hemma i akademiska sammanhang, det medger jag utan vidare”, sa han och såg sig runt bordet, som om han väntade sig applåder för vad han hade sagt och bett om ursäkt för.

”Vad Rose skriver är ändå hennes personliga åsikter. Arbetet med kongressen är en helt annan sak, det vet vi alla.”

Det var för att försöka få ett slut på konflikten som han inbjudit dem till mötet, förklarade han. Egentligen var idén inte ens hans egen, han hade fått en framställning från universitetsledningen i frågan. I enlighet med denna önskan, denna propå, hade han kallat Rose och ”drabanten Wester-Krumhede”, som han sa, till detta krismöte. Han hade även, på eget bevåg, inbjudit professor Allbiin Anderzon, som han förstått nu enbart var Roses mentor. (Han gjorde ett litet uppehåll innan han fortsatte). Professor Anderzon var dock förhindrad att närvara på grund av att han skulle tala vid ett republikanskt seminarium i San Diego, USA.

För att trygga Roses och min säkerhet hade universitetsledningen anvisat lokaler, vars läge hölls hemligt. Anledningen till att prosektorn inte informerat oss berörda om saken var att Rose var så svår att nå, hon hastade ju ideligen mellan tv-soffor, paneldebatter och olika radiostudios.

Prosektorn gjorde på nytt ett litet uppehåll för att alla skulle få tid att ta till sig vad han nyss sagt.

Fakulteten, som ville se ett slut på hela affären, hade föreslagit att doktoranden Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter skulle lägga fram sin avhandling snarast. Med den skulle hela kampanjen mot projektet kunna biläggas. Ett tryckt alster, godkänt för disputation, skulle lugna alla upprörda. Vad som stod i avhandlingen skulle inte kunna missbrukas av illvilliga extremister. De viktigaste avsnitten kunde läggas ut på Roses hemsida på nätet. Med dessa insatser skulle allt kunna återgå i normala fåror. Så var det tänkt.

Emin Berggren lät entusiastisk när han utvecklade idén. Det syntes på honom att han kände stödet från dem som representerade fakultets- och universitetsledningen. Han inhöstade också en del uppmuntrande nickningar.

”Om du, Rose”, sa han som slutkläm, ”om du kunde lägga fram din avhandling, säg inom en månad, så är den saken ur världen och vi får arbetsro inom projektet.”

Rose visade inga känslor.

Jag visste vad hon skulle svara. Vi hade diskuterat frågan och enats om att göra slag i saken. Materialet var testat, en oppo-

ment var utsedd och hade fått allt material utom sammanfattningen. Med ledningens stöd skulle allt gå vägen, gissade vi. Om hon fick underkänt skulle allt ställas på sin spets. Uppmärksamheten skulle bli mycket besvärande, det hade prosektorn också konstaterat: ”Alla dessa starka genuskvinnor kommer att rasa och ödelägga arbetsron för lång tid framöver.”

Med dessa ord hade Berggren avslutat sitt anförande och alla satt och väntade på Roses reaktion.

Även om prosektorn gjort ett gott intryck genom att visa beslutsamhet visste alla i rummet att han inte hade en stark ställning i projektet. Varken Sida eller EU- och FN-kontoren var imponerade av de resultat han redovisat. Personalen hade klagat över att han inte fanns på plats tillräckligt ofta. De hade begärt att Rose skulle få ta över.

De visste att Berggren höll henne utanför alla viktiga beslut. Även övriga i projektledningen kände sig vilsna och kunde inte tillfredsställande redogöra för hur långt man hunnit i planeringen. Ingen – utom Rose – var dock stark nog att gå till frontalangrepp mot prosektorn. Hon skulle kunna göra det här och nu, det visste alla. Men hon hade, påhejad av mig, kommit fram till att tiden inte var mogen. Det första som borde göras var att avsluta avhandlingen. I ett andra steg skulle vi se till att ledningen återgick i hennes händer. Rose hade inte bara belackare, hon hade också inflytelserika uppbackare. Flera internationella organisationer hade nominerat henne till Nobels fredspris. En mäktig politisk gruppering hade skickat upp en försöksballong:

Nominera Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter till hög post vid FN.

Mot det förslaget hade ingen gruppering med auktoritet invänt. Antingen ansågs hennes kandidatur otänkbar eller också avvaktade man reaktioner på förslaget för att därefter positionera sig.

Allt detta fanns i huvudena i rummet när hon tog till orda: ”Vänner...”, sa hon och dolde skickligt ironin i det ord hon valt. ”Jag är rörd av er omtanke, både om mig som person och det projekt jag har arbetat för så länge. När idén var accepterad och finansieringen ordnad tvingades jag - av denna församling - lämna allt ifrån mig. Det kändes som att skickas ut hungrig från ett bord man skaffat maten till...”

Hon gjorde en konstpaus, såg sig om och gav alla i tur och ordning en liten nick, vars innebörd de kunde fundera över. Sedan fortsatte hon. ”Med den välvilja som ni visar mig vågar jag tro att min avhandling håller måttet, att den har kvalitéer och övriga förutsättningar för att bli godkänd. Flertalet runt bordet har läst vitala delar av den och vet hur den är upplagd och vilka teser jag för fram. Ni skulle inte med hedern i behåll kunna föreslå detta om ni ansåg att den inte uppfyllde kraven...”

Rose gjorde en ny konstpaus för att markera att det var de, inte hon, som satt illa till om hon misslyckades.

”Vi gör så som Emin har föreslagit. Med undantag för lokalbytet. Såväl jag som Gideon skulle känna oss illa till mods om vi utnyttjade erbjudandet om en hemlig lokal. (Där talade hon i

egen sak, jag hade ingen aning om att ett lokalbyte var aktuellt för oss.) Det skulle vara illa mot de övriga på sekretariatet. Det förslaget ställer vi inte upp på.”

Rose gjorde en ny paus innan hon fortsatte:”I övrigt tycker jag om Emins förslag. Jag koncentrerar mig på det som återstår på avhandlingen – egentligen rör det sig endast om en sammanfattning på något tiotal sidor. För min del kan tiden för en disputation sättas ut.”

Leenden spreds runt bordet, som om allt gammalt groll var ur världen och avhandlingen godkänd.

”Mina villkor är”, återtog Rose och stannade upp med de orden för att se vilken effekt de fick. ”Villkoren är att Gideon behåller sin roll i projektet och att jag i fortsättningen kallas till alla avgörande möten...”

Tystnad följde, blickar växlades. De samlades hos vice ordföranden, som efter övervägande nickade mot prosektorn. Ett kort ögonblick stannade prosektorns blick vid Sacos företrädare, när även hon gjort en nästan omärklig nick fortsatte Berggren:

”Självklart”, sa han och log förbindligt mot Rose. ”Ska vi vara ärliga mot varandra är det ju så att du inte har haft så mycket tid över för oss Rose...” Det syntes lång väg att han väntade sig en syrlig kommentar av Rose, men hon satt tyst.

”Dåå”, sa prosektorn och såg lättad ut. ”Då är vi eniga och fyllda av den fromma förhoppningen att vår lösning ska ge alla parter arbetsro och att vi slipper påhälsningar av diverse objudna, tillika vilseförda, element...”

Disputationen.

En stressig vecka låg bakom mig. Även om helgen varit lugn kände jag hur stresshormonerna rusade runt utan att slå sig till ro. Det spände och surrade i min kropp.

Litotryck, som åtagit sig att trycka Roses avhandling till självkostnadspris, hade oväntat försatts i konkurs. Hon var i Malmö på ett tvådagarsseminarium om etniska motsättningar i Rosengård och svarade inte på mina förtvivilade anrop.

Fast besluten att lyckas sökte jag upp Anders Näslund på Wings Advokatbyrå, den advokat som förordnats som konkursförvaltare, och lyckades få ut materialet, som var tryckt, men inte bundet. Det gick förvånansvärt bra, tryckeriet hade åtagit sig att trycka hennes avhandling till ett pris som var lägre än universitetstryckeriets offert, så där fanns inga pengar att vänta för leverantörer, det insåg även advokaten och lät mig hämta arken.

Nöjd med min insats ringde jag runt till binderier och fick napp av med ett i Borås. De hade ledig kapacitet och kunde göra det samma dag, om jag kom ”omedelburs”, som kund-

mottagaren sa. Jag hyrde en bil och åkte dit. Först när jag satt hos kundmottagaren ringde Rose och gav klartecken. Det skulle kosta en del extra, men hon hade inget val. Hon berättade att hon vid mötet i Malmö hade använt sig av en del tidigare otestat material - och det hade fungerat. Delar av materialet i avhandlingen testade hon oavbrutet, men vid detta tillfälle hade det varit särskilt känsligt eftersom motsättningarna varit hårda mellan flera av deltagarna på podiet - innan hon fick chansen att föra fram sina teser om den gemensamma guden och om den gemensamme urfadern, Abraham. Hon hade till och med fått publiken att skratta åt uppräknningen av alla egenheter som under seklers lopp hade utvecklats inom de olika religiösa rörelserna. Hon hade visat bilder på olika huvudbeklädnader: judarnas kippa, de ortodoxa judarnas höga svarta hattar, de grekisk-ortodoxas bagarhattar, muslimernas dishdasha, männens långskjorta, ghutra, deras huvudkläde, ágal, den svarta ring som håller ihop huvudklädet (från början en nosgrinna för kameler), mitran, de katolska biskoparnas och kardinalernas huvudbonader, munkarnas huvor och kvinnornas olika av männen påbudna dräkter.

Jag satt just då och drack kaffe och lyssnade mycket belåten: jag hade tagit fram alla bilder hon visat och var alltså en av anledningarna till hennes framgång.

Hon var på gott humör och berömde mig för mitt ”alldeles riktiga initiativ”.

Jag såg henne agera på podiet: hon hade naturligtvis som

vanligt förlitat sig på sin charm, utnyttjat allt hon lärt sig om retorik, debatteknik och hade - i motsatts till de andra i panelen - använt sig av lättsamma tonfall.

Grundmaterialet var detsamma som hon använt under det senaste halvåret. Det nya hon testat handlade om islam. Handledaren hade till en början visserligen ställt sig tveksam till om det var rätt av henne att utnyttja ett material som hade så många uppenbara brister. Rose hade hävdats att det rörde sig om de eviga frågorna. Och - menade hon - ju fler tillfällen hon fick att pröva sina teser, och sitt material, ju fler tillfällen fick hon att väga in reaktioner på de olika frågor hon ville belysa. Till sist hade hon hört alla de invändningar som exegeter kunde komma dragande med. Hon kunde svaren, i vart fall kunde hon presentera sina svar. Men - egentligen fäste hon föga avseende vid Rehns invändningar. Han är bara rädd, sa hon.

Hon mötte ideligen företrädare för olika religiösa samfund, specialister inom sitt gebit. De var fast i sina egna dogmer, menade hon. Medan hon genom många möten hade kunnat vidga sina vyer, fördjupa sina kunskaper, och med stor auktoritet själv kunnat ställa frågor, ofta provokativa sådana. När hon kom i trångmål använde hon samma taktik som politiker som får besvärliga frågor av sina motståndare: hon valde ut en fråga som hon var säker på och utvecklade den. Tiden medgav sällan att alla frågor fick ett svar.

När det blev ett uppehåll använde hon tiden till att ringa någon, oftast mig, för att kunna komma tillbaka med ett svar

som övertygade. Professor Allbiin Anderzon var en annan viktig samtalspartner. (Jag visste, och Emin anade, att han var mer än så.)

Dagen för disputationen var hon uppe tidigt och ringde mig och bad mig kontrollera en uppgift. Hon hade glömt namnet på den arab som på 900-talet hånat de nordiska vikingarna för deras bristande hygien. Araben - vad han nu hette - hade ondgjort sig över att vikingarna tvättat sig i rangordning, alla i samma vatten. När den förste var klar och hade gurglat sig och spottat ut i handfatet överlät han vattnet vidare till näste man. Denne gjorde förstås likadant och så fortsatte det tills alla var klara. Sådana snuskmän var hedningarna i norr.

”Hinner du få fram namnet”, undrade hon.

Jag låg i sängen då hon ringde och skämdes först för att jag hade försovit mig, klockan var över åtta... sedan insåg jag att citatet inte hade i avhandlingen att göra. Opponenten eller opponenterna skulle aldrig komma in på sådana frågor. Arabens namn hade jag strukit tidigt under en av de många genomgångarna. Min uppgift var att kontrollera fakta och se till att innehållet komprimerades så, att det hon ville ha sagt framträdde tydligt, helst så att hon fick spets på avhandlingen. Allt ovidkommande hade jag strukit hänsynslöst, även mängder av intressanta upplysningar och nästan relevanta citat.

Men - nu ville hon i alla händelser ha arabens namn. Det måste finnas i sumpen. Jag fick på mig kläderna och rusade iväg. Jag hade bara tjugo minuters gångväg till sekretariatet. Det skulle

gå snabbast om jag gick, taxichaufförerna kunde inte gatorna, inte ens i stans centrala delar, dessutom hittade de aldrig fram till min adress. GPS tycks vara obekant för de flesta.

Under tiden jag hastade fram försökte jag komma på namnet på araben, ib någonting. Det skulle bli lätt att få fram bara jag kom in i datorn.

Ib Abdul, nej, nej...

När jag stod vid dörren till sekretariatet kände jag i jackfickan, först den enda, sedan den andra. Ingen nyckel. ”Hur i helvete.”

Det fanns inte tid för mig att gå hem igen, inte ens om jag sprang som en galning skulle jag hinna. Jag måste få tag på Aslög, hon bodde närmast. Som tur var hade jag mobilen på mig. En sömngrinig röst svarade ”Aslög”.

Jag förklarade mitt bekymmer.

Aslög piggnade till när hon insåg hur illa jag stod till. ”Har du glömt att jag är sjukskriven ...”, frågade hon skadeglatt.

”Helvete.”

”Ta det lugnt”, sa Aslög trankilt. ”Aznür kommer alltid tidigt. Vänta lite så är hon där ska du se.”

Jag sprang ut på trottoaren och spanade. Mycket riktigt, långt bort, bakom en grupp ungdomar på väg till dagens första lektion, kom Aznür vaggande i sävlig takt. Jag vinkade som en galning, men hon såg mig inte bakom alla studenterna. Jag sprang henne till mötes, fick hennes nycklar och rusade tillbaka.

Allt tog tid denna morgon. Datorn var lika långsam som

Aznür och eftersom jag bara mindes ib fick jag inte fram något.

Desperat började jag leta i den äldsta manushögen. I den borde araben finnas med.

”Azet”, som Aznür kallades, kom och störde mig genom att fråga om hon kunde hjälpa mig. Irriterad avfärdade jag henne och kastade nycklarna till henne och koncentrerade mig på datorn.

Aznür satte på kaffe och frågade om jag ville ha men jag vinkade avvärande. ”Jag har brått, för helvete, förstår du inte det. Rose måste ha uppgiften om en halvtimme. Då börjar disputationen, det måste du väl veta.”

Aznür fick telefon och blev upptagen av den. Kansliets övriga medarbetare kom, den ena efter den andre. Mitt desperata letande övergick i normala banor, jag insåg att jag måste gå lugnt och metodiskt tillväga om jag skulle lyckas.

Efter en stund glömde jag att jag hade brått. Jag hittade ett korrekturfel och ändrade i texten, trots att jag var medveten om att avhandlingen redan var tryckt. Tiden gick. Mekaniskt sträckte jag ut handen och tog kaffemuggen som Aznür ställt fram.

”Skulle inte du vara med på disputationen?”

Jag såg på klockan. Halv tio. Nio skulle det börja. ”Helvete. Kunde du inte klämt ur dig det lite tidigare, nu kommer jag för sent.”

”Fick du fram vad du sökte?”

”Nej!” röt jag samtidigt som jag insåg att jag varit oartig alldeles i onödan. Jag hade inget att vinna på det. För att mildra

mitt dåliga uppförande sa jag. ”Jag sökte namnet på den där araben som uttalade sig så nedsättande om vikingarna.” Jag hade fått på mig jackan och stod i dörren då Aznür sa: ”Menar du Ali ibn Abu Talib, Muhammeds svärson?”

Jag hoppade till. ”Precis!”

Innan jag hunnit sansa mig var jag framme vid henne och sjönk in i hennes fylliga barm och tryckte en kyss på hennes välmålare läppar. Sedan sprang jag, övertygad om att den akademiska kvarten just denna dag, Roses stora dag, hade utsträckts till en halvtimme.

Sådan tur hade jag inte. Då jag kom in i salen pågick disputationen.

Opponenten, Gudrun Thyre-Jessen från Oslo Universitet, sa något på en dialekt som jag försökte placera. Bergensk?

”Du använder det arabiska ordet jihad enligt den gamla översättningen. Då översattes det med ´heligt krig´. Känner du till att det syftade på de väpnade aktioner som de muslimska arméerna utförde för att erövra nya områden eller återerövra vad de förlorat. Det var ett krig i Guds namn. Avsikten var att sprida islam till ogudaktiga människor. Du nämner inte att denna översättning ifrågasätts av moderna forskare, därför att den utnyttjas för att demonisera islam och muslimer och utmåla dem som krigiska och intoleranta. I själva verket syftar jihad på ett inre krig, det är enligt Koranen, varje muslims plikt att kämpa mot yttre frestelser och inre ondskor: jihad är en kamp som den enskilde

måste föra med sig själv för att bli en bättre individ.”

Jag kunde inte låta bli att le. Vi hade studerat en aktuell utgåva av David Cook, ”Understanding jihad”, troligen var det den opponenter syftade på.

Rose svarade med ett segervisst leende: ”Du syftar på den åtskillnad som görs mellan ´den mindre jihad´, som handlar om väpnat krig och ´den större jihad´ och är individens kamp med sig själv.”

”Akurat.”

”Om du läser ett stycke längre ner på sidan får du min förklaring, liksom min analys av vad den fromme al-Ghazali skrev. Hans formuleringar är kanoniserade. Han var, som du vet, en filosof som beskrev själens lustar och lidelser, men också vikten av väpnad kamp för islam. Som alla vet är självmord förbjudet i islam. Självmordsbombarna kallar sig därför för martyrer, trots att de orsakar sin egen död. Enligt den politiska dialektiken kallar västmedier denna form av terror för självmordsattacker. I muslimska kretsar talar man om martyrer. Men vi ska kanske inte förvill oss i muslimsk demagogi, det är inte inom det området jag driver min tes.”

”Så lätt kommer du inte undan, Rose”, sa Gudrun leende. ”Du bör nog förklara varför du fördjupat dig i jihad, jag har svårt att förstå det.”

”Om du går vidare till nästa stycke, Gudrun, så får du min förklaring. Jag menar, liksom Cook, att jihad-kampen, så som den förts, är ett misslyckande. Undantaget är kampen i Afgha-

nistan, men där segrade de tack vare stöd av Den Store Satan, USA. Läser du vidare ser du att jag har citerat palestiniern Abdallah Azzam, som dödades 1989.

Enligt Azzam skulle jihad göra islam till en global maktapparat. Han menade att martyrerna var den islamistiska nationens byggstenar. Längre ner citerar jag en annan känd teoretiker, Sayyid Qutb. Han fördömde det samhälle han levde i och menade att det var ogudaktigt. Andra fundamentalister går på samma linje: de anser att en riktig muslim ska ägna sig åt jihad med vapen i hand, de som är ljumma i anden är inte villiga att ´göra sina fruar till änkor och sina barn faderlösa...´

Där har du min förklaring, men, som jag sa, min tes är en annan. Är jag fräck om jag ber dig återgå till det material som behandlar den?”

Rose var lugn och utnyttjade sin naturliga charm. Opponenten Gudrun Thyre-Jessen såg besvärad ut och ägnade en stund åt att läsa i sina papper.

Jag lyssnade inte så noga på vad hon svarade, jag var säker. Rose var påläst. För egen del hade jag fullt upp med att få kontroll över andningen efter att ha hastat till mötet. När den äntligen blev normal såg jag mig omkring. Där fanns mycket folk, en del uppklädda som om de skulle gå på fest direkt efteråt. Professor Allbiin Anderzon satt långt fram och nickade då och då uppmuntrande till Rose. Var han och de andra så säkra på att Rose skulle klara sig? I vart fall lyssnade alla uppmärksamt och en del dolde inte sin förtjusning när Rose fick ordet och gick i

svaromål. Thyre-Jessen hade en sträv skärpa i rösten och fyllde sina kommentarer och frågor med en sarkastisk biton, något som åhörarna noggrant registrerade. Rose verkade inte störd av opponentens anmärkningar, tvärtom lyssnade hon artigt och svarade vänligt, ofta kort och koncist. Jag satt och undrade hur jag skulle få möjlighet att kontakta Rose för att ge henne namnet på araben. Hon såg mig när jag kom in och gav mig ett litet leende och en nick..

När jag äntligen hade fått full kontroll på andningen försökte jag lista ut vad opponenten talade om. Hon hade tydligen lämnat islam och övergått till en av urfäderna.

”Abraham”, sa hon på sin kraxande dialekt och talade länge. Det gjorde mig lugn. Rose hade rest land och rike kring och talat om den urgamle patriarken under drygt ett års tid. Jag hade letat fram bilder och valt ut citat som hon kunde använda. Jag var övertygad om att ingen skulle kunna göra Rose svarslös med en fråga om Abraham. Hur många föredrag hade hon hållit om ”Abraham, fadern till dem alla: judarna, de kristna, muslimerna”, som hon kallade föredraget? Jag visste inte svaret på min egen fråga. Om företrädarna för de tre monoteistiska religionerna såg sitt gemensamma ursprung - och erkände att olikheterna mest handlade om sättet att förhålla sig till Gud - skulle de kunna samverka. De skulle kunna lägga alla konflikter och hårklyverier, historiska årtal med religiös anknytning, släktförhållanden, erkända eller icke erkända profeter, etnisk hemvist och annat åt sidan och koncentrera sig på det som de borde vara eniga om: fredlig samvaro. Där fanns Roses tes: förutsätt-

ningen för fredlig samvaro fanns i alla urkunder. Bygg vidare på dem!

Där var Rose på säker mark. I förlängningen fanns hennes idé, den som hon givit namnet Den ekumeniska världskongressen.

Jag var säker, hon skulle klara sig. Hon skulle få godkänt med spets, även den förstärkningen inte längre förekom. Jag trodde att jag visste hur disputationen skulle avslutas. Om Rose fick tillfälle skulle hon göra det med en fras som hon använt sig av länge: ”De tre monoteistiska religionerna står inte så långt ifrån varandra som vi i allmänhet tror. Kristendom och islam är systerreligioner med samma judiska, hellenistiska och orientalska arv. Vi är alla Abrahams barn.”

Av opponentens tonläge fick jag ett ögonblick den uppfattningen att allt i princip var klart. Rose skulle få godkänt. Jag studerade Thyre-Jessen och såg att hennes blick plötsligt fick en elak glimt medan hon formade läpparna till ett bitskt leende, som om hon hade sparat en dold kula till en slutuppgörelse. Det oroade mig. Thyre-Jessen gjorde ett långt uppehåll medan hon bladdrade i sina anteckningar. Det var knäpptyst i lokalen. Till sist hittade hon var hon sökte, det syntes lång väg. Triumfen lyste upp hennes ansikte.

”Rose, du tillåter dig en del – ska jag kalla det utmaningar – emellanåt.” Thyre-Jessen tystnade och tycktes njuta av den oro hon åstadkom bland Roses supportere. Rose lyssnade spant. ”Vi vet alla att islam är baserad på fem grundpelare: tros-

bekännelsen, tidebönen, fastan, allmosan och vallfärden. Du talar om en sjätte pelare. Vill du förklara för oss vari den består?”

Gudrun Thyre-Jessen såg belåten ut över auditoriet. Hon hade avfyrat det dödande skottet.

Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter tog god tid på sig. Det var uppenbart att hon insåg att svaret kunde vara avgörande för hennes avhandling. Tystnaden var total när hon reste sig. Med ett leende sa hon, självsäker som annars: ”Gudrun, du glömde att nämna att du citerar ett uttryck som jag använt i ett resonerande parti.”

”Ingår inte allt material i avhandlingen?”

Rose lät sig inte rubbas. ”Jo, men nu är du inte seriös, Gudrun.”

Gudrun Thyre-Jessen avbröt henne: ”Är du medveten om att det är en grov anklagelse, Rose? Du bör nog hellre svara på min fråga än att komma med beskyllningar.”

Rose stod frimodig, vänd mot auditoriet: ”Det förhåller sig så här: I det inledande partiet om islam analyserar jag det islamistiska samhället. Som alla vet är det ett patriarkat. Män bestämmer. Vad är det som utmärker en man? Är det fötterna? Knapast huvudet. Det är något annat som predestinerar mannen till familjens och det muslimska samhällets överhuvud. Ni vet alla vad det är för en slags pelare det är fråga om. Jag resonerar och menar att det vore naturligt om denna pelare fanns med i upp-räkningen då man presenterar de pelare som det muslimska samhället är byggt på. Observera: jag talar om det islamska samhäl-

let, inte om vad som står i Koranen!”

Rose hade charmat sin publik som alltid. Munterheten spred sig i lokalen. Professor Allbiin Anderzon skrattade högst av alla. Även Gudrun Thyre-Jessen log. ”Som ni känner till tillåter sig Rose att pigga upp sina anföranden med försåtliga insinuationer. Detta var ett exempel på en sådan. Låt oss lämna den och gå vidare...”

Thyre-Jessen tog poäng med sitt skrämnskott. Men min idol, Rose, hennes ord var rena och distinkta som den hammare mästaren placerar på pianots strängar. Det var hennes solon man lyssnade på och njöt av; Gudrun Thyre-Jessen var den dova trumman i bakgrunden.

Doktor Rose Marie Theresa Hannah Johanson Muhammedsdotter. Resultatet av drygt två års samarbete med henne var att hon med största sannolikhet skulle kunna sätta den eftertraktade doktorshatten på sitt ljuva huvud.

Och jag - vad skulle det bli av mig?

Fylld av den frågan smög jag mig ut innan disputationen var klar. Ali ibn Abu Talib, Rose behövde inte hans namn för att klara sig.

Jag då? Jag var innesluten i Rose som kvicksilvret i termometern.

Och plötsligt slog det mig att jag måste ha glömt att låsa när sprang hemifrån...

Sune dör.

När budet kom dök några rader av Thomas Tranströmer upp i mitt huvud:

Mitt i livet händer det att döden kommer och tar mått på människan. Det besöket glöms och livet fortsätter. Men kostymen sys i det tysta.

Min far dödgrävaren dog i stillhet. Hans död föregicks inte ens av en rossling i luren: han dog kort och gott. Han som annars var så pratsam och snabb att kräva ett förlösande ord för sitt livs korsord, och inte generade sig utan ringde mig när han kört fast, inte mitt i natten, för då sov han, men när som helst annars.

I sin sista stund gav han inte ett ljud ifrån sig. I vart fall inget som någon människa kunde uppfatta.

Det var hans vän, Bertil, som saknade honom - han hade nyckel utifallatt... Han gick in och där låg pappa ”ihopsjunken som en vissen Karl-Johan”, på golvet i hallen, lika stel och kall som de lik han skickat in i ugnen, men betydligt krummare.

Min far Sune Hendrikson lämnade inget stort tomrum efter

sig. Vid begravningsakten var allt som det brukade vara. Jag har upplevt många, även om jag personligen endast har varit närvarande vid några få. Genom min far visste jag hur det brukade gå till. Han hade för vana att livfullt berätta när han haft en eller annan roll vid någon. Oförutsedda händelser inträffade emellanåt. Prästen hade glömt vad den döde hette och hittade inte lappen med uppgifterna utan fick, omärkligt trodde han, hugga tag i Nya testamentet och leta fram ett stycke som han kunde läsa upp. Vid ett tillfälle dog änkan mitt under akten. Först vispade hon som en väderkvarn med armarna, sedan föll hon ihop på golvet. Det såg inte pappa, men det berättade de andra när han kom dit för att ta hand om henne, dock inte för direkt kremering, utan för placera henne på diskret ställe i väntan på likbilen. (Av någon anledning ogillade Sune ”direktare”, sådana som dog på sjukhus och som inte hade anhöriga. De transporterades ofta för direkt kremering.)

En annan gång drog proceduren ut så på tiden att fick begravningsentreprenören reste sig för att mana på: det var dags att avsluta. Tiden som anslagits var till ända och nya begravningsgäster gläntade på dörren. Inte ens den som ska i graven har obegränsad tid till sitt förfogande. Även liktåget går enligt en tidtabell.

Mest dramatiskt var nog ändå då civilklädda poliser var med för att bevaka en kriminell person som var där för att ta farväl av sin mor. Mitt under akten försvann han in i sakristian, förföljd av två vakter som försökte springa med diskretion i stegen.

Vid Sunes begravning hände inget extraordinärt, trots att han troligen skulle ha uppskattat om något avvikande inträffat. Han hade humor, Sune. Men inget hände. Den lilla skaran som följt honom till sista vilan skiljdes åt utanför. Jag och Emma klev in i Bertils och Aastas bil och for hem till pappas lägenhet, där några närstående skulle samlas. Asta hade alltid fungerat som en reservmamma för oss och hon var även nu omtänksam och förekommande.

Mycket litet av det som hände den eftermiddagen har fastnat i mitt minne. Efteråt mindes jag inte ens om jag befann mig i ett melankoliskt tillstånd eller om jag uppträdde helt normalt, det vill säga om jag, mina dåliga vanor trogen, kom med sarkastiska inpass och obegripliga anspelningar. Det var först någon tid efteråt, då våren stod för dörren, som Sunes bortgång på allvar stod klar för mig. Ärligt talat hade varken Emma eller jag något intresse för det som fanns i föräldrahemmet. Vi bodde tillsammans i en tvåa och i den fanns ingen plats för gamla saker.

Varken budgivning eller överlåtelse satte spår i mitt medvetande. Det var först när Emma med något oåterkalleligt i rösten sagt: ”Vi måste sälja stugan också” som allt blev uppenbart för mig. Då insåg jag att min metod att låta det bero på kaptenen, eller snarare på rederiet, vart resan skulle gå, inte skulle fungera. Vi närmade oss land och måste stiga av, oavsett vad hamnen hette. Båten skulle inte fortsätta bort mot något okänt, den hade ett mål. Den skulle inte gira av mot oändligheten, hur gärna jag

än önskade att resan skulle pågå tills den strandade på en öde ö vid en okänd kontinent, där jag kunde gå iland och plagiera Robinson.

Sommarstugan, Sunes livsverk, hade stått oanvänd sedan Anita, vår lilla mamma, lämnade oss. Då förlorade Sune definitivt gnistan. Huset var gediget byggd, ingen tvekan om det, men tiden hade satt sina spår. Stormar hade rivit av takpannor, regnvatten hade letat sig ner genom pappen, genom taket, genom övervåningens golv och vidare ner.

Mögellukten överföll den som steg in i huset. Färgen på fasaden mot väst hade flagnat, hänggränsen var genomrostad och i trädgården – mammas ögonsten – fanns inga spår efter hennes idoghet. Hennes märkvärdighet – ett parti med fjällbruden – hade för längesedan dukat under med stänglar och allt.

Jag var där en gång för att mäta upp för fastighetskatten. Skatteverket begärde exakta uppgifter om boyta, takhöjd, biyta, utrustning, golvbeläggning, va-standard – allt. Sune hade fifflat och försökt komma undan skatt genom att uppge andra värden än de verkliga.

Han hade till exempel uppgivit att en billig plastfiltmatta täckte golvet i stora rummet. Sanningen var att han slitit bort den och lagt in ekparkett som han kommit över någon stans. När jag var där ute och mätte och fyllde i formulärets alla rutor blev jag melankolisk. Karl-Axels båt låg upp-och-ned-vänd, sedan hur länge? Vi roade oss med att glo på Karl-Axel, inte på honom som person – han var en givmild och trevlig prick som alltid

kom med nyss uppdragen makrill – utan på honom som fenomen i båten. När Karl-Axel satte sig vid utombordarn sjönk aktern ner medan fören stack upp. Ekipaget såg rent av löjligt ut. Vi satt i rummet och såg ut genom fönstret under alla år och skrattade och undrade när Karl-Axel – utan flytväst, givetvis – skulle försvinna ner i havet, med aktern före. Han gick ut och fiskade makrill, han var långt ute, halvvägs till Danmark, i hög sjö. Men han klarade sig. Nu satt han på ett på Gråbergets sjukhem. Dottern, ekonom, hade gift sig med ett datasnille, de hade rivit Karl-Axels hus och byggt ett nytt - och nu låg där en daycruiser, i två våningar, med en jättebamse till utombordare, och med en liten som reserv hängande vid sidan om, mellan småbåtarna vid den gamla bryggan. Jag mådde illa av att se hur den nya tiden tagit över så totalt.

På något vis hade årstider och år hastat förbi, jag hade inte reflekterat närmare på det förrän min väna syster, kom med förslaget att vi skulle sälja, sälja bort en del av mitt liv!

Hon låg även bakom en annan obehaglig förändring: hon skulle flytta.

”Vi har köpt en bostadsrätt, Carl och jag, vi behöver pengar.”

”Carl” – inte Kalle. Hon hade förändrats, Emma. Denne Carl sov över ibland hos Emma och uppförde sig som om han hade rätt att bo där. Hon hade liksom vuxit sedan hon träffade honom. Med ens blivit kvinna. Men jag då? hade jag lust att fråga. Jag kanske vill åka ut till stugan...

Jag visste svaret: Vad skulle du göra där? Du har aldrig

gjort något i eller utanför huset. Vi har bara en massa utgifter och den står där till ingens glädje, eller hur?

Jag hade räddat mig med ”Låt mig få fundera på saken.” Carl satt tyst och studerade mig som om jag var en insekt eller något. De var den nya tidens företrädare. Unga, utbildade, välbetalda, likgiltiga för allt annat än det som förräntar sig. Om jag varit lite bättre utrustad, i fysisk mening, skulle jag ha kastat ut denne Carl.

På något vis blev jag medveten om livets realiteter vid detta tillfälle. Mollstämd musik dånade i mitt huvud; världen omkring mig färgades först blekgrön med inslag av kastanjebrunt, sedan blev allt koboltblått. Jag hade behövt ett par strofer av Wislawa Szymborska.

”Du är vacker – säger jag till livet - /mera yppigt kan det inte vara, / mera grodlikt och näktergalet, / mera myrlikt och fullt av frön./.../Jag prisar det storsinta, det påhittiga, /fart och fläkt och noggrannhet, /och vad mer – vad kommer sedan -/ trolleri och svart magi.”

Men de stroferna fanns inte till hands just då i mitt huvud, så jag bestämde mig för att fly i stället.

”Jag tar en runda.”

Carl, som suttit och glott intensivt på mig hela tiden, log. Jag anade att han skulle gå ut på balkongen och titta på mig och flina åt mina korta ben (som blev ännu kortare när han såg mig

ovanifrån) som bar iväg med min behändig kropp. I den finns inte ett spår av Sune, den fullvuxne dödgravaren, som avancerat till likbrännare, och vars kropp inte fick vila i jorden, eftersom hans kollegor hyvat in honom i ugnen och sopat ut det lilla som blev kvar och hållt det i en kruka. Plötsligt mindes jag hur Anton, fastighetsskötaren, på skämt hade sagt till Sune: ”Jag hör att du, en hederlig gravgravare, blivit likbrännare. Var det inte så att änglarna skulle hämtas till himlen och de orättfärdiga skulle kastas i den brinnande ugnen där gråt och tandagnisslan råder. Hur går det ihop med din starka tro?”

Sune hade med gott humör svarat: ”Är det inte konstigt att Jesus och dom andra ideligen hotar med elden, den som alltid varit en av människans bästa vänner...”

Sune var död, ändå levde han vidare på något sätt, filosoferade jag medan jag sprang.

Prosektorn agerar.

Prosektorn såg sig om i mitt lilla rum. Rose hade krävt att jag skulle sköta projektets dokumentation, en uppgift som jag tog på stort allvar. Hyllorna bågnade under tunga pärmar. Mer material fanns i datorn.

”Vad finns i alla dom här pärmarna?”

”Roses forskning, pressklipp med mera. Kort sagt hela projektets dokumentation.”

Prosektorn fnös, sedan försökte han sig på ett ironiskt flin: ”Forskning”.

Jag roade mig med att inte kommentera.

Prosektorn tog en pärm och bläddrade i den.

”Är det här för avhandlingen?”

”Ja.”

”Alltsammans?”

”Nej.”

”Det som inte hör dit då?”

”Pressklipp, kopior på artiklar och svar på frågor, tillrättlägganden och så vidare...”

”Så du är nån sorts medieexpert, menar du.”

”Vem har påstått det?”

”Det framgår väl av sig själv.”

”Om det har något med expertis att göra att hålla koll på vad som skrivs, så är jag väl en sorts expert. Men jag skulle inte kalla det så.”

Prosektorn vände sig ilsket mot mig: ”Du tror du sitter säkert, va?”

”Jag har ingen mening i den frågan...”

”Men jag kan upplysa dig om att det är många som är irriterade på din roll i projektet.”

”Det är deras sak. Jag gör mitt jobb så gott jag kan.”

”Hursomhelst – Roses material ska ut, det har inget här att göra.”

”Det får du framföra till henne.”

Jag reste mig upp, och vi stod mitt emot varandra, som om det skulle bli en tuppfäktning. Prosektorn var kanske enochnittio, jag är enochsextioåtta, nästan enochsextionio. Prosektorn fick böja nacken ordentligt och spana nedåt för att kunna se mig i ögonen. Jag ställde mig på tå för att markera att jag var beredd om det skulle bli handgemäng. När inget hände studerade jag prosektorns näsa, den såg ut som ett spetsberg på tvärs. Han var välrakad, prosektorn, men nashåren hade han glömt, två små buskar vid bergets fot. Efter ett att ha stått på tå en omätbar tid ledsnade jag på den löjliga demonstrationen och kastade en blick in genom rutan till Roses rum. Där satt hon och talade i telefon.

Prosektorn följde min blick, ställde tillbaka pärmen och sa: ”Kom.”

”Rose”, sa han uppfordrande när vi kom in i hennes rum.

Hon vinkade avvärande och tecknade att vi skulle slå oss ned. Prosektorn föredrog att stå.

Rose talade engelska med någon. Det var uppenbarligen ett angenämt samtal, hon skrattade hjärtligt då och då. Hon var på gott humör och det fick prosektorn att otåligt gå fram och tillbaka och då och då demonstrativt titta på sitt gnistrande armbandsur.

Rose blinkade åt mig.

Medan prosektorn vandrade fram och åter med långa steg passade jag på att studera honom. Han är en lång räkel. Troligen höll han formen med tennis. Han hade likheter med Gustav V, tenniskungen. Frisyren var Albert Einsteins, håret stretade rakt ut åt alla håll. När han vände gjorde han en elegant sväng och travade sedan som om han gick på vakt någonstans.

När Rose avslutat samtalet stannade prosektorn tvärt, hämtade andan, stod still ett ögonblick, innan han väste: ”Dina pärmar. Dom tar upp alldeles för mycket plats inne hos Gideon.”

”Tycker du det”, frågade Rose, vänd till mig.

”Nej.”

”Vem besvärar dom då?”

”Det måste vara ordning på arbetsplatsen, det vet du Rose.”

”Självklart. Om du ser dej omkring här så inser du att jag hyllar principen.”

”Dina pärmar hör till din avhandling, inte sant?”

”Ja.”

”Det är alltså en privat egendom?”

”Ja.”

”Då ska dom inte uppta plats här i universitetets lokaler.”

”Vad jag vet hyr projektet lokalerna, stämmer det?”

”På sätt och vis.”

”Inte på sätt och vis. De betalas av projektet. Vem har skrivit alla ansökningar och tagit alla initiativ till projektet?”

”Vad är detta för ett slags förhör?”

Prosektorn stod framför Rose (som rest sig) och glodde ilsket.

”Svara på frågan.”

”Det här börjar bli löjligt.” Prosektorn vände sig mot mig i hopp om att få en reaktion som stöd.

”Det är löjligt”, sa jag och visade öppet att han njöt av stunden.

Gisella Heintz, prosektorns sekreterare, knackade på rutan i dörren och tecknade: Prosektorn hade telefon på sitt rum.

”Vi får avsluta det här samtalet senare”, sa han och skulle gå.

Rose ställde sig i vägen för honom: ”Du ska inte smita nu, Emin. Den som är i telefonen får vänta. Vi ska reda ut ditt krav här och nu. Mina pärmar utgör basen för projektet. En del svar på de frågor som ska upp på kongressen finns i materialet. De ska alltså stå kvar. Har du en annan åsikt så motivera den.”

Prosektorn övervägde ett ögonblick innan han bestämde sig: ”Låt dem då stå för helvete, vi får väl skaffa större lokaler. Men

jag ska ta upp frågan med projektledningen. Omgående!”

Prosektorn försvann in på sitt rum.

Samtalet var kulmen på en tids kraftmätning. Enligt den överenskommelse Rose träffat med fakultetsledningen hade hon skurit ned på sina engagemang och tillbringade tre fyra hela dagar i veckan på sekretariatet. Detta hade tvingat prosektorn att försumma sin forskning i lokalerna på Medicinarberget till förmån för kongressen. Två starka personligheter inom en så begränsad yta som sekretariatets – och vissa dagar med demonstrerande grupper utanför – skulle visa sig vara en för mycket, även om alltsammans var ett fredsprojekt.

Incidenterna utanför lokalerna skapade oro bland personalen i dem.

En dag när Rose var på resa skrek någon utanför något som prosektorn blev uppskrädd av. Han var redan rädd och irriterad över att inte få arbetsro, personalen var skrämmd, fakultetsledningen hade krävt att redovisningen av arbetet skulle gå snabbare för att projektet skulle kunna övergå i en konstruktiv fas. Emin Berggren ansåg att onödiga pärmar borde bort från lokalerna, projektledningen ville veta var och när kongressen skulle hållas.

”Det får vara nog med flum nu”, hade fakultetschefen fräst.

Njutningar.

Uppdraget som arkivarie för Den ekumeniska Världskongressen hade underhand fått upphöjd betydelse för mig. Som den ordningsman jag är samlade jag alla uppgifter jag kom över om min uppdragsgivare under rubriken ”ROSE”, annat hamnade under rubriker som ”VÄRLDSKONGRESSEN”, ”PROJEKTLEDAREN”, ”KANSLIET” och liknande. ”Projektledaren” var Berggren. Totalt innehöll arkivet ett 20-tal rubriker. Jag förutsåg att jag en dag skulle försvinna på ett eller annat sätt och för att detta inte skulle skapa kaos och försvåra för forskare beskrev jag noga vad som fanns under respektive rubrik.

Många av de frågor jag velat ställa till Rose, men som det aldrig blev tid för, fick sina svar i det material som kom från pressklippsheten vid universitetet. Jag läste och nickade när jag fick bekräftelse på vad han själv hade tänkt:

”Doktoranden Rose Marie Hannah Muhammedsdotter-Johanson väntas inom kort återta ledningen för Den Ekumeniska Världskongressen. Hon tvingades överlämna den efter en intern maktkamp. Vad ledningen för universitet inte räknat med var att alla sponsorer visste att det var hon som initierat den och att de

medel som aviserats hade utverkats som en direkt följd av förtroendet för henne. När hon tvingades lämna ledningen gick projektet i stå på grund av den osäkerhet som uppstod. Den avgörande frågan var: skulle de utlovade pengarna betalas ut till den nye projektledaren? Starka krafter stödde henne, och trots att hon inte längre stod i ledningen ökade hennes auktoritet oavbrutet. Inte bara genom att hon fått sin avhandling godkänd, och nu kunde tituleras doktor, hon hade dessutom en allmänt erkänd medfödd medial begåvning som gjorde att hon med ett leende och ett par lugnande ord kunde få även de mest emotionella att ta reson. Hennes bakgrund var dessutom den bästa tänkbara. Hennes morfar var jude. Hennes mor är följaktligen judinna. Hennes biologiske far är muslim. Fosterfadern är kristen. För egen del har hon - sedan familjen tvingats fly till Sverige - valt att anamma den minsta gemensamma nämnaren för de tre religionerna, att be när inget annat medel står till buds. Detta har hon själv berättat i en intervju. Föräldrarna – fadern är affärsman i Libanon - hade träffats medan modern arbetade som sekreterare på svenska ambassaden i Beirut. Paret gifte sig aldrig. I Sverige gick de skilda vägar. 1979 gifte sig modern – Annica Borgström – med ambassadrådet Patric Johanson, senare anställd som expert på ett FN-organ med placering först i Bangkok, därefter i New York. Namntillägget – Muhammedsdotter – har gjorts av Rose själv. Faderns namn är Muhammed Aristiani....”

Äntligen fick jag en förklaring till Muhammedsdotter. Klip-

pet hamnade givetvis i "ROSE"-mappen. Allt i den var inte till hennes fördel. Under en period det gick inte en dag utan att medierna presenterade nya smaskiga uppgifter för läsarna att frossa på. En kvällstidning satte ett helt team på att avslöja vilka excesser hon förlett oskyldiga studenter till. Ena dagen uppgavs det att hon beordrat manliga studenter att infinna sig i hennes hem sent på kvällarna. Vad de tvingades till fick läsarna själva gissa. Via infraröd film kunde paparazfotografer visa hur enkelt klädda studenter, i bland flera i sällskap, emellanåt med medföljande damer, sökte sig till hennes luxuösa bostad i Vasastaden. Dessa 'nattliga orgier' resulterade i anmälningar med krav på att universitetets ledning borde uppmana polisen göra en razzia för att säkerställa bevis. Men varken polisen eller hennes uppdragsgivare 'lade två strån i kors för att förhindra detta svineri', som det stod i en insändare."

Nästa dag fick tidningen – för att undgå risken för skadestånd – göra en intervju med Rose. Hon "rasade" inte, som många väntat, hon log åt alltsammans. Reportern kröp för henne, som en hund inför sin stränga husse. Reportaget omfattade två uppslag och bestod i huvudsak av läckra bilder av en leende Rose.

"Udda pikanta händelser inträffar ideligen", påstod en tv-reporter i en direktsändning. Vid ett hemlig extra stormigt möte (det var oklart vilka som deltog) hade Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter fått fullmakt att bjuda in en företrädare för Gud, gärna Gud i egen person. Uppgiften väckte så stor uppståndelse att allt annat förvandlades till petitesser.

En bil som stod parkerad i sekretariatets grannskap blev sprängd, fotografer jagade några vettskrämda anställda som flydde från sin arbetsplats. Allt visades i de mest alerta tv-kanalernas sena program.

Prosektor Emin Berggren blev ursinnig på den hårda bevakningen. En morgon gick han gick ut på trappan och ropade: "Försvinn, era förbannade terrorist sympatisörer!"

Han hade ropat ytterligare något, men vid utredningen efteråt mindes ingen exakt vad. Självt vägrade han att uttala sig. Resultatet blev att när han återvänt och satt i sin tjänstestol kom en sten farande in genom rutan och landade i hans knä. Kalabalik uppstod. Två vakter fattade posto vid dörren och hindrade folk att komma in. Polisen var snabbt på platsen, skingrade effektivt demonstranterna och sökte vittnen. Ingen hade sett någon stenkastare. "Det var kanske en vink från ovan", sa en allvarsman i turban, yvigt skägg och med små runda glasögon i stålbågar. Poliserna grep mannen, som gjorde våldsamt motstånd när de släpade honom till en piket och omilt hyvade in honom i den.

Efter detta intermezzo hade prosektorn fått nog. Han krävde att den person som orsakat all uppståndelse - Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter - skulle lämna projektet. När han inte fick stöd för det kravet ställde han sin egen plats till förfogande.

Hans avgång gav nytt syre under mediebrasan. Resultatet blev att allt arbete på Den Ekumeniska Världskongressens se-

kretariat lamslogs. Det kunde återupptas först sedan huvudpersonen i dramat - Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter - återkommit från sin resa till New Dehli, dit hon rest samma kväll som projektledningen tagit beslutet att skicka en inbjudan till Gud.

När hon återkom gick hon ”oförfärad som ett helgon” till sekretariatet och öppnade. Sedan ringde hon sina medarbetare och inom en timma var verksamheten igång. Skillnaden mot tidigare var att på gatan utanför sekretariatet stod en pansarvagn med soldater ur Nationella Säkerhetsstyrkan. De var, enligt en tidningskommentator, ”så tungt beväpnade att de bokstavligen knäade när de rörde sig.”

Mediernas företrädare stod på avstånd och hoppades få se en glimt av henne. Någon ropade ”Rose - har Gud svarat på din inbjudan?” Denna illa dolda sarkasm blev en stor händelse i medierna. Journalisten som ropat, Bertil Holmström, blev världskändis och stod, några minuter efter det hans rop förklingat, utanför sekretariatet och lade ut texten om sin bravad inför upphetsade kolleger. På kvällen hastade han från den ena studion till den andra för att avsluta sin dag i en tv-soffa. (Han blev han föremål för sammanlagt 62 intervjuer, enligt universitetets vak samma medieenhet.)

Rose eliminerade i någon mån Holmströms storhet genom att följande dag gå ut på trappan och med lugn röst ropa: ”Kom hit så ska ni få ett svar på den fråga som fått så stor uppmärksamhet.”

När mediefolket – till de överraskade vakternas förtvivlan -

samlats runt Rose blixtrade fotoagrafernas kameror som då en stjärna visar upp sig vid en internationell filmgala. Efter en stund, när visst lugn inträtt, tog hon till orda och sa: ”Bertil Holmströms fråga kräver egentligen två svar. Dels hur vi skickade inbjudan, dels om vi fått något svar. På fråga ett svarar jag: Genom bön. Fråga två: Gud behöver inte svara, han är välkommen om han vill komma, det är det projektledningen beslut handlar om.”

En ofta citerad kommentar var: ”Hon sa det med lugn röst och med en självklarhet som om hon druckit ett glas vatten.”

Efter uttalandet log hon sitt karakteristiska leende och gick lugnt, och oantastad, in på sekretariatet.

Jag hade stått nära min välgörare och givit henne uppmuntande blickar. (Jag hamnade också på några bilder som publicerades i de stora tidningarna, mitt namn fanns dock inte med.)

Nu skulle allt fortsätta som innan Emin Berggren tog över, även om något formellt beslut om att Rose skulle återta ledningen inte hade fattats.

Jag misstänkte att det var prosektorn som låg bakom försöken att smutskasta Rose. I så fall hade han misslyckats. De studenter som varit hemma hos Rose på kvällarna hade trätt fram och förklarat att de själva tagit initiativ till träffarna. Det hade inte varit fråga om gruppsex som det antytts. De ville träffa henne för att höra henne presentera sina idéer. På grund av sina många engagemang utanför institutionen kunde hon endast erbjuda

möten enstaka kvällar i sin bostad, som för övrigt inte var hennes egen utan föräldrarnas. De bodde i Sydfrankrike, där klimatet var fördelaktigt för fadern, som drabbats av stroke, hade Rose berättat. Samtidigt fick alla en förklaring till hur hon kunde bo så flott.

Jag såg mig om, allt var lugnt och jag läste ett översatt citat från en dansk tidning, Jyllands-Posten:

”Den ekumeniska världskongressen, Synoden, som vissa företrädare för de ledande kyrkorna skall samlas för att närma sig varandra. Den fromma förhoppningen är att om dessa personer möts på neutral mark och lär känna varandra, och håller föredrag för varandra, ska grunden för åttio procent av världens krig, och olika gruppers terrorhandlingar, upphöra som genom ett trollslag.

Initiativet har tagits av svenskan Rose Marie Hannah Johanson-Muhammedsdotter, som av norska vänner lanseras som kandidat till Nobels Fredspris. Starka krafter inom det internationella samfundet lanserar henne till en hög post i FN, detta på grund av hennes förmåga att nå fram med sitt budskap. Hon talar om fredlig samvaro över alla gränser.

Rose Marie Hannah Johanson Muhammedsdotter är känd för att tala frankt och humoristisk om så allvarliga ting som politik och religion.

Hon har doktorerat med en avhandling med underrubriken ’Dynamiken i trosfrågor eller De Ekumeniska Kringen’. Rose

Marie Hannah Johanson Muhammedsdotter är – förutom att vara ’utmanande vacker’, allmänt aktad för att hon står rak även när det blåser hårt runt henne.

Samtidigt anser många att hon är provokativ i religiösa frågor. Hon lär inte ha kunnat sova lugnt i sin egen säng sedan hennes fredsforskning blev känd, men det tycks hon klara av på ’ett oförskämt utmanande sätt’, enligt någon i raden av hätska kritiker. Denna ’till synes omedvetna’ och ’kränkande provokation’, omdömena varierar i det oändliga, utnyttjas av alla slags förkunnare och får personer med lättörda sinnen att hata henne med sådan hetta att de nästan förtärs av sitt hat. (En person i Mönsterås i södra Sverige stod på torget och skulle tända eld på sig i protest, men hindrades av tillkallad polis.)

Andra går fram med mildhet och inlemmar henne i sin kvällsbön.”

Upphetsad fortsatte jag med ett färskt klipp ur Svenska Dagbladet:

”Den ekumeniska världskongressen, Synoden, är väl förberedd. Tanken är att alla kyrkor ska närma sig varandra. Initiativet till den togs av doktoranden Rose Marie Terese (hon presenterar sig alltid med dessa tre namn) Johanson Muhammedsdotter. Efter en tid övertogs ledningen av – enligt uppgift efter krav från en av kongressens sponsorer – av en professor som universitetet utnämnt. Man gjorde gällande att doktoranden utnyttjat medier-

nas intresse och därmed skapat motsättningar mellan olika trosinriktningar. Trycket blev underhand för hårt på universitetsledningen och den smarte rektorn, som har goda kontakter i regeringen, lyckades rädda projektet undan en katastrof genom att få Sida (som hittills aldrig lyckats med något u-landsprojekt utan enbart ägnat sig åt att ge stöd åt olika diktaturer, ofta med vänsterinriktning) att stå som inbjudare till Den Ekumeniska Världskongressen. Alla som är insatta i frågan anser att det rör sig om ett miljardprojekt, som av säkerhetsskäl måste hållas utanför varje stadsbildning. Regeringen ansåg att summan var en obetydlighet i ett läge där landets säkerhet var hotad. 'Sverige har råd', förkunnade statsministern, liksom vid andra tillfällen, och att skattebetalarna har skyldighet att betala för konferenser som kan hindra katastrofer och konflikter på olika håll, världen runt."

Jag njöt av den uppståndelse projektet orsakade. Att allt skulle sluta med att prosektorn skulle kasta in handsken hade vi förutsett. I fysisk mening var jag inte rädd. Jag hade lagt märke till att demonstranterna inte fanns utanför förrän vid elvatiden på dagen. (De håller väl igång så mycket på nätterna att de måste sova ut.) In i lokalerna kunde vi ta oss utan svårigheter. Vid lunchtid fanns vakterna på plats. Vid arbetstidens slut bestod gruppen på gatan av ett tjugotal personer och då fanns där ofta "aggressiva element i massan", som Aznür sa. Hon imponerade stort på mig genom en kommentar: "Man får se upp när människor gett upp sin individualitet för att bli ett med en omedveten massa. Mas-

san kan inte tänka, den kan bara handla."

Det lät klokt, men jag ska fråga henne vad hon egentligen menade med det när allt lugnat ner sig lite.

Jag, som har mitt rum längst in i lokalerna, har sett att andra som arbetar i huset diskret försvinner ut genom en port i grannkvarteret. De kryper igenom ett hål i staketet på den gård som är gemensam för fastigheterna. Hålet är inte stort, men det behöves inte heller för mitt vidkommande. För första gången i livet har jag fördel av min ringa längd. Jag behöver bara huka mig lite så är jag igenom.

Jag tänkte på denna flyktväg samtidigt som jag gjorde överväganden om Roses möjligheter att kunna genomföra sitt stora projekt med livet i behåll. Skulle jag informera henne om hålet i staketet? Skulle hon använda det?

Skulle hon, som en skrämmd häger, ge sig av i mörkret med vingar som liknar spretiga grenar?

ALDRIG!

Kunde hon få hjälp av siffror med hemlig kraft? Hon är född 1979. Slutsiffror 9, en bra siffra. Siffror är viktiga för all framgång. August Strindberg - hade han varit en lika stor författare om han fötts på ett annat tal än nio, 1849? Troligen inte. Siffran nio var ett heligt tal i den nordiska mytologin, vars världsbild bestod av just nio världar. I de fornnordiska myterna finns också en mängd exempel på detta tal. Oden hängde nio nätter i världsträdet Yggdrasil, offrad själv åt sig själv, innan han kunde förstå runornas hemligheter. Ringen Draupner dröpte vart nionde dygn

åtta identiskt lika guldringar. I

Ragnarröskampen dräper Tor Midgårdsormen och går sedan nio stapplande steg därifrån innan han faller död ner. (Det var förstås ingen bra utgång.) I nio dygn varade Hermods resa till Helheim, när han skulle försöka lösa ut Balder från dödsriket. Heimdall var son av nio mödrar, som alla var systrar. Nio nätter bestämdes som frist innan Frej kunde få njuta sitt älskogsmöte med jättinnan Gerda. Odens främsta valkyrior var till antalet nio. Den religiösa rörelsen Bahai hade tempel med nio sidor som symboliserade de nio förutvarande religioner som nu för-enats i Hahai.

Rose har givetvis fler positiva tal som jag kan leta fram.

Proppen hann före.

Bertil ringde. Jag höll på med en översättning för projektet, det var brått, jag hade inte tid för sentimentala resonemang om Sune och gamla tider. Dagarna efter begravningen ringde Bertil flera gånger och ville prata. Kanske trodde han att han kunde vara en tröst för mig i sorgen efter pappa. Han är en långsam typ, en sådan som tar om därför att han tror att man inte har förstått vad han sagt.

”Kommer du ihåg”, kunde han börja innan han ens sagt vem han var. Jag var tvungen att avbryta av honom, redan andra gången, rätt bryskt.

Jag var beredd på en ny harang om Sunes första bil (han hade bara två under sin levnad) som var ett sådant praktexemplar att han aldrig borde ha gjort sig av med den, menade Bertil. Man kan köra en bil i 20 000 mil, ja mer när allt fungerar. Den gick alltid igenom Bilbesiktningen utan anmärkning. Sune körde mindre än tusen mil om året och kunde haft den till sin sista dag. Han kunde ha tjänat en massa pengar på att behålla den. Visst... men farsan ville ha en mindre bil, en Volkswagen Golf med automatlåda (han hade fått bekymmer med högerbenet) och därför

köpte han Golfen. (Emma övertog den medan jag åtog mig att försöka sälja den gamla Volvon.)

”Sune var en god kamrat”, sa Bertil på sitt lite högtidliga sätt och fortsatte... ”men bilar förstod han sig inte på... Ivar Kamprad, som är bland dom rikaste i hela världen, kör med sin gamla Volvo 242, fan vet hur gammal den är. Jag såg det själv i tv.”

Jag var stressad och inte i stämning att ägna den gamla bilen något intresse. ”Bertil”, klippte jag av, ”jag är lite stressad, om du kan fatta dej kort är jag tacksam.”

Bertil svarade inte. Det blev tyst i luren. ”Hallå, Bertil. Är du där?”

”Jo...” kom det sävligt. ”...håll i dej nu.”

Han tystnade och resonerade tydligen med Asta. ”Dom har skjutit genom dörren. Det var väl för att skrämma Sune, han skulle ju vittna om det där rånet, du vet.”

”Vem har skjutit genom dörren?”

”Bandidoskillarna, eller vem det kan vara.”

”Men lägenheten är ju tom?”

”Dom visste förstås inte att Sune var död och begravnen.”

”Det var ju tur i oturen.” Jag visste inte vad jag skulle säga. ”Vet du något mer?”

”Det är bäst du kommer hem till oss. Det känns så dumt att resonera om en sådan här sak i telefon.”

”Har polisen varit där?”

”Dom är där nu. Dom har plomberat hela uppgången.”

”Att dom inte har ringt mig.”

”Det gör dom snart, jag gick förbi och såg att där stod tre polisbilar och en massa folk så jag pratade med en snut och han fick ditt nummer. Dumt nog lämnade jag ditt hemnummer. Men dom får nog snart fram numret till ditt jobb, annars kan jag gå dit och ge dom det.”

”Helvete, Bertil, jag har ett jobb som måste vara klart under dagen. Jag kommer hem till er så fort jag kan, men det tar nog ett par timmar. Ursäktar du mig.”

”Visst. Vi är hemma. Kanske går jag dit igen och tittar, men Asta är hemma.”

Jag kunde inte koncentrera mig. Skjuter dom jävlarna folk som ska vittna? Skjuter dom mot en gammal hederlig arbetare som varit med om att gräva ner dom som byggt upp landet dom bor i? Vad är det för slags samhälle dom vill ha? Har dom en enda klar tanke i sina hjärnor?

Azet fick överta översättningen. Jag ringde Emma och sedan en taxi och åkte upp till Bergsjön.

Där fanns inte mycket att göra för mig. Polisens tekniker hade varit där och fotograferat och säkrat spår. Poliser hade knackat dörr och letat vittnen. Jag fick inte gå in i lägenheten men det gjorde mig inte mycket eftersom ingen var skadad. Sune kunde vara tacksam, han slapp bli ihjälskjuten för att han vågat ställa upp som vittne.

Någon hade skjutit med ett automatvapen, fyra skott, sedan hade de jagat ner för trapporna och försvunnit, kanske hade de

hoppat in i en väntande bil. Ingen hade sett något, verkade det. I vart fall visste den polis som stod utanför uppgången inte något.

Dagen efter fick vi komma in i lägenheten. Kulorna hade gått tvärs över den lilla hallen och pulvriserat en spegel som hade blivit kvar. Om de hade ringt på och skjutit när farsan kom för att öppna hade han inte haft en chans. Han skulle ha legat där genomskjuten och nedblodad om inte proppen i hjärnan hade hunnit före.

Emma och Carl kom när jag stod i lägenheten och hulkade. Vi kramade varandra alla tre. (Jag kramade Carl i misshugg!)

Vi hade redan tagit det vi ville ha i lägenheten och hade inget mer där att göra. När Saron-kyrkans Sekond Hand hämtat vad de tror sig kunna sälja ska vi kontakta en städfirma som ska tömma lägenheten innan försäljningen. Jag har talat med ordföranden i föreningens styrelse och han lovade att ordna med dörrbyte och annat. Dörren blir en försäkringsfråga, menade han. Skadorna i hallen också.

Medan Carl körde oss hem med hans och Emmas bil (dom har bytt farsans VW mot en Lexus som bara gått 2000 mil) ringde jag Bertil och sa att vi hade varit i lägenheten och att vi inte orkade komma hem till dem. (Jag hade varit där dagen innan och lovat ta med mig Emma dagen därpå.) Vi fick ses en annan dag i stället.

Han påstod att han förstod det.

Rose bjuder till.

Enigheten i projektledningen var total: Doktor Rose Marie Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter valdes med acklamation till projektledare efter Emin Berggren. Prosektorn hade förklarat att uppdraget tog för mycket tid från hans forskning. Han ville koncentrera all sin kraft på den. Dessutom ansåg han att myndigheterna gjort alldeles för litet för att stoppa demonstranterna.

Rose, som under hans tid som ledare varit biträdande projektchef, log mångtydigt när hon tackade för förtroendet.

Mötet var kort. Berggren hade yrkat på en presskonferens så att han skulle få förklara sig, men projektledningen tyckte att det mesta redan hade presenterats av de mest påpassliga av mediernas företrädare.

En halvtimme efter mötet var Rose i Berggrens rum och stuvade hans tillhörigheter i kartonger. Jag hjälpte henne oombedd och var omedvetet så förekommande att Rose brast i skratt. Det gjorde också den kortväxta, nyanställda sekreteraren Lucia Felloni.

”Men jag är så jävla glad på allas vägnar”, ursäktade jag mig, något stött. ”Du vet, vi har nog trott att det skulle sluta så

här, det har känts så fel att den där pellejönsen har fått härja i ditt bo.”

Rose stannade upp mitt i bestyren: ”Vi ordnar en fest!” utropade hon. ”Vi ses hemma hos mig klockan sju i kväll. Alla som vill komma är välkomna.”

Hon övergav städningen, satte sig och ringde sin kusin Anne-Lee, som skilt sig från sin amerikanske flygkapten och flyttat hem och öppnat en cateringfirma. En kvart senare fick ett antal utvalda personer en inbjudan via sms. Under eftermiddagen försvann sekretariatets personal en efter en för att gå hem och förbereda sig för kvällen. Endast ”Azet” anmälde förhinder. Hon hade fått besök från hemlandet och hon ville gärna visa stan för dem, sa hon och såg olycklig ut.

”Börja då hemma hos mig”, föreslog Rose.

Azet funderade en hel minut innan hon sa. ”Men det är ett sällskap på sex personer, Rose.”

”Ta med dom, det blir inget märkvärdigt. Anne-Lee fixar en buffé, hon är fenomenal på orientaliska rätter, nåt ska väl passa. Vin finns redan, massor.”

”Ja, tack då, men jag lovar inget. Dom kanske hade hoppats på att få gå på någon teater eller så.”

”Det är upp till er, ni är i alla fall välkomna.”

Rose var redan i full färd med att bära ut en av prosektorns kartonger i tamburen.

Den som utifrån betraktat oss tre som arbetade i prosektorns rum skulle snabbt konstaterat att det var en perfekt arbetsgrupp.

Den långa Rose rörde det som fanns högst upp, Jag hukade under henne och gick igenom pärmar och böcker. Det som hörde till projektet fick stanna kvar. På den lägsta nivån arbetade Lucia, som ideligen frågade mig om råd. Jag begrep inte varför hon inte frågade Rose i stället. Var det för att Rose ideligen blev avbruten av en telefon?

Jag hade nog lagt märke till Lucias glittrande ögon tidigare, men nu när de hela tiden var nära mina egna hade jag ett osökt tillfälle att titta in i dem och undra vad som kunde röra sig i denna behändiga persons hjärna. Var hon en smula tänd på mig? Jag jämförde Lucias kropp med Roses. Lucias skulle jag nog kunna behärska om hon var intresserad av mig. Rose skulle behärska mig, kräva det omöjliga av mig, det var jag övertygad om. Jag försökte svara Lucia vänligt, trots att mitt tålamod normalt var som jag till växten: kort. Då och då stötte vi ofrivillig samman och jag tog tillfället i akt att ta försiktigt i henne och då konstaterade jag att hon var mjuk som en dunkudde och att hon inte visade irritation, trots jag mycket väl hade kunnat passera henne utan att röra vid henne. Hon skrattade, och blicken – kunde den missförstås? Nej, hon väntade på att jag skulle göra en invit, det var jag övertygad om.

På hemvägen gick jag in på ett kafé och satte mig att fundera: skulle jag gå på Roses fest? Jag hade undvikit att svara när hon frågade: ”Du kommer väl?”

Ett leende, hade hon fått till svar. Det kunde tolkas som ”Självklart” eller som ”Du vet att jag ogillar såna tillställningar”.

Lucia var en komplicerande faktor. Hon var gift. Hennes man, en stor råbarkad typ med ett bullersamt skratt, kom ibland och hämtade henne. Han arbetade på Volvo, gick på något skift som gjorde att han slutade tidigt varannan vecka. Hon hade förklarat att han var rädd att demonstranterna (nu färre än tidigare) skulle göra henne illa. Giovanni, som han hette, skulle med lätthet göra mos av de mest aggressiva plakatbärarna, det var jag övertygad om. Problemet var att om jag, Gideon Krumhede, får min skarpa hjärna utspädd med vin, (eller något starkare) bländas av Lucias beundrande blickar, hetsats av hennes kropp under dansen, och kanske blir fångad av hennes mjuka armar, om alla dessa om blir uppfyllda - och Giovanni dök upp – vad skulle då hända? Det fanns en komplikation till: Om vi smyger iväg och går hem till min lägenhet, och hamnar i sängen, skulle jag då kunna behärska mig? Hur många sådana pinsamma situationer har jag upplevt? Inte särskilt många, måste jag erkänna. Jag är ingen Don Juan. Men om... och om det gick för mig innan hon ens hade blivit varm: hur skall jag i så fall kunna möta hennes blick på sekretariatet nästa dag?

En servitris tog min tomma kropp och tvingade därmed ut mig på gatan. När jag satte nyckeln i låset till lägenheten, som jag disponerar själv sedan Emma flyttat ihop med den där typen Carl, bestämde jag mig. Jag skulle behärska mig. Jag skulle låta Fröken Höger fungera som hjälpgumma. Ett tomt kärll svämmar sällan över.

Efteråt duschade jag, klädde mig ledigt, tog en hård macka,

utan smör, men med vit getost på, och promenerade iväg.

Dörren till Roses lägenhet stod öppen. Inifrån hördes musik och sorl från gäster. Efter att ha tagit ett djupt andetag gick jag in. Där hälsades jag välkommen av Giovanni och Lucia. Hon såg på mig med ett förtjusande leende och nickade diskret mot sin man när vi handhälsade. Var hon besviken för att Giovanni följt med?

Jag var lättad. Giovanni hade löst mitt problem och blev nästan uppspelt. Nu skulle jag få mig något till livs.

Denna Anne-Lee, som jag har träffat tillsammans med Rose några gånger, kunde verkligen konsten att duka upp en delikat buffé. Hon hade valt en indisk variant, berättade hon innan folket fick hugga in. Där fanns tandorikyckling, aromatiskt gult ris, potatiscurry, riskompott, tandoriräkor på spett, auberginecurry med vitlök och tomat, yoghurt med gurka och mynta, friterad kryddmarinerad fisk. Den som var intresserad av lamm kunde ta för sig av rogan josh. Alltså massor med starkt kryddade rätter och många färgstarka grönsaker. Varsågoda, avslutade hon, kramade sin vän Rose och visade alla sina felfria tänder.

Jag blev irriterad. Det blir jag alltid när jag måste umgås med kvinnor som är vackra, initiativrika och som har förmågan att forma sitt eget liv. Den här damen, Anne-Lee, hur hade hon kunnat få fram allt detta på några timmar? Hade hon köpt det hela någonstans? Och var in i kalla Norden hade hon lärt sig allt, att köpa det rätta, att tillaga det och duka fram det så att det nästan såg ut som en blomsteräng? Och – med vilken rätt kra-

made hon Rose så intimt? De gled ju samman som om de vore ett par!

Medan jag stod som en trafikdelare strömmade gästerna fram och tog för sig av det som de anade var godast. De pladdrade forcerat och lassade på sina tallrikar så mycket de vågade för att det inte skulle se ”åpet” ut.

Min vana trogen räknade jag långsamt till tio och gick sedan fram och valde noga vad jag ville äta. Jag såg att det var stor åtgång på grillade tigerräkor på spett. Typiskt. Roses gäster struntade i hur räkorna producerades, hur exploatörerna skövlade skog, dikade ut träsk, ödelade mark och förstörde vatten och annat. Sådana var de, Roses vänner, åt vad som var gott och behagligt att sätta tänderna i, allt annat var dem likgiltigt. Denna likgiltighet bland vanligt folk resulterade i att snabbmatskedjornas ägare kunde leva som furstar medan deras kunder blev övergödda och fick problem med hälsan av den söta, feta, oljedränkta maten. Sjukvården måste träda in med särskilda program och läkarna tvingades kapa tarmar metervis. Folk som levde på bistånd till u-länder - vilket troligen många av gästerna gjorde - var inte solidariska med de fattiga i Thailand, andra förstod inte vad de ställde till med när de åt. Tjocka blev de. Hm. Själv valde jag lammkebab på pinne. (Jag hoppades att djuret inte tvingats in i en lastbil på Irland för att transporteras till Tjeckien för att slaktas!) Jag la en enda pinne tillsammans med en del grönsaker på den avlånga tallriken och gick omkring och demonstrerade. Jag njöt av att se hur de med överlastade tallrikar generade sneglade

på min. Något nöje kan man unna sig när man går på parties!

Efter en stund märkte jag att jag behövde mer i magen och gjorde ett nytt besök vid bordet. Folk hade rört till anrättningarna, tappat ett och annat i andra rätter, men jag hade bestämt mig: jag skulle härda ut. Jag log till och med mot Anne-Lee när hon diskret tog sig fram och såg till att allt åter blev prydligt efter den första attacken från gästerna.

I bakgrunden tonade svag musik, en raga. Här och var hängde lyktor som skulle förstärka det indiska i tillställningen.

Jag drack ytterligare en klunk vin. Jag tog en rejäl whisky hemma och nu kände jag att spärrarna lossnade: och jag visste att det låg en fara i det. Alkoholen startar en kemisk process som ändrar flöden i kroppen. Avsömnade organ väcks till liv. Utan att anstränga mig märkte jag efter en stund hur min sinnesstämning förändrades gradvis, min irritation stegrades: nu ville jag agera. Bilder dök upp. Jag mindes hur den där tönten Emin kom in i mitt rum och beordrade mig att ta bort Roses pärmar. Jag tänkte på min lilla korkade mamma: det var antagligen hennes gener, tillsammans med ingredienserna i den mat hon serverat, som gjort att jag slutade växa. Och farsan, Sune: han var en inskränkt fan. Han gjorde inget av sitt liv, satt där bara och tjocknade till och löste korsord eller sudoku. Och den där röran som Anne-Lee dukat fram: var det i grunden något annat än vanlig popmat, sådant som var inne? Fanns det över huvud taget några vitaminer i den?

När han jag fått i mig vad jag ville ha fyllde jag på mitt glas

och ställde mig i dörren och följde de dansande med blicken. (Ragan hade Anne-Lee bytt mot något i discostil.) En och annan av damerna dansade med halvslutna ögon, deras kavaljerer spanade som om de var på jakt efter ett bättre byte. Några gav sig hän med explosiv energi och tog för sig lika mycket på dansgolvet som de nyss gjort framför anrättningarna.

Det var ett tydligt ett kvinnoöverskott, varför dansade de annars två och två. Så gott om flator fanns väl inte i Roses umgänge?

Rose dansade med en person som jag visste var regionråd, hans nuna syntes överallt. Det verkade som om Rose och regionrådet hade mycket att tala om. Emellanåt stod de stilla mitt på golvet och diskuterade.

Ett stycke framför mig stod en person som jag retat mig mycket på.

”Minsann”, sa jag och gick fram till prosektor Emin Berggren, som stod för sig själv och mumsade på ett spett med jätteräkor. Vinglaset hade han placerat på en stor högtalare.

”Minsann och minsann, blir man bjuden går man, så är det.”

”Så du kunde slita dig ifrån dina prover...”

Jag funderade på att säga något riktigt elakt, men kom inte på något bättre än ”prover”. Berggren kunde ju forska med annat än prover.

”Och du, du har övertagit Roses gamla rum?”

”Stämmer.”

Vad skulle jag säga mer? Jag tänkte intensivt men kom inte

på något? Den forne projektledaren och hans dokumentförstörare, som Berggren på skämt kallat mig vid ett tillfälle, stod tysta sida vid sida och iakttog de dansande.

Giovanni dansade med sin söta fru. Jag ville knappt se på. Den store drasuten med den behändiga damen!

Giovanni vinkade och jag vinkade tillbaka och blinkade djärvt till Lucia precis när Giovanni vände ryggen till. Lucia blinkade tillbaka.

Berggren flinade: ”Lucia är tydligen tänd på dig.”

”Ja... om jag inte hållit mig med något som kallas fair play, så...”

Berggren ryckte till så att han höll på att tappa sin tallrik.

”Var det där menat åt mig?”

Jag tog en klunk vin innan jag svarade: ”Känner du dig träffad?”

Berggren ställde sig framför mig och hötte med ett finger: ”Jag har lärt mig att man ställer upp när man ber mig om något.”

”Soldatens ursäkt... ingen egen tanke, alltså?”

”Det är inget som du ska lägga dig i, din...din lilla skit.”

Jag njöt: prosektorn hade trillat ur sina fina infattning. Med överdrivet lugn sa jag: ”Om du kallar mig för en liten skit så kan jag nedlåta mig till att kalla dig för en stor skit...”

Rose kom leende fram till oss. ”Jag hör att herrarna utbyter artigheter...”

Berggren teg. Jag såg det som en seger. ”Prosektorn säger att han tog över projektet därför att man bad honom om det.”

”Det är glömt nu”, sa Rose avledande. ”I kväll firar vi att vi ska jobba vidare så som det var tänkt från början.”

Jag kunde inte avhålla mig från att säga:

”Det blev nästan ett år på stället marsch...”

Berggren ställde ifrån sig glaset och tallriken och gick.

”Nu var du stygg, Gideon.”

”Jag har svårt för den typen.”

”Jag också. Men man måste kunna förlåta och gå vidare. Man är omgiven av folk som vill sänka en. Men Emin var i alla fall juste på ett sätt: Han kom hit för att be om ursäkt. Han blev uppmanad att ta över. Jag var bara doktorand och han professor. Det smäller högre när universitet kommunicerar med sponsorena. Den egentlige myglaren finns på annat håll. Du vet var...”

Rose fick syn på Azet och hennes sällskap och gick dem till mötes.

Jag hörde att de hälsade på varandra på franska. Rose var den charmanta värdinnan: hon fick hela sällskapet att brista ut i munterhet.

Varför gick jag hit, frågade jag mig. Alltid det gamla vanliga flabbet. Ytligt och dumt. Något tinade jag upp när Rose hann i fatt mig i dörren. ”Jag vet att du inte gillar såna här tillställningar, Gideon. Tack för att du kom i alla fall.”

Hon gav mig en kram. På vägen hem sög jag på hennes parfym som på en god karamell.

Farsans ögonsten.

Farsans ögonsten har gått till skroten. Alla som är insatta i siffrors hemlighet inser att han hade en magisk tur som inte råkade ut för en olycka. Har man, som Sune, ett registreringsnummer som blir 13 (LUH 346) är det ett rent under att han klarade sig undan en katastrof. Ändå hängde den med sedan 1986. Volvo kallade modellen för 240. Vad det står för har jag ingen aning om.

Jag tyckte att farsan kunde ställa upp med sin bil när det var dags för mig att ta körkort. Det vägrade han med motiveringen att jag dels var för kort i rocken, dels för att hans ögonsten var utan skråma. (Bertil var mer generös, det var med hans bil, inpyrd av gammal cigarettök, jag småningom körde upp.)

När farsan var borta sade vi upp p-platsen och sedan parke-
rade jag den på olika platser där det var billigt att stå.

Jag annonserade ut farsans väl bevarade Volvo till försäljning, men inte en själ hörde av sig. Fredagen den trettonde (!) var bilens öde beseglat.

Historien börjar emellertid ett traumatiskt dygn tidigare. Hela hösten och i början av det nya året var jag en vandrande snorproducent. Jag hostade, snöt mig och spottade loskor, lika gröna

som tbc-sjuk i sista stadiet skulle kunna prestera. Till sist gick jag till vårdcentralen. De tog prover, läkaren bankade mig på ryggen och lyssnade med sitt stetoskop. Röntgenplåtarna gav besked som oroade honom. Han gav mig en remiss och beordrade mig att omgående ta mig till Sahlgrenska sjukhusets akutintag.

Det blev ett dygn till brädden fyllt av intryck som etsade sig djupt in i mina alerta sinnen. (Ja, jag vet att jag är en spröd person, en som tvingats ut ur en varm kammare för att möta en kall verklighet.)

Mitt besök på Sahlgrenska hör numer till mitt mentala bagage. Ur det kan ingen stjäla något, inte ens vid ett väpnat rån.

En av dem som satt där uppe och väntade på sin tur berättade för övrigt att det för hans del var tredje gången på ett år som han rånades. Det ger en anvisning om tillståndet i ett Sverige, där rån hör till vardagen, ungefär som på turistorter vid Medelhavet. Den som inga pengar har - han tar. Så har det gått med den påstådda svenska hederligheten!

Patrik var ingen rumlare som tumlade hem från krogen sent på natten. Han gick hem från sin morsa. Hon plågas av ångest och får ingen hjälp av psykvården. Nätterna är värst. Hon sitter ensam i sin lilla lägenhet, som ett djur i en bur och gråter. Ingen - utom Patrik - orkar med hennes böl och självömkan. Egentligen orkar inte han heller, men han anser sig inte ha något val. Efter jobbet går han hem till henne, lagar mat åt henne, städar och försöker muntra upp henne. Ibland lyckas han, får henne att

skratta som i gamla tider. När hon somnat går han hem, halvt medvetslös av trötthet. Då slår rånarna till. Första gången blev han omringad av tre invandrargrabbar som hotade honom med en kniv. Andra gången fick han ett slag i bakhuvudet och vaknade på sjukhuset. Tredje gången (den kvällen jag hamnade vid hans sida på akutintaget) var det två mörkhyade välväxta killar som knappt sa ett ord. Han lämnade klockan, plånboken, mobilen och Mp3-spelaren. Det hjälpte inte. De föste honom omilt till en bankomat och tvingade honom att ta ut två tusen kronor och överlämna dem. De noterade hans kod och innan de släppte honom slog de omkull honom, sparkade honom (till och med i ansiktet) och sprang sin väg.

Nu satt han på akuten för att få veta om han fått en fraktur på näsan och vänster nyckelben, det gjorde så "förfärligt" ont. Kortet hade han lyckats spärra. Patrik försvann in i sjukhuset tidigt under natten. Jag satt kvar, längre än de flesta.

Akutintaget håller sig med ett sorteringsrum. Det kallas "Triage" och har fått sitt namn från Napoleons fältsjukhus, fick jag veta av en vaktmästare. Jag var inne i detta lilla rum och blev tydligen bedömd som ett icke akut fall. När jag senare under natten påpekade detta, och menade att jag gärna gick hem och återkom efter kallelse, fick jag veta att jag tog en risk om jag avvek, röntgenplåtarna från distriktsläkaren visade en sammanväxning av lungorna (kanske en cancertumör).

Jag valde att stanna. Timmarna gick. Folk kom och fick gå hem eller försvann in i sjukhuset, till en eller annan avdelning.

”Det är alltid värst i samband med att folk får pengar”, sa en manlig sjukskötare. ”Då går folk ut och roar sig, en del har otur och då hamnar dom här.”

Den gamla damen som låg dubbelvikt och kved, hade hon varit ute och slagit runt? Invandrarfamiljen med sex mycket stofriska barn - hade de varit på krogen?

Den runde mannen (kusin med ett bowlingklot), som okvädade alla därför att hans ”grejer” hade försvunnit - han hade uppenbarligen fått sig några glas för mycket, kanske på en krog. Han föll i golvet, rullade runt och fick hjälp in på handikapp-toaletten och där höll han till en stor del av kvällen. Till sist saknades han och hämtades med en rullstol (som han först rullade ur), ilsket anklagande personalen för att hans ”grejer” hade försvunnit på vägen till sjukhuset.

Efter tolv timmars väntan kom en läkare och frågade om jag hade haft cancer i en eller annan form. Jo, måste jag medge. ”Det kan röra sig om metastaser”, sa han och skickade mig till skiktröntgen.

Det kändes som en befrielse att köras in i en hiss och åka några våningar upp i huset. Klockan var halv tre på natten, jag hade varit där sedan kvart i två på eftermiddagen och hade underhand växt in rollen som patient. Jag låg på min bår och diagnostiserade mina olyckskamrater.

När jag på nytt var nere på akutintaget hamnade jag i en korridor full med andra på bårar. Jag var rädd, trött och irriterad. Jag hamnade vid sidan om en hel släkt från Kurdistan. De fyllde

hela korridoren med sina engagerade röster, några sprang av och an och återkom och rapporterade högljutt resultatet av sina utflykter. Korridoren var förvandlad till ett bytorg i sydliga nejder. Klanen försvann efter någon timma och vi - några ensamma gamla damer och jag - blev liggande kvar i en vilsam tystnad.

”Syster, syster”, vädjade en bräcklig liten gumma till en sköterska som passerade.

”Du får vänta lite, jag har en patient som väntar.”

”Jag är också patient” sa kvinnan till ingen alls, för den hon talat till var försvunnen.

Senare på natten - vid fyratiden - kom ungdomarna. En gänglig yngling hade kanske fått en omgång, gissade jag därför att han lät så förnämad. Runt hans bår stod flickvännen, tre vuxna kvinnor och en kraftig karl i skinnjacka. Tjejen tröstade honom med kyssar och ömma ord, hon lade sig vid hans sida och började hångla med honom. ”Det var inte mitt fel”, upprepade hon mellan kyssarna.

”Det här börjar gå för långt”, sa mannen i skinnjackan, kanske flickans far. ”Vi ska kanske gå...”

De gick inte därför att båren och hela sällskapet kördes in i ett undersökningsrum och var utom synhåll för mig.

Jag var inte värre därän än att jag kunde gå och fråga vad som skulle hända med mig, jag hade ändå varit där i mer än ett halvt dygn nu.

På vägen till disken passerade jag ett undersökningsrum med öppen dörr. Där inne låg en lång, kortklippt yngling, på en

till hälften uppvikt bår och sov. Ansiktet var färglöst som ett på ett lik. Via en slang fick han näringslösning. Vid hans sida satt en polis i uniform och betraktade hans kängor. Jag tänkte att den som träffades av sparkar från grabbens skor skulle inte känna skillnad mellan dem och gevärskolvar. Effekterna skulle vara desamma.

Jag gissade att grabben råkat ut för någon som låtit honom smaka på hans egen medicin.

Då jag äntligen skrevs ut (fredagen den 13) och fick åka hem insåg jag att akutintaget var en spegel av samhället. Genom patienterna kunde man ana vad som pågick på gator, i gångtunnlar, vid krogentréer, i människors hem. Ensamma och marterade låg gamla, sjuka i de nersläckta husen. Någonstans modellerade en berusad man om ansiktet på en kvinna.

Några av offren hamnade på akutintaget. De flesta fick återvända hem efter omplåstring och tröst i form av ett recept.

För egen del gick jag till Dubb-garaget (uppkallat efter Pehr Dubb som organiserade det första Sahlgrenska sjukhuset), startade Sunes bil och åkte hem.

Efter tre timmars sömn körde jag ett ärende (i hällregn och halv storm, det var ju fredagen den 13) ut till Allums affärscentrum i Partille. Jag hann egentligen aldrig uppfatta vad jag gjorde för fel. Plötsligt fick Sunes väl vårdade Volvo 242 en törn så att den hamnade på trekvart på en refug. Jag var oskadd och gick ut och konstaterade att bilen inte var att känna igen. Luften hade

gått ur höger framhjul, allt verkade skevt och tillbucklat. Ut ur en bamse-van kom en världsvan, välklädd person och frågade hur det gick. I nästa ögonblick påpekade han att han haft grönt ljus. (Underförstått: den som har grönt ljus har full rätt att köra på den som har missat ett rött.)

Sunes bil var sig inte lik, den hade tappat geisten totalt. Något hade hänt även inuti bilen. Hela ekipaget såg ut att höra hemma i en helt annan tid. Jag tyckte mig höra en röst som kom långt bortifrån. Jag såg mig omkring men inte en själ syntes. Det var Sunes röst: ”Vad var det jag sa, du är för kort i rocken! Du når inte ner till pedalerna. Och du ser inte upp tillräckligt.”

Jag protesterade. Bilen hade stått oanvänd i evigheter. Allt var segt, den var trög att styra, pedalerna bjöd motstånd, växelspaken verkade ogilla att jag rörde den, bromsarna tog när det passade, men bensin slafsade den i sig lika frenetiskt som en törstig ko slafsar i sig vatten.

Van-ägaren och jag bytte papper, sedan gav han sig iväg. Han skulle med flyget, sa han.

En bärgare kom och drog iväg med Sunes ögonsten och jag fick ta bussen hem.

Jag tyckte mig höra hur han hulkade och muttrade och jag svarade: ”Nej, det var ingen förlust att den fick hjälp till skroten. Den var slut, liksom du pappa.”

Äntligen vid målet.

Äntligen? Ingen på sekretariatet vågade tro på det halva löfte vi fått. Egypterna meddelade att de skulle ”analysera frågan”. Ingen på regeringsnivå hade antytt något, men en hög tjänsteman på Turistministeriet skickade ett mejl till Rose och begärde ytterligare information. När hon ringde upp och förklarade att vi skickat allt material som fanns framme fick hon veta att ministern inte varit direkt avvisande. Konferensen kunde kanske öka turistintäkterna. Efter den senaste tidens attacker från extrema grupper – troligen Islamiska Jihad, inspirerade av Muslimska Bröd-raskapet - hade turistströmmen minskat dramatiskt. Kanske kunde konferensen förstärka intrycket av att Mobarak hade läget under kontroll.

Det halva löftet var välkommet. Ledningen för Världskonferensen hade haft tentakler ute i olika väderstreck och undersökt möjligheterna att hålla den på eller i närheten av Sinai berg, i Jerusalem, i Biblioteket i Alexandria, i Rom, i Aten och Istanbul.

Under en tid stod förhoppningarna till Grekland, där helenismens vagga stod. Den grekiska kulturen var en föregångare

till Romarriket och etablerad före judendomen, kristenheten, islam, buddhismen och hinduismen. På grekisk mark skulle konferensen passa som bok i hylla.

Å andra sidan var helenismen en lära på gränsen mellan hedendomen och ateismen, agnostikerna hörde också hemma där.

Sokrates gick och resonerade med sina lärjungar, de gick fredligt och höll sig inte med några våldsideo-logier. Det räckte dock inte, hans resonemang ansågs statsfientliga och därför tvingades han dricka kalken med gift inför sina lärjungar.

Där, på grekisk botten, borde det finnas en grund för en eku-menisk världskonferens, tänkte man i ledningen.

”Visserligen finns den gamla gudaläran delvis kvar i den grekisk ortodoxa kyrkan, den som har levt vidare i Grekland och Ryssland. Men de har lämnat hedendomen, Zeus, Olympos, och de andra hel- och halvgudarna. I stort lever de i fred med kristna, judar och muslimer.

I Grekland finns dock allvarliga hot av annat slag. Ett är jordbävningarna, som alltid skapar oro i området. På senare tid har det förekommit terrorhandlingarna och gisslantagningarna, som vi vet väldigt lite om. Sådana händelser tystats ned av regeringen eftersom de påverkar turistnäringen. Det finns en betydande underjordisk politiskt extrem rörelse i landet. Den har sin udd riktad mot EU och USA, alltså mot panpolitiska strävanden. Dessa grupper menar att EU vill styra allt i detalj inom sin region, USA vill, sina egna syften trogna, dominera andra län-

der, stora som små.

‘Vad som är bra för oss, är bra för världen, som president George W Bush formulerade doktrinen. ‘Gud står bakom Amerika. (God is behind Amerika´.)

Den åsikten delas inte av de autonoma grupperna i Grekland.”

Det var Astor Emanuelsson som stod för den rapporten eller analysen. Han kom från Sida och hade anställts som biträdande projektledare. Emanuelsson var 32 år och det retade mig till en början till ursinne. Varför gick de förbi mig? Min roll var alltså fortfarande att dokumentera.

Efter tid ändrade jag dock inställning. Astor var ”en glad skit”. Han var berest, språkkunnig och hade fungerat som projektledare på olika håll i världen. Han skulle bli ett bra komplement till Rose.

När han några dagar senare kunde meddela att vi var välkomna till Kairo för att ta en titt på ett område på Sinaihalvön blev uppslutningen kring honom total. Astors bror arbetade nämligen på ett svenskt företag i Kairo och hade goda kontakter med tjänstemän i regeringskansliet. Även om det inte var utsagt var det uppenbart för alla på sekretariatet att det haft betydelse för frågan. Kanske hade de äntligen en plats att bygga konferensen på. Ovissheten om det skulle bli något av Roses storstilade plan hade satt prägel på alla. Nu kändes det som om man äntligen var på väg. Ett hoppfullt lugn spreds i vår lilla grupp. Den fientliga stämning som rått var som bortblåst. Till och med Azet

gick och nynnade på en melodi.

Rose, Astor och universitetsstyrelsens vice ordförande reste till Kairo och återkom efter fyra dagar, mycket hoppfulla.

Tre dagar efter hemkomsten kom beskedet från Turistministeriet: ”Regeringen har beslutat att välkomna projektet Den Ekumeniska Världskonferensen. Alla kontakter sker genom oss.”

”Hurra”, ropade jag högt till allas förvåning. I vanliga fall jag inte en sådan person som utbrister i höga rop.

Roses ökendröm.

I drömmen avslöjade Rose vad hon inte visade i vaket tillstånd. Hon gav mig en kassett och sa: ”Ingen vet hur det här slutar. Drömmen kanske kan förklara ett och annat.”

Vad hon menade fick jag inte tillfälle att fråga, hon var redan på väg till en väntande bil. Jag beslöt mig för att skriva ut och redigera direkt. Hon var numer ofta okoncentrerad och mindre kritisk än tidigare. Så hade det blivit underhand, hon var alltid på väg, inte synbart stressad men alltmer spänd och med tankarna på annat håll. Det fanns sällan tid för stillsamma resomang. Hennes anspänning gick igen i drömmarna. Den ytttrade sig bland annat i upprepningar, något som irriterade en ordningsman som mig. Jag ansåg mig ha rätt att formulera om här och var. Kassetterna fanns i säkert förvar i den händelse hon eller någon annan ville fördjupa sig i dem efteråt...

”Hon drömde att hon var havande och att hon bar på ett lamm. En natt födde hon och på morgonen vandrade hon, till en början med lammet i famnen. Senare gick de långsamt ut genom stadsporten, hon några steg före. Tidiga vandrare, mest

vattenhämterskor, neg för henne som för ett helgon. Hon såg så ren och oskyldig och skyddslös ut med lammet som enda sällskap.

Från mun till mun, snabbare än vinden, spreds nyheten om det udda sällskapet. Man frågade sig: Varför vandrar hon ensam med ett lamm? I vilket ärende går hon?

Rädslan spred sig.

Hon gick i sex dagar, från stad till stad, och tycktes intressera sig för hur folk åt, drack och levde.

Vid varje stadspport möttes hon av en delegation som förde henne till borgmästarens hus. Hon hälsades som en vördad gäst, fick att äta och dricka och lammet fick vad det behövde. Borgmästarna försäkrade att alla gjorde sitt bästa för att leva efter Guds lagar, trots att hon inte nämnt Guds namn. Tolkningarna kan vara svåra, men vi gör vad vi förmår för att leva på det rätta sättet, förklarade borgmästarna som om de bad om tillgift. Rådsmedlemmarna nickade instämmande.

Sedan borgmästarna kommit med dessa försäkringar ställde de intrikata frågor och hon besvarade dem med egna frågor och med liknelser som efteråt blev föremål för djupsinniga tolkningar.

Proceduren var den samma vart hon kom.

Medan hon togs emot av borgmästaren samlades människor på torget utanför. De stod tysta, undergivna och undrande. Borgmästarna, som visste hur snabbt stämningar kunde svänga om en karismatisk ledare rörde om i folks sinnen, förklarade att de var måna om hennes säkerhet. En natt kunde de hysa henne, se-

dan var det är säkrast för henne att gå vidare. Hans folk skulle skydda henne ända fram till gränsen.

Vad hon inte fick veta var att där, på annans mark, skulle hon en dag dräpas så att hon inte skulle kunna återvända och rapportera hur man tolkade Hans ord. Deras tolkning av Guds vilja kunde vara fel. Kanske byggde de sin tro på gamla stofila bilder och berättelser.

Kanske följde de inte skriftens bud; kanske begränsade de invånarnas tankefrihet, sög ut dem genom att ge dem låg lön, undermåliga bostäder och usel mat; ödelade deras fria vilja; hindrade deras utveckling till tänkande varelser; hämmade deras önskan att kunna stå fria från klaner och andra sociala och ekonomiska, religiösa bindningar som gjorde dem ofria, även i tanken. Som förvandlade dem från fria individer till fångar i hotfull massrörelse.

Hennes svar på deras frågor hade uppenbarat att hon hade en vision om hur man borde leva och de anade att de inte levde enligt den. När hon gått uppstod en hetsig diskussion i Rådet. Frågor ställdes med hetta.

Vem var hon?

Vad var det för symboler som omgav henne, i luften, på marken, i vattnet? Vad menades egentligen med lammet?

Hur kunde en så vacker kvinna ha en så stark utstrålning?

Hur skulle de behändigt bli av med henne utan att drabbas av Guds vrede?

Meningar fördes fram. Innebörden var klar. Hon skapade

oro. Det är farligt för henne att färdas som hon gjorde, utan något annat sällskap än lammet.

Hon förleder, drar våra tankar från det som är väsentligt. Folk blir ursinniga när deras tro ifrågasätts.

Oskyldigt folk, särskilt kvinnor, bör hållas på avstånd från henne. Hon är en förledare. Hon väcker oron inom dem.

Hon borde dölja mer av sin kropp. Så som hon är klädd och så ogenerad som hon går vägen fram uppväcker hon sådana tankar att de i anden svaga inte kan kontrollera sig. Om någon förgår sig mot henne kan Hans vrede drabba oss alla.

Hon borde aldrig ha fått lämna Honom.

Hon borde ha avvisats vid porten i stället för att bli mottagen som en ärad gäst.

Hon uppväcker det sämsta hos oss.

Hon misstror oss.

Hon talar i gåtor. Som profeter. Finns det något dolt i detta, att vi inte förstår? Hon bör inte få rapportera vad hon inte förstår. Hon kan tolka oss fel. Tydde inte vissa svar på det?

Endast vi kan avgöra hur vi skall bete oss. Vi har rätt att välja vår väg. Vi har traditioner som sträcker sig långt tillbaka. Vi har urkunder som kan tolkas olika. Ingen får ta ifrån oss vår tolkningsrätt. Vi kan inte riskera att hon inte fullt ut förstår våra heliga önskningar och våra handlingar. Hon uppträdde som om hon hade en plan för besöket, hon ville helt enkelt se hur vi lever. En kortväxt man med stålbågade runda glasögon, och en svart nosgrimma av väl ansat skägg, stod blundande och

onanerade innanför sin dishdasha och talade: Hon får oss att åtrå henne. Så får inte ett sändebud bete sig. Hon kan få för sig att vi lever våra liv på fel sätt.

Hon kan ha sett hur vi samlas i stora skaror, och hon har sett hur de lägsta bland oss blir så berörda av vad de ser att de bryter sig loss ur massan, kastar farliga saker omkring sig, kastar sig över andra, låter sig förvandlas till tanklösa varelser. Hon kan missförstå vad hon sett.

Somliga dunkar huvudet i väggen när de ber... för att tankarna ska kännas. Andra ber fem gånger om dagen, vända mot Mecka. Hon kan missförstå våra urgamla heliga riter!

Vi draperar våra kvinnor, så att de icke ska fresta andra män. Som kvinna kan hon missförstå detta.

Vi slaktar våra djur enligt vår tradition. Vad förstår hon av det? Vi har alltid gjort så.

Vi låter stena den kvinna som har begått hor, hugger händer av tjuvar. Förstår hon varför?

Om vi tvagar oss, kryper på knä, överlämnar oss åt det heliga som tagit hem i oss, förstår hon varför?

Hon ska inte komma och döma oss. Om hon rapporterar...

Guds vrede är fruktansvärd. Vi kan drabbas av de tio hemsökelseerna, liksom egyptierna gjorde.

De frågor hon ställt hade oroat dem:

Bor ni inte alla i samma land? Jag ser hur de rika och era ledare bor i palats, omgärdade av höga murar, avskilda från folket, som bor i torftigt utrustade hus.

Varför bygger ni tempel, synagogor och moskéer när byns invånare varken har rent vatten, ordentligt avlopp, värme eller en inkomst att leva på? Varför får ert folk inte lära sig att läsa och skriva och tänka fritt?

Varför dessa gyllene byggnader när de arma fryser och lider och lämnas utan hjälp då de blir sjuka? Varför förtrycks kvinnor och andra försvarslösa?

Allmosor hjälper dem endast för dagen.

Hur kan ni tillåta att somliga lever som kungar och andra på allmosor?

De svar hon fått vad dessa:

Genom skillnaden stimuleras folk att anstränga sig. De som vill hålla till på den lägsta trappstenen ger vi rätten att hållas där. Vi ger dem allmosor så att de kan överleva. Det är mer än vi behöver, därför att den som inte arbetar i sitt anletes svett har ingen rätt att äta. Äter hon ändå, gör hon det på annans ansträngning.

Alltsammans, de många mötena, frågorna, de inställsamma svaren, allt tumlade runt osorterat i hennes huvud. På morgonen, innan någon hunnit tvaga sig, och inlett sina riter lät hon handen smeka den ludna pälsen på lammet, som genast stod upp, berett att följa henne. Så hade det varit i sex dagar. På den sjunde talade hon som vanligt till lammet för att få ordning på sina tankar. Tillsammans gick de på en stig, upp för en sluttning, för att gå igenom en ravin, till landet på andra sidan. Då hon såg ditupp upptäckte hon något som fick henne att stanna och kalla

på lammet som gick efter henne.

Bakom de stora stenblocken skymtade huvuden. Genast visste hon vad som väntade. Hon fortsatte oförfärad. När hon kommit upp ett stycke kom den första stenen. Den susade förbi hennes huvud, men dödade lammet.

I samma stund vaknade jag.”

...

Jag var generad. Beskrivningen av den runkande araben i dishdashan passade obehagligt exakt in på en mig. Hon hade alltså inte sovit den morgonen när jag stod och betraktade henne liggande naken i sängen! För den händelse forskare i framtiden skulle se likheter mellan projektets dokumentalist och en viss arab beslöt jag att byta ut några ord i hennes text ändrade jag till: ”En högrest, svartmuskig, skäggig arab stod blundande och onanerade innanför sin dishdasha...”

van Arndré tar över.

Rose och Astor upprättade ett sekretariat på hotell Luxor i Kairo. Azet flög tillsammans med Lucia från Göteborg och installerade sig på samma hotell. Lucia berättade i förtroende för Rose att Giovanni var otrogen och att hon ville lämna honom. Trodde Rose att jag och hon skulle kunna passa ihop? Rose hade haft svårt att hålla sig för skratt, hon trodde sig känna mig och frågade: ”Har ni haft nåt ihop, du och Gideon?”

Lucia slog ifrån sig, vi hade inte ens kramats, än mindre delat på en kyss anförtrodde hon Rose på sin underliga svenska. ”Men han var ju så söt, Gideon. Och duktig: allt kan han. Och han bor ensam i en lägenhet.” Om allt gick som Lucia hoppades skulle hon kunna flytta dit. På så sätt skulle Giovanni få känna av hur det var att bli ”dragen i näsan”.

”Förhasta bara dej inte. Gideon vill inte gärna bli styrd av någon. Ge honom lite tid...”, påstod Rose att hon sagt.

Hotellet kunde endast erbjuda ett stort rum för projektet och där skulle alla trådar samlas. Till en början gick allt friktionsfritt. Vice projektledaren Astor var tvingad att resa till Nairobi

för att medla i en konflikt som uppstått i ett projekt som han arbetat med ett års tid och var försvunnen. Rose arbetade nästan dygnet runt för att hålla tidplanen. Vi andra försökte hålla hennes takt. Viss osäkerhet dock hade uppstått sedan Sida, som av regeringen fått uppdraget att ytterst ansvara för projektet, fått överlämna ledningen till EU, den störste bidragsgivaren. EU skulle därmed formellt stå ansvarig och utse ordförande för Ledningsgruppen. Vem hade nu ansvaret: projektledaren Rose eller Ledningsgruppens ordförande? Medan detta orosmoln svävade över oss arbetade vi vidare efter de planer som gjorts upp och som gång på gång granskats i olika instanser.

Azet fick för första gången fullt ut användning för sina språkkunskaper och överlät generöst allt mer till Lucia. Jag fick mag-sjuka. Jag var övertygad om att det var vattnet jag inte tålde. Jag borstade tänderna i kranvattnet och kanske hade jag omedvetet svält några droppar. Vissa dagar kunde jag inte ens ta mig ur sängen. Lucia försåg mig dock med kylda vattenflaskor och lite mat.

Stämningen var trots detta god och förhoppningarna om en lyckad kongress präglade alla i teamet. Allt gick emellertid över styr då Rose inbjöds till New York för ett möte. Ledningsgruppens ordförande, Thomas van Arndré, dök oväntat upp och förklarade att han övertog ansvaret med omedelbar verkan. Jag låg utslagen i sängen och kunde inte försvara Rose.

van Arndré gav Azet i uppdrag att kalla medlemmarna i Delegationen till ett krismöte. (Delegationen bestod av företrä-

dare för de tre religioner som skulle mötas för att diskutera fredlig samexistens.)

Jag tog mig ner, blek och svag i benen, och försökte tala honom tillrätta. van Arndré såg nedlåtande på mig och viftade med handen: stick!

”Du måste tala med Rose först av allt”, skrek jag i min förtvivlan. Jag hade fått rapport via Lucia och hade sökt Rose utan framgång.

van Arndree tittade ner på mig och viftade på nytt med högerhanden, som om han väntade sig att jag skulle försvinna med vinddraget. ”Jag kan inte förstå hur hon kan arbeta med sådana dumhuvuden”, sa han och fnös. Förstod de inte att han omgående måste få fram ett program, en dagordning, inför mötet med Delegationen, en så enkel sak skulle väl inte han ens behöva syssla med. Efter ha utdelat denna order försvann han för att äta lunch.

Lucia kom med något (Lactiplus, tror jag att det hette) som äntligen hjälpte mig på fötter och övertalade mina kamrater att inte utföra något arbete med mindre än att van Arndré talat med Rose och hon med oss. ”Jag har inget förtroende för van Arndré”, sa jag med skärpa.

Under tiden jag legat sjuk hade Lucia fått veta att van Arndré misslyckats i sitt försök att bli återvald. Han hade lämnat sitt parti och agerat som politisk vilde under ett års tid i Bryssel. Nu var den tiden över och hans mandat var egentligen slut. Det visade sig därtill att ledamöterna i delegationen hade annat på sina

program än åka till Kairo för att delta i ett möte som inte ens var förberett med en dagordning. Endast fyra personer förklarade att de hade möjlighet att komma, dock under förutsättning att Delegationen blev fulltalig. Azet rapporterade att delegaterna undrade vart Rose hade tagit vägen. De hade uppfattningen att hon och den biträdande projektledaren hade allt under kontroll. Något akut möte krävdes således inte, särskilt inte som projektledarna inte stod bakom kallelsen.

I denna kritiska stund fick jag äntligen kontakt med Rose. Hon förklarade att även hon varit utslagen av magsjuka och blivit liggande, nästan medvetslös. Nu höll hon i alla fall på tillfriskna. Mötet hade varit ”så där” berättade hon. Allt var osäkert. För första gången sedan vi inledde vårt samarbete kände jag mig jämbördig med henne. (Hon kunde också bli sjuk och känna sig allmänt visnen... vid andra tillfällen än då hon misslyckats med sina kärleksaffärer.) Hon lät ynkelig och fick inte fram ett enda skratt, trots att jag beskrev van Arndree på ett sätt så att hon normalt skulle ha blivit upplivad. Holländaren var en dålig kopia av prosektorn, sa jag. Prosektorn hade i alla fall visat att han hade ett gott hjärta, något sådant tycktes inte van Arndree ha. ”Men”, fortsatte jag, ”det kan också vara så att han är desperat efter förlusten på hemmaplan. Det måste vara fruktansvärt för en politiker att förlora sin ställning och sin ekonomiska trygghet. Tänk dig själv: ena dagen får man allt man kan begära. Nästa är allt över och man får klara sig själv.”

”Du är klok så det förslår, Gideon. I dag ska jag i vart fall

sätt mig på planet och resa till er.”

Rose kom och installerades på sitt rum. Hon kallade upp van Arndree och de andra och ville ha en rapport. van Arndree meddelade att om hon ville tala med honom fick hon komma till sekretariatet.

Det blev början till slutet för van Arndrees karriär som ordförande för ledningsgruppen. Rose ringde till Bryssel och krävde att van Arndree skulle ut ur projektet - omgående!

Efter två timmar knackade han på Roses dörr och inledde en urladdning som kunde ha pågått länge om inte jag ställt mig framför honom och rutit: ”UT! ser du inte att hon är sjuk?”

van Arndree blinkade till, tittade demonstrativt ner och fick som av en händelse syn på mig, Gideon Krumhede, och tappade målföret. Något långt där nere hade tilltalat honom, nästan ohövligt.

Azet och Lucia hade kommit in i Roses rum och om van Arndree tänkt bära hand på mig kunde allt sluta med en präktig skandal.

Han stod och övervägde ett ögonblick, vinglade till som om han höll på att förlora balansen och tog sedan till orda med gråtmild röst.

”Du har inte uppträtt juste mot mig, Rose”, sa han och verkade ha mer på hjärtat.

”Ut, röt jag!”

Jag öppnade dörren och lämnade honom fri passage.

I dörröppningen vände van Arndré sig om och stirrade stumt på oss. Ett ögonblick formades hans ansikte till en grimas. Kanske övervägde han om han borde göra något för att sätta mig på plats. Hans ansikte var mörkrosa och uppsvullet, under ögonen hängde huden i tunga veck, ögonvitorna var rödsprängda. Den blanka hjässan lystes upp av lamporna i korridor-ens tak. Var det det dåliga ljuset i dörröppningen som förändrat hans ansikte? Nog såg han fräschare ut när han först dök upp!

Nu...såg det inte ut som om han övervägde att be om ursäkt för att börja om från noll? Att han var en man med problem var uppenbart. Aznür sa efteråt att han som vanligt stank av gammal fylla. (Jag hade väl varit för upprörd för att känna någon odör.)

När van Arndré gått, och jag stängt dörren, kastade sig Lucia om min hals: ”Gideon, du är som ett riktigt hjälte.”

”Ge honom en kyss från mej”, ropade Rose från sängen och skrattade nästan som i forna dagar.

”Nej, vi klarar oss inte om fler blir sjuka”, vädjade Azet på skämt och försökte gå emellan.

Men Lucia hejdade sig inte.

Med Rose på berget.

Inte bara berget steg, även mitt blodtryck. Rose har långa ben och hon travade iväg på dem, hela tiden före och det irriterade mig. Som man borde jag gå först! ”Kvinnor ska bara gå först i branta trappor och djup snö”, sa alltid min far när han var på skämthumor och jag delar den meningen, nästan på allvar.

Allt hon sa retade mig. För sent har jag upptäckt att hon är en totalt självfixerad typ. När tänker hon på mig? Jag har alltid ställt upp för henne! Nämn någon annan som gjort det, uppmanade jag mig själv. Jag kunde inte komma på någon. (Allbiin hade stöttat henne, men nu var han i USA och hade annat för sig.)

Visserligen hade jag då och då hatat Rose tidigare. Men det gick snabbt över. När hon upptäckte att jag var sur la hon armen om mig och gav mig en björnkram. Då mjuknade jag och allt var glömt.

Ibland gav hon sig iväg och vi sågs inte på flera dagar. Då växte min känsla av att vara övergiven och jag såg henne som en bekräftelse på mina föreställningar om hur folk i övre medelklassen levde. De tar för sig på andras bekostnad. Rose växte

upp i en internationell miljö. I den håller man sina egna värderingar strax under ytan. Deras egentliga åsikter döljs av en ridå av tolerans. De håller sig undan från allt som kan konfrontera dem med obehagligheter. De har goda inkomster, kan flera språk och flyter in i vilket sällskap de än hamnar. Deras förflyttningar är väl förberedda, de känner folk i olika positioner överallt och behöver aldrig känna sig övergivna. De har sin adressbok, ringer ett samtal, får en adress och så är allt ordnat. Ett flygplan eller en bil förflyttar dem snabbt dit de önskar komma för en träff, en drink eller ett helgbesök. De kan alla giltiga koder som krävs för ett cocktailsamtal. De har några förtroliga vänner som de kan tala allvar med. Roses far hade klättrat högt i den internationella hierarkin och skulle väl ha fortsatt den resan om han inte drabbats av det skändliga: stroke. Vem vill umgås med en strokedrabbad i familj? Nu bodde de bortglömda i södra Frankrike, i Antibes.

Genom Rose vet jag att de har hade de bott där av och till, ibland under långa perioder i avvaktan på att han skulle tillträda en ny post någonstans. De talar franska och har lätt att få tjänstefolk, även om en del är så odugliga att de inte kan använda ens under uppsägningstiden. Villan de hyr är inte särskilt stor, men bekväm. Roses far, Patric, trivs med klimatet, säkert ska han repa sig, det är Annica, Roses temperamentfulla moder, övertygad om. En så begåvad man som Patric kan aldrig nöja sig med att bli utslagen av en så banal sak som stroke. Stroke är som i tennis, påstår hon. Man förlorar ett set men kommer tillbaka

med en ny stark serve.

Så detta med Gabriels död. De hade inte haft tillfälle att sörja honom tidigare, nu, med Patrics stroke i Antibes, blev sonens bortgång ett exempel på hur ohyggligt orättvist allt var. Det var så mycket som hade drabbat dem. Det var motgångar som de inte haft tid att fundera över. Nu föll allt över henne på en gång. Annica blev sprängfull av förtvivlan. Hon gav efter, hennes vrål fyllde hemmet och fick det att skälva som om det drabbats av ett jordskalv.

Hon skrek så illa att Patric hade hukat som om han utsatts för misshandel. Sedan sjönk han in i ett tillstånd som hon helst inte ville beskriva, så illa var det. Nu fanns det inte längre någon möjlighet att streta emot stroke, hade Annica sagt till Rose, som i sin tur – gråtande – refererade samtalen med modern för mig. Det enda som livade upp Patric numer var musik av Mozart. Olidligt högt ville han ha den. När han lyssnade rörde sig något inuti honom, han satt och lullade som en imbecill och vaggade några takter efter musikens rytm.

Annica ringde ofta och svor åt Rose: Varför i helvete tog hon sig inte tid att komma ner och hjälpa till med fadern. Hon – Annica - kunde inte orka hur länge som helst. Hon kände hur hon successivt bröts ner, hennes värld föll samman. Hon var ensam i hela världen: familjen Hartley, som de haft så god kontakt med, hade flyttat till London, han trivdes inte med överksamheten på Rivieran. Och den gamle surdegen Butterick hade dött knall och fall. Änkan dog mindre än en vecka senare,

innan de hann begrava Mr Butterick. Nu skulle en rik ryss flytta in i Hartleys hus – ”Fy fan! En oligark, en jävel som varit parti-sekreterare i nåt distrikt utanför Moskva, före Sovjets fall. Dom är ta mig fan som sossarna hemma. Dom flyr från sina egna idéer och blir springpojkar åt sina forna motståndare – kapitalisterna!”

Annica drog sig inte för att svära i sin förtvivlan. ”Fy fan – att behöva bo granne med en kommunist som konverterat till kapitalism”, hade hon gastat. ”Den jäveln har tre stora grand danois springande lösa i trädgården. Om de kommer in i vår trädgård sliter de mig i stycken. Jag måste be Delly hämta salladen i mitt lilla land, det enda vettiga jag sysslar med... jag vågar inte gå dit.”

Jag kunde inte visa mitt deltagande på annat sätt än genom att nicka och se bedrövad ut: visst, det var för jävligt att en del drabbades så.

När dörren stod öppen hörde jag hur Rose försökte få sin mor på gott humör: ”Hur är vädret där nere, mamma?” Det var tydligen drägligt för det mesta, men ibland var det ”awful”.

Rose försökte visa förståelse. ”Pity mamma, men kan du inte göra en sväng med bilen?”

Nej, det var inget bra förslag: åka ensam på vägarna, vad skulle det tjäna till? Jag hörde hur Rose försökte med andra förslag, med lika liten framgång. Jag förstod senare att modern inte vill ha några förslag på sysselsättning, hon ville ha medkännande från dottern. Helst skulle Rose sätta sig på nästa plan och

resa ner, Annica skulle betala.

När dessa excesser pågick smög jag mig till dörren och stängde den diskret, jag ville inte höra på de rikas elände, jag hade nog för egen del. Det räckte att Sune på den tiden ringde och berättade hur illa han hade det. Tabletterna för hjärtat var snart slut, och han kunde inte få kontakt ”med läkarjäveln” för ett nytt recept, korsordet gick inte ut, den svåra sodokun i GP klarade han inte av. Bertil och Asta hade tagit en ospecificerad resa till Kreta och han hade ”inte en käft” att resonera med. Det räckte med Sune för min del. Jag visste att snart skulle Rose komma in till mig och referera samtalet med modern, ord för ord, och beskärma sig över hur hon blivit avvisad. Ibland kunde hon gråta en skvätt... och plötsligt skratta åt sig själv och återvända på gott humör till sitt rum.

När jag inte orkade höra på medelklassens eländiga liv passade jag på att göra ett ärende ut på stan. Det var alltid något jag behövde, låna en bok, slå i ett uppslagsverk, dra några stora kopior eller köpa en ny penna med tunt stift, en som jag skulle kunna göra eleganta rättelser med. I sådana stunder kunde jag ställa obehagliga frågor till mig själv: Har jag utträttat något? Har jag ens försökt? Har jag älskat tillräckligt? Har jag hjälpt en medmänniska?

Det finns stunder då jag ångrar att jag inte hoppade...

Samarbetet med Rose har inneburit en förändring, en solglimt i min grå vardag. Min tanke var att jag kanske – med hennes bi-

stånd – äntligen skulle kunna befria mig från min olust. Kanske kunde hon tända en härlig brasa inom mig! Kanske kunde hon trolle bort dissonanserna och mana fram vad som behövs för att också jag ska få uppleva något som kan liknas vid djup inre tillfredsställelse.

Jag såg upp. Rose var långt framför mig. Solen gick vidare på sin eviga resa västerut. Jag bländades, det starka ljuset lyste upp mitt inre och plötsligt fick jag för mig att allt skulle kunna bli bättre, även om den här dagen hade börjat som många andra.

På vägen hit ut gick det förvånansvärt smidigt, trots att bilar välldes fram i alla filer. Det var något att glädjas åt. Chauffören körde som om han njöt av att hitta luckor i flödet.

Utan förvarning dök ett par meningar jag läst för längesen upp.

När jag inte hade något att förlora fick jag allt. När jag slutade oroa mig fann jag mig själv. När jag fick smaka på förödmjukelsen stod jag faktiskt pall och fortsatte min vandring. Då förstod jag att jag var fri att välja mitt öde.

Moln drog fram och dämpade ljuset från solen, lika snabbt jagades de bort av en osynlig stormby. Strålarna föll rakt ner på mig, fyllde mig med ljuv värme. Det fanns en symbolik i detta. Jag fick lust att ta fram min mobil för att berätta för Lucia.

”Drömmer du?”

Rose väntade ett stycke ovanför mig. Omedvetet hade jag

stannat upp medan tänkte på Patric, Sune och Annica. Jag vinkade, fortsätt, jag kommer.

Det var bara fyra dagar kvar till invigningen när Rose fick för sig att hon borde ha varit på berget, Sinai berg, som fått så stor roll i de gamla berättelserna. Därifrån skulle hon kunna se hur folk arbetade på kongressområdet för att allt skulle bli klart i tid. Hon påstod att hon skulle se allt klarare uppifrån. Dessutom skulle hon få uppleva synen av ett tidlöst företag.

”Uppifrån måste alltsammans se ut precis så man föreställer sig att det sett ut för tusentals år sedan när folk byggde något tillsammans, till exempel på Faraonernas tid.”

När denna idé hade fått fäste i hennes huvud gick den före allt annat och det retade mig oerhört att hon utgick ifrån att jag skulle vara intresserad av att klättra upp på ett berg i outhärdlig hetta. Om det varit så angeläget att gå upp för berget kunde hon väl ha lagt in det i programmet mycket tidigare. Om jag sett den punkten på programmet skulle jag ha lagt mig sjuk i någon åkomma, jag är bra på att spela sjuk när det behövs.

Dessutom har jag aldrig varit begeistrad i att klättra upp för berg, än mindre för ett där vissa områden var täckta med sand som emellanåt rinner undan så att foten aldrig får riktigt fäste. Vad ska det tjäna till förresten? Om hon uppifrån ser något som hon anser bör ändras så är det för sent. Alla har intagit sina platser lika allvarsmättat som om det varit inför ett militärt slag. Inte ens Rose skulle ha framgång om hon fick för sig att flytta något. Den ende som skulle kunna åstadkomma en förändring

var Astor Emanuelsson. Han har en järnvilja och når sina mål med Roses metod, med vänliga ord i lättsamma tonfall och leenden. Om han var i farten kunde vi inte se, vi skulle inte kunnat se särskilt mycket ens om vi haft en kikare med oss. Medan vi fortsatte att streta uppför berättade hon oombedd om sina fjällvandringar, hon hade till och med varit på väg mot K2. Det lät som om det var något extra. Jag hade läst om K2 men glömt vad det var för märkvärdigt med den bergknallen. Av något skäl kom hon aldrig dit, något kom emellan. Jag struntade i att höra på, jag hade fullt upp med mina egna tankar och med att se mig för så att jag inte trampade fel, föll och bröt något ben.

Medan vi stretade vidare blev jag allt mer irriterad på henne. Hon ordnade med allt. När jag kom med invändningar lyssnade hon inte, framförallt inte under de senaste dagarna. Projektledningen ville inte släppa iväg henne ensam. Minst en person - en man - skulle följa henne. Att de båda projektledarna skulle få gå tillsammans var otänkbart av säkerhetsskäl.

Efter stor tvekan gick säkerhetschefen med på att jag skulle hålla henne sällskap. För säkerhet skull – gissa varför, frågade jag mig själv - följde två beväpnade vakter efter på avstånd. De skulle ingripa om så behövdes. Rose sa att hon förstod och gav sig av med mig i släptåg. Jag retade mig på att hon var förberedd för att gå i berg. Hon hade de rätta kläderna i sitt bagage; praktiska sandaler, nickers, en t-shirt och en nätt vindjacka - medan jag fick gå i ett par lånade skor, jeans, jacka och en t-shirt som bar de löjliga bokstäverna DEVK. Om de hade stått för en eng-

elsk översättning hade det varit begripligt. Vem här nere begrep att de stod för Den Ekumeniska Världskongressen?

DEVK-tröjorna var ett av prosektorns påhitt. Ingen ville köpa dem, inte ens femtio kronor under inköpspris. Jag hade förbarmat mig över en hel hög, märkta med s, för small. Kvalitén var acceptabel, inte mer. Troligen hade prosektorn någon privat kontakt som fått uppdraget att leverera tröjorna. Offerter struntade han i, det tog bara tid, ansåg han. Förmodligen gjorde Emin en hacka själv också. Dyra var de i vart fall. Till och med Azet hade kommenterat den saken. Annars var inte hon den som höll igen på kostnader. Hon hade till exempel begärt att få köpa en helt ny garderob på projektets bekostnad inför resan till Kairo.

Rose var välklädd och som vanligt elegant, medan jag såg ut som om jag rusat in i en överskottsbutik och ryckt åt mig något i största hast. Hade inte skorna jag fått låna likheter med militärdojor? Troligen rätt tänkt av den som ordnat lånet, men de såg löjligt bastanta ut för den som jämförde mina skor med hennes sandaler. Tunga var de också. Rose hade vingar under sina fötter, hon flög uppåt, som en gudinna. Jag fick ta i för att lyfta skorna och föra dem i ny position, den ena efter den andra. Helvetets jävlar! svor jag obetänksamt på vägen upp för det heliga berget. Jag hade försökt definiera vad det var som gjorde Rose så framgångsrik och kommit fram till att hon tillhörde paradisfolket: de välutbildade, vackra, dem som har stöd och goda kontakter i en välbärgad medel- eller överklass. Deras väg kantas av människor som själva har kommit upp på vägen till

Paradiset och som gärna ger en hjälpande hand till den som de bedömer kan passa in där på grund av att de begåvats med en sällskaplig natur, kan koderna, var stilfulla, ättsamma, hade stundom karaktär, och kunde balansera där uppe utan allt för stora åtbörder. Sådan var Rose.

Vi hade fått skjuts fram, sedan var det bara att gå. Hon ville absolut se hur det tog sig ut, det berg som Moses kanske hade vandrat på. Kanske var det här han fick stentavlorna. Det fanns visst ett par olika höjder som utpekades som Sinai berg. Det var högst osannolikt att vi befann oss på rätt plats. För säkerhets skull frågade vi inte. Vem skulle kunna svara förresten? Visserligen blev de bibliska personerna förskräckligt gamla – men mer är tusen år hade i ingen blivit, i vart fall ingen som blivit nämnd i bibeln. Det fanns med andra ord inga vittnen att fråga. Och höjderna såg ungefär lika dana ut.

För mig spelade det just då ingen roll om det var rätt berg. Landskapet såg ut som en jättelik, misskött sandhög, med gropar efter diverse ingrepp, kanske sandslott som raserats. Alla visste att kriget hade rasat i öknen. På vägen till kongressplatsen passerade vi vrak efter bepansrade, sönderskjutna fordon. Det israeliska flyget hade slagit ut dem med sina raketer. När vi slog oss ner för att dricka vatten och vila en stund halade Rose fram en bunt papper ur sin nätta ryggsäck, vek ut dem och läste:

”Andra Moseboken, kap 19, Vers 11:

Och må de hålla sig redo i övermorgon; ty då skall Herren stiga ned på Sinai berg inför allt folkets ögon.

Och du skall märka ut en gräns för folket runt omkring och säga: Tagen er tillvara för att stiga upp på berget eller komma vid dess fot. Var och en som kommer vid berget skall straffas med döden; men ingen hand må komma vid honom, utan han skall stenas eller skjutas ihjäl. Evad det är djur eller människa, skall en sådan mista livet. När jubelhornet ljuder med utdragen ton, då må de stiga upp på berget.

Och Mose steg ned från berget och helgade folket, och de tvådde sina kläder. Och han sade till folket: Hållen er redo till i övermorgon; och ingen komme vid en kvinna.

På tredje dagen, när det blivit morgon, begynte det dundra och blixtra och en tung molnsky kom över berget, och ett mycket starkt basunljud hördes; och allt folket i lägret bävade.

Men Mose förde folket ut ur lägret, Gud till mötes; och de ställde sig nedanför berget.

Och hela Sinai berg höljdes i rök, vid det att Herren kom ned därpå i eld; och en rök steg upp därifrån, lik röken från en smältugn, och hela berget bävade storligen.

Och basunljudet blev allt starkare och starkare. Mose talade, och Gud svarade honom med hög röst.

Och Herren steg ned på Sinai berg, på toppen av berget, och Herren kallade Mose upp till bergets topp; då steg Mose ditupp.

Och Herren sade till Mose: Stig ned och varna folket, så att de icke tränga sig fram för att se Herren, ty då skola många av

dem falla.

Jämväl prästerna, som nalkas Herren, skola helga sig, för att herren icke må låta dem drabbas av fördärv.

Men Mose svarade Herren: Folket kan icke stiga upp på Sinai berg, ty du har själv varnat oss och sagt att jag skulle märka ut en gräns omkring berget och helga det. Aron med dig. Men prästerna och folket må icke tränga sig upp till Herren, på det att han icke må låta dem drabbas av fördärv.

Och Mose steg ned till folket och sade dem detta.”

”Det räcker”, avbröt jag ilsket. ”Låt oss vila tysta en stund.”

”Tycker du att jag pratar för mycket”, kvittrade Rose.

”Ja.”

Hon fortsatte att läsa lågt för sig själv. Efter en stund sa hon muntert: ”Hör här vad Mose sa: Du skall icke följa hopen i vad ont är.”

Jag teg och såg bort.

När det var dags för lunch kom vakterna med en korg, som de burit på, lämnade den och drog sig tillbaka.

Jag glodde på min chef. Skulle jag få äta utan att bli störd av hennes svada? Medan vi gick pratade hon oavbrutet, trots att jag tydligt visade att jag inte ville höra på. När vi vilade höll hon på som en bandspelare med sådant som vi redan lämnat bakom oss.

Då vi vilat och fortsatte uppåt föreläste hon oombedd om världens religiösa traditioner, om bibliska krig, korsfararnas massakrer och annan slakt i Guds namn. självmordsattackerna

glömde hon givetvis inte. Nu påminde hon om Matteus som skrev att Jesus sa: ”Jag har inte kommit med fred utan med svärd” när han körde månglarna ur templet. Fredsfursten Jesus!” hojtade Rose. ”Herren är en kämpe”. Andra Moseboken. Islamisterna hatar det sekulariserade samhället”, fortsatte hon. ”De lurar de fattiga med Paradiset för att få dem till självmords-attacker. Ändå fördöms självmord i Koranen. Genom att använda retorik kallar de självmördarna för martyrer.”

Varför höll hon på sådär, frågade jag mig ilsket. Hela projektet går ju ut på att mana fram en fredlig samexistens! Vi var överens om allt detta. Allt arbete med kongressen gick ju ut på att hålla tillbaka citat som handlade om våld, tvång och krig. Redan i början av samarbetet var vi överens om att vi skulle framhäva religionen som en moralisk, fredlig vägvisare för mänskligheten. Repeterade hon för sitt tal? Övervägde hon med sig själv om det rätta i att gå förbi de mörka sidorna i religionerna?

Hon kunde väl gå före mig och babbla i så fall så att jag slapp lyssna.

”Femton minuters vila – under tystnad!”, fräste jag.

Hon satt tyst en stund och jag var tacksam för det. Under tiden granskade jag min välgörare. Hade hon inte blivit magrare under de senaste veckorna? Linjerna i ansiktet var stramare, visst var de? Hyn hade blivit grovporig. Blicken var inte lika fräsch som då vi inledde samarbetet. Ögonen, hade de inte blivit kallare och mörkare, hade de inte dragit sig tillbaka in i skallen?

Hon gjorde sig beredd att fortsätta sin högläsning, men jag höjde ett finger: ”Stopp”, sa jag och blängde surt på henne.

Äntligen log hon. Det var ett leende som låg i närheten av hennes gamla leenden.

”Gideon, ta inte allt så himla allvarligt. Jag har inte så många tillfällen att få argumentera, repetera och pröva texter.”

”Ge dig på nån annan då, jag kan inte tillföra något nytt eller komma med några invändningar, vi är alldeles för samkörda. Berätta i stället hur det går med ditt FN-jobb.”

Hon såg ut över landskapet och svarade:

”Oj, det kan dröja. Det är många turer. Jag är väl den siste som får veta något.”

”Men en tjänst där har du fått?”

”Jag har jag i alla fall ett jobb att gå till när Kongressen är över.”

”Väl betalt, gissar jag.”

”Nu går vi en bit igen...”

”Rose!”

När vi trötta, dammiga och besvikna (vandringen hade inte varit särskilt stimulerande för någon av oss, hade vi enats om) lämnade bilen för att gå upp på hotellrummet, och ta en dusch innan middagen, kom detta lika oväntade som ovälkomna rop. Den som ropade befann sig på andra sidan gatan utanför hotellet. En välklädd man tog sig vant fram mellan bilarna, över till vår sida.

”Fan också, vad är det för en dåre?” Jag tog tag i Rose och

försökte dra henne med mig in i vestibulen. Hon gjorde sig fri och stod kvar och väntade in mannen. ”Vad gör du här?” frågade hon när hon såg vem det var. De kramades och Rose presenterade personen som Kristoffer Henell, verksam i New York. Bokförläggare. ”Vi gick i gymnasiet tillsammans.”

”Vi har setts”, sa jag och hälsade motvilligt, sedan ursäktade jag mig: ”Jag måste duscha”, och gick för att hämta nyckeln.

”Kris bjuder på middag klockan åtta”, ropade Rose innan jag hann försvinna in i hissen.

”Helvete”, fräste jag för mig själv. ”Vi har ju en massa frågor som vi måste gå igenom.”

För att demonstrera mitt missnöje infann jag mig en halvtimme för sent i matsalen. Där satt Rose som vanligt fräsch, glad och uppspelt efter en drink. Kristoffer Henell hade bara ögon för Rose och nickade åt mig, sätt dej. Jag satte mig och gjorde inte mycket för att dölja att jag helst velat ligga i sängen. Jag var dödstrött. Jag hade fått skoskav, ont i ryggen och var tvungen att oavbrutet massera högra lårmuskeln. Rose använde sin vanliga taktik för att liva upp mig, hon tog min ena hand mellan sina båda och fångade min blick. ”Håll i dej nu, Gideon.”

”Behövs inte, du håller ju i mej”, sa jag och försökte vara lustig. Henell log. Rose skrattade och var ovanligt uppspelt, kanske var hon lite på lyran.

”Kris har en idé, han erbjuder mig ett furstligt honorar om jag skriver mina memoarer.” Hon skrattade högt och väntade

på en glad signal från sin vän, dokumentalisten Gideon Krumhede, men jag satt förstummad.

”Men jag har svarat att han får vänta minst tio år.”

Jag fick inte fram ett ord.

Henell såg beundrande på Rose: ”Du har ju haft fantastiska framgångar, Rose, och det finns ett enormt intresse för den fråga som du driver, kongressen menar jag. Jag är här för att träffa en förläggare för att köpa rättigheterna till en bok och råkade läsa att du var här. Är det inte fantastiskt! Du lanseras ju som kandidat till ett toppjobb inom FN också. Det är så djävla stort att du nog inte förstår det själv. Jag har ringt min kollega och han är med på det hela, även om han inte verkade fatta hur fantastiskt detta är.”

Henell hämtade andan innan han fortsatte: ”Du har en poäng med den här grejen, jag menar kongressen, den ligger precis rätt i tiden. Vi har alla ett andligt behov och de flesta tycker som du, att det bör gå att samverka fredligt i religiösa frågor. Jag vet att det finns andra som är inne på samma spår, men det är du som person som är intressant, det förstår du nog.”

Rose gav upp ett hjärtligt skratt och pekade på mig: ”Där har du mannen som skriver om kongressen. Han har dokumenterat allt. Han har följt projektet från början. Låt Gideon skriva boken om projektet.” Henell hesiterade och betraktade mig skeptiskt. En bok med en leende Rose på omslaget skulle sälja. Vem skulle satsa pengar på att ens ta en bild av mig? Och - vem skulle köpa en bok av mig?

Efter ett ögonblicks tystnad kom Roses förläggarevän på andra tankar. Kanske var en bok om kongressen något i alla fall, han kanske skulle få ut något av den om Rose vägrade. ”Vad hette du, sa du”, frågade han.

Motvilligt sa jag mitt namn.

Henell kommenterade inte, men jag kunde läsa i hans blick vad han tyckte om idén.

”Låt mig fundera på saken. Nu måste vi beställa”, sa han med ansträngd artighet och övergick till matsedeln.

Mina drömmar.

Varför skulle hon ensam ha favören att få sina drömmar dokumenterade, frågade jag mig en morgon efter en svår natt. Mina drömmar var väl lika mycket värda! Vem skulle kunna hindra mig från att lägga upp en mapp för ”Gideons drömmar”? Vem rotade i mina dokument? Ingen. Alltså fanns där numer en mapp med mitt namn och den morgonen fyllde jag på med en dröm som hade många likheter med andra jag haft under den senaste tiden.

”Den natten drömde jag att jag var på väg mot upprättelse. Jag kröp i ett rör. En bit bort fanns rörets mynning. Ljuset därifrån bländade mig, men inspirerade också och gav mig ny kraft. Jag visste att när jag kröp ut skulle jag mötas av fågelsång, träd dignande under fullmogna frukter, vågor som lekte vid stranden, och högt över alltsammans skulle solen titta ner på mig och värma mig och torka mina blöta kläder.

Det var bara det att luften i röret inte riktigt ville räcka till. Jag fick svårt med andningen. När jag försökte vila sjönk min kropp ner och dämde upp vattnet. Även när jag sträckte armarna

åt sidorna och försökte hålla isär benen så att vattnet skulle kunna passera under mig, steg det ändå framför mig, steg hela tiden och minskade utrymmet för luften som jag så väl behövde. Jag var övertygad om att röret var koniskt. Det blev allt trängre ju närmre ljuset jag kom. Jag försökte göra mig så liten som möjligt och ansträngde mig till det yttersta för att bemästra paniken, försökte sära ännu mer på armar och ben så att vattnet skulle kunna rinna under min kropp medan jag kröp. Hela tiden höll jag blicken stadigt fäst vid tunnelns mynning, som blev allt mindre. Skulle jag kunna tränga mig ut genom den lilla öppningen?

Kanske måste jag ge upp... men inte än! (Den frasen hade jag tagit till mig efter en världsomseglare som fick frågan: ”Tänkte du aldrig på att ge upp, jag menar båten upp och ned i svår storm.” ”Jag har ett valspråk”, sa världsomseglaren: ”Jag måste kanske ge upp... men inte än.”)

I ett desperat ögonblick försökte jag att se bakåt – kanske var det klokt av mig att ta mig tillbaka till den plats där jag kröp in. Men jag kunde inte se bakåt, röret var för trångt. När jag försökte, genom att böja huvudet för att se under kroppen, hamnade huvudet i vattnet och då höll jag på att förlora kontrollen över andningen. Jag fick en hostattack och det dröjde länge innan jag blev av med allt skitigt vatten som trängt in i min luftstrupe.

Jag var fångad. Jag kunde inte ens vila. Varje gång jag försökte dämde jag ofrivilligt upp vattnet: jag måste fortsätta. Jag insåg att om jag förlorade lugnet skulle jag göra ett misstag och dråsa ner i rörets mitt och då var det slut för min del. Inom några

minuter skulle röret vara vattenfyllt och jag skulle spolras med som en dränkt råtta.

Tröttheten förlamade mig och jag bestämde mig för att vila. Jag skulle ta det mycket lugnt och även om ljuset framför mig inte längre var så avlägset beslöt jag mig för att tänka över min situation och sedan ta mig vidare med full kontroll över mina handlingar.

Vattnet steg snabbt när jag stannade och trots att jag nyss hade beslutat mig för att bevara lugnet råkade jag i panik, fyllde lungorna med all luft som fanns och skrek allt jag orkade.

När det inte förändrade något tvingades jag att ta ett avgörande beslut: Skulle jag i stället för att krypa fram i detta allt smalare rör ge upp och följa med vattnet tillbaka till den plats där jag kröp in? Värre kunde det inte bli! Medan jag tänkte steg vattnet, hindrade sikten och jag skrek på nytt men jag insåg samtidigt att vattnet dränkte mitt rop -

I det ögonblicket slog jag upp ögonen och var på benen innan jag hunnit vakna riktigt, slet upp dörren och stod i nästa ögonblick barfota på den nedtrampade gröna balkongmattan och drog in luft i djupa drag. Det fanns gott om den varan och jag drack den, bälgade den i mig som om jag varit utan luft i en evighet.

Efter en stund började tårarna flöda, jag blev med ens klarvaken och lugnade mig först sedan jag förvissat mig om att alltsammans varit en ond dröm. Som vanligt.

Varför marterades jag på detta sätt? frågade jag mig.

Det där krypandet... var det för att jag ständigt underordnade mig henne och folk runt henne? Var det en signal om att jag borde resa mig upp och gå rak i stället för att söka mig ner i rör för att undkomma faror?

När jag tänkte efter var det där krypandet min väg mot uppriktelse. När jag väl kom ut på andra sidan skulle jag resa mig i min fulla längd, borsta bort ett eller annat sandkorn och rak och omutlig gå vidare. Det skulle ha gått om jag bara behållit lugnet och kontrollen över mig själv där nere. Jag tänkte: Vem grävde ner koniska rör? Ingen!

Vem visste att jag kröp där nere? Ingen! Alltsammans var alltså komiskt, inte koniskt, särskilt som jag alltid vaknade i rätt ögonblick, utom fara.

Hur ska jag tyda denna onda dröm? Var den en beskrivning av min situation? Jag var ändå fri, jag kunde sluta vilken dag som helst, ingenting band mig. Jag hade en del pengar på banken. Sommarhuset, som Sune varit så stolt över, var sålt. Carl hade åtagit sig att sälja och han hade lagt ut en bild på nätet och vi hade fått över två miljoner för det. 'Tomten är ett fynd', sa köparen, en byggmästare. 'Huset river jag, det är inget värt.'

Alltid detsamma: röret, huset, Sune, Asta, Emma och så denne Car I som kommit och roffat åt sig. Någonstans fanns också Rose. Jag ville kräkas. Sunes liv. Astars liv. Emmas och mitt liv, vi hörde alla ihop med det huset. Nu var det jämnat med marken och ett nytt höll på att byggas. Jag har lovat mig att aldrig åka dit

för att se hur det nya huset ser ut.

Pengarna som blev över för huset, och Sunes och Anitas lägenhet, gav Emma och Carl möjlighet att köpa en lägenhet och jag kunde lösa ut henne ur vår gemensamma. Ändå har jag en nätt summa att ta till om jag vill ägna mig åt något annat. Jag behöver alltså inte ta rörvägen mot min egen framtid. Jag har ett gott läge, ett guldläge.

Ändå återkom dessa onda drömmar. De kom också i Kairo. De fanns samlade i en mapp med mitt namn. Forskarna kan inte gå förbi mig. Jag är förtjust i detta faktum.

Kongressen växer fram.

Vem stod bakom denna obändliga kraft som under någon vecka förvandlat ett stycke ökenlandskap till en gigantisk tältstad? Fanns det någon utom den enskilde individen som förmått så många att samverka i denna kraftansträngning för fred mellan de monoteistiska religionerna i Europa? Ingen enskild hade rimligen kunnat föreställa sig allt som höll på att hända. Rose hade visserligen tagit initiativet och stod på nytt i spetsen för projektet, men varken hon eller någon annan i ledningen hade kunnat förutse med vilket engagemang allt skulle ske. Den centrala platsen, där podiet byggdes och där företrädarna för de tre religionerna skulle ta plats vid det runda bordet under invigningen, var ett verk som kunde överblickas. Även storbildskärmarna, högtalarna och annat som hör till ett stort publikt evenemang gick att styra. Själva stommen, skissen som visade hur delegaterna skulle sitta, var kören skulle befinna sig före och efter framträdandet, var mikrofonerna skulle placeras – allt detta var förberett långt innan vi visste var mötet skulle äga rum. För den uppgiften fanns en särskild arbetsgrupp, Grupp 1A. Andra grupper såg till att tält och andra tillfälliga bosättningar hölls inom de

planerade kvarteren så att pulsen i alltsammans, trafiken, fungerade. En grupp ansvarade för att ledningar för elektricitet drogs fram, en annan för vattenförsörjningen. Grupp 6 hade organiserat soptömningen med mera. Grupp 7 hade i uppgift att ta kontakt med arrangörer för stora popkonserter för att utnyttja deras erfarenheter. Inhyrda specialister hade rest ställningar för storbildsprojektion och högtalare. För ordningen ansvarade en ledamot av Delegationen. Han behärskade arabiska språket och höll kontakt med såväl brandförsvaret som den militära och polisiära ordningsmakten. (Motsvarigheten till svenska Säpo fanns i bakgrunden.)

Överallt liv och rörelse. Ljudtekniker drog kablar, testade och mätte frekvenser. Tre provisoriska bagerier var i full verksamhet och utanför halalslakteriet stod en grupp kunder. Den ansvarsfulla uppgiften att dokumentera stort och smått var anförtrodd till mig, en person som avancerat från en enkel doktorand till Kongressdokumentalist. Jag hastade mellan sammanträden med mina handlingar och min bandspelare i en nyinköpt, mycket stilfull dokumentportfölj. Mina likaledes nya, ovala snitsiga glasögon, med platta glas, skickade solreflexer överallt där jag drog fram.

Den som ville ha exempel på vad människor i samverkan kan presentera på några dygn behövde inte ta många steg för att bli övertygade om att arbetets företrädare inte hade något intresse, eller tid, för att skapa motsättningar. Tvister uppstod, men de rörde sig mer om framkomlighet och ersättningar än om

skilda uppfattningar om hemvist, religion, etnicitet eller verkliga eller förmenta nederlag långt tillbaka, nederlag eller kränkningar som någon hade privat intresse av att dra fram i ljuset och ge historisk, politisk, etisk, ekonomisk eller religiös betydelse. Vanligt folk i lägret ville arbeta och producera, tjäna pengar och göra affärer, inget annat.

Med podiet som centrum växte anläggningarna runt om med en fermitet som tycktes okontrollerbar. Men ingenting hade lämnats åt slumpen. ”Förläggningarna”, som var ett samlingsnamn på större och mindre tält, på bodar med hjul och de enorma husvagnarna, administrerades av militär personal. Till ”förläggningarna” hörde kontroll av vägar, parkeringsplatser i, allt ”yttre” i hela området.

Ideligen kom nya karavaner och drog upp moln av sand som fördes med vinden och pudrade allt i grannskapet med ett guldgult stoff.

De som ingick i Delegationen var fullt sysselsatta med respektive arbetsgrupper och beslut som rörde praktiska frågor, med möten med företrädare för polisen och militären, personer som var villiga att (mot en skälig ersättning) resa tält där alla som kommit till platsen kunde äta och köpa vad de behövde för livet i sanden.

De högsta ledarna var lika vaksamma som misstänksamma. Det fick inte bli så att andra tillskansade sig fördelar vad gällde plats för provisoriska bostäder, utrymmen för olika slags förråd och – givetvis – plats för de heliga byggnaderna. Oändliga dis-

kussioner inom Delegationen rörde vilken typ av religiösa symboler som skulle få förekomma.

Under hela denna process var ett totalt kaos nära och hade troligen uppstått om inte Rose, med eminent assistans av Astor, hållt verbal olja över de hastigt uppkomna vitbrotten.

När de lämnat dessa sammanträden måste de ta del av folks privata bekymmer. En affärsman i Mariabilder hade lämnat sitt tält för att hämta varor. Under tiden hade en annan rivit hans tält och kastat det åt sidan och rest sitt eget på platsen. Den nyanlände pekade på en karta, han hade fått plats 96. Bildhandlaren påpekade att tältrivaren vänt planen upp och ned, hans nummer var inte 96 utan 69. Ordningmännen menade att det kunde gå på ett ut, 96 eller 69. Tvisten slutade i en anmälan om mutmisstanke. Saken skulle klaras ut när projektet var över, förklarade den som ansvarade för ordningen i kvarteret. Så fick det bli, tiden medgav inget annat. Varken Rose eller Astor kunde göra något åt saken.

Som dokumentalist kallades jag en dag till områdets utkant för att för protokollet registrera vilken typ av tvister som kunde uppstå. En framstående deltagare i den centrala samverkansgruppen, ibn al-Akhtal, lät sina kameler gå omkring fritt och trampa ner och lämna stora högar efter sig där folk skulle gå. En granne krävde att kamelerna måste bindas eller inhägnas. Ibn al-Akhtal var emellertid ledare för en mäktig klan, med hemortsrätt i öknen sedan sekler, varför det ansågs som självklart och rimligt att hans kameler fick röra sig fritt.

Någon hade blivit bestulen på hela sitt lager av Faraofigurer. Sådana fick inte förekomma, hade Delegationen bestämt. Ärendet anmäldes. Denna överträdelse skulle behandlas av Delegationen när tillfälle gavs. Nu stod viktigare frågor på dagordningen.

Några av dem som skulle delta i de stora försoningsmöten, den bärande idén bakom kongressen, hade inget förtroende för ordningens upprätthållare. De hävdade att vakter, poliser och militär personal for fram som desperados och äventyrade andras liv, lem och egendom. De struntade i de regler man enats om.

Företrädare för de missnöjda ville träffa den person som tagit initiativet till kongressen och stod i kö utanför hennes husbil för att få avbördas sina bekymmer. Rose hade långa arbetsdagar.

Klokt nog hade det beslutats att personalen (utökad med två personer från svenska ambassaden) skulle stanna kvar på sekretariatet i hotellet. Många av dem som inte ansåg sig ha fått upprättelse på kongressområdet sökte sig in till hotellet i Kairo och krävde att få lägga fram sin sak för någon i sekretariatet.

En grupp upprörda rätt-troende stegade en eftermiddag in och ville prompt ha svar på vem som hade tagit beslutet att upphäva reklamförbudet.

Det kunde väl aldrig vara så att någon på eget bevåg godkänt att Coca Cola, Pepsi Cola, Mac Donald, Burger King, Swedish Match och andra internationella syndikat hade fått etablera sig inom området?

Hade de i så fall mutats in? Vem var den skyldige?

Detta beslut – om det ens fattats något - hade öppnat dörren för all slags försäljning. Samtidigt som gruppen lät sin ilska gå ut över personalen ringde Rose från sin husbil och sa att en grupp med plakat ropade ”Månglarna bort från berget!” Poliser på kameler hade anlät.

Jag meddelade gruppen - med Azürs tolkhjälp - vad Rose sagt och det lugnade dem. Jag lyckades övertyga delegationens talesman att innebörden i ordet *anlänt* var detsamma som att de globala företagen skulle tvingas ut från kongressområdet.

”Kan vi lita på det?” undrade araben och fick det kryptiska svaret: ”Ja, det är polisen som har ansvaret för ordningen.”

I samma ögonblick stövlade två beväpnade poliser med barska miner in på sekretariatet och gruppen fann för gott att nöja sig med mitt besked.

På den heliga marken runt mötesplatsen, och på avsatser på bergets plåtåer - samlades folk i allt större skaror. I Sinai öken hade profeter vandrat. På berget hade Mose fått ta emot stentavlorna, upplysta av den brinnande busken.

I de alltjämt växande tältbyarna syntes inga stentavlor men väl en oräkneligt mängd andra religiösa symboler. Också sådana som väckte raseri hos folk med annan tro. Bilder på profeten Muhammed var hädelse, ansåg muslimerna. Med dem som visade sådana bilder skulle ingen skonsamhet visas, trots att något sådant förbud inte finns nämnt i Koranen.

Från en provisorisk minaret hördes utroparen mana till

bön. På avstånd tonade malmklang från en kyrkklocka, som verkade vara sprucken. Ortodoxa judar skyndade till sin synagoga.

Folklivet på kongressvägarna påminde om basargator. Överallt travade folk i olika riktningar, klädda som deras sed och tro föreskrev. Utanför sina stånd stod affärsmännen och ropade ut fördelarna med just deras varor, trots att de flesta i grannskapet inte förstod vad de sa. Folket hade drabbats av den språkföribistring Gud hotat med.

På nytt hade Delegationen tvingats sammanträda för att besluta om vilken typ av tecken och symboler som skulle få förekomma. Efter två dagar – endast avbrutna av bön och sådan föda delegaternas tro medgav att de åt – gav man upp. Man enades i alla fall om att alla skulle verka för att utmanande symboler endast fick förekomma inne i tälten, inte utanför.

Meningsskiljaktigheter uppstod också mellan den världsliga och andliga maktens företrädare om vem som hade rätt att bygga vad. En annan fråga som hade krävt många timmars diskussion var: Skulle folk få gå upp på berget? Många stördes av sådana företag därför att de ansåg att berget var heligt. Om en ensam person gick upp för att be var det i sin ordning, men om en grupp fick för sig att gå upp eliminerades andligheten genast i proportion till antalet i gruppen, ansåg flera i Delegationen.

Rose föreslog att de som gick långsamt och värdigt – även om de var flera i sällskap – skulle tillåtas att gå upp.

Någon påpekade att det inte var möjligt att gå upp på annat

sätt eftersom stigningen och värmen kunde vara betydande. Detta hindrade ohelig framfart.

Roses förslag godtogs trots invändningarna. Beslutet blev att om en grupp ville gå upp skulle personerna gå med en lucka emellan sig. Polisen skulle se till att beslutet följdes under kongressen.

Tiden gick och de många sammanträdena hade det goda med sig att delegaterna lärde känna varandra och ursäktade underhand sina nyblivna vänners besynnerligheter vad gällde klädsel, sätt att be, symboler att hänga på sig och huvudbonader.

Allt detta var något som jag nogsamt dokumenterade och placerade i en mapp med titeln ”Symboliken”.

Varje dag gjorde ledamöterna i Delegationen en gemensam promenad genom området närmast samlingsplatsen. Cirkeln, enighetssymbolen, fanns där i form av ett bord. Cirkeln var Roses idé. Under ett par års tid hade hon inlett och avslutat sina föredrag med att göra en cirkelrörelse med vänsterhanden. Det såg ut som ett slags välsignelse när hon sakta rörde handen ett varv motsols. Denna cirkel gick igen i bordet.

Vid inspektionerna passade delegaterna på att kontrollera att ingen hade förändrat något på borden – till exempel flyttat deras namnskylt, och därmed dem själva, till en mer oansenlig plats. Ingenting sådant hade skett. Namnskyltarna var tryckta och hölls på plats med noga utvalda stenar ur Sinais jord. Dessutom var bordet bevakat dygnet runt av beväpnad personal ur säkerhetsstyrkorna.

De främsta företrädarna för respektive religion hade fått sina

platser så som Rose ville att de skulle sitta. Skälet till att de skulle sitta utomhus var att alla i den väldiga publiken skulle kunna se och höra vad som pågick i cirkelns mitt.

Oron stiger.

Allt var i ett känsligt läge. Vid möten med företrädare för de tre parterna framfördes kritik mot allt: mot dagordningen, mot protokollföraren (mig, dokumentalisten Gideon Krumhede), mot tidsåtgången vid mötena, mot den hätska tonen i vissa delegaters anföranden, till och med mot förtäringen. De som komponerade innehållet i måltiderna tycktes inte ha den ringaste aning om vilka krav profeten och hans avkommor ställde på sina anhängare, menade en talare.

De flesta klagomålen framfördes av företrädaren för shiiterna. Ledaren för denna, Ali (någonting som jag inte uppfattade), kallade projektledaren, Astor Emanuelsson, till gruppens tältmoské. Det fanns en markering i denna kallelse, som kom med bud till Emanuelsson, inte till den verkliga projektledaren, Rose. När han frågade om Rose var inbjuden förklarade budbäraren att man förväntade sig att han, Emanuelsson, som man, skulle förstå och att det inte skulle möta några protester – tvärt om inom projektledningen om just han infann sig. Astor Emanuelsson svarade att han inte kunde komma om inte projektledaren, Rose, inbjöds samtidigt. Budbäraren bugade och gick sin

väg. När Astor informerade Rose blev hon rasande och gick omgående till Ali tält i sällskap med Astor, trots att det var kväll och nattens mörker hade fallit, och att inbjudan gällde följande dag. Rose beordrade mig att följa med för att dokumentera vad som avhandlades under mötet.

I mörker är alla katter grå, sägs det och på vägen till Alis tält kunde vi konstatera att de flesta tälten, som under dagen lyste i en mångfald färger, nu hade övergått i en enda: grå. Här och var inom området brann dock eldar som fick de närmaste tälten längs gatan att skimra i färger som förde tanken till stenar i ett mytiskt halsband. Runt eldarna var det liv och rörelse. I röken fanns inslag av dofter av stekt kött, oljor och kryddor. Av den spända atmosfär som rått under dagen vid delegationens möte märktes ingenting: här präglades samvaron av ett fridsamt gemyt. Vakten utanför Alis tält bad oss vänta utanför medan han gick in och meddelade vår ankomst.

Efter lång väntan bjöds vi in. Överdådigheten i interiören överraskade oss. Ingen av oss hade inte föreställt sig att man i det karga ökenlandskapet kunde omge sig med sådan lyx. Marken i det stora tältets mitt var täckt med de vackraste mattor jag har sett. Från taket hängde ljuskronor som verkade vara av rent guld. Längst in vid tältväggen satt sju män i en halvcirkel på stora färgsprakande, utsökt broderade, sidenkuddar. Några av dem sög på vattenpipor medan de nyfiket studerade besökarna. En svag doft av parfymrad rök fanns i luften.

Framför männen fanns små bord på vilka det stod silver-

brickor med tekoppar i genomskinligt porslin, och skålar, fyllda med frukter, nötter och sötsaker. Kvinnor i tunna, nästan genomskinliga, kläder stod i bakgrunden, beredda att effektuera varje tecken på befallning.

Ali satt i mitten. Han tecknade åt oss att slå oss ned på de kuddar som lagts fram mitt emot honom. Rose och Astor satte sig så bekvämt det gick och genast placerades ett lågt bord framför dem. Jag höll mig lite bakom för att markera att jag inte hade samma position som Rose och Astor. På bordet ställdes koppar som fylldes av te som spred en behaglig örtdoft.

Ali gjorde en gest, vilken betydde: Varsågod. Rose och Astor tog sina koppar, höjde dem till en hälsning och drack långsamt. Några av värdarna svarade genom att höja sina koppar.

Inte ett ord hade sagts sedan vi bjöds in i tältet och Rose, som fortfarande var upprörd och indignerad, fick tid att fundera på en inledningsfras.

Ali var utbildad på universitet i England och USA och hade släktskap med den saudiske kungen, hade någon informerat oss.

Efter tredje klunken kunde inte Rose hålla sig: ”Ers höghet. Vi är inbjudna för att diskutera något, vad vet vi inte. Tack för inbjudan, vi är redo.”

Ali såg sig om bland sina bisittare med ett roat leende. Sedan sa han, vänd till Astor: ”Ni är främlingar i öknen. Vi betraktar den som helig mark.”

Efter de två meningarna tystnade han. Sedan fortsatte han, alltjämt vänd till Astor: ”Vi är bedrövade därför att varje möte

med Delegationen upptas enbart av praktiska bestyr. Andligheten, heligheten, lyser med sin frånvaro. Det oroar oss.”

Rose insåg att det hon tänkt säga inte passade in. Hon beslöt sig för att vänta ut värden. Hon gissade att han hade ytterligare något på hjärtat innan det var tid för henne att svara.

Ali Hussein sög på sin vattenpipa och sa något på arabiska till sin närmaste man. Därefter, åter vänd till Astor, sa han: ”Detta är vårt budskap. Vad är ert svar?”

Rose drog ett djupt andetag innan hon tog till orda: ” Vi menar att det andliga, även det som öknen representerar, utgör grunden för den väg vi valt för konferensen. Bättre grund för ett fredsprojekt kan vi inte få.”

Hussein såg sig om: hur skulle han förhålla sig? En kvinna gav ett svar som var både klokt, djupsinnigt och mångtydigt. Skulle han markera att han talat till mannen?

Han förde en viskande samtal med sina bisittare, såg sedan på Rose och sade: ”Ni har en annan profet än Allah. Kanske har ni ingen alls. Vår önskan är att ni trots det ger andligheten en större roll i ert arbete. Som ni kanske vet ger islam, rätt utövad, föda och frälsning åt dem man känner och även åt dem man inte känner.”

I viskande ton frågade Rose Astor på svenska: ”Tycker du att jag ska ge honom något att tänka på?”

”Ja.”

Rose tog sig tid, sedan sa hon: ”Vi är fyllda av ödmjukhet inför alla som tar sin tro på allvar och som respekterar folk med

annan tro är den vi själva har. Flera vägar leder till Gud, sa redan Rumi, som valde dansens och musikens väg. Vi har valt försoningens väg. Målet med konferensen är att förstärka basen för fredlig samexistens. All kraft, alla de medel som har anslagits till konferensen, har detta som mål. Kanske har vi inte lyckats fullt ut att tydliggöra detta. Vi är beredda att arbeta vidare för att nå vårt mål. Tack för inbjudan hit i kväll.”

Hon nickade mot männen, reste sig med grace och gick tillsammans med Astor Emanuelsson, och med mig som siste man, med bestämda steg ut ur tältet.

Vi hann inte gå mer än ett kvarter innan vi blev igenkända och inbjudna att delta i den fest som pågick mellan några tält.

Roses tal.

Rose var på ett strålande humör när hon kom från mötet med de ansvariga för de tolv arbetsgrupperna. Hon rapporterade för sitt sekretariat att även företrädarna för FN, EU, Sida och Räddningstjänsten i Sverige varit med. Alla med ansvar för någon funktion hade rapporterat att de hade full kontroll på vad som höll på att växa fram. De som var vana vid stora evenemang utomlands, och visste vad som krävdes för att folk skulle samarbeta, var imponerade. Organisationen (som prosektor Emin Berggren lagt grunden till, sköt Rose generöst in) fungerade. En sjukvårdgrupp, bestående av frivilliga, kom från sjukvården i Västra Götaland. Chefen för gruppen, Anders Svala, väckte allmän munterhet genom att rapportera: ”Chefen, vi är redo för allt - utom för religiösa grubblerier.”

Tälten var resta, husbilarna parkerade, mat och andra förnödenheter fanns i tillräcklig omfattning, den utrustning som skulle finnas hade kommit fram i tid, allt hade smidigt övergått från plan till verkställighet. Rose såg ut över sin lilla skara nära medarbetare och fortsatte:

”Ett litet problem har dykt upp och det gäller kopterna, en kristen sekt i Egypten. De vill vara representerade. Vi får väl

lösa det på ett eller annat sätt, även om det är ont om plats i det kristna kvarteret. Astor är i farten och jag är övertygad om att han löser den frågan. Sedan har det kommit en propå från Svenska Frälsningsarmén, dom vill också vara med. Någon från Svenska Kyrkan protesterade och påpekade att de är organiserade som en armé med uniformer, officerare med militära grader, de har grader på änglarna också: underängel, överängel och ärkeängel. Det blev blankt nej för deras del.”

Rose gjorde en liten paus innan hon fortsatte: ”Och i morgon ska jag hålla mitt livs viktigaste tal. Jag tänkte att jag skulle läsa upp mitt tal för er. Gideon vet att det inte är klart. Se det som ett utkast. Jag ändrar hela tiden. Jag är en del av er och ni en del av mig. Jag hoppas att alla är uppriktiga och att ni säger vad ni tycker. Det ska hållas på engelska, utan översättning. När det är klart ska det översättas och finnas tryckt på fyra olika språk. Innehållet är summan av det jag har kommit fram till efter att ha kuskat runt och deltagit i seminarier, konferenser, ja, i alla möjliga slags möten, hemma och utomlands, under de senaste tre åren. Ändå: avbryt mig om ni känner er tveksamma till något jag säger. Om jag sårar någon allt för mycket kan det innebära att kongressen får en olycklig start. Analys får alla tåla, alla som deltar vet ju att det övergripande målet är att bygga upp ett förtroende och att verka för ökad förståelse och tolerans för varandra. Lyssna och avbryt mig om ni tycker att något är för magstarkt, lova det.”

Rose log mot sin lilla lyssnarskara. Som alltid var hon väl

förberedd, säker och utnyttjade sin naturliga charm.

”Vårt mål är nära. Vi har haft lång väg hit. Tre talare ska inleda konferensen. Som ni vet har jag fått äran att tala först, även om det har stått strid om det också: jag är ju kvinna och många anser att jag ska tiga. Jag ska redogöra för de tankar som legat till grund för alla ansökningar, alla steg på vägen hit. Ni är med i denna process. Som ni vet har var och en av de tre monoteistiska religionerna fyra företrädare i Delegationen, den grupp som fattar alla avgörande beslut för kongressen. Delegationen har arbetat bra. Ett läge där full enighet och allmän tolerans råder når vi aldrig. Så naiva är vi inte. Vi kan lyckas. Vi kan misslyckas också, det måste vi inse. Karin Boye skrev:

‘Det rörande är det område av ett tuppfjäts bredd, som ligger på gränsen mellan det löjliga och det sublimala’.

Låt oss hjälpas åt, så att projektet hamnar i det område där vi vill ha det. Det är vi, människorna, som löser problemen vi står inför, ingen annan gör det för oss. Ungefär så här har jag tänkt formulera mig:

Vänner. Välkomna till Den ekumeniska världskongressen. Vi är många som anser att fred, samförstånd och tolerans är mål som är värda att sträva mot. Vår styrka ligger i den kapacitet vi tillsammans har. Den som tror sig kunna uträtta något förfogar ofta över egenskaper som gör det möjligt för henne att också

åstadkomma något. Låt oss tro att var och en av oss har sådana egenskaper - och att alla använder denna förmåga under dessa dagar.

Gör människan stark så blir hon god, sa Jean-Jacques Rousseau. Med det menade han att den som har kraft att bygga upp en egen identitet, utan lån från andra, kan bli stark. Somliga menar att religionen är en del av deras identitet. De som resonerar så påtar sig samtidigt alla de brott som begåtts i sin religions namn – och det måste vara en tung börda.

Rousseau sa också: Det onda människor gör mot andra gör hon inte enbart av egoism utan också av svaghet. Den som är beroende av andra är oförmögen till verklig kärlek. Hon blir falsk, manipulativ och hennes känsloliv styrs av de materiella fördelar hon kan vinna av andra.

Förtryck, underordning och utnyttjande är möjligt därför att människan är en social varelse och har behov som endast kan tillgodoses av andra människor. Därför har ord som demokrati och jämlikhet i hög grad handlat om att befria människor från förnedrande underordning och beroende. En stark och trygg människa, som älskar sig själv, har inget behov av att utnyttja andra. Men fullständig individuell suveränitet är ingen utopi utan en mardröm – världen behöver inga självtillräckliga övermänniskor. Vi behöver en värld där tolerans, samarbete, hänsyn och ödmjukhet har en självklar arena.

Det som Rousseau och andra fria tänkare hävdade har haft ett enormt inflytande över människors liv sedan 1700-talet, då

dessa tankar fick politisk betydelse.

Idéerna har hela tiden omformats och anpassats till nya yttre omständigheter.

Om vi reflekterar en smula över det vi samlats kring märker vi att vi är benägna att utgå från ockulta händelser som inträffade, och ord som skrevs - av människor - i medelhavsområdet, för tusentals år sedan. Många av de källor vi åberopar har sin grund i en kultur som från Grekland spreds till fenicierna, romarna, egypterna, många andra.

I dessa trakter steg den som många kallar vår urfader, Abraham, fram. Om vi kan enas om att Abraham kan stå som symbol för mycket av det vi uppfattar som gemensamt för oss spelar han viktig en roll under dessa dagar.

Människan går ständigt vidare. Hon lämnade grottan för hyddan, hyddan för huset, stigen för vägen, vägen för gatan, åsnan och hästen för bilen, svarta tavlan för datorn, trumman för mobilen, drömmen att kunna flyga för flygplanet, byn för staden, romarnas akvedukter för pumpen och röret. Vi har anammat teknikens framsteg på alla områden. De frimodiga har lämnat klanen för individuell frihet; dogmer och traditioner för ett sekulariserat liv. Tanken har på många håll befriats från urtida, förnedrande bojor. Kvinnor har fått frihet, likvärdig mannens. Äntligen står människan fri och kan - genom egna tankar - forma sin framtid på jorden.

Om vi under våra samtal går fram med ödmjukhet - och för några dagar lämnar våra digra urkunder - kan vi tillsammans

lägga en grund för något bestående, gott. Ett gemensamt verk.

Vi är alla födda i samma vatten, i moderlivet. Detta vatten delar vi hela livet med alla andra levande varelser. Vi är med andra ord ganska lika, vi har alla samma behov.

Vi använder vatten till mycket. Ofta förorenar vi det. Efter rening dricker vi det.

Alla förstår vad jag med denna liknelse vill ha sagt: Vi är i grunden lika. Låt oss ha vattnet, det rena vattnet, som en symbol för vårt arbete under dessa dagar - och gärna också i framtiden. Låt oss rena våra hjärnor och fylla dem med något nytt, något som hör vår tid till.

Med dessa ord förklarar jag Den Ekumeniska Världskongressen invigd.”

Rose såg ut över sin lilla skara åhörare. Jag, som följt henne längst på hennes väg mot Kongressen, betraktade envist en fläck i taket. Aznür grät av ilska. Hon studsade på stolen och hade svårt att hålla igen vad hon ville ha sagt. Anna Fasth, inlånad från ambassaden, spände ögonen i Rose, som om hon ville förintna henne.

De övriga, tre personer, såg beundrande på sin chef.

”Nå, Aznür. Jag vill höra.”

Azet reste sig upp. ”Du menar väl inte att du tänker förolämpa din publik på detta sätt?”

”Det får du förklara.”

”Du påstår att vi muslimer behöver rena våra hjärnor, att vi

inte har tänkt en tanke på flera tusen år, bara läst Koranen, inget annat.”

”Har jag sagt det?”

”Du säger indirekt och med ironi att vi inte kan tänka själva.”

”Du läser in det, men jag säger det inte.”

”Det är precis vad du säger. Jag kommer inte ihåg den exakta formuleringen du använde, men den gick i alla fall ut på att det inte har hänt något sen Muhammed bröt upp från Mecka. Att våra tankar har stagnerat. Jag tycker du kränker oss som tror på något!”

”Vad jag säger är att det som hände då, för två tusen år sen och för ettusenfyra hundra år sen, och som skrevs ned långt senare, styr väldigt många av oss i dag... Trots att människan på alla livets områden har gjort enorma framsteg. Jag tror att det är dags att vi inser att det egentligen är som ett stillastående vatten om vi håller oss kvar där. Vi behöver rena våra huvuden - så som vi renar annat - från sådant som blivit kvar där av tradition och vana och använda det renade huvudet på ett nytt sätt.”

Aznür, som alltid klädd i färg- och tygrika kläder, viftade ilsket med handen, visade sin tros symbol för Rose, och skyndade gråtande ut. Tårarna hade hunnit bilda svart-röda stråk från ögonen ner över kinderna.

Rose vände sig synbart störd till mig: ”Du då, vad säger du?”

Jag mumlade tyst (räknade till tio) innan jag frågade. ”Varför strök du det där om gudarna: grekernas, feniciernas, romar-

nas, egypternas. Dessa fabler som den ene lånat av den andre... Sen efterlyser jag det jag skrev om människans fantasifoster, alla hot. Döden - religion handlar ju om döden och livet efter detta. Hades, Harmageddon, Helvetet, Syndafallet, Ragnarök och allt det andra. Sen dessa tjocka böcker: Bibeln över fyra tusen sidor, Koranen, kanske femhundra, Toran, du fick den uppgiften också. I en så diger textmassa finns ju tusentals uppgifter som motsäger varandra. Och klanerna som du bara glider förbi... Summan av det jag säger är att människan inte blir fri förrän hon inser att det är på henne det hela beror, inte på gudar eller olika typer av hot om helveten. Det är väl upplysta människor som kommer till kongressen?"

Jag satte mig och återupptog mitt studium av fläcken i taket.

"Dessutom", fräste jag och reste mig på nytt, "så utarbetade inte Emin någon plan, han köpte den av en konsult för hundra-femtio tusen, det vet du mycket väl."

Rose log besvärad: "Ni andra då?"

Anna Fasth reste sig: "Jag tycker att ambassadören måste få läsa talet så att han kan lämna synpunkter. Han är ändå den som representerar Sverige här."

"Men vad tycker du, Anna."

"Jag är chockad, det är allt jag vill säga för stunden. Jag instämmer i vad Azet sa: Visst finns det nya tankar inom vår religion. Spola hjärnan!"

Hon fnös. Rose frågade:

"Ge mig några exempel, alltså inom det religiösa området."

Du - jag måste få tid på mig..." Anna Fasth såg på sitt diamantprydda armbandsur, hon hade tydligen ett viktigt möte att passa och gick.

Rose satte sig med en tung suck.

"Gideon", sa hon efter att ha tittat på mig med en lång sorgsen blick. "Du om någon måste väl förstå att jag måste skala av. Jag vill ge orden god tid att sjunka in. Mitt tal ska ta högst fyra fem minuter. Kom gärna med synpunkter. Men talet kan inte bli längre. Min symbol med vatten - den har du ju gillat."

Alla teg.

"Dåå", sa Rose och reste sig. Med några raska steg var hon ute i korridoren och de som satt kvar hörde hennes klackar trumma på det hårda underlaget i hotellkorridoren.

Invigningen.

De stod i grupper och var klädda så som deras tro föreskrev. Inte en detalj saknades i dräkterna. Tidigt hade Rose arbetat för att alla skulle hålla tillbaka sina mest utmanande symboler, eftersom den ena trosriktningen hade svårt att fördrå de andras tecken och symboler. Hon visste att det fanns en enorm kraft i dessa motsättningar. De som ansåg att helgonbilder var goda bilder riskerade att råka ut för oresonlig vrede från dem som ansåg att till exempel apostla- och Maria-bilder var avgudadyrkan, och att ikonerna inte bara stred mot kongressens idé: de var anstötliga, på gränsen till hädiska.

Hon hade inte lyckats. Där stod biskopar i full ornat på armlängds avstånd från heliga män i enkla munkkåpor. De ortodoxa stod utrustade med sina sakrosankta attribut bredvid extremt enkelt klädda meningsfränder. Hon hade sökt placera grupperna så, att de som var hätska motståndare stod åtskilda. En kompakt grupp kristna protestanter, munkar, nunnor, som höll på enkelhet, stod som kontrast till katolska kardinaler, företrädare för den chassidiska judiska gruppen, vid sidan om grekiskt ortodoxa med höga hattar. Muslimernas två viktigaste fraktioner – shia och sunni – stod för säkerhets skull på motsatta sidor

om det stora bordet. Den väldiga kören hade Rose - efter oändlig möda - lyckats få att bestå av såväl män som kvinnor från olika trossamfund. Hon hade önskat att de accepterat en enhetlig dräkt för båda könen, men hon hade tvingats ge upp efter hot om att än den ena, än den andra gruppen skulle lämna återbud om hon framhärjade. Därför bestod körmedlemmarna av individer med olika etnisk och religiös hemvist och som hade en mycket blandad klädsel. Enda framgången Rose haft var att de kortaste skulle stå främst, i annat fall skulle de försvinna bakom sina längre kamrater.

Om Gud såg ner på sin disparata församling anhängare suckade han troligen. Kanske var det till och med hans suck som orsakade det buller som kom från skyn. Många sa senare att de var övertygade om att det inte var ett naturligt oväder, med åskbuller, utan just en suck de hört och som fått dem att skräckslagna se upp mot en himmel, som plötsligt blivit mörk.

De skriftlärdade talade om en eklips, en helig förmörkelse. De som kände till apokalypsen visste att mycket underligt kunde hända i ett sådant ögonblick: svart regn kunde komma smattrande som stora hagel, Hans tordönsstämma kunde få marken att skaka, så att odjur kunde ta sig upp ur sprickorna som bildades i jordskorpan; någon skulle stöta i basunen såsom på domens dag.

Blixtar for fram och bildade kors i rymden och lyste upp allt och gav scenen en ödesmättad lyster. Nya dova knallar fick folk att oroligt rycka till och ängsligt fråga varandra vad som pågick.

Var Han vred, rasande eller besviken, han Den Högste, Her-

ren, Den Evige? Han med nittionio namn? Var han misslynt med mötet?

Allt hade ändå gått att organisera, även om inget trossamfund gått med på att ställa upp för en repetition. Alla ansåg sig veta hur man skulle uppträda, även vid ett så unikt tillfälle som detta. De höga företrädarna för de olika trosriktningarna visste precis vad som borde sägas. De hade Bibeln, Epistlarna, Nya testamentet, Koranen, Toran och kyrkofädernas ord att falla tillbaka på.

Efter ytterligare några knallar, som inte längre kunde kallas för suckar, utan var omisskännlig åska, lugnade sig även de som varit panikslagna.

Ytligt sett såg allt fredligt och gemytligt ut när folk stod och språkade och sökte hitta en plats som gav dem god sikt mot podiet i cirkelns mitt. Det var där hon, FN:s nya höga företrädare, (enligt medierna var det endast formaliteter som återstod innan hon valdes)

Världskongressens initiativtagare och organisatör, Rose Maria Therese Hannah Johanson Muhammedsdotter skulle framträda. Alla stod på anvisad plats. Ja, riktigt så enkelt var det inte. Det hade skett omärkliga rörelser och förflyttningar, så att om någon kommit på idén att jämföra med den färglagda planen - som kunde godkännas först efter dagslänga,

stundom hetsiga, rådslag - med hur grupperna nu stod skulle de inse att allt förarbete varit förgäves. Det gick inte att förutse allt, inte folks inneboende kraft, inte deras fanatiska vilja forma

allt efter sin vilja på Guds ovissa mandat. Ändå var scenen anslående, trots mångas oro över vad molnen ovan dem skulle kunna ställa till med.

Här skulle för första gången ett nytt ord med icke avslöjad innebörd presenteras. Ordet var MERD. Rose hade fått ordet under en dröm. Hon ansåg att det var ett koncentrat av alla människors tro, profan som religiös. MERD och CIRKELN. I detta ord och i denna symbol fanns allt samlat. Här, vid berget Sinais fot, skulle dessa begrepp läggas som grund för en ny tillvaro för alla. Jag, som i månader slipat på hennes korta anförande var en av de få som trodde sig veta ungefär vad hon tänkte säga. Flera i Delegationen hade krävt att få läsa talet, men hon hade sagt att det inte var klart. Det var sant. Hon ändrade oavbrutet och jag hade fått kommentera, bearbeta och skriva rent. Jag hade satt min prestige på spel när jag ansåg att jag borde kunna påverka henne och arbetade vidare med de enstaka orden, in i det sista. Jag visste att hon kunde vara mycket provocerande. Det var viktigt att inledningen på invigningen fick ett lugnt förlopp. Lika viktigt var att det hon sa hade ett innehåll som kunde ses som en frukt av allt det arbete som föregått själva kongressen. Jag hade varit envis. Jag ansåg att hon skulle upprepa teser som hon övertygat mig om och som, enligt Rose, bildade själva grunden för fredlig samexistens. Jag hade tålmodigt skrivit ner hennes teser, Hon hade ogenerad strukit hela stycken och bett mig att skriva om. I ett sista utkast hade hennes liknelse med det rena vattnet

utelämnats. Men jag var inte säker: kanske skulle hon använda den liknelsen i alla fall.

I ett tidigt skede hade jag velat att hon skulle nämna misslyckade försök till steg framåt för den samlade mänskligheten. 1994 misslyckades man med förslaget om barnbegränsning i Kairo, något år senare med sekulariserade idéer på FN:s kvinnokonferens i Beijing.

Här, vid foten av Sinai berg, fanns ett tillfälle att nå en historisk överenskommelse om fred mellan folken, åtminstone mellan de monoteistiska religionernas företrädare.

Rose var skeptisk till mina försök att styra henne. ”Det är bättre att historikerna får skriva om vi når framgångar. Låt oss vara ödmjuka. Vi låter företrädarna mötas. Lyckas vi därmed lägga grunden för en varaktig förståelse har vi gjort vad vi kunnat. Mer kan ingen begära av oss”, sa hon vid ett tillfälle och gav mig manuskriptet tillbaka. ”Kort, kort. Du vet: allt väsentligt ryms på en A4.”

Hur många utkast har jag skrivit? Minst tio. Vad skulle hon säga när hon gick fram? Jag visste inte, kanske inte hon heller. Liknelsen med vattnet hade hon återkommit till gång på gång. Det fick mig att tro att den texten skulle det bli.

Tiden för hennes framträdande närmade sig och i skarorna uppstod tecken på otålighet. Snart måste hon visa sig. Förväntningarna stegrades. Bara minuter återstod innan allt skulle ta sin början. Efter den kommande veckan skulle förhoppningsvis mötet

vid ett berg i Sinai öken framstå som en milstolpe i mänsklighetens annaler.

Mediernas företrädare fanns på plats. Några hade hyrt helikoptrar som närgånget, och störande, flög över och fotograferade. De som ansvarade för högtalaranläggningen, som var skyddad mot sand och väta, fruktade att den skulle skaka sönder av de vibrationer som helikopterpropellrarna åstadkom.

Några fotografer satt i korgar på lyftare och lät strålkastarljus flöda över de församlade. Massmediernas företrädare – totalt hade över tvåtusen ackrediterats – störde genom att teamen, och enskilda, sprang av och an med sin utrustning.

Rose hade tidigt beslutat sig för att talen skulle hållas från ett podium mitt i cirkeln. De hade valt en plats där det fanns en naturligt upphöjning. Runt den höjde sig marken så att det påminde om en amfiteater. De som gick in i cirkeln och steg upp på podiet skulle kunna ses av alla i grannskapet. Talen skulle hållas från denna plats. De som beviljats tillstånd att tala hade fått en begränsad tid till sitt förfogande. Högtalaranläggningen skulle stängas av efter exakt tolv minuter. Den som fortsatte fick stå där och tala utan att någon hörde ett ord av vad han sa. Efter segdragna, ibland dagslånga förhandlingar med många passionerade inlägg, hade respektive trossamfund insett att det var det enda möjliga systemet, även om flera mycket talföra gudsmän ansåg att det var upprörande att företrädare för främmande irrläror fick tillfälle att ”förgifta den fredliga atmosfären med sin falska tro”, som en av delegaterna uttryckte sig och som nu

var dokumenterat genom min försorg.

In i det sista attackerades Roses förslag om enighets-symbolen, det runda bordet. ”Om vi nu har accepterat idén bryts symboliken upp om ett bord lyfts undan då en talare ska gå in”, sa en delegat som tyckte sig ha hittat ett nytt bra argument mot idén. Protesterna hade varit så häftiga att de som anförde invändningar nästan fått Rose att ge upp. Med assistans av Astor och genom diplomati och övertalning hade hon ändå lyckats få delegaterna att acceptera det runda bordet och det brott mot symbolen som uppstod då en talare gick in eller ut. Hon föreslog att borden skulle placeras så, att det fanns en mansbred lucka mellan varje. Genom denna öppning kunde de som skulle framträda gå in. För att ingen obehörig skulle kunna störa ordningen skulle en vakt placeras mellan borden.

Alla dessa tvister och temperamentsfyllda möten var avverkade, nu satt alla där de fått plats, bakom dem stod de som skulle stå där och nu väntade alla på att hon skulle gå in i cirkeln och hålla inledningsanförandet. De som aldrig sett henne, men hört talas om henne och på håll beundrat henne vid hennes framträdanden i olika medier, skulle nu få se henne på nära håll och själva kunna bedöma om hon verkligen var så vacker som alla påstod. En och annan, som ansåg sig vara finsmakare, väntade sig också få höra den omtalade karakteristiska distinktion som numer fanns i hennes röst.

Där, på podiet, skulle Rose stå om några ögonblick. Hon skulle stå som förebild för alla unga kvinnor som krävde samma

rättigheter som män. Kanske skulle hon därtill om några månader bli den första unga kvinnan på en hög chefspost i FN:s historia. Alla visste att hon redan fanns på plats. På en storbild hade de kunnat se när de mer prominenta deltagarna anlände med sin stab av livvakter och rådgivare. Rose hade stigit ur den stora svarta limousinen (som den egyptiske inrikesministern ställt till förfogande, hade kommentatorn inställsamt påpekat) tillsammans med mörk kvinna, något kortare än Rose. Ingen visste vem denna kvinna var. På alla bilder tidigare hade hon haft mig, en oansenlig man med ovanliga glasögon, som följeslagare. Initierade visste att denne man var identisk med hennes medarbetare, dokumentalisten Gideon Krumhede. Men jag var inte med i bilen. Jag stod på åhörarpåls för att registrera allt på nära håll..

Rose och den okända följeslagaren hade försvunnit in i ett tält. Runt om den stora samlingsplatsen fanns hundratals tält, husvagnar, toalettvagnar, kafévagnar, marknadsstånd, presscenter och vilrum för prominenta, långväga deltagare. En del av dessa tält och vagnar var utstyrda med de symboler som är utmärkande för olika trosförbund. De i publiken som gillade storslagenhet och tingeltangel fick verkligen sitt lystmäte fyllt.

På storbilden kunde de se hur folk fortsatte att strömma till, trots att det endast återstod minuter innan allt skulle ta sin början. De sist anlända bussarna och bilarna fick köra så långt bort att de försvann bakom dynerna innan de hittade en ledig parkeringsplats. De som åkt med dem hade stigit av vid samlingsplatsen och sökte nu en plats där de kunde följa evenemanget. På en

avskild del, i en vindskyddad sänka, fanns en grupp beduintält. Utanför fanns en stor mängd kameler, några med ryttare i sadeln.

De vaksamma besökarna kunde också se hur beväpnade vakter fanns på alla höjder runt mötesplatsen. Hetsiga kommandon fick dem att springande förflytta sig, än hit, än dit. Tydligt var ledarna för bevakningen nervösa av någon anledning.

Ingen visste hur många människor som hade samlats vid denna fredskongress. Till en början hade alla varit avvaktande, men underhand som man kom närmre den utsatta tiden ökade intresset och blev till sist nästan hysteriskt. Antalet besökare hade växt okontrollerbart. Vem kunde vilja hindra folk att söka sig till en ekumenisk fredskongress?

Enligt programmet skulle den stora kören inleda med en hymn som tog exakt fem minuter. Då sista tonen i denna lovpsalm sugits upp i himlen skulle Rose komma för att hålla det inledande talet. Körledaren stod och väntade på att körens medlemmar skulle hitta sin plats.

Tiden var nu inne och efter ett tecken från Astor Emanuelsson höjde dirigenten armarna och lät kören inleda kongressen.

Av okänd anledning syntes Rose inte till. Den oro och undran som uppstod förstärktes av en ny dov knall. För många var knallen lika oroväckande som bultande nävar på nattens dörr. De lättörda frågade på nytt: Var det ett tecken på att Den Högste ogillade konferensen?

Då inget svar gavs genom ytterligare en knall ställdes frågan: Varför kom hon inte, kvinnan som startat alltsammans, hon som hade en sådan ovanlig klarhet i rösten? Spänningen steg. På storbilden kunde alla se hur biträdande projektledaren, Astor Emanuelsson, stod och talade energiskt i sin mobiltelefon.

Alla som känt sig tvingade att säga något till någon i grannskapet tystnade. För att inte bringa någon känslig rätt-troende ur jämvikten hade Delegationen bestämt att musikaliska inslag inte fick förekomma. Endast ett svagt brus av röster hördes.

Där... där kom Rose, reslig, klädd i sandfärgade långbyxor som fladdrande runt hennes vador, i tunn blus och med en kort jacka över, med fritt hängande hår, hand i hand med sin mörkhyade väninna.

På storbilden kunde även de som stod långt bort se hur de båda kvinnorna skred fram till podiet. I sin andra hand höll Rose ett hoprullat papper. (Kanske var det till och med en pergamentrulle.) Alla listade ut att på det fanns texten till det tal hon skulle hålla.

De gick hand i hand hela vägen fram till mikrofonen på podiet.

Men... Varför stod de så stilla, så tätt intill varandra? På storbilden kunde alla se närbilder på hur de hade vävt samman fingrarna.

Rose gjorde sig varsamt fri och rullade upp sitt papper. I nästa ögonblick såg det ut som om hon övermannades av så starka känslor att hon inte kunde motstå att luta sig över vänin-

nan och sluta henne i sin famn. Kysstes de? Deras händer vandrade över varandras kroppar.

Det sus som först uppstått då de syntes växte till ett olycksbådande muller. Vad var detta?

I nästa ögonblick härskade en ödesmättad, explosiv tystnad. Två individer, två kvinnor, förvandlades inför allas ögon.

Stod där inte två sodomiter, två flator, och snaskade mitt för ögonen på tusentals, kanske hundratusentals seriösa människor som bekände sig till en och samma GUD! Detta var hädelse! En utmaning av allt heligt!

Seansen var över.

Ur den häpenhet som drabbat åskådarna växte känslor utan sans.

När Rose lagt sitt manuskript tillrätta på den genomskinliga talarstolen, och inlett sitt tal med sin klara välbalanserade röst med orden

”Som feminist och initiativtagare till detta fredsmöte, denna konferens i fredens tecken, tar jag mig friheten att presentera min...”

bröt sig folk ut ur massan, trängde med fanatiskt ursinne fram genom det runda bordet och fram mot de två på podiet.

Jag drar mig undan

Jag har gjort det till en vana att dra mig undan till en restaurang bakom hotellet. Jag har en flaska whisky på rummet och brukar ta mig ett glas innan jag går och äter. Just denna kväll ville jag vara ensam. Något oförklarligt har hänt. Jag var helt ur slag, jag kände mig mörbultad, ledbruten och allmänt svag. Var det inte det ena så var det det andra. Kanske skulle mat hjälpa. Det sista jag mindes var ett förfärligt oväsen, sedan måste jag ha slocknat. Lucia fanns med på något sätt och det oroade mig samtidigt som det gladde mig. Ändå: hon började bli alltför intim. Min integritet är jag nog med. Nu satt jag och läppjade på vinet jag beställt och konstaterade att jag gjort ett gott val. Maten var beordrad och jag registrerade belåtet hur alkoholen drog runt och sjöng i kroppen. Allt skulle ordna sig.

”Jag kan sitta här och njuta av ensamheten därför att jag kan sitta och njuta av ensamheten”, filosoferade jag.

Senaste tidens många krav har tryckt ihop mig och det var för att lätta på trycket som jag tog mitt glas whisky, exakt dimensionerat för min kropp. Tar jag för mycket blir jag på dåligt humör, stingslig, märker ord och råkar lätt i bråk. Dagen efteråt blir jag

slak och tom i huvudet. Efter ett litet glas whisky och en halv flaska gott vin, då kommer andarna fram och vill umgås med mig. Så var det nu. Kanske, intalade jag mig, kunde Lucia finna sig i att jag emellanåt tar tid för mig själv. Om hon nu blev av med Giovanni. Katoliker kan inte skiljas, men de kan i alla fall leva åtskilda. Jag har drömt om på att en dag få slå ihop mina påsar med en orörd flicka, en som suttit hemma och passat upp sin ensamma cancersjuka mamma eller så. Någon sådan har emellertid inte dykt upp. I stället kom denna gifta Lucia, med svart hår, en kittlig näsa, skrattgropar och tänder som bländade och med ögon som äkta stearinljus, infattade i kristallglas, och med en mimik som gav varje ord, ja, varje stavelse en betydelse... flygande som en fågel och satte sig på min gren.

Hm. Hon beundrar mig, påstår Rose. Varför begriper jag inte. Hon känner mig inte alls. Kanske är det bara så att hon vill trösta sig med mig för hon blivit ”dragen i näsan” av sin man. Rose sa också något som Lucia sagt och som förvirrar mig. ”Giovanni är helt fixerad vid den kroppsliga kärleken, han vill ha mig ständigt och jämt. Jag har också andra behov, andliga. Till och med på bröllopsnatten, då allt varit så fint, ville han ha mig. Jag tror att Gideon kommer att förstå mig. Han talar så vackert om kvinnan.”

Va? Har jag talat vackert om kvinnan?

Var Lucia kvinnan för mig?

Å andra sidan: jag är snart en mogen man. Hur många unga damer går orörda och väntar på en sådan herre som Gideon

Krumhede? Var jag inte dum om jag inte höll tillgodo med denna trivsamma varelse?

Det var svårt.

Maten kom och jag gjorde mig beredd att hugga in. Av någon anledning kastade jag en blick ut genom fönstret och vems blick mötte jag?

Lucias!

Hon kom i sällskap med bokförläggaren Kristoffer Henell.

Innan jag hunnit tänka, och innan jag ens bestämt mig för hur jag skulle uppträda (hur uppträder den som nyss blivit försmådd?), stod de vid mitt bord.

”Får vi slå oss ned?”

Det var Henell som förde ordet. Skulle han ursäkta sig och säga att han och Lucia hade funnit varandra?

Maten stockade sig i halsen. Jag lade ned kniv och gaffel och blängde hätskt på Lucia. Precis innan jag hann formulera något dräpande sa hon: ”Du får ursäkta Gideon, men Kris var så angelägen om att få tala med dig, han åker till New York i morgon bitti. Han vill föreslå dig något. Jag blev förskräckt när ditt rum var tomt och du var borta. Men jag vet ju att du ibland vill dra dig undan och så visade jag honom hit. Förlåt.”

Jag visste nog vad saken gällde. Hon ville följa med denne ”Kris” till New York. Sådana är kvinnor, de väljer och vrakar och nu hade hon valt den där förläggartypen!

Trots att hon är gift med en annan man och dessutom givit mig vissa förhoppningar!

Jag högg tag i gaffeln och stoppade munnen full för att inte häva ur mig min besvikelse.

”Har du något emot om vi gör dig sällskap”, frågade Henell med en ton som fick ilskan att koka i mig. Lucia såg hur jag reagerade och lade sin ena hand på min som en dämpande gest. Jag drog snabbt åt mig handen:

”Ursäktar ni att jag äter medan maten är varm”, fick jag fram sammanbitet, efter en självövertvinnelse som de troligen lade märke till.

Lucia och Henell tog god tid på sig, de resonerade förtroligt innan de bestämde sig för vad de ville äta. Jag åt, men plötsligt smakade maten inte, jag petade undan min tallrik, jag kunde inte äta mer, kunde helt enkelt inte när de satt där och kuttrade. Jag erkänner att jag glodde ilsket på dem och gjorde mig redo att säga något beskt men blev förekommen av förläggaren: ”Jo, Gideon.” Han gjorde ett uppehåll, en paus som retade mig till den grad att jag var beredd att resa mig och betala i baren, bara för att slippa höra resten.

”Jo, Rose – vi förstår henne. Det skulle vara fel att pressa henne att skriva en bok nu. Allt behöver sätta sig för henne först, mogna liksom. Hon behöver några år i sin nya roll, hur den nu blir. Vi hoppas förstås på en option som håller. Hennes öppning av kongressen var en katastrof, men jag har på känn att det kommer att resultera i att kongressen blir en framgång. Jag har fått signaler om att alla verkligen vill åstadkomma något. Rose är på fötter och i god form. Kongressen pågår som om

inget hänt, men det vet du förstås.”

Jag tittade oförstående på Lucia. Henell fortsatte: ”Detta med Rose är en sak. En annan är att du förfogar över ett fantastiskt, hyperintressant material. Du bör kunna prestera ett manus på, låt oss rikta in oss på högst två hundra sidor. Du har ju varit med från starten. Men vi måste handla snabbt. Du vet, efter ett år är allt glömt. Man måste smida medan järnet är varmt.”

Henells blick frågade: Ställer du upp på det?

Jag tittade på Lucia. Hon log mot mig som en förälskad flicka. Kanske missförstod jag alltsammans. Såg hon inte ut som en huld hustru, en som kan sin man utan och innan och som omärkligt, uppfylld av beräkning och kärlek, lotsar honom förbi faror som han inte ser?

Jag övervann min förvirring och svarade: ”Vad gäller Rose, så är katastrofen redan ur världen. Alla var till en början övertygade om att det var en provokation från hennes sida. Ingen – utom jag – visste att hennes halvsyster dykt upp. Folk var som besatta, skrek och väsnades så att hon inte fick tillfälle att hålla sitt tal som planerat. Hon blev förstås skräckslagen när folk kom rusande. Så långt var jag med, sedan har jag bara svaga minnesfragment av vad som hände.”

Lucia tog min ena hand mellan sina, på samma sätt som hon sett som Rose göra: ”Vakterna ingrep och återställde ordningen, Gideon. Allt visades i tv. Alla vet att det var hennes syster som stod bredvid henne, halvsyster. Tidningarna har haft bil-

der och skrivit om samma sak.”

Allt, högt som lågt, friskt som sjukt, vitt som svart, tumlade runt i mig och jag blev så berörd av det som hänt att jag grät: ”Jag försökte ingripa och förklara, men ingen lyssnade. Jag blev omkullsprungen och jag tror att jag svimmade. Folk trampade på mig.”

”Du vet kanske inte att du hamnade på sjukhuset och att du sedan kördes hit? Jag var med dig hela tiden.”

Den hulda makan. Jag snöt mig och tog tid på mig. Torkade ogenerad bort tårarna, flinade ironiskt och brydde mig inte om att förklara. Jag insåg att jag var fast, Lucia hade åtagit sig att vara min beskyddare. Det verkade inte så dumt.

”Hur är det med Rose, då?”

Henell svarade: ”Hon är på benen igen. Det sägs att episoden gav kongressen en skjuts framåt. Alla tycks vara angelägna om att stötta henne. Allt följer er planering med möten i arbetsgrupper och så.”

En tanke for genom mitt huvud, jag hoppade omedvetet till: ”Dokumentationen då, vem samordnar den?”

”Anne Fasth från ambassaden... Hon har fått anlita ytterligare några”, sa Lucia och kramade min hand.

Jag blev lugn, Anna hade fungerat som min assistent en vecka och det hade gått fint.

”Hur kunde jag bara ligga utan att veta.”

”Du har fått starka lugnande tabletter, du har sovit som en stock. Du är överansträngd.”

”Konstigt, jag steg upp och var både medveten och omedveten om allt detta... Jag har ont i ena benet, det är allt.”

Lucia smekte min kind: ”Du borde ha legat kvar i sängen minst ett dygn till.”

Jag funderade.

”Har hon haft någon konferens för medierna och förklarat att halvsystemen bara dök upp.”

Kris skrattade till: ”Jadå, men först vägrade de tro henne. Dom var alldeles hysteriska. Men så visade systemen sitt pass: Alexandra Aristiani, stod det. Alla tycks veta att Rose också heter Aristiani, att hennes biologiske far heter Muhammed Aristiani. Rose kunde intyga. Systrarna hade aldrig träffats men hennes far har berättat om Alexandra. Rose har en halvbror också, men han är kvar i Libanon.”

”Allt det där vet jag. Det har hon berättat för mig. När hon sa att hon skulle presentera sin syster sa jag att Alexandra inte hade där att göra. Det var helt utanför programmet och skulle lätt kunna skapa oro. Men Rose svarade inte, det är så hon brukar göra när hon inte tänker bry sig om vad jag föreslår...”

Maten kom in.

”Skål för syskonen och för oss”, föreslog Henell.

”Gärna det”, sa jag och log mot Lucia. Henell fick en relativt vänlig nick.

”Om du inte har något emot det så äter Lucia och jag medan maten är varm. Sen kan vi ge oss in på bokprojektet.”

Jag nickade. Vad skulle jag egentligen svara? Skulle jag visa

att jag var jublande glad? Knappast. Då skulle den alerte bokförläggaren komma med ett bud som gav mig, författaren Gideon Krumhede, en usel utdelning.

Lucia kisade och såg undrande på mig. Varför visade jag ingen glädje? Kunde en byråkrat, vilket jag i realiteten är, önska sig ett bättre förslag?

Lucia åt, strålade, lade sin ena hand på min och frågade: ”Hur känner du dig?”

Jag funderade ett ögonblick innan jag svarade: ”Som en bäck som efter en lång resa äntligen har kommit till havet. (Jag tyckte inte att min dröm om det där koniska röret passade in.) Förresten, när är du född?”

Lucia log med undran i blicken. ”Varför vill du veta det?”

”Du vet, mina idéer om siffor...”

”Andra april åttiosju.”

(Nittiofem, vad kan man få ut av 95?)

”Fint tal”, ljög jag.

”Kris erbjudande är väl bra?”

Jag vilade på svaret. Det kändes som om det var ett ögonblick då det var viktigt att svara uppriktigt. ”Tankarna var i farten, trots att jag låg i en slags koma. När jag höll på att komma tillbaka insåg jag att jag inte fattat det centrala i konflikten...”

Krister Henell såg närmast road ut när han sa: ”Det där får du förklara...”

”De sociala förhållandena... utsugningen. Väst tar för sig, precis som under kolonialtiden. Suger kraften ur öst. Ur män-

niskorna, ur jorden, ur allt. Det är där grundfrågan finns, mer än på det religiösa planet...”

Kris svarade inte. Rose hade kommit och satt sig vid vårt bord. Hon var märkt av det hon gått igenom.

Håret var glanslöst, ögonen en gång unga och brinnande, klara som vårdag efter regn - nu var de stumma; munnen, skapt för kyssar och leenden - allt var totalt förändrat: ansiktet, en gång likt ett nyutsprunget kronblad, var brunt, rynkigt och visset som en utblommad ros.

Kris såg undrande på Lucia, och hon på mig. Vad de inte sa behövde inte sägas med ord: jag hade skjutit ett grundskott mot Roses (och i ringa mån mitt) projekt.

Nu smalnade Roses ögon och munnen talade, orden kom trögt som om de var belastade av en osynlig tyngd. Jag var chockad av hennes förvandling och beslöt mig för att le vänligt mot henne, för jag ville be om förlåtelse och återföra allt till vad det en gång varit.

”Gideon”, sa hon och lade sin ena hand på min axel, ”det är trots allt religionen - människors underordning av sägner - som hämmar och gör folk förtvivlade och desperata därför att de inser att livet kunde ha sett ut på ett annat sätt om de öppnat sig för reflexion, kunskap, vetenskap och allt annat som leder till utveckling, materiellt och andligt. Du vet att det finns oändligt många religioner och att det är enfaldigt att tro att endast en av dessa innehåller det enda rätta budskapet om hur vi bör leva för att Gud ska gilla oss. Mahatma Gandhi studerade religionerna

och kom fram till att de heliga skrifterna bara var människan till nytta till en viss gräns. Han ansåg att en människa måste utvecklas vidare, högre, bortom texten. Och att det finns situationer där de heliga böckerna är hinder för en sådan utveckling. Jag delar denna uppfattning.

Projektet går ut på att finna en försoningsväg mot framtiden. Har du glömt det, Gideon?"

Efter att ha sagt detta såg det ut som om hon tömt sig själv på all kraft. Hon lyckades dock göra en tam gest och sa med ansträngd röst. "Vill någon beställa något starkt för mig?"

Jag, som tror att jag känner henne bättre än andra, bad kyparen servera henne en sexa whisky.

GÖSTA CARLSONS BÖCKER

Romaner

1975 Flickan på Lejonbron, , Tre Böcker

1980 Bertas barn, Tre Böcker

1983 Puken kommer Tre Böcker

1986 Bertas barnbarn Tre Böcker

1990 Skammens hus Tre Böcker

1996 Marcus från Majorna , Tre Böcker

Övrig produktion.

1979 Malö Eget förlag

1981 Röster från Gamlestaden Tre Böcker

1982 Sjukvården i Göteborg 200 år, förf./red. Göteborgs Sjukvård, 30 000 ex

1985 Göteborg – Sveriges port mot väster Tre Böcker

1987 Sekelskiftets Göteborg i färg Samarbete med tryckeri, 10 000 ex

1988 Rysk vår Tre Böcker

1988 Vasa sjukhus 100 år, redaktör Göteborgs Sjukvård, 13 000 ex

1989 Sekelskiftets Bohuslän i färg Samarbete med tryckeri, 5 000 ex

1994 Flatö – berättelsen om en ö Eget förlag

1994 1600-talets Göteborg Tre Böcker

1996 Ålderdomshemmet i Göteborg 100 år Stiftelsen Å-hemmet

1997 Bröduploppet i Göteborg 1917 Eget förlag

1999 Sahlgrenska sjukhuset 100 år Göteborgs Sjukvård

1999 Salt – om saltet genom tiderna Warne förlag

2004 Annedal, presentation av en stadsdel Warne förlag

2005 Malö & Flatön, reviderad bok om dessa öar Ola Carlson Form AB, Göteborg

2007 Majorna. En vandring genom fem sekel. Ola Carlson Form AB, Göteborg

Vid sidan om denna produktion har jGösta Carlson skrivit, ibland redigerat, smärre skrifter med anledning av jubiléer, t ex om Volvo Verkstadsklubb, Eltvåan i Göteborg, Arbetarekommunen i Göteborg 100 år, om Barnhuset i Stockholm m fl.